

СТРАНДЖАНСКИ НАРОДНИ ПЕСНИ

музика

СТРАНДЖАНСКИ НАРОДНИ ПЕСНИ

Из репертоара на
КЕРА ПАНАЙОТОВА МАДЖАРОВА

Събра и систематизира
ПАНАЙОТ МАДЖАРОВ

Дешифрира и отпечата текст
МИХАИЛ БУКУРЕЩИЕВ

*На Георги
с добри чувства
Млад мъж*

„В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА РЕШЕНИЯТА НА ДВАНАДЕСЕТИЯ КОНГРЕС НА БЪЛГАРСКАТА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ Е НЕОБХОДИМО ПРЕЗ ОСМАТА И ДЕВЕТАТА ПЕТИЛЕТКА ДА СЕ ПРОВЕДЕ СИСТЕМА ОТ ДОПЪЛНИТЕЛНИ МЕРОПРИЯТИЯ ЗА УСКОРЕНО СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА СЕЛИЩНИТЕ СИСТЕМИ ОТ ЧЕТВЪРТИ И ПЕТИ ФУНКЦИОНАЛЕН ТИП, ОТ ГРАНИЧНИТЕ РАЙОНИ И ОТ СТРАНДЖАНСКО-САКАРСКИЯ КРАЙ...“

*Из Постановление 22 на ЦК на БКП
и Министерския съвет от 10 май 1982 г.*

5.

ЗА МАЙКА МИ И ЗА НЕЙНИТЕ ПЕСНИ

*„В живота си най-много съм обичала
децата и песните.“*

Кера Маджарова

Предлаганият сборник съдържа народни песни от източния дял на Странджа планина — Хасекията. Едни от тях са родени в селата Бръшляни (Сърмашки) и Звездец (1-октепе), други са донесени от останалите в Турция села на Източна Тракия — Дерекьово, Паспалово, Пирок, Кадиново, Чегланк и са добили обляка на новите села на преселиниците Еврезово и Звездец.

Песните са изпети и продиктувани от майка ми — Кера Панайотова Маджарова, родена на 20 юни 1896 г. в с. Бръшляни — Бургаски окръг. Родителите ѝ Панайот Митрев Къльков и Марина Койчова Кълькова са били потомствени сърмашчани. Бащата е бил овчар — основна професия на някогашните странджани. Наричали го Кълько кехая.

Раждането на Кера не предизвикало особена радост в семейството — имали вече пет отраснали момичета. Бащата бил прехвърлял петдесетте, а майката била на петдесет. Рухнала последната им надежда да отгледат син. Немладата родилка плакала от обидя, а кехаята удавил несбъднатата си надежда с кисело вино в механата. Върнал се сърдит при стадото, без да погледне шестата си дъщеря. След година дъщерите ставали седем. Основили осиротялото сестрино дете на Марина.

У Къзълкони пеели всички. Ниската земяна къща трудно побирала смеха и песните на растящите девойки. Къзълко хейта свирет на кавал и в кръжките завършания от стадото пригласи на „бабата“ и вечно пещиците момичета.

В тринайсетата, пред Преображенско въстание, учебна 1902/1903 година Кера и доведената ѝ сестра завършили възраст за постъпване в училище. Тя част на Странджа все още била под робство и образованието не било задължително. В семейството всички били неграмотни. Това особено тежело на третата Къзълкова дъщеря — годеникът ѝ бил на работа в далечен Севастопол и за писмата е трябвало да прибегне до услугите на чужди хора. Цяло събитие за всички в къщи било, че ще имат ученици. Кера завършила четвърто отделение на селското училище.

През 1919 година, след Първата световна война, се омъжила за Желязко Костадинов Малларов от село Дерекълово, Лозеградско. Новото семейство заживяло в беженското село Евренозово. Призлузената изоставена колиба се превърнала в спретната, измазана с червена глина и хумя къщичка. Негодите и лишениата не сломили песенит прав на трайниците. Съседите често се шегували: „Тая вечер баба Деспина пак е свърнала дъща, та така са се развели!“

В малката къщичка се родили първите деца на Кера. След потушаването на Септемврийското въстание в 1923 година селото било запалено. Голяма част от евренозовци напуснали опожарените си огнища. Маджарови се преселили в село Звездец. Семейството порасвало през две години, а децата се раждали по чужди къщи. От всичките шест деца само последното е родено в собствен дом.

Трябвало е много упоритост на семейството на Кера и на всички като тях бежанци, за да създадат на празно място домове, да обрнат обраслите в папрат и къпини горски поляни в ниви, да разведат добитък, та многото деца да не бъдат недохранени и зле облечени. „Всяко вършеме на ръце — и оран, и копан, и жътва, и харман. От руното възна до детските дрешки всичко минаваме през ръцете ми.“

С удивителен талант Кера Маджарова е съхранила в паметта си близо осемстотин песни, над 40 приказки, толкова бащини и заклинания, 400 поговорки и пословици — а това говори не само за необикновената ѝ дарба да запомни, разказва и пее, но и за вродения ѝ усет към фолклора. Наследила е вековната традиция на българката да пастри духовното богатство на народа си, като да предава на деца и внуци. Традиция, без която не би имало българско.

За формирането ѝ като носителка и изпълнителка на народно творчество основна роля е изиграло семейството. Майка ѝ, Марина Къзълкова, не само е умеела да пее и разказва, но е притежавала и богато въображение. Вживявала се е в приказките за змеови и самодиви така, сякаш сама се е срещала с тях. В семейството на съпруга ѝ също се пеели много песни. От свързва си Деспина Стоянова Маджарова, Кера е научила приказки и бащини. Песенният ѝ репертоар е „чисто лиричен, с мотиви, които характеризират разните нюанси на страдалническата психическа душа, без да са песенни варианти. С всичката си лиричност и интимност те са самостоятелни мотиви и благороден материал за изучаване таланта на жените — творци и носители на лиричната народна песен.“¹ В езиково отношение песните представляват ценно съкровище. Западени са стари и но-

вообразувани по стар образци форми. Създадени са нови хубави думи, които има обогатили литературния ни език, и думи със словообразователни наставки, с нови характерни отсенки на изсълата. Някои от битовите песни — любовни, семейни и други — в поетично и стилово отношение са едни от най-хубавите между печатаните у нас. Сборникът ще бъде ценен за българската фолклористика, за история и филология. Неговата ценност се увеличава от факта, че многобройните народни песни представляват репертоар на едно лице.²

Вроденият усет на Кера Маджарова към поезията личи във всяка нейна песен. В нейно изпълнение песните звучат извадени до съвършенство:

...жътна река тече,
от бряг, брягуи бие,
мостове прелива.
На мостове стои
тенка вълка мома...*

Но на мене ми се струва, че ти не е изключение, а само една от многото песни и пеци на някогашните жители на Странджа. Един мой познат, посетил тоя край, ми каза с „захичение: „Та там всичко пее! Не срещаш човек да не пее!“

Спомените ми за родното място от най-ранно детство са свързани с песните. Те биха навискъде: в къщи, у съседите, в узрелата ръж на отсрещния бряг по жътва, в харманите по вършитба, в празник на хорешето. Пещегората с хлопатарите и звънците на стадата, пеще топятит „бял явтер“, който единствен носеше поздрав от близките и така далечни и недостижими родни места. Пеще всички и навискъде. Това бяха издръжливия, с големи сърца и широки души хора. Живееха и умираха с отворени очи за „там“, за родните места. Преживели събития, които разтърсват живота из основи (въстанието и погрома през 1903 година, Балканската война и изгонването им от родните места, опустошителната Първа световна война, Септемврийското въстание през 1923 година), но успели да запазят в душите си песента и човешкото.

В песните изгубените родни места изглеждат като мечта от приказките. Безбройни стада припъкват като „тевна мъгаа“, буини коне вихроговни „за дън земя обикадат“, пълни худан с тулуми сирене, мащи с масло, бълчи, пълни с „бузма“, „пърни стафиди“ и „едренополски иризани“...

Хората, преживели толкова мъки и страдания, бяха чувствителни и отзивчиви към чуждото нещастие. Във всяко семейство се отглеждаха по пет-шест деца и в в много случаи към тях се прибавяше и едно чуждо сираче. А в семействата, на които „госпокъ не дал от сърце рожба“, като по правило отглеждаха по две осиротели от войните или от епидемните деца.

Многото горест в живота на странджанци е дала отпечатък върху техните песни, наситени с тъга и голяма човечност.

Новото време, социалните и икономическите преобразования разпръснало наново по разни кътове на социалистическата ни родина доживелият страдалници и техните потомци. Мечтаното в песните отдавна е надминало желанията и въображението на някогашните трайници. Полта са

¹ Из рецензията на з. д. к. Христо Вакарелски.

² Из рецензията на проф. Стойко Каблешков.

безжурни, шевичните ниви високи и гесбяти, „металните коне“ не само „за деня зема обихадат“, но прелетят и на други планети. Някогашният живот е останал само в песните и преданията. Но с остаряването и смъртта на мечтателните и поетични странджаци си отиват и техните неповторими песни и предания.

Към многого песин, продиктувани от майка ми, иска да прибавя и песен, в която се говори за нея. Знам че песента е съществувала. Беше и пяла една от сестрите на майка ми, вече покойница. Това беше песен за загинал през Европейската война фронтовак. „Такава песен не знам!“ — отговори майка ми. „Не искам името ми да се свързва с непознат за мене човек. Той е бил от село Чеглаик. Майка му изпяла песента след като ѝ донесли съобщението за смъртта ми. Педлъж ме видяла и искала да има снаха като мене. В много домове войната изгоря известия за смърт. Майките искаха неизживяната младост на синовете им да остане в песен!“

Към песните майка ми се отнася с изключително внимание — както към съдържанието, така и към мелодията. Гласът ѝ тих и кадрифно мек сякаш идва навъде много отдалече и те кара да тръгнеш от възлещие. Знае пърциите за възникването на всяка песен и кога и от кого и е чула за първи път. Някои от песните се пеят на две мелодии: „на субукьо“ и „на хоро“. За да се пригоди банната, проточена мелодия в жива, хоровадна е необходимо и изменение на текста. При такива случаи и текстовете имат два варианта.

В сбръкка песните са систематизирани в известен ред в зависимост от тематиката, какар че строгата тематична граница е трудно да се постави. Митическите песни се превлият с историческите, неделни са от битовите. Обредните песни също попадат в групата на историческите и битовите. Но във всяка песен е отразена лична съдба, лична трагедия или стремеж към щастие. И всичко това е общо и близко до сърцата на редица поколения, на цял един народ.

В митическите песни е отразено предопределението на съдбата, от което те може да се избегне. Но търсещият дух на човека побеждава, надхитря злите духове. Една от митическите песни, най-любимата на майка ми — „Грозданка дума бабим си“, навярно датира още от приемането на християнството.

... вчера се дяте родило,
родило и продувало...*

Обредните песни са свързани с отпразнуването на определени събития: Коледа, заговезни, песни на филек¹, Великден, Янковден.

Най-характерните странджански песни са песните на филек. Филекът или „робъто“, както го наричат в някои от селата, са пролетни игри по време на великденските пости. Това е период на „госпогьовото жеденя“, през който са забраниени хоря, сборове и сватби. Само на младите, неженените, е разрешено да вземат участие във филека.

Второто наименование „робъто“ ми се струва по-точно, понеже голяма част от игрите и съпътстващите ги песни говорят за отвлъчване, заробване, роби, навързани на синджир. Възможно е началото си филекът да води от единството, пречупено през християнството и годините на тежкото робство. Бавните игри и жалните песни изведнъж премина-

ват във вихреви, неудържими като пролетен вятър хоря. Това е напълно понито като се има предвид, че извънлещите са на границата между детството и младостта. В една от игрите филекът се превръща в открито критично събрание, където на всеослушание, с импровизирани текстове на песните, се казват положителните и отрицателните качества на „главениковците“ — бъдещите брачни двойки. Такова публично обсъждане понякога довежда до разрыв между стодените — когато видят през очите на другите бъдещия си мъж или жена:

... Станка е тенка фиданка,
Станка е ружа в градина,
яма е скрип'я под каменец...*

Типична за филека е песента на „провирания“, „Жирави, ние буряви“. Тя е предупреждение за неомъжените, че с венчицата се слага крад на безгрижието, на чудният неповторима младост:

... на зло е място паннала,
любе хи ходи хайдутин,
баба хи змин усойна...*

С отговарването на Великден идва ред на великденските и тергьовските песни и хоря. Песни за тържеството на пролетта, на младостта и на любовта.

Битовите песни вземат най-голям дял от песенното творчество на странджанци. В тях е събрана любовта към семейството и към труда, към родното огнище и към родното място.

Любовните песни, като част от битовите песни, са малки лирични произведения, в които се изливат най-искрени чувства на любов, ревност, отъмщение. Някои от тях поразяват с дълбочината на преживяванията.

... дано даде господи, любе ле,
турците да те уловят,
през село да те докарат
отпреш нашите дорове.
Ти да ми речеш, любе ле:
— Донеси ми ода да пия!
Я ше ти река, любе ле:
— Стовната ни се строчиля,
одъта ни се разляла!...*

Водата се е и разляла и в буквален и в преносен смисъл след преживянното разочарование.

Творците са се вдъхновявали повече от несподелената любов, където са попочили бездушието, завистта и користожубието. С поставяне на преден план на нетипичните, лоши чопешки отношения, създавателите са искали да предпазят хората от тях, да ги заклеймят.

... Гьоргьова майка думаше:
— Къбули Гьоргия в зенята,
колкоко Рада за снаха!...*

На отделното от родното място, женита в друго село, отиване на гурбет или забягване от гнета на поробителя, се е гледало като на за-

¹ Филек — навярно дума от гръцки произход — със значение приятел, приятелство.

минаване завинаги. При тогавашните съобщителни средства това е напълно понятио. За осъществяване на връзка с близък човек се е различавало само на случайността:

...по пиле хабер проводи,
по пиле, по ластовица,
ля по сините гольб'я...*

Или в друга песен:

...сега ни книга донеха,
от Галац книга във Бургас,
от Бургас във Урумкьово,
от Урумкьово в Ъоктене...*

Гората е била главен източник за препитание на странджаци. И нея са отглеждали стадата, от нея са секли и отнасяли по „скелите“ дървен материал. Гората ги е крила от турци и предавала от епидемии — затова с такава нежност са отразили обичаи си към нея:

...шу горьта на росен мериса,
пък тревьта на цървен тревлафил?
Дале се е росенет разлистил,
дале мома боса замняда...*

Силата на големата любов към гората е отразена и в последното желание на болната Вида: „да ня ме гробите на старото гроб'я“, а да я погребат в гората, „под висока мля, дето Стоян дяла, дето траски фъркат“.

С голяма художественост и висока патриотичност се отличават историческите песни за робството, за хайдутите и комитите, за войните. Пронити са с чувство на омраза към поробители и асимилатори и с високо патриотично съзнание към всичко българско. В песните и писмото е „било българско“. Въпреки подчертаната трагичност и безизходия в песните за робството, във всяка от тях се прокръждат искрици на надежда и вяра в освобождението. С нарастване на националното чувство расте и съпротивата против политическия и духовния гнет. Съпротивата идва не само в „гора изляле хайдуткя“, но и от беззащитните наглед жени. С оръжие и със словесна борба умните българки надхитрят поробители:

...мене ми майка зарьча:
— На бога душа предавай,
на гърка нитка ня давай!...*

А в друга песен:

...сейменче, я ми чул ли си,
българка да се потурчи,
вярата да си предаде,
вярата, християнската?...*

С ненавист, проклятие и скръб са пропити песните за войните:

...де гиди уйна проклета,
дет ни народът потруши...*

Или:

...на бойно поле да дойдеш,
да пинаш, да разпнтоваш:
— Де е кръвния панада?
Де е новото гробище?
Де са младите уйници?
Ти ше ме, Станче, познаеш,
по мойто русо чамбас'я...*

Всяка песен е един вълнуващ разказ за трудния жизнен път на нашите предшественици. Всичко това се е създавало и предавало векове наред, за да стигне в такава завършена форма до наши дни. Но времето на устното предаване е вече минало и ако сега, при големите съвременни възможности за съхранение (текстово и мелодично) оставим народното творчество да се забрави и изчезне, това ще бъде равно на варварство.

Трудност при записването представляват диалектното произношение на думите и характерните ударения върху гласните. В корените на много думи, в тяхното произношение се долавя голяма близост до руския език. Много от някогашните думи отдавна са излезли от употреба и звучат като чужди на съвременника.

В настоящия сборник са включени само част от записаните песни, запазили характерния облик на странджанското песенно творчество и диалектната мелодичност на речта.

П. Маджаров

ЗА ПЕСНИТЕ НА КЕРА МАДЖАРОВА

Досегът ми до изкуството на изключителната народна певица Кера Маджарова, съхранила в своята великодушна памет няколкостотин народни песни, ми направи много силно впечатление. Можем само да съжалваме за пропуснатото време, през което не успяваме да влезем в контакт с този народен талант. Седемдесетте ѝ години си биха казали думата преди всичко по отношение на гласовата ѝ свежест и самата ти се чувствуваше неудобно от невъзможността си да покаже това, което е било за нея най-нормално в по-ранна възраст. За Кера Маджарова песента винаги е била житейска спътница, необходимост в трудовото ежедневие. Певницата не блисти с някакви особени гласови качества, но паметта ѝ и до днес не ѝ е изневерила. Благодарение на нея можем да представим на читателя една старателно подобрена сбирка от източнотракийски народни песни, чиято стойност с времето все повече ще се увеличава. За това ще допринесат няколко ценностни компонента, които констатираме в материала. На първо място бихме посочили аутентичността на песните. Тази особеност се установява твърде лесно поради специфичния характер на звученето на странджанските мелодии и пълното съответствие със словесния компонент в неговия диалектен вид.

Родена и израснала в атмосферата на село Бръшляни — Бургаско, Кера Маджарова живее в периода след исторически събития за този край — Преображенското въстание, в момент, когато изродната песен е не само една наследствена даденост или романтична отживелица, а едно активно явление, което крепи националния дух и се явява непосредствен изразител на духовните стремежи на хората. Кера Маджарова се явява една мащабен носител на песенен фолклор, без предпочитание към мензуралната или безмензуралната мелодия. Нейният репертоар не е плод на преднамерено запаметяване, а е резултат на една спонтанна отивчивост към заобикалящата я действителност и на една рано проявена музикалност.

Сборникът, който предлагаме, е резултат на многогодишна работа — записване песните на магнетофон в изпълнение на певницата и на тяхното дешифриране. Оригиналните са съхранени в Института за музикознание при БАН. Както всяка талантлива интерпретаторка на фолклора, така и Кера Маджарова по време на записите въвежда промени в мелодията на различните куплети. Затруднен от явната на място за поместване на различните варианти ние предлагаме само по един от вариантите, като сме се спрели на най-често повтарящите се мелодически моменти. Чувството за импровизация се измиваше в по-голямата част от песните. Това от своя страна бе доказателство за творческия индивидуален подход към поднесенния материал. Новите моменти, които внася Кера Маджарова при второто или третото изпяване, са плод на интуитивно

музикално чувство за развитие. Помъчките се реставриращият процес да бъде максимално цялостен, защото трябваше да се надживят годините на забравата и в съзнанието на певницата да се появят (посредством песента) асоциациите от младостта — хорото, седияката, цялостната атмосфера, емоционалната приповдигнатост и т. н. Не бихме могли да твърдим, че избраният мелодичен вариант (при някои случаи комбинация от двете изпълнения), е най-ценният, но при всички случаи той е най-често повтарящият се. Това е бил критерият ни за неговия избор.

Въпреки напредналата си възраст Кера Маджарова ни показа (посредством своята прецизна интонация) ладовите промени, характерни за мелодиите на източно-тракийската народна песен. Те най-често се изразяват в изменението, които настъпват за втората степен във втория лад на песента — обикновено голямата секунда между втора и първа степен и края на песента става малка и то често при внезапно движение на мелодията. Това явление се среща при странджанската народна песен в различни модификации:

а) тежение към понижение, което е отбелязано със знака | (вж. пример № 58 и др.);

б) понижение към края на песента, но с по-малко от половин тон, което най-често отбелязваме със знака полубемол (вж. примери № 14, № 40, № 188 и др.);

в) отбелязаната ладова промяна на половин тон, но само в края на осмолажника, като в началото на новата редица имаем реставриране на първия лад (вж. пример № 275);

г) упоменатите промени се отнасят за различните ладови образувания — както за мажорни, така и за минорни тетракорд или пентакорд, в които се развиват съответните мелодии (вж. пример № 11, № 272 и др.).

Освен отбелязаните четири случая, бихме могли да посочим и други подобни, но всички те потвърждават изводът, че втората степен в различните ладове и ладови образувания в странджанската народна песен, отстояща на голяма секунда от първата степен, много често в различни песни се понижават до половин тон. Тази фригийска секунда в повечето случаи има кадещов характер: сякаш упорито „тегли“ мелодията към основния тон на лада. Това явление се заличава в песните на Комна Стоянова, на Сава Попсавов, на Магда Пушкарова, и др. Но колкото по-близо е същият до пределите на нашата източна граница, толкова по-често се среща (особено в бавните песни) изменението се от голяма в малка секунда между втора и първа степен на лада.

В сборника достояне дая вземат песните, свързани с прелетните игри „на филек“. Ритмометричното разнообразие тук е показано в неговия широк диапазон. Песните изпълнени с оригиналните си мелодии и комбинации размери. Безмензурните мелодии са многобройни, защото тук са си дали среща и седемзакрният и шестзакрният цикъл, а така също и шикълът „на трапеца“.

Кера Маджарова положи усилия за едно прецизно поднесане на бавната песен, но сигурно в някои случаи това не ѝ се е удало, защото при тяхното изпяване се изисква по-голяма физическа издръжливост. Затова някои от записите на тези песни са записани максимум до две изпълнения. Независимо от това, разполагаме с редица ценни безмензурни мелодии, които представляват най-хубавото от странджанските песни, събрани на едно място и изпети с неповторим народен макам.

Певцата записа и 34 детски народни песни: на пристиване, на дундурикане, песни, свързани с игри, с броевници, детски хоръ. Дори ако вземем само този раздел, той би представлявал интерес за едно самостоятелно проучване. Мелодекламационните й речитативи, така характерни за голяма част от броевниците, подсказват един старинен произход — когато синкретизмът между отделните компоненти във фолклора е бил все още неузавил.

Научният интерес би се активизирал и от голямото разнообразие на цялзав хороводни песни, където богатството от размери (2/4, 5/16, 7/16, 8/16) дава обилен изследователски материал.

Не по-малко е разнообразието и на музикалните периоди, където на основата на осмолженици срещаме песни и размер 2/4 с 8 такта (№ 204), с 10 такта (№ 276, № 138), с 11 такта (№ 74) и с 12 такта (№ 66). Особено много са песните с 10-тактов период. Това разнообразие на броя на тактовете в различните периоди на една словесна основа е ново доказателство за силата на музикалното начало при структурното оформяне на песента. Относително самостоятелен път на развитие при хороводните мелодии е принудило един и същи „сричков багаж“ логично да попълни периоди с най-различен по количество тактов строгж. В тези песни на Кера Маджарова сякаш най-убедително наблюдаваме изтрешните противоречия на синкретизма като явление, което стои в основата на съществуването на фолклора.

Предлаганият сборник има стойност не само като ценен документ от песенното минало на странжанския край, но и като великолепен автентичен материал за музикалното, духовното и нравственото битие на един важен район от нашата страна. Сборникът ще бъде особено ценен за композиторите, които в последните 2-3 десетилетия все по-често черпят от автентичните материали на нашия песенен фолклор. Той ще бъде скъп дар за всички любители на народната песен, които след запознаването си с нея ще склонят признателно глава пред талантливата съхранителка на песенното народно богатство, народната певица Кера Маджарова.

и. с. Михаил Букурещлиев
фолклорист

МИТИЧЕСКИ ПЕСНИ

1. БЯЛЯЛЕ ПЛАТНА МОМИТЕ

$\text{♩} = 63$

Бя-ля- ле плат- на мо-
ми- те в ря- къ- та на бе-
ля- ка- та, цър- нъ се чу-
ма да- де,

Бяляле платна момите
в рясъта на белаяката,
църнъ се чума зъдаде,
сичките бягът към село,
към село, при майките си,
пък Станка бяга към гора,
към гора при църна чума,
и си на чума думъше:
— Земи ме, чумо, земи ме,
земи ме да се отнемам!
Чумата дума на Станка:
— Подръш ми, Станку, ковчето,
тефтерет да си изваде,
изваде да гу пригледъм,
да видя писана ле си!
Станка ковчето държаше,

чума тефтерет гледаше,
и си на Станка думаше:
— Ти ня си, Станку, писана
ямай са, Станку, писани,
двѣти попските дъщери,
енната везе чукиане,
другата шие хустане,
ти ше хи, Станку, съдереш!
Пък Станка хи се молеше:
— Земи ме, чумо, земи ме,
земи ме да се отнемам,
че веке ми е дудѣла,
пустата чузда работа,
чуздата хурка да прѣда,
чуздата копанъ да копам,
чуздата жетва да жена,
чуздата платна да беля!

2. БУЛГАРИЯ СВИРИ, ЛЮБЕ ЗЛАТКО ЛЕ

$\text{♩} = 63$

Бул- га-ри- я
сви-ри, лю-бе Злат- ко ле,
на но- во ду- ге- не,

България свири, любе Златко ле,
на ново дугене,
кой току я свири, любе Златко ле,
Тофтис удовецат,
Тофтис удовецат, любе Златко ле,
още будярият,
българия свири, любе Златко ле,
свири и говори:
— Омала ми панна, любе Златко ле,
и голяма тага,
омала за тебе, любе Златко ле,
и за мойто дете,
току да те видя, любе Златко ле,
че удоло идеш,
че удоло идеш, любе Златко ле,
и на горе ходиш,
кадъ майчини си, любе Златко ле,
с мало мъшко дете!
— Къни да къднеме, любе Тофтисе,
тойта стара майка,
тойта стара майка, любе Тофтисе,
мойта зла душманка,
дето ме остави, любе Тофтисе,
болна и лехуса,
болна и лехуса, любе Тофтисе,
сама без три дена,
та са ме юзеле, любе Тофтисе,
юди самовили,
та са ме юзеле, любе Тофтисе,
и оградисале!

3. ГРОЗДАНКА ДУМА БАБИМ СИ

$\text{♩} = 63$

Гроз-дан- ка ду- ма
ба- бим си, мъ-ри:
— Ба- бо ле, ста- ра
ста- рай- ко, по- дръш ми,
ба- бо, ди- те- то,

Грозданка дума бабим си, мъри:
— Бабо ле, стара старяко,
подръш ми, бабо, детето, мъри,
да флягна в долна градинка,
от дуня дувъка да съзна, мъри,
детето да си зальгъм!
Ни флягна булка Грозданка, мъри,
ни флягна в долна градинка,
ми е вървила, вървила, мъри,
та е пре царет утишла,
на царовите дорове, мъри,
и си на царят думъше:
— Царю ле, господарю ле, мъри,
чуа ле си, царю, и разбрал,
вчера се дате родило, мъри,
родило и продумало:
„Храни ме, мале, гледай ме, мъри,

да стана момче голямо,
царстугу ми е бащину, мъри,
пък възирстугу стриково!“
(Царят на Миле дуамше, мъри:
— Милю ле, фуриажко ле,
завали, Милю, фуриата, мъри,
три дена фуриа да гори,
три дена и три вечера,
Милю фуриата завали,
три дена фуриа горала, мъри,
три дена и три вечера,
туреле дате в фуриата, мъри,
туреле и затореле,
дате в фуриата седяше, мъри
и била княга държише,
и царю писмо четеше, мъри:
„Царстугу ми е бащину, мъри,
пък възирстугу стриково!“

4. ДА ЗНАЕШ, МАЛЕ, ДА ЗНАЕШ

$\text{♩} = 66$

— Да зна- еш, ма- ле,
да зна- еш, да зна- еш,
п- ла ня зна- еш, как- па
ми мо- ма до- ко- да,

— Да знаеш, мале, да знаеш,
да знаеш, яла ня знаеш,
каква ми мома дожда,
вечер ми на свършицето,
дънъя ми на планището,
ут делек мечка шревинца,
ут близо мома с хустане,
ямурлукът ми подига,
та че пре мене легиоа.
— Сино Стояне, Стояне,
тва не е мома хубава,
ями е, сино, змеица,
ти га я видиш, че иде,
стори се жален, кахърен,
кахърен и касафетен,
змеица ше те попита:
— „Любе Стояне, Стояне,
шу ми се гледаш кахърен,
пък ти хи речи, Стояне:
„Имаме крапа ялува,
сега са до три години
нито се от бик отдале,
ни подир тэле тръгнува!“
Стояня майка си послуша,
кату е дошла змеица,
ки на Стояня думаше:

— Любе Стояне, Стояне,
шу ми се гледаш кахърен?
Япък Стояня хи думаше:
— Имаме крапа ялува,
сега са до три години,
нито се от бик отдале,
ни подир тэле тръгнува!
Змеица дума Стояну:
— Да сбере, любе, майка ти,
от девекъ брода одата,
и от морето левата,
и на горъта лискето,
и на зем'ята треветъ,
и да хи свари майка ти,
в гърне не обжарено;
в къша запустяница,
и да хи, любе, прекара
през куле паратисано,
и да кравата омие,
ня два ми пъте разпъте,
хем ше се от бик отбие,
хем подир тэле ше тръгне!
Стояновата майчица
ки си горъта праброди,
и си лискето събрала,
и на зем'ята тревата,

й'от девекъ брода одата,
и на морето паятъ,
тъче е сичко свършила,
в гърне не обжарено,
в къша запустяница,
и хи прас куле прякара,
прас куле паратисано,
и е Стояня умнала,
на два ми пъте разпъте.

Стояня овицте запляни,
засяри медно кизалъи,
змеица иде отгоре,
и на Стояня думаше:
— Любе Стояне, Стояне,
кък бе майка ти по-хитра,
не ме е как не раздели,
ит ме е как ме излъга!

5. ЗАМРЪКНАЛА МОМА

$\text{♩} = 63$

За- мрък- на- ла мо- ма
в дъл- бо- ка пъ- ди- на,

Замръкнала мома
в дълбока пъдина,
в дълбока пъдина,
на горѣ пчевница,
змей и на лъскъ чака,
китка да хи грамие,
китка да хи грамие,
и да я попита:
— Радо моме, Радо,
Радо, когук любиш,
Радо, когук любиш,
и когук ше земеш?
Рада ше му рече:
— Змею късъкнижю,
змею зильяриво,
махи се от пътет,
че я съм женена,
и два лица имам,
цѣл день пътет гледат,
цѣл день мене чакат!

6. ИМАЛА МАЙКА, ИМАЛА

$\text{♩} = 56$

И- ма- ла май- ка, и-
 ма- ла до де- ве-
 ти- на си- но- ле

Имала майка, имала
 до девстина синове
 и една шерка Касатка,
 Касатка са я искале,
 прис девецъ села делеко,
 Касатка илаче, ни рачи,
 брат хи Костадин думаше:
 — Земи го, сестро Касатко,
 ние сме до девецъ братя,
 до девецъ братя касат'я,
 по единъ пъкъ да дойдеме,
 девецъ са пъте в година,
 два пъте да се пофторим
 и ние ще ти омръзем!
 Хи се Касатка прядума
 и се Касатка ожени,
 прис девецъ села в десето,
 като Касатка излязе,
 чумата дойде във къщи,
 та си омори, омори,
 до девстина синове,
 остана саде майка хми,
 илаче, влязе във къщи,
 все Костадин къянише:
 — Сямо ле, Костадине ле,

дето Касатка прядума,
 отиде, веке ни дойде!
 И на господе дотегна
 люгите клетва да слуша,
 та стори госпоки, направи
 от кеур конче хранено,
 от кръстат жълта бълкица
 и Костадин съжени,
 Костадин от гроб излязе
 и при Касатка отиде,
 Касатка дува бакъм си:
 — Бате ле, Костадине ле,
 шу ми на земи мерисаш?
 — Сестру Касатко, Касатко,
 девецъ сме къщи правиле,
 на девецъ къщи кал бърках!
 И той Касатка изляга,
 та е във село заведе,
 като във село стигнале,
 Касатка викна на врата:
 — Стани ми, мале, отори!
 Пък майка хи и попита:
 — Ми кой те, шеру, доведе?
 — Мале ле мила, майчо ле,
 брат ме Костадин доведе
 с негово конче хранено!

7. ЛЮБИЛЕ СЕ ДВАМА МЛАДИ ЛЕФТЕРИ

$\text{♩} = 144$

Лю- би- ле се два- ма мла- ди леф- те-
 ри, лю- би- ле се три го- ди- ни
 по- тай- но,

Любиле се двама млади лефтери,
 любиле се три години потайно,
 та хи никои не угада, усъти,
 угада хи момина майка душманка,
 зе да хи къяне дещъна, наща да умрат,
 проводиле малка мома за метла,
 брада метла, набрала е момата,
 сви се зми на духапа момата,
 ухапа е, умрала е момата,
 проводиле малко момче за дърва,
 брадо дърва, набрало е момчето,
 панна дърво, та удари момчето,
 удари го, умрало е момчето,
 умрале са и двамата в един денъ,
 искале са венно да хи погребат,
 ня бе калял на момчето майка му,
 погребяха била Рада над село,
 погребяха млад Стояна под село,
 извиниха до два пръчки лозови,
 събраха се вършето хми над село,
 де разбрала момина майка душманка,
 ки нарами остър ножки наرامо,
 та отиде и над село я под село,
 та отсече до два пръчки лозови,
 потекаха до два рѣки кървави.

8. МАЛЕ ЛЕ, ПРОВОДИХА МЕ

♩ = 132

Ма-ле ле, про-во-ди-ха ме, ма-ри,

зе-ле-но си-но да ко-си,

Мале ле, проводиха ме, мари,
зелено сиво да кося,
да кося и да събирам,
ня найдах сиво да кося,
да кося и да събирам,
ня найдах мома заспаля,
драга бе да и погледам,
мила бе да и събудям
и я край вен полегнах,
легнал съм съв съм, заюсвал
туку я чувам, чи плае,
чи плае и ми се смие:

— Стояне, мбре Стояне,
я не съм мома хубава,
иня съм свята Неделя,
очите ми са шуштели
от малки мои метенья,
рано на свята Неделя,
лицето ми е дучичено
от младя булки шенья,
равно на свята Неделя,
ръцете ми са тистени
от стари баби мисенья,
равно на свята Неделя!

9. МАНДИНА МАЙКА ХОДЕШЕ

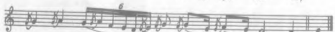
♩ = 72

Ман-ди-на май-ка хо-де-ше

на-го-ре къ-да гро-бя-то,

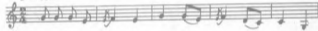
къ-на-лъ-къ сре-шна Же-лес-ка,

Мандина майка ходеше
нагоре къда гроб'ята,
къ на пъкъ срешна Желеска,
Желю — Мандинат главеник,
къ се от пътет отмахна,
да го тия'нет не фати,
пъкъ той хи рече Желеско:
— Бабо ле, мандино мале,
ми се от пътет отбявай,
млого прошния на Манда!
Мандина стара майчица,
като на гроб'ят отиде,
препяла и прекадила,

викнала та се препяла:
— Мандо ле, главеницо ле,
стави на майка отори,
та да те майка попита,
погрозя ле ти лицето,
укапа ле ти косъта,
пожълти ле ти грижето?
Манда се от гроб убави:
— Мале ле, мила майчу ле,
тука ми митт косъта,
тука ми перът грижето,
грижето и хустането!

10. ПОФАЛИ СЕ БУЛЯ С КАЛИНА

♩ = 152

Ма-ри, по-фа-ля се бу-ля със ка-ли-на,

ма-ри, че си и-ма ри-си-ма ка-ли-на,

Мари пофали се,
буля със калина,
мари, че си има
рисима калина,
мари, че не може
ерген я излъга,
мари и ня може
китка да хи граине,
мари де я зачу
змеи в гора зелена,
мари, че се стори
Гюра добър юнак,
мари, че отиде
в село на кааденче,
мари там завари
рисима калина,
мари погленнал я,

къ му проговори,
мари дума рече,
къ му китка даде,
мари друга рече,
къ му престанала,
мари, че тръгнаха
прис тевната гора,
мари и калина
тихом проговори:
— Абре, остой, постой,
Гюра добър юнак,
абре, остой, постой,
дари да си зема!
— Мари, бързай, бързай,
рисима Тодоро,
мари дето ходим,
там дари ни искат!

11. МАРИ СТАНКО, БЯЛА СТАНКО

$\text{♩} = 60$

Ma-ри Стан-ко, бл-ла
Стан-ко, сил-ка Стан-ко
в се-ло дой-де, та у-си-па
ця-ло се-ло,

Мари Станко, бяла Станко,
сипка Станко в село дойде,
та усипа цяло село,
съде моми петнадесте,
с бяла Станка, шеснадесте,
усипа хи, уздравя хи,
бяла Станка усипала,
усипала ни оздравя,
ослепи я с двият очи,
огуши я с двият уши,
Станка дума на майка си:
— Мари мале, стара мале,
стани рано във неделя,
та си налий студна вода,
та ми омий руса коса,
че ми сплети длети плитки,
примени ме, нареди ме,
че ме фати за ръката,
заведи ме на хорото,
та ме фати между Янка,
между Янка, между Тонка,
между моите двияте дружки,

двияте дружки братучедки!
Кя си стана станкината,
станкината стара майка,
та си наля студна вода,
та хи омий руса коса,
примени я, нареди я,
че я фати за ръката,
заведи я на хорото,
че я фати между Янка,
между Янка, между Тонка,
заиграла бяла Станка,
препена се на бяла камени,
станкината стара майка,
сълзи рони и се моли:
— Боже, боже, мили боже,
еда Станка ти оздравя,
хала да е, мили боже,
девекъ бика деветака,
и три овни все третака!
Бяла Станка прогледала,
прогледала, прослушала.

12. ОЙ МАР'Я, МАР'Я

$\text{♩} = 152$

Ой Ма-р'я, Ма-р'я,
ху-ба-ва Ма-р'я, про-чу-ла
се-я ху-ба-ва Ма-р'я

Ой Мар'я, Мар'я,
хубана Мар'я,
прочула се я
хубана Мар'я
от града в града,
до Цариграда,
та са вървеле
и провървеле
тежки сватове
и калемзаре,
ми де я зачу
Петър байненец,
Петър байненец,
баш булчинат,
той хи проводи
дваста сватове,
дваста сватове,

триста кумове,
триста кумове
и калемзаре,
та са утишле
в мар'ини добри,
кя хи изляже
Мар'я хубана,
ими излезе
мар'ина майка,
мар'ина майка,
върва душманка,
във ръка държи,
китка босялек,
когук погленна,
от конет панна,
когук напръска,
там си остана.

ОЙ СЛЪНЦЕ, СЛЪНЦЕ

Ой, слън-це, слън-це, ти яс-

но слън-це,

— Ой, слънце, слънце,
ти ясно слънце,
ти като светиш
много високо
и като гледаш
много далече,
ми ня де знаеш
биял за рожба,
биял за рожба,
за малки деца?
— Мари, Дафино,
тежка булърко,
тежка булърко,
ти яловнице,
та знам го, знам го,
брано го немам.
— Ой, слънце, слънце,
ти ясно слънце,
ти намери го
и донеси го,
шито го има,
то е нека е!
И той го набра
и го донесе,
към го сварила
във ново гърне

и го изнаша,
и е родила
женско дятенце,
и го кръстила
имна Зорница,
та го имала
девет години,
слънцето трепти,
трепти, захода
и на Дафина
тахум говори:
— Мари, Дафино,
тежка булърко,
вали се облог,
облог обложи
и ми обеща,
шито го има,
шито го има,
ное да си е,
дойде ле време,
да си го зема?
— Ой, слънце, слънце,
ти ясно слънце,
когъ го видиш,
да си го земеш!

14. ОСТАНА СТАНКА СИРОТЯ

Ос- та- на Стан- ка

си- ро- та, та я ба- кою

хи гле- да- ше, й ба- кою

хи, и бул- ка- та хи,

Остана Станка сиротя,
та я бако хи гледаше,
бако хи и булката хи,
та стана мома голяма,
на осемнайсе години,
и я бако хи углави,
углави пък хи ни каза,
за едно момче богато,
фалет го, че е работно,
хем глухо, Станко, хем нямо.
Евна ми света неделя,
сина ми пуста утриня,
Станка дорите метяше,
бако хи отънъ стоеше,
тѣвен се облак зададе,
Станка бакоом си думаше:
— Даде е облак от'буга,
еле са пущи сватове,
чия ле мома ше зимат,

чия ле душа ше горят?
Ялж бако хи думаше:
— Тебе за булка ше зимат,
и тойта душа ше гурят!
Горката Станка, горката,
викнала, та се препяла:
— Бако ле ми, доях ле ви,
бако ле, омръзнах ле ви,
та си ме, бако, углавил,
углави пък ми не казал!
С девекъ я була прекриле,
сичките Станка съдрала,
пък калманата думаше:
— Придай се, Станко, придай се,
с десето ше те прикрнем,
тебе за булка ше земем!
Де стоял госпокъ ты слушав,
зетет от конет продувал:
— Придай се, Станко, придай се!

15. СВЕТИ ГЪОРГИ СИВ КОНЬ ЯЗДИ

♩ = 58

Све- ти Гъор- ги сив конь яз- ди

ра- но ми ра- но, на гъор- гьов- день.

Свети Гьорги сив конь язди
рано ми рано, на гьоргьовденъ,
сив конь язди, пъкъ пъкъбвна,
на пъкъ срешна дивна юда,
дивна юда, самовила,
къ му тихум проговаря:
— Къдя ходиш, свети Гьорги?
— Я си ходя в' Влашка земя
да обидя овчарето,
лозарето, орачето,
имат ле си сичко много,
сичко много, берекетно.
— Върни се, върни, свети Гьорги,
тие си имат сичко много,

сичко много, берекетно!
Расърди се свети Гьорги,
той извади остър маждрак,
та удари дивна юда,
дивна юда, самовила,
между двете църни очи,
протекаха до три рѣки,
първа рѣка било мляко,
втора рѣка руйно вино,
трета рѣка златно жито,
разлисна се тевна гора,
разцѣфти се равно поле,
та врет стана мило драго,
милво, драго и весело.

16. СВЕТИ ПЕТЪР КОНЬ СЕДЛАЕ

♩ = 144

Све- ти Пе- тър конь сед- ла- е

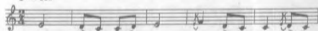

меж- ду два ми бя- ли ма- на- сти- ре,

Свети Петър конь седлае
между два ми бѣли манастире,
конь седлае и рай да поде,
Петрува майка подир вика:
— Остой, постой, свети Петре,
и я с тебе в рай да дойда,
в рай да дойда, рай да види!
— Върни се, върни, Петрова мале,
ти не можеш в рай да дойдеш,
в рай да дойдеш, рай да видиш,
че си дяца кръщавала,
поюн'я си скърпявала!
Петрув татко подир вика,
виком вика, с рѣка смаха:
— Остой, постой, свети Петре,
и я с тебе в рай да дойда,
в рай да дойда, рай да види,
рай да види, в рай да вляга!
— Върни се, върни, Петров татко,
ня мош с мене в рай да дойдеш,
в рай да дойдеш, в рай да влязеш,
снур'я си прворавал,
чузди нини заорѣвал!

17. СЕДИ МАРИЙКА В КИЛИЙКА

♩ = 132

Се- ди Ма- рий- ка в ки- лий- ка,

на злат се рѣ- жен под- пи- ра,

Седи Марийка в килийка,
на злат се рѣжен подпира,
златени плъни да пере,
удоло идат три юди,
три юди, три самовили,
първата юда думаше:
— Хайде да земам майката,
да плаче дѣте за майка!
Втората юда юргиса:
— Хайде да земам дѣтето,

да плаче майка за дѣте!
Пък третата се обадн:
— Да хи оставим двамата,
да го майка му отгледа,
да стане момче голмо,
да го майка му углади,
и да за сватба заготви,
тогава ще го земеме,
да плаче булка под було,
и стара майка за синна!

18. СИНО, СИНО, СЪНЕН, БУДЕН, МАХМУРЕН

$\text{♩} = 160$

Ся- во, си- но,
съ- нец, бу- ден, мах-
му- рен, кон- че- то
ти три дни о-
да ня пи- ло!

— Сино, сино, сънен, буден, махмурен,
кончето ти три дни ода ня пило!
— Мари мале, стара мале машехо,
ми пиша ле първи петан и втори,
повика ле Селим кожа и жамин,
клепаха ле българските попове?
— И са пале първи петан и втори,
и повика Селим кожа и жамин,
и клепаха българските попове
Стоян стана сънен, мървен, махмурен,
та изведе врана коня христана,
да го вой с бистра ода **схулева**,
там си наиде до три **момичубани**.
— Ой не виши до три **момичубани**,
лобет ле се до три **момичубани**?
— Ние ня сме до три **момичубани**,
име сме си до три **юди лошави**.
Първа фати врана коня за **юлка**,
втора фати добър юнак **зъръка**,
третата го в сърцето удари.

19. СИНО СТОЯНЕ, СТОЯНЕ

$\text{♩} = 58$

Ся- но Сто- я- не, Сто-
я- не, о- ти се,
си- но, ня гла- виш, ня гла- виш,
си- но, ня же- неш,

— Сино Стояне, Стояне,
оти се, сино, ня главиш,
ня главиш, сино, ня женеш,
ле мъка ня ти достига,
ле роню ня си наброя?
— Малце ле млада, майко ле,
и мъката ми достига,
и рабнет е наброян,
ими ми нема ликата,
и сноща, мале, отидах
на студен бистър казденец,
та там си найдах, заварих
енно ми малко момиче,
ка е на мене ликата,
ня бе гъркия, владния,
вито бе, мале, българка,
ими бе, мале, ирвйка,
ше подо да я поскам!
Утишла, поискава я,

дошла е време за сватба,
като хи в църква заведе,
попове са онемеле,
псалтирето углушале,
сичките свинак изгасле,
попове думат Стояну:
— Холам, Стояне, Стояне,
бързу майка ти викайте,
викайте да я питаме,
има ле дате губено?
Отишла, повикале я,
попове тихом говорят:
— Бабо ле стара старийко,
да имаш дате губено?
— Ми иням, ми белки немам,
когъту беше бузгунат,
и я си фърнах детето,
ка го я вашла чхутна,
вашла го, изгледала го!

20. СКАРАЛЕ СА СЕ ЛЕЛЪКА И БУЛКА

$\text{♩} = 60$

Ска-ра-ле са се лелъка
и булка,

Скара-ле са се лелъка и булка,
лелъка и булка в нива голяма,
в нива голяма на първа жетва,
кой да влизе първа в нивата,
кой да вързе първото сноп'я,
да го поклови на стари баща,
тне влягнале и зажевалe,
булка нажева първа ръкойка,
първа ръкойка и първо сноп'я,
и го поклони на стари баща,
та се скáра-ле и се къна-ле,
булката къна-ле и бога мисли,
лелъката къна-ле, бога ни мисли:
— Ой, булко, булко, бакюна булко,
като си трудна, трудна привърна,
скоро се наваши дате да родиш,
га дойде време дате да родиш,
ти да те родиш мъжко дятенце,
ями да родиш змяна усойна!
Дошло е време булка да роди,
ка ни родила змяна усойна,
ями родила два мъжки дца,
два мъжки дца, ду два близнака,
дошло е време лелъка да роди,
та се мъчила цяла недва,
та се събра-ле до девекъ баба,
и са вика-ле баба къдна,
та се мъчила и бабовале,
ка ни родила мъжко дятенце,
ями родила змей с два глави.

21. СТАНКА ДАРИТЕ ТКАЕШЕ

$\text{♩} = 69$

Стан-ка да-ри-те
тка-е-ше,
тка-е-ше и хи
бър-за-ше,

Станка дарите ткаеше,
ткаеше и хи бързаше,
и на дарите пнаше,
змей хи на кросею ляжаше,
та хи витите пропале,
и хи гребенет продукал:
— Станко ле, тавеницо ле,
за когю бързаш дарите?
— Змею ле, късканжю ле,
змею ле, зильайрино ле,
я имам сестра по-малка,
по-малка сестра Тодорка,
за нея ткан дарите,
ткан хи змею, бързан хи,
че ше хи скоро трийбуват,
трибуват, ше се виччува!

22. СТОЯНОВАТА МАЙЧИЦА

♩ = 58

Сто- я- но- ва- та май-
чи- ца , по- ду- ге- не- то
хо- де- ше,

Стояновата майчица,
по дугенето ходеше,
та бакълънто питаше:
— Бакълъля и праматаря,
бакълъля ми немате ле,
омайно бильля разделно,
Стояна да си разделем,
Стояна от бяла Рада!
— Немаме, бабо, немаме!
Ки на пъкъ срещна циганка,
и на циганка думаше:
— Циганко, много ходите,
циганко, много знаете,
циганко, даяла знаете,
омайно бильля, разделно?
— Знаем го, бабо, знаем го,
яла го брано немаме!
— Циганко, ми набери го,

циганко, и донеси го,
я ше те дарба подаря,
радино често гиздъло!
Ки го циганка набрала,
и го циганка донела,
стояновата майчица,
ки го в люлька турила,
да дойде Рада от рика,
яла люлька да се наведе,
ня дойде Рада от рика,
ми дойде Стояна от дърва,
мъжко му дятя проплака,
той се над люлька наведе,
и си дитето изводи,
и Рада дойде от рика,
ня наиде хубав Стояна,
ми наиде сури смочина.

23. ТИ КАТО ЛЯЖИШ, СИНО ДОЙНЕ

♩ = 144

Ти ка- то ля- жиш, си- но Дой- не ле,
ти ка- то ля- жиш, си- но Дой- не,

— Ти като ляжиш, сино Дойне ле,
ти като ляжиш, сино Дойне,
си три години, сино Дойне ле,
си три години, сино Дойне,
доходат ле ти, сино Дойне ле,
доходат ле ти, сино Дойне,
нищо нясьне, сино Дойне, (2)
като нясьне, сино Дойне? (2)
— Та доходат ми, мила мале, (2)
нищо нясьне, мила мале, (2)
като нясьне, мила мале, (2)
ду два гълаба, мила мале, (2)
ду три лебеда, мила мале, (2)
— Ми попитай хи, сино Дойне, (2)
зимат ле старо, сино Дойне, (2)
старо за младо, сино Дойне? (2)
— И хи попитах, мила мале, (2)
и хи разпитах, мила мале, (2)
яла си искат, мила мале, (2)
хубава Дойна, мила мале! (2)

24. ЧУЛА СЕ ВРАЧКА ВЪВ СТРАНДЖА

$\text{♩} = 56$

Чу- ла се врач- ка във

Стран- джа, сич- ки- те

хо- дят на врач- ка и До-

брю, и той ше по- ле,

Чула се врачка във Странджа,
сичките ходят на врачка,
и Добрю, и той ше поде,
Добрю на врачка думаше:
— Врачко ле, да ми врачваш,
врачко ле, да ми познаеш,
любет ме, врачко, два момъ,
кой от двете да зема?
— Добрю ле, жамбазико ле,
с мене жамбазлък ми прави,
докат си тръгнал на врачка,
два са ти дъца умрале,

дорде се върнеш от врачка,
и булчето ти ше умре,
че кат се върнеш от врачка,
и ти Добрю ле ше умреш!
Като се върна от врачка,
двете му дъца погребле,
и булката му гробеха,
той на овците отиде,
извади медно кавъльля,
засвири жално, та мълно,
и кавалът звия имъло,
и къ си Добря ухапа.

ОБРЕДНИ
ПЕСНИ

КОЛЕДНИ ПЕСНИ

$\text{♩} = 144$

25. ЗАБЛЯЛА Е РУДА ОВЦА

За- бя- ла е ру- да ов- ца,

хей, ко- ла- де ле, мой ко- ла- де ле,

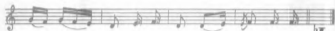
Забляла е руда овца,
 хей, коладе ле, мой коладе ле,
 за Ивана за овчари,
 хей, коладе ле, мой коладе ле.
 — Защо бянеш, руда овца?
 — Я си блия за Ивана,
 за Ивана, за овчари,
 че се Иван млад углави,
 млад углави, млад ожени,
 та остави сиво стадо,
 сиво стадо, меден кавал,
 та залюби млада булка,
 млада булка, мъжко дятѐ!

26. МАЛКА МОМА ДОРИ МЕТЕ

♩ = 52

Мал-ка мо-ма до-ри ме-те,

хей, ко-ла-де ле, мой ко-ла-де ле,

Малка мома дори мете,
хей, коладе ле, мой коладе ле,
дори мете, съзми рони,
хей, коладе ле, мой коладе ле,
отам мина по-стар брайно,
той хи тихом проговори:
— Шо ми метеш рани дори,
и си ровиш дремни съзми,
ле те майка напубива,

ле те майка рано буди?
— Ня ме майка напубива,
ня ме майка рано буди,
ми ме майка рано главн,
малка главн, малка жени,
и ме даде на делеко,
на делеко в чуздо село,
чуздо село, пусто да е!

27. ПРЕПАНАЛА ТЕВНА МЪГЛА

♩ = 126

Пре-пан-на-да тев-на мъг-ла по ху-ба-ва

рав-на ми Ру-мен-ли-я,

Препаннала тевна мъгла
по хубава равна ми Румелия,
редума се затевнил
по хубава равна ми Румелия,
и над село и под село
по хубава равна ми Румелия,
и над село гувеньята
по хубава равна ми Румелия,
гувеньята, харманята

по хубава равна ми Румелия,
и под село граднищата,
по хубава равна ми Румелия,
тва ме било тевна мъгла,
по хубава равна ми Румелия,
ама било Лалко чобан,
по хубава равна ми Румелия,
Лалко чобан, със сиво стадо,
по хубава равна ми Румелия.

28. СЪБРАЛЕ СЕ СИЧКИ СВЕТЦИ

♩ = 152

Съ-бра-ле се сич-ки свет-ци

на И-ван ве-чер, на ве-че-ра,

Събрале се сички светци,
на Иван вечер, на вечера,
сички светци и святици,
божа майка тихом пита:
— Тука нема личен светец,
личен светец, свит Никола,
Ой те тебе, свит Иване,
ти юбземи ясна тръба,
та юбходи моретата,

та засвири, та астриби,
де да си е свит Никола,
де да си е тук да дойде!
Той си юбзе ясна тръба,
че отиде в планината,
дето винт люти хали,
тъче свъриш към морето,
дето трещят бисни дъгаи,
там си найде свит Никола.

29. СТАНИ, СТАНИ, СТАНИ НИНЕ

♩ = 168

Ста-ни, ста-ни, ста-ни ни-не, ста-ни, гос-по-

ди-не, ста-ни о-то-ри ни,

Стани, стани, стани нине,
стани, господине, стани отори ни,
че ти идат добри госке,
стани, стани, нине, стани, господине,
добри госке коледаре,
стани, господине, стани, отори ни,
та ти носиш добър хабер,
стани, стани, нине, стани, господине,
добър хабер от коледа,

стани, господине, стани, отори ни,
овце ти се изгнмили,
стани, стани, нине, стани, господине,
крани ти се отелиле,
стани, господине, стани, отори ни,
пчели ти се изронли,
стани, стани, нине, стани, господине,
свињия ти се изпрасиле,
стани, господине, стани, отори ни.

Ела, боже, поможи,
кръстом благослови!
Шу сме гъте пътовали,
теви ноши претнавали,
кал и трина претъкали,
мед и масло пребържали,
та сме дошли тука доло,
тука доло в равно поле,
та сме почукали, потропали,
на златни прати маламения,
ине рекахме, че ще ни се посьрди,
посьрди и погнени,
той ня ни се посьрди,
посьрди и погнени,
ми стана, та ни отори
и ни подари ситен витен,
колачина, със сито отсиен,
то ситен витен колачина,
кото мома го е зитиала,
вигнала, да я надари госпоко
с два свина орътия, копътия,
да слагат тука долу,
тука долу в равно поле,
с два ола като два ангела,
да орат, да разорават,
да копат, да разкопават,
да снет бяла пченица
и зимна кутролица,
тне да я снет рядкорета,
ка да иване честорета,
да я женат малки моми,
малки моми кривоизники,
да я винт малки момци,
малки момци кривокопаци,
в молка ивица, чести кръстия,
вити купненца,
в ивица кружчица,

на кружчица люлъчица,
в люлъчица момченце
свети като заатен колец,
нарамо му гегина,
приз рамо му чантица,
на кълком му писан колец,
татко му го гонеше
към пъстроките кози,
лък той бягаше към църноните моми
като баща си на млади годни,
като тва момчета в тва наш, амин!
По блази му било, мило и' драго,
на наш по-стар браино,
та си сегна в дясно жоб'я,
та извади медно ключе,
та отиде тука долу,
тука долу в равно поле,
там завари свети Гьоргия,
свети Гьоргия и'божа майка,
че раздават сребърце и маламече,
кому с павица, кому с лъжица,
кому с орехова черупка,
кому с лишникова черупка,
на наш по-стар браино
се павна кило, кило и половина,
та му се къщата яеше,
яеше и бялеше
като на Велека одъта,
като на морето дългата,
и' на девекъ брота пияната,
като на Коледа снягът,
по Ивановденъ ледът,
и по Гьоргиевденъ цветът,
и по Илинденъ медът,
като тва момчета тва нъш,
амин!

31. ПОФАЛИ СЕ ДОБЪР ЮНАК

$\text{♩} = 160$

По-фа-ли се до-бър ю-нак, хей, ко-
ла-де ле, мой ко-ла-де ле,

Пофали се добър юнак,
хей, коладе ле, мой коладе ле,
сноца вечер на кладенче,
дето моми платна бялат,
на кладенче преш момите,
че си има бърза коня,
за день зема обихода,
и пак вечер тук дохода,
дом дохода, добър вечер,
де го зачу ясно слънце,
той му прати кълезмина,
де да си е добър юнак,
де да си е тук да дойде,
облог ше се обложиме,

от истока до захода,
ако си ме ход надходи,
ше ми земе мила сестра,
мила сестра Каличица,
пък ко си го ход ядходя,
ше му зема бърза коня,
убложиле и тръгнале,
ясно слънце на прѳюма,
добър юнак на планина,
той си възра бърза коня,
та че легна със заносна,
ясно слънце на планина,
на планина и замана,
врапо конче вихром връщи:
— Ой юначе, добъринче,

шу ти толкоф зло юбсторя,
та ме даваш ясно слънце!
Кък се сепна добър юнак,
че извади било було,
та си възра било лице,
и си шиба врана коня,
ясно слънце на захода,
добър юнак дома дойде,
добър юнак слънце дума:
— Ой те тебе ясно слънце,
защо трептиш, ня заходаш,
де ти мила мила сестра,
и ти ивица мила сестра,
ями искам да ме фалиш,
да ме фалиш на момите!

^{*)} Произдусувано от Слова Николай Юринович от с. Звезден, Бурска окръг, рожен през 1925 г.

32. ОТКРАЛА РУСА, ОТКРАЛА РУСА

$\text{♩} = 144$

От- кра- ла Ру- са, от- кра- ла Ру- са.

хей, ко- ла- де ле, мой ко- ла- де ле.

Открала Руса, открала Руса,
 хей, коладе ле, мой коладе ле,
 от град ключове, от град ключове,
 хей, коладе ле, мой коладе ле,
 та отключила, та отключила,
 хей, коладе ле, мой коладе ле,
 царюм казната, царюм казната,
 хей, коладе ле, мой коладе ле,
 та натвъррила, та натвъррила,
 хей, коладе ле, мой коладе ле,
 до три катъра жълти ягъне,
 хей, коладе ле, мой коладе ле,
 та си тръгнале до три турчина,
 хей, коладе ле, мой коладе ле,
 три трупци наши, три трупци наши,
 хей, коладе ле, мой коладе ле,
 Руса да търсят, Руса да търсят,
 хей, коладе ле, мой коладе ле,
 та я наидоха в българско село,
 хей, коладе ле, мой коладе ле,
 в българско село Делюormanът,
 хей, коладе ле, мой коладе ле,
 в Делюormanът, на връх коледа,
 хей, коладе ле, мой коладе ле.

ПЕСНИ НА ЗАКУМЕНИНИ

ИЛАД БЕ ДИМАН ЧОРБАЖИ

$\text{♩} = 56$

И- мал бе Ди- анъ.

чор- ба- жи до де- ре-

ти- на си- но- ве и де-

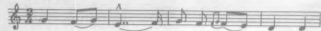
векъ мала-ди не- вие- ти,

Илад бе Диман чорбажи
 до деветина синове
 в девекъ млади невести,
 събра хи на загонани,
 събра хи да засонват,
 сиичките вдат и пият,
 най-малко снаха Еринка,
 хи яде, хи вино пие,
 ми седи, та ниско гледа,
 дядо хи ше и поинта:
 — Сидхо Еринко, Еринко,
 защо хи еден, хи виеш,
 ми седиш, та ниско гледаш,
 да хи си боина невола,
 иде си ниво къхърна,
 къхърна ле касяфетна?

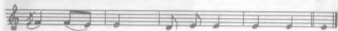
— Дядо ле, Диман чорбажи,
 ми как да хи съм къхърна,
 къхърна и касяфетна,
 и сноша, дяно, отидох
 студена ода аз налам,
 та там си наидох, занарих
 тридесте млади зюлка,
 със три зелени байрика,
 та ме за тебе похлах,
 ни в къщи ле е дядо ти,
 да дойдат, да те уловят!
 Я пък дядо хи думаше:
 — Буако Еринко, Еринко,
 не бой се буаце, не бой се,
 той хи дядо ти намери,
 намери и хи опрати!

34. ЛУЛЕ ЛЕ БЯЛО БАЧОВО

♩ = 144

Лу- ле ле бя- ло ба- чо- во,

бя- ло бай- не- во пи- лен- це,

— Луле ле бяло бачово,
бяло байнево пилеце,
наде ми се фалба фалеше,
че ми виното ни пнеш,
виното и ръкянта,
пък ми на вино мерисаш,
на вино и на ръкия,
Луле ле бяло бачово,
де бяхте Луле, де бяхте,
де бяхте на загувилия,
с когук загувилахте?
— Байне ле, бате Иване,
татко го сноща немаше,
та у бакове итидахме,
баковем госке дойдаха,
бако ме мене проводи
за вино и за ръкия,
кат влягнах в магазинта,
интерът духна кандилет,
та разлях вино й'ръкин,
та ми полите попръска,
полите и хустането,
затва на вино мерисаш,
на вино и на ръкия.

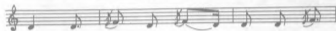
ПЕСНИ НА ФИЛЕК

35. ГРАДИ СЕ ГРАДА, ГРАДА ГОЛЯМА

♩ = 108

Гра- ди се гра- дя, гра- да го-

ля- ма, Той- не, То- до- ро ле,

Той- не, лю- бе ле,

Гради се града, града голяма,
Тойне, Тодоро ле, Тойне, любе ле,
двения градят, вечер се сине,
стар протомастор, тихом говори:
— Я, ой ве вне млади масторе,
хъте да сторим въра и клетва,
коя масторка най-рано раян,
най-рано раян лип да омяси,
лип да опече и да донесе,
нея ще вградим в града голяма,
града голяма, длега кюприя!
Сички масторе' си са казале,
си са казале на жените си,
стар протомастор нищо ня каза,
той хи ня каза на жената си,

яни хи рече: — Мари, Еринко,
мари, Еринко, протомасторко,
квасник омеси, та геч да дойдеш!
Ки омисила и опекала,
първа отишла и лип занела,
като я видя стар протомастор,
той на Еринка тихом говори:
— Мари, Еринко, протомасторко,
пръстен ми панна в рика Еркене,
та ти да влязеш, да го извадиш!
— Я, ой те тебе, Павле мастуре,
та я ня ме е кък ше да вляга,
ня ле е язък за мойта младос,
за мойта младос, за тойте дяца!

36. ДИМО СЕ БОЛЕН РАЗБОЛЯ

Ди-мо се бо-лен раз-бо-ля

в пър-ва мар-ти-на съ-бо-та,

Димо се болен разболя,
в първа мартина събота,
ня може на коня да язди,
ня може пишум да взрви,
той на уча си думаше:
— Ти пиши книга на татка,
та и в Гълъкете проводи,
да впрегне татко колата,
да дойде мене да земе!
Като книгата стигнала,

на дугенет я четяха
и майка му са викале,
викале, та я прочеле.
Димова майка плачеше,
плачеше и нарядаше:
— Девекъ съм дяца имяла,
девекъ съм гроба сторила,
едия ми Димчо остана,
и'него ле, боже, ше земеш!

37. ИЗВИТИ СЕ, ШЕРО, ПОДСМЯЙ МУ СЕ

Из-ви-ти се, ше-ро, под-смй му се,

под-смй му се, ше-ро, над-смй му се,

Извити се, шеро, подсмий му се,
подсмий му се, шеро, надсмий му се,
че ня може коня да оседлае,
че ня може бутощ да надане!
— Кък да му се, мале, извям подсмям
как да му се, мале, я присме,

сноща съм му на ръка ляжала,
на ръка и десното коляно,
оше му е ръка омаляла,
ръката и десното коляно,
та ня може коня да оседлае,
та ня може бутощ да надане!

38. ИЗНИКНАЛА Е ЯБЪЛКА

♩ = 157

Из-ни-на-ла е я-бъл-ка

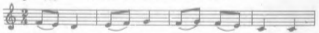
сръ-дя ми го-ра зе-ле-на,

Изникнала е ябълка,
сръдя ми гора зелена,
накрый ми ода студена,
под ябълката съдяха,
двамина два любовника,
тронца три неверника,
сякой си фали булчето,
фали го, надфалова го,
чие е любе най-бъло,
най-бъло и най-цървено,
най-тенко и най-високо,
Петър си фали булчето:
— Моя е Станка най-бъла,
най-бъла и най-цървена,

най-тѣнка и най-височка,
Станка е златна ябълка,
църнок босилек в градина,
Петър е тѣнка тополя,
Петър е луда гиния.
Гьорги си фали любето,
фали го, надфалюва го:
— Мои е Донка най-бъла,
най-бъла и най-цървена!
Донка е китка сминена,
Донка е ружа в градина,
Гьорги е холан, Гьорги е,
Гьорги е фасуль престова,
Гьорги е ъстреа префърлан!

♩ = 154

39. КЕРО МОМЕ, КЕРО МАРИ

Ке-ро мо-ме, Ке-ро ма-ри,

Ке-ра лен на-ди-ла

Кѣро моме, Кѣро мари,
Кѣра лен вѣдила,
в зелена градина, мари,
дѣтъя по планина,
отам овчар минѣ, мари,
с ѡвкло сиво стадо,
с меден кавал свирѣ, мари,
и на Кѣра дума:
— Кѣро моме, Кѣро мари,
Кѣро, обърни се,

Кѣро, да те видя, мари,
в лѣка бѣла ле си,
в лѣка бѣла ле си, маѣ,
прилика ле ми си?
— Я ня съм ти лѣка, мари,
лѣка и прилика,
яни съм съм си лѣка, мѣри,
моѣто първо любе,
моѣто първо любе, мари,
братѣ ти Иванѣ!

40. НИКОЛА ДУМА МАЙЦИМ СИ

♩ = 132

Ни-ко-ла ду-ма май-цим си:

— Из-ля-зи, ма-ле, от-вѣн-ка,

Никола дума майцим си:

— Излязи, мале, отвѣнка,
да видиш бяла Калинка,
како хи грее лицето,
лицето като слънцето.Я пък майка му думаше:
— Сино Никола, Никола,ми гледа, сино, Калинка,
кя те Калинка ня зима!
— Мале ле, мила майчо ле,
кя ку ме земе Калинка,
от дугенъ ше се оставим,
виното тибекъ ше сторе,
виното и рѣкнята!

41. МАРИ ВЪРВИ, ВЪРВИ, КАЛИНО РАДО

♩ = 160

Ма-ри вър-ви, вър-ви,

ка-ли-но Ра-до, ма-ри вър-ви,

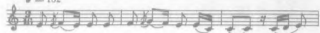

вър-ви и по-бър-зо-вай,

Мари, върви, върви, калино Радо,
мари, върви, върви и побързитай,
че у вас те чакат до три крондире,
до три крондире, три калезмаре,
три калезмаре, три годешаре,
първият крондир Иван проводи,
вторият крондир Стоян проводи,
третият крондир Юрдан проводи,
ку шеш Ивана, ку шеш Стояна,
ку шеш Юрдана, че е най-хубав!

42. ОЙНЕ ДОЙНЕ, ГИЗДАВА ДЕВОЙКО

♩ = 152

Ой-не Дой-не, гиз-да-ва де-вој-ко,

шу-го-ръ-та на ро-сен ме-ри-са

Ойне Дойне, гиздава девојко,
шу горѣта на росен мериса,
шу горѣта на росен мериса,
пък полето на цървен тредвѣфал,
дале се е росенет разлѣстил,
дале мома боса заминала,
дале мома, еле главеница,
нито се е росенет разлѣстил,
нито мома боса заминала,
нито мома, нито главеница,
снош минаха три църни арапа,
та караха три синжиря роб'я,първи синжир все малки момчета,
втори синжир все малки девојки,
трети синжир все клети дуини,
удувница плаче и нарида:
— Ивѣх, ивѣх, веке от сирѣсто,
веке ми е сирѣсто дудяло,
мойте дяца със майка легнаха,
пък утрѣна без майка ше станат,
кък ше рекат монте дечница,
дале майка на вива отиде,
дале майка на чузди да жене,
еле майка на копанѣ отиде,
еле майка на чузди да копа!

43. СИНЖИР БЯЛО РАДЕ ЛЕ, РАДЕ ЛЕ

♩ = 160

Син-жир бя-ло Ра-де ле, Ра-де ле,

о-ше ми пър-во лю-бе ле, лю-бе ле,

Синжир бяло Раде ле, Раде ле,
още ми първо любе ле, любе ле,
бяло ти е лицето, лицето,
църни са ти очите, очите,
вити са ти вѣжгите, вѣжгите,руси ти са косите, косите,
тенка ти е снагата, снагата,
зѣми мене, Радо ле, Радо ле,
зѣми мене, любе ле, любе ле,
синжир, бяло Раде ле, Раде ле,
още ми първо любе ле, любе ле!

44. СТАНО ЛЕ МАРИ ХУБАВА

Ста-но ле ма-ри ху-ба-ва

пра-ма-тар дой-де в се-ло-то,

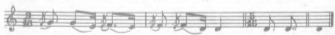
— Стано ле мари хубава,
праматар дойде в селото,
поди го, Стано, попитай,
дето си, Стано, главена,
хубаво ле е селото,
дъшчени ле са къщите,
дъшчени, керемидени?
Кя стана Стана отида,
на праматърат думаше:
— Стрико ле праматърино,
я ше те дума попитам,
дето съм, стрико, главена,

хубаво ле е селото,
дъшчени ле са къщите,
дъшчени, керемидени?
— Хубаво Станче стриково,
и селото е хубаво,
и къщите са дъшчени,
дъшчени, керемидени,
ада момчето нефела,
той има малко мъхана,
мъханата му в очите.
Върни го, Стано, върни го,
та се за мене углави!

45. СТАНЧЕ ЛЕ МАРИ ХУБАВА

Стан-че ле ма-ри ху-ба-ва,

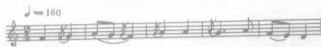

къ-ста-на ле се у-гла-ви

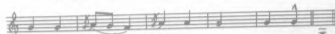
Станче ле мари хубава,
къстана ле се углави,
за беглицата мекла?
Ако е, Станче, къстана,

изък е, Станче, за тебе,
за тебе, за туйта младос!
Вчера го, Станче, убиха,
вчера по пръста планинна.

46. ТОДОР Е ВЛЯГНАЛ ВЪВ ВЪЖЕТО

То-дор е аляг-нал във въ-же-то,

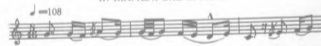

та че се чу-дом по-чу-ди

Тодор е влягнал във въжето,
та че се чудом почувди,
коя ле мома да фирне,
да фирне и да издигне,
той фирна Златка главена,
фирна е и я издигна,
Златка Тодорум думаше:
— Сватле Тодоре, Тодоре,

нале сме, сватле, ровина,
я пъ съм, сватле, и главена
за момче, за абанкойче!
— Свакцие Златко, свакцие,
хубава мома род нема,
дълбока рѝка брод нема,
върни го, върни Никола,
двамата да се земеме!

47. ЖИРАВ'Я ВИЕ БУРАВ'Я

Жи-рав'я вие бу-рав'я,

ка-то ви-со-ко фър-ка-те

Жирав'я вие бурав'я,
като високо фиркате
и на широко гледате,
жиров'я, оде идете,
жиров'я, де ше подете,
прас Варна ше минете ле,
Варна е града голима,
Варна е кале градена,
Варна е накрай морето,
моя е майка на Варна,
дано е майка видите,
много хи адрав'я носите,
от църката хи Тодора,

от срѝзната хи дъщеря,
на майка да хи кажете,
на зло е място паннала,
любие хи ходи хайдутни,
хайдутни по тѝвно гор'я,
баба хи змяна усойна,
нека ми майка проведѝ,
два ножа с църно чурѝня,
с единѝнт да се заколям,
с другѝнт да се рѝспорям,
сърцето да си извѝдям,
на майка да го проведѝям,
майка ми да повѝрува,
како е църно станало!

48. ЯБЪЛКО, ЗЛАТНА ЯБЪЛКО

$\text{♩} = 160$

Я- бъл- ко, злат- на я- бъл-ко
из- ник- на- ла е я- бъл- ка

Ябълко, златна ябълко,
изникнала е ябълка
срѣди ми гора зелена,
накрай ми ода студена,
под ябълката седяха,
двамина два любовника,
и'на ябълка думаша;
— Ябълко, златна ябълко,

гиди зелена цървена,
ябълко, ко се земеме,
с моето първо любов'я,
ябълко, да се разцветиш,
от върхът, чак до коренет,
ябълко, ко се ня земем,
ябълко, ти да истънеш,
от върхът, чак до коренет!

49. ТУРИЛ БЕ ТОДОР ДА БАГРИ

$\text{♩} = 120$

Ту- рил бе То- дор да баг- ри,
да баг- ри, ма- ле, кни- ка- то,

Турил бе Тодор да багри
да багри, мале, кникѣто,
пък той се църно багри,
Тодор майчим си думаше:
— Мале ле мила майчо ле,
турил съм, мале, да багре,
да багре, мале, кникѣто,

пък той се църно убагри,
дъле е за зло за добро,
дъле е за пусто тегло?
— За зло е, сино, за зло е,
за зло е ня е за добро!
Тодор се болен разболя,
разболя Тодор и умря.

50. ЖЕЛЮ СЕ БОЛЕН РАЗБОЛЯ

$\text{♩} = 60$

Же- лю се бо- лен раз-
бо- ли във Бур- гас на бол-
ни- ца- та.

Желю се болен разболя
във Бургас на болницата.
Той писа книга голяма,
та я в Търново проводи:
„На много здрав'я на майка,
на майка още на татка,
да дойдат да ме обидят,
че лежа болен в постеля.
Майка ко дойде на дойде,
татко по-скоро да дойде,
че имах пари далени,
с файда и със работа,
да дойде да хи събере!“
Майка му дрехи събраше,
татко му конь седлаеше.
Дорде татко му да дойде,
Желю се с душа раздели.

ВЕЛИКДЕНСКИ ПЕСНИ

51. ГРАДИЛА МОМА, ЛЮБЕ ЛЕ

$\text{♩} = 152$

Гра-ди-ла мо-ма, лю-бе ле,
но-ва гра-дин-ка,

Градила мома, любе ле,
нова градинка,
съдила мома, любе ле,
църник босилек,
кат го съдила, любе ле,
и му е пала,
ерген я слуша, любе ле,
пряс плет я гледа,
и хи тихом дума, любе ле,
тихом проговаря:
— Гради си гради, любе ле,
нова градинка,
сади си сади, любе ле,
църник босилек,
ти ше го съдиш, любе ле,
я ше го бѣра!
Мома отговаря, любе ле,
и се тихом смѣе:
— Бѣри го бѣри, любе ле,
я ше те къна,
люто ше къна, любе ле,
та да те стигне,
колкото цвятка, любе ле,
в мойта градинка,
толкова рани, любе ле,
рани и болѣшки,
по тойто сърце, любе ле,
по тойто сърце,
да ходиш, ходиш, любе ле,
ляк да не найдеш,
при мен да дойдеш, любе ле,
ляк да ти кажа!

52. ЕРИНО, ЕРИНЧИЦЕ ЛЕ

$\text{♩} = 132$ $861 =$

Е-ри-но, Е-рин-чи-це ле,
Е-рин-на хо-ро о-де-ше

Ерино, еринчице ле,
Ерина хоро одеше,
на хубавият велиденъ,
на хубавият личен денъ,
отпрѣш гьоргово дугене,
Гьорги на дугень седяше,
и на Ерина думаше:
— Ерино, Еринчице ле,
ошум си толкоф хубавъ,
хубавъ и меляхрена,
от бяло ле си бялило,
ле от труското цървило?
— Гьорги ле, бяло бякалце,
ня съм от бяло бядило,
ни от труското кървило,
такъ мезмайка родила,
на личен денъ на Велиденъ,
на личен денъ на Велиденъ,
и на по-личен кръстена,
и на по-личен Гьорговденъ,
баиет бадикует мялкого,
мялкого и сирѣянино,
майка ме с мялко къпаа,
с ялтън ми ода даваа,
с твѣри ми уста рѣгала,
за тва съм така хубавъ,
хем бяла и хем цървена,
валета и меляхрена.

53. ЕРИНО, СЯНКА ДЕБЕЛА

$\text{♩} = 138$

Ма-ри, Е-ри-но, Е-ри-но-ма-ри,
Е-ри-но, сян-ка де-бе-ла,

— Мари, Ерино, Ерино мари,
— Ерино, сянка дебела,
дебела та брехова,
ми стана, та се примени, мари,
та на хорото да подеш,
хорото личи без тебе, мари,
хорото велиденското,
като момата без китка, мари,
без китка църнок босилек,
— Ми кък, мале ле, да стана, мари,
кък на хорото да пода,

дегуде момче хубаво, мари,
той е на мене ронина,
дегуде момче грозаво, мари,
той е на мене чуздинче,
той е на мене чуздинче, мари,
той ше ми прати слюбици,
един бе, мале, един бе, мари,
един бе Наню в селото,
и той се, мале, углави, мари,
за Мара, за мойта дружка!

54. ЗАСПАЛА БЯЛА ДАФИНКА

$\text{♩} = 146$

За-спа-ла бя-ла Да-фин-ка
под лич-но дър-во мас-лин-ка,

Заспала бяла Дафинка,
под лично дърво маслинка,
де духна вятър вихрушка,
разлюля дърво маслинка,
събори зърно маслинка,
събори зърно маслинка,
удари бяла Дафинка.
Дафинка люто кълянише:
— Де духна вятър вихрушка,
де духна, да не духнеште,
тамъв бях туко легнала,

тамъв бях туко заспала,
майка си на съвн видела,
че дойде, та ме попита:
„Шеру, Дафинко, Дафинко,
ожениле се татко ти,
доведе ле ти майчица,
майчица върла мащеха,
направи ле ти прямяна,
хубава руба дефтерска,
за мома бяли хустане,
за главеница чукмане!“

55. ИЛЧО СЪБИРА ТРЪГНОВА

$\text{♩} = 138$

Ил-чо съ-би-ра тръг-но-ва,
на Стам-бол Ил-чо ше по-биде,

Илчо събира, тръгнова, за
на Стамбол Илчо ше поде,
уде райкине замнина,
Райки на дори стояше,
та ситно плетмо плеташе,
Илчо на Райки думаше:
„Добър день, Райке, добър ден,
како си плетеш и шиеш?
Плеташ хи, Илчо, бързан,
тенките ситни тантели,
че ше ни скоро тръгват!
— Събирам, Райки, тръгнувам
на Стамбол, Райки, ше пода,
за како ше ми наръчаш,
шу да ти купи, донесъм?“

— Купи ми, Илчо, донеси,
кадефе за ракавице,
и чоха за сълтмарка,
и бяла зунка златена,
и сине сине за шия,
и позлатена ушници,
и църни кръпки пантошки,
чо хата ше е ошием,
за хубавият Велиден,
за хубавият личен дедя,
още по-хубав Гюргьовден,
тогава зефеко, ше сторим,
тогава ше се углави,
тогава главеш ше правим!

56. МАРИ МАРИЙКО, ЛЮБЕ ЛЕ

$\text{♩} = 176$

Ma-ри Ma-рий-ко, лю-бе ле,
Ma-рий-ка хо-ди за о-да

Мари Марийко, любе ле,
Марийка ходи за ода
с каласани хъркоми,
на прибус жълти папуче,
с тенка книката престилка,
надяда и се върнала,
уде нанюве замина,
уде нанюве дугенет,
Наню на дугевь сядаше,
цървено вино пияше
и на Марийка думаше:
— Мари, Марийко, любе ле,

дигия очи, поглени ме,
склучи вяжги, продумай ми,
че га ме, любе, поглениш,
и та ми, любе, продумаш,
по видяла пини ходя,
до дия недели мъхмурен,
по дия недели махмурен,
махмурен и касафетен!
— Наню ле, хубави Наню,
гемой се с мене закача,
закача и подиграва,
че ти си, Наню, главеник,

за друга от друго село,
и ки е като и мене,
и нея думат Марийко!
— Мари, Марийко, любе ле,
и ку съм главен за друга,
за друга от друго село,
и нямам конче хравено,
хравено дьнь ви издево,
до утре да го ня нямам,
до утре до айта време!
Наню си конет помне,
тенка вихрушка думала,
отнесе Наню и коне.

57. МАРИ РАДО, БЯЛА РАДО

$\text{♩} = 164$

Ma-ри Ра-до, бя-ла Ра-до, чу ле, Ра-до,
и раз-бра ле,

— Мари Радо, била Радо,
чу ле, Радо, и разбра ле,
разцвети се трушко цвете,
трушко цвете бяла трендафил,
и българско рай босилек,
та пропади момчетата,
момчетата гърчетата,
кой по море, кой по поле,
Радиното първо любе,
той на скелтия отиде,
на скелята скеляжии,
на мѝнгата мѝнгаяжии,

отиде веке ня дойде,
ка залюби друго любе,
друго любе, миндизинѝт,
миндиз събира, трѝгнува,
на късѝбата ше поде,
уде Радине замина;
Радина майка я немаше,
Рада му столѝт подаде
и си на миндиз думаше:
— Сенни ми, любе Аманди!
— Я нема, Радо, да сенни,
ня късабѝта ше пода,

за како ше ми наричаш,
шу да ти купи, донесѝм?
— Купи ми, любе Аманди,
бялао, трушко цървѝло,
да се белосѝм, кървосѝм,
да си бастѝсам, бастѝсам,
Милка чорбажи Гьоргѝова
и бяла Станка Попова,
по хубос ше хи бастѝсам,
по хубос и по примяна,
ма по ялѝне ня мога,
че носѝт много ялѝне.

58. НЯДЯЛЮ, НЯДЯЛЮ

$\text{♩} = 138$

Ня- дя- лю, Ня- дя- лю, бай- не-
ва, ху- ба- ва,

— Нядялю, Нядялю,
байнева, хубава,
заспала Нядяля
под вишна чуряшка,
под вишна чуряшка,
под блага, благушка,
майка хи я буди,
буди и разбуди:
— Нядялю, Нядялю,
спиш ле, разбуди се,
стани, разшени се,
да видиш, Нядялю,

любе ти' си дошло,
горе от Загоре,
от загорско поле,
мома си довело,
тенка и висока,
бяла и цървена,
с очи кат чуряшки,
тенки вити влжги,
с руса длега коса,
в разбой и туряхме,
платно да ни ткае,
да е дебът бие,

дано погрозняе,
колко платно ткае
и я дебът бие,
ки ня погрознява,
ми разхубавяна.
В харман я завехме,
жито да отвяна,
да я прахът бие,
дано погрозняе,
колко врах отвяна,
колко жито сие,
ки ня погрознява,
ми разхубавяна,
по-хубава станва,
Нядялю, Нядялю,
станувай, Нядялю!

59. ПЕНА НА ВРАТА СТОЯШЕ

$\text{♩} = 132$

Пе- на на вра- та сто- я- ше, ма- ри,
Гьор- ги у- до- лу и- дя- ше,

Пена на врата стояше, мари,
Гьорги удолу идъше,
Пена на Гьорги думаше:
— Гьорги ле, научи ле го,
гръцкото, Гьорги, попското?
— Уча го Пено, уча го,
уча го и го научих,
ма нема тебе да зема,
ами ше зема, ше зема,
бре бала Милка Ляскова,
Ляскова, чорбакизова!
Пена му нищо ня рече,
ки на чергите отиде,
и на циганка думаше:
— Циганко, майка да ми си,

циганко и помайчимя,
на Гьорги да му направши,
Велиден да не дочака,
Велиден, Гьорги Гьорговден!
Стана циганка излязе,
та у Гьоргиюве отиде
и си на Гьорги думаше:
— Я дай си, Гьорги, кърната,
лицето да си обърша!
Ки се циганка обърса,
и си в катунът отиде,
Гьорги на Мина думаше:
— Мино ле, сестро по-майка,
ти иди Милка попитай
на късбата ше пода

за како ше ми нарича,
како да купя донесъм
за хубавит Велиден!
Утиде Мина и дойде,
— Купи хи, бако, донеси,
на Милка гръцки пантофси,
и сини синце за шия,
и била зунка златена!
Пена в Гьоргиюве отиде,
ки дисагите разбърка
и му правинъта остави,
мъните хоро створиле,
на хубавит Велиден,
още по-личен Гьорговден!
Гьорги се с душа раздели.

60. РУСА МОМА РОСЕН БРАЛА

Ру-са мо- ма ро-сен бра-

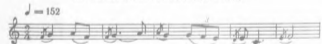

да, 'чиз ро-сен се по-ро-ви-ла,

Руся мома росен брала,
низ росен се поронила,
поронила загубила,
та излизе на поляна,
на поляна срядя гора,
срядя гора при овчаре,
при овчаре, яловари,
овчарито стърги градят,
яловари, яловарник.
Руся мома проговаря:
— Ой ве вази руси братки,

хайде Руся заберите,
та я в село заведите,
при русина мила майка,
и при русин мили татка!
Овчарето отговарят:
— Ой те тебе, Русо моме,
тука нема руси братки,
тука има руси любе,
Руся любе на любено,
ня любено, ня галено.

61. СЛЪНЦЕТО ТРЕПТИ ДА ЗАЙДЕ

Слън-це-то треп-ти да зай-де,

Ни-ко-ла ко-нет сед-ла-е

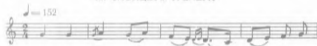
Слънцето трепти да зайде,
Никола конет седлае
преш тодоркинем дорите,
Тодорка ше го попита:
— Кади Никола тръгнуваш,
кади си конет седлаеш,
на заход слънце, на примрък?
— Ше пода живъм, Тодорко,

в Калово и Стоилово,
имаме пари дадени,
с файла да хи работят,
ше иди да хи съберем,
и файлата хми да зема.
Той ня отиде Никола,
в Калово и Стоилово,
имн отиде в Търново,

та е кондисал, кондисал,
на Йовковото дугене,
вти на дъската посенна,
и на бакалче думаше:
— Бакалче и дугенкичье,
свари ми кафе да пия!
Отам мом'яче подмина
Никола пита бакалче:
— Чие е това мом'яче,
дето отука минова?
— Ми тва е Ковня Йовкова,
дугенето са Йовкови,
и'момичето е йовково!
Той се Никола на сити,
че Йовко сяди до него,
Никола дума мом'яче:
— Момиче живъм байново,
дони ми ода да пия!

Пък мом'яче му думаше:
— Мома на на дугенъ ни ходи,
на момче ода да носи,
— Ня ми е зорет за ода,
дума ше да те поинтам,
ше те даде ли татко ти,
на друго села в ибънда?
— Мене ме татко ня дава,
на друго село в ибънда,
на пушта мъчна ибънда!
— Момиче живъм байново,
ти кажи бандисаш ле ме,
кажи ми ше се стрекваш ле,
селото ше си оставям,
на вашто село ше дойда,
голяма къща ше дигна,
ти в къщата да седниш,
и мане да си дочакаш!

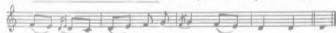
62. СЛЪНЦЕТО ТРЕПЕРА

Слън-це-то тре-пе-ра, бре ма-ри

мал-ка мо-ме, тре-пе-ра да

зай-де, бре ма-ри мал-ка мо-ме,

Слънцето трепера,
бре мари малка моме,
трепера да зайде,
сичкими любетата,
отиха и доха,
мойто първо любе,
отиде ня дойде,
дале болев ляжи,
еле коне нема,
еле друм ня знае,
той два коне има,

и два друма знае,
еле го фатиха,
клетки харамни,
вена как да му е,
че ня са му драги,
цървоките момя,
тенки и високи,
ми му бяха драги,
врана бърза коня,
широките друми,
и чуфте пищовя.

63. СРЕД ГОРАТА ЗЕЛЕНА МОРАВА

♩ = 152

Сред го-ра-та зе-ле-на мо-ра-ва, ма-ри,

сред го-ра-та зе-ле-на мо-ра-ва,

Сред гората зелена мораво, мари,
 сред гората зелена мораво,
 сред мораво каменъ сталовити, мари,
 сред мораво каменъ сталовити,
 на каменет вакал овчар седи, мари,
 на каменет вакал овчар седи,
 вакал овчар с медна свирка свари,
 свирка свири, свирката говори,
 на какви сме деня изпанила,
 на какви сме деня и години,
 на зли дена, усилни години,

како си бях любе я залюбил,
 друг излязе, любето ми претне,
 хем го претне, хем сватба заготви,
 мене дехса и кум да му стана,
 я кум, мале, я кум, я калтата,
 мене ме е треска разтресало,
 с какви воги я до там ше вода,
 с какви ръки вичила ше мене,
 с какви очи хората ше гледам,
 с какви уста комице ше река,
 комица ми прасе було продума:
 „Вичай, куме, често ня въздишай!“

64. СЪДИ РАДА, РАДО ЛЕ

♩ = 144

Съ-ди Ра-да, Ра-до ле,

съ-ди Ра-да в гра-ди-на,

Съди Рада, Радо ле,
 съди Рада в градините,
 зелен ранен босилек
 и църноки булчета,
 булчета карафилчета,
 отам, Радо, минаха,
 двама млади на ювче,
 лефтерото подмина,
 жевемота остана,
 той на Рада думаше:
 — Набери ми, Радо ле,
 набери ми, момне ле,

от той ранен босилек,
 от църноките бюджета,
 булчета, карафилчета!
 Рада нищо ня рече,
 конет Ради продума:
 — Ни набирай, Радо ле,
 ми набери, момне ле,
 той е главен и женен,
 девекъ сега минахме,
 девекъ мѐми лъгахме,
 девекъ китки носихме!

65. ЧУРЯШКО ЛЕ, ВИШНИЧКО ЛЕ

♩ = 152

Чу-ряш-ко ле, виш-нич-ко ле, ма-ри,

чу-ряш-ка е цят цве-ти-ла,

Чуряшко ле, вишничко ле, мари,
 чуряшка е цят цветила,
 цят цветила, род родила, мари,
 от родум се позоляла,
 позоляла, потрошила, мари,
 немало подар кой да я пазн,
 кой да я пазн, кой да я варди, мари,
 юбенили мома и'момче,
 мома и'момче, любовнице, мари,
 любовнице, драговнице,
 да я пазнт, да я варднт, мари,
 пазиле я, вардиле я,
 до дент, до два, до планина, мари,
 до планина, до прогюма,
 момче на мома проговара, мари:
 — Бери, бери, момне ле, да береме,
 тъче бягай да бягаме, мари,
 ше подемe тука доло,
 тука доло в Руменкааза, мари,
 там го кажат, че цар немат,
 че цар немат и царица, мари,
 ти ше съдиш на момните,
 я ше съди на момните, мари,
 кой е лефтер да се главн,
 кой е лефтер да се главн, мари,
 кой е главен, да се жени.

ПАНАГИРСКИ ПЕСНИ

66. ДОНА НА ВРАТА СТОЯШЕ

$\text{♩} = 120$

До- на на вра- та сто- я-

ше. На- ию о- до- ло

и- дя- ше,

Дона на врата стояше,
Наню одоло идяше,
Дона на Нане думаше:
— Наню ле, браточедо ле,
ходиле, Наню, ходиле,
в Калово на панагирет,
гледале моми калуски,
калуски и стоилоски?
— И ходях, Доно, и гледах,
панагирето обидех,
редума Хесакията,
ма като тебе ни видях,
и като Вълкя кувачка,
чурбаки Манрудювцим
и жене Вълка и върше,
и коне кара в харманът,
пак бяла и пак цървена,
бяла е като лахана,
цървена като ябълка,
га да я, Доно, га да я,
га да я Вълкя ше зема,
хубава Вълкя конячка!

67. ПЕТКО СИ КОНЕТ СЕДЛАЕ

$\text{♩} = 168$

Пет- ко си ко- нет сед- ла- е,

сед- ла- е и го и- гра- е,

Петко си конет седлае,
седлае и го играе,
отпреш тях на къларъмът,
оде Томкине ше мине,
Тонка на олер стояше,
везана върпа държише
и си лицето витрише,
ки си на Петка думаше:
— Къля, Петко ле, тръгноваш?

— Ше пода, Тонко, ше пода,
свињята да си обидим!
— Петко ле, първо любов'я,
яко на свињята тръгноваш,
да подем и да се върнеш,
пък ку по любов тръгноваш,
да подем, да се ня върнеш,
кончето да ти доведат,
хаберет да ти донесат!

68. РАДО ЛЕ МАРИ ХУБАВА

$\text{♩} = 138$

Ра- до ле ма- ри ху- ба- ва, ма- ри,

Ра- да о- до- ло и- дя- ше,

Радо ле мари хубава, мари,
Рада одоло идяше,
одоло от панагирет, мари,
от куленският панагир,
ки на пъкъ срещна Иваня, мари,
той си на Рада думаше:
— Радо ле, мари хубава, мари,
на кифере ми мерисаш,
на кифере ми мерисаш, мари,
пък ми кифере ня носил!
— Нося го, нося, Иване, мари,
ма ня го нося на буза,
на буза, на първен чумбер, мари,

ями го нося в пазуха,
мягю два бяли хустане, мари,
мягю четири чукмане!
— Радо ле, мари хубава, маги,
ти като идеш одоло,
от куленският панагир, мари,
ми ниде видя, Радо ле,
моите лиси биволья, мари,
със железните капистри?
— Я като яда одоло, мари,
та да ня съм ти биволар,
та да ня съм ти биволар, мари,
бивулято ти да паса!

69. СГАДАЛЕ СА СЕ, СГАДАЛЕ

$\text{♩} = 152$

Сга- да- ле са се, сга- да- ле, ма-ри,

Го- но и' Ни- ко- ла два- ма- та,

Сгадале са се, сгадале, мари,
Гоню й' Никола двамата,
Й' Христот от Дерекьово,
на панягирет да подат,
на стоилоският панягир,
хубави моми да гледат,
хубави стоилоченици,
Паланковите дъщери,
и дветя венно ходяха,
и дветя венно носяха,

Гина на врата стояше,
на Костадина думаше:
— Сестро ле моя по-малка,
Гьорги й' Никола дойдаха,
ти земи когото искаш,
пък я ше зема, ше зема,
Христот от Дерекьово,
дерекьоското даскалче,
че знае много да чете,
и грьско Хриско и трузко,
най-много бяло българско!

70. ЯНО, ЯНГЕЛИНО

$\text{♩} = 152$

Я- но, Ян- ге- ли- но, по- по-

ва ка- ли- но,

— Яно, Янгелино,
попова калино,
пак ле да ти река,
пак ле да повтарим,
откърши ми, Яно,
пръчка кавякова,
кончето да си шибна,
далеко да пода,

в равна Руменлия,
на сбор на панягир,
на света Троица,
моми да отбирам,
моми на хорото,
коя мома, Яно,
най-хубаво ходи,
най-хубаво ходи,

гиздалаво носи!
— Ми отбирай, браино,
мома на хорото,
ми отбирай, браино,
мома във разбойт,
коя мома, браино,
бръшком, бръшком ткае,
кътком, кътком пие,
и отбирай, браино,
мома на нявата,
коя мома, браино,
бръшком, бръшком жене,

кротком, кротком пие!
Яна Янгелина,
попова Калина,
бръшком, бръшком ткае,
кротком, кротком пие,
Яна Янгелина,
бръшком, бръшком жене,
кротком, кротком пие,
Яна Янгелина,
най-хубаво ходи,
най-хубаво ходи,
гиздалаво носи.

71. ДИМЧО В ДИМКЕНЕ ОТИДЕ

$\text{♩} = 160$

Дим- чо в Димке- не о- ти- де,

Дим- ке ле, ше- кер я- бъл- ко,

Димчо в Димкене отиде.
Димке ле, шекер ябълко,
на Димка да си поседи,
на Димка главеницата;
ни найде Димкия юбава,
ми найде Димкина майка,
Димчо бабин си думаше:
— Бабу ле, Димкино мале,
дека е Димкия юбава?
— Ми ки отиде, отиде.
— Ми ки отиде, отиде,
на Кула на пагирет,
на куленският манастир!
Димчо хи нищо ни рече,
ми си във къщи отиде,

та си кончето сседла,
на панягирет отиде,
на куленският манастир,
голямо хоро имаше,
Димкия хорото одеше,
над момите та до момчетата,
Димчо на Димкия думаше:
— Ми кого пита та дойде?
— Я питах майка и татка,
пък дойдах с бате й бузката!
— Майка ти вчера погина,
вчера по пръста планина,
пък диека ше и гробиме,
та дойдах да те забера!

72. ЛЮБИЛЕ СА СЕ, ЛЮБИЛЕ

$\text{♩} = 138$

Лю- би- ле са се, лю- би- ле, мари,

И- ван и Мит- ра два- ма- та,

Любиле са се, любиле, мари,
Иван и Митра двамата,
от малки дору голыми, мари;
като големи станали,
проводи Иван за Митра, мари,
майка му прати за друга,
за друга, в друга махала, мари,
Митрин стрикова дъщеря,
проводи и го углави, мари;
де чула Митра, разбрала,
юбае копачат нараму, мари,
и кошничката на ръка,
отнде бияли да бере, мари,
омайно бияли разделно,
накопа и се възрала, мари,
в ново го гърне сварила,
и му чорбата изпила, мари,
че се на бога помоли:
— Ела ми, боже, помогни, мари,
с Ивана да се срещнеме,
да го Ивана попитам, мари,
любє Иване, Иване,
Иване, углави ле се, мари,
зе ле си булче хубаво,
носи ле мойта прамина, мари,
ходи ле моят ситен ход,
моята дума дума ле, мари,
моите пьсни пне ле?
Де стоил госпокъ та слушал, мари,
та се с Ивана срещнали,
дума се ня продумале, мари,
в очи се ня погленнале.

73. НАИНО ОТГОРЕ СВЪРВЕШЕ

$\text{♩} = 152$

На- но от- го- 'ре свър- ве- ше

със бъл- гар- ска- та вля- ди- ка,

Наино отгоре свървеше
със българската владика,
с католичкият учител,
той при Анасте отиде,
Анасте праматариныйт,
и на Анасте думаше:
— Носиш ле сирма и злато,
да купи, да си прикупи,
та вечер ше се углавем,
за била Станка Кържова.
— Наино ле, хубави Наино,
ми ле ти сече къслет,
че Станка тебе ше земе,
тебе, Наино ле, ле мене,
Станка ко земе, ше земе,
хубави Пен от Пирок,
Пеноте учителчето,
пироженското даскалче,
че Пеню ше се опои,
пак хи я драго на Станка,
Станка попагъга да стане,
„Станко попагъгию!“ да рекат,
че и попагъга приляга!

74. СЪБРАЛЕ СА СЕ, СЪБРАЛЕ

♩ = 138

Събрали са се, събрали
на Гьорговото дугене
сички Гьоргови юлдаше,
юлдаше и кафадбре,
да ядат, жанам, и пинт,
и за момите споминат,
коя е мома най-бяла,
най-бяла и най-цървена,
най-тежка и най-висока.
Гьорги хми отговаряше:
— Моми са, холан, моми са,
Станка дядова Димова,
и Ерина Напетуловцим,
тия са башет момите,
в селото, във Мокрошово!
Още си дума думаха,
човик на врата потропа,
и си на име повика:
— Гьорги ле, било бакалче,
стави ми, Гьорги, втори,
да виде вътре с коког сте,
с коког идете и виете,
думате хоратовате,
вие за мене думате,
за мене и моя Станка,
яжете си, холан, пийте си,
момите на споминайте,
моя е Станка зелена,
зелена, зелен босчлек,

сега са до три години,
от как ми лъжеш момата,
кажи ми ше я земеш ле,
яку я земеш, кажи ми,
ко ня е земеш, пак кажи!
— Дядо ле, дядо Димо ле,
ко имаш мома за главещ,
глави я, дядо, жени я,
я нема мома да зема,
отука от вашто село,
майка ми кинга проводи,
че ми е мома отбрала,
хубава едигаченка!
И ки се Станка углави
на деня на Цървогорово,
Станка гуната надяна,
че се със китка закячи,
оде Гьоргове замина,
ня можа Гьорги да трае,
по-близо Станка да дойде,
оше от делек повика:
— Защо ме, Станко, лъжеше,
лъжеше, та че ни ме зе?
— Гьорги ле, младо бакалче,
я нае татка проводих,
да дойде, да те попита,
пък ти му рече, Гьорги ле:
— Я нема Станка да зема,
нека се Станка углави!

БИТОВИ
ПЕСНИ

ЛЮБОВНИ ПЕСНИ

75. БРЕ, НИКОЛА, БРЕ, ГИДИЮ

$\text{♩} = 132$

Бре, Ни- ко- ла, бре, ги- дя- ю,
що ня дой- й- деш на хо- ро- то.

— Бре, Никола, бре, гидию,
що ня дойдеш на хорото,
да ме видиш, да те вида,
яле ела довечера,
довечера на вечера,
дорде ня сме вечерали,
на зло куче лая фъралие!
— Ой, любе ле, мило драго,
как да дойда на хорото,
да ме видиш, да те вида,
като съм си чус яргатин,
чус яргатин, хизмъкярин,
денем паса царски коне,
вечер паза царска хазна.
— Бре, Никола, бре, гидию,
и това ле да те уча,
върай коне в яхър'ото,
тури хазна зад метлата,
та че ела на хорото,
да ме видиш, да те види!

76. СИНО СТОИВЕ, СТОИВЕ

$\text{♩} = 102$

— Си- но Сто- и- ве, Сто- и- ве,
шу сто- иш, св- но, та гле- даш

— Сино Стоиве, Стоиве,
шу стоиш, сино, та гледаш
пряс високите пенжур'и?
— Стои си, мале, гледам си,
евня ми малка девойка,
налина бѣла ризница,
честом към мене поглежда,
ха да я земам за снаха,
за снаха, млада невеста!
— Сино Стоиве, Стоиве,

ми хи е още манинка,
ни знае дѣца да гледа,
ни знае къща да върти!
— Мале ле, стара майчу ле,
кукувицата голѣма,
чууди хи вният гняздото,
чууди хи пѣлят вилците,
листувицата манинка,
сама си гради гняздото,
сама си пѣли лиците!

77. БЯЛ ВЕТЕР ДУХА

$\text{♩} = 152$

Бял ве- тер ду- ха, бял ве- тер ду- ха,
*син- го- не то-ли, син- го- ве то- пи,

Бял ветер духа,
бял ветер духа,
сингове топи, (2)
три рѣки текат, (2)
три билки влемат, (2)
първата билька (2)
за първо любе, (2)
втората билька (2)

за второ любе, (2)
третата билька (2)
жива рѣздѣла, (2)
Кой нас раздели (2)
да го раздели (2)
първата чува, (2)
да го усипе (2)
ситната сипка, (2)
да го умори! (2)

78. БУР'ЯНКИНА МАЙЧИЦА

$\text{♩} = 144$

Бур'я- ки- на май- чи- ца, хей,
жа- нѣм, Бур' ян- ко, ки Бур' ин- ки
къл- ня- ше, хей, жа- нѣм, Бур' ин- ко,

Бур'янкина майчица,
хей, жанѣм, Бур'яно,
ки Бур'янка кълняше:
— Даво умреш, Бур'яно,
да не гледам, че любиш,
то Никола овчарят.
Бур'янка я неслуша,
ки отиде в гората,
да си търси Никола,
търсила го, търсила,
че легнала, заспала,
на овчарум полна,
край овчарско планинче.
Овчарче я будеше
и хи мило думаше:
— Стани, стани, Бур'яно,
да гледаме облаци,
кой е облак най-тевѣя,
кой ше лети дребен лѣжд,
кой ше лети градушка,
да очука, очука,
Бур'янкѣм ябълка.
Бур'янка хи сбираше,
в книжката престелка,
в повѣст хи туреше.
Разбуля се майка хи,
легна болна в постеля,
нико яде, ни пие,
ми поиска укуски,
от петровка ябълка.

79. ВЧЕРА БЯХ ОРАЛ, ДОБРО ЛЕ

$\text{♩} = 60$

Вче-ра бях о-рал,

До-бро ле,

на мой-то но-во

по-жа-р'я

Вчера бях орал, Добро ле,
на мойто ново пожар'я
и тварих дърва колата,
и пак бях бързал да дойда,
рано в село да стигна,
оде Добрине да мина,
обрине имат зло куче,
кучето ше ме залае,

Добра ше вълка излязе,
от куче да ме отбрани,
ня изля Добра хубава,
ми изля Добрина майка,
тешко леноно приляше,
майто се сърце лядяше,
дяле се Добра углави,
та преле тѣнки дърове?

Като във къщи отидах,
и бивольята разпрегнах,
майка бе зелник сторила,
сеннал бях, ня бях просѣгнал,
майка се събърка, та рече:
— Добра се, сино, углави,
сино ле, ми научиле?
Я се от лябът оствѣях,
та у Добрине отидах.

80. ВЪЛКАНА ПЕРЕ НА ВРИСЕТ

$\text{♩} = 138$

Въл-ка-на пе-ре на ври-сет

и То-дор от-там за-ми-на,

$\text{♩} = 60$

80-а Въл-ка-на пе-ре

на ври-сет и

То-дор от-там за-ми-на,

Вълкана пере на врисет,
и Тодор оттам замина,
той на Вълкана дузаше:
— Любе Вълкано, Вълкано,
подай ми вашта хъркома,
кончето да си напоям,
че ше делеко да пода,
в риза Велека за риба,
да ловя риба пастърва,
в Търново да и занесѣм,
да но дяда Вълче Ексерка,
дано ни изни дядяха,
Вълкано, да се земеме!
— Любе Тодоре, Тодоре,
да сторим, да се разделим,
че ваште мене не рачат,
тък наште тебе не зимат!
— Любе Вълкано, Вълкано,
и се от майка отдядам,

от тебе ня се разделям!
Като е чула мѣйка му,
и ки ки люто простана:
— Сино Тодоре, Тодоре,
да и Вълкана напоям,
от есен, доро до пролет,
до лятна свѣта Троица!
Де стоил госпокъ та слушал,
сѣвнало лято пролято,
Тодор събира тръгнува,
на пуста скела ше поде,
на пуста скела Енявдя,
Вълкана болна остави,
болна е на умирало.
Тодор Вълкани зарѣча:
— Ти кога много прѣпаннеш,
любе ле, на умирало,
бърже ми хабер проводи,
да дойда, да те обядям!

— Любе Тодоре, Тодоре,
по когук забер да прати
като любе де ни вляза,
ви той майка, ни мон!
— Любе Вълкано, Вълкано,
по пиле забер проводи,
по пиле по листовица,
и по сивите гольб'я!
И стана Тодор та тръгна,
ня мина мало ни млого,
ми било на недялнта,
Вълкани млого прилоша,
отам пилцята минаха,
пилцити листовицето,
и тива сиви гольб'я.
Вълкана дума пилцята:
— Ако край скеде минете,
ако Тодора видяте,
Тодурум забер носите,

81. ГАНО, МАРИ, ДИМОВА

$\text{♩} = 152$

Га- но, ма- ри, Ди- мо- ва,

сно- ща и- дех от ни- ва,

Гано, мари, Димова,
сиваща идех от нива,
видях мома хубава,
накрай бяла Дунава,
плака сапуни държише,
бяли ръки мнеше,
църни очи шаташе,
шаташе и хи мяташе,
енгъш коня, дващ менс,

сбодах коня към нея,
и хи почна да бяга,
я пък я хи повниха:
— Я стой, момие, ми бяга,
че сноща съм у вас била,
с майка ти съм ял и пил,
със татка ти вино пил,
със брата ти ръкия,
със сестра ти орехи!

по-скоро в село да стигне,
че ше му умре булчето!
Тодор колата вирегаше,
отам пилцята минаха
и на Тодора рекаха:
— Тодоре, скељежно ле,
бързай във село да стигнеш,
че ше ти умре булчето,
булчето бяла Вълкана,
Вълкана лежи, умира,
ня живоко, да се простите!
Тодор уйком си думаше:
— Разпрегни, уйко, колата,
колата със бивольята,
и ше във село да пода!
Като във село отиде,
найде Вълкана умрала,
никой при нея немаше.

82. ГЛЕДАЙ МЕ, ГЛЕДАЙ, МОМ'ЯЧЕ

$\text{♩} = 126$

Гле- дай ме, гле- дай, мом' я- че,

ня фър- лай сев-

да по ме- не,

Гледай ме, гледай, мом'яче,
ня фърлай севд'я по мене,
че е севд'ята лошава,
който от севд'я погине,
попове ня го припяват,
земята ня го приема!

И стана Стоян та тръгна,
и се мом'яче разбуля,
разбуля мома и умри,
попови ня е припяле,
три пътя са я гробиле,
земята ня е приела.

83. ЛЮБИЛЕ СА СЕ, ЛЮБИЛЕ

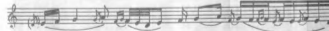
$\text{♩} = 63$

Лю- би- ле са се, лю-

би- ле То- дор- ка

й ху- бав, ма- ри, Ни-

ко- ла,

Любиле са се, любиле
Тодорка й хубав, мари, Никола,
че се Тодорка углавя,
за другок, мари, от друго село;
де чул Никола и разбра,
ляцта го треска, мари, втресала,
втресе го, ни го претресе,
Тодорка булка, мари, извидат,
Никола умрял извидат,
преш Тодоркине, мари, минова;
Тодорка дума майцим си:
— Мале ле, мила, мари, майчице,
я ше те молба помола,
я шете молба, мале мари, помола,
дигни ми булно цървено,
да видя хубав, мари, Никола,
дале е хубав, мале ле,
като кога се, мари, любехме!

84. ГЪОРГИ ЛЕ, ЛЮБЕ ЛЕ

— Гъорги ле, любе ле,
оти ня доходаш,
оти ня доходаш,
както ми дохобаше?
— Равдо, сърден ти съм,
сърден и клеветен,
за снощната вечер,
за снощната дума,
дума лекардния,
с турчина стоише,
с турчин друговярец,
дума му думаше,
и хоратоваше!
— Гъорги ле, любе ле,

тва ня беше турчин,
турчин друговярец,
вми беше гърче,
гърче билморче,
за Рада внташе,
углавяла ле се,
пръстенъ дале ле са,
главеш пиле ле са,
пък Рада му рече:
— Не са ме главяле,
ни пръстенъ менеле,
нито главеш пиле,
Рада ше я главят,
за Гъорги хубави!

85. ГЪОРГЪОВА МАЙКА СЕДЯШЕ

Гъоргъова майка седяше
отвънка на хоратата
и на кошпийки думаше:
— Жени ле, наши кошпийки,
кайль съм, жени, кайль съм
Гъорги мъртавец да види,
отколко Рада за снаха
Де чула Радина майка,
Радина майка думаше:
— Кабуля Рада в земята,
колкото Гъорги за зетя!
Гъорги се в мезрак удари,
той легна болен в постела,
съзнало лято пролято,
Гъорги майцим си думаше:
— Мале ле, мила майчо ле,
ти земи стомна писана,
че иди ода та валий,
от буковото кладенче,
и скърши вайка букова,
та я на мене донеси,
да ми се фати за вяра,
че съзна лято пролято,
и се гората разлистя!

Майка му дума на Плумка:
— Ти земи, Плушко, стомната,
и иди ода та валий!
Гъорги майцим си пак рече:
— Ти поди, мале, ти поди,
Плумка е малка, глупава,
на пъкъ хурата ше найде,
ше стои да хоратова,
ше се одъта затопли,
и ше вайката увине!
Стана майка му отяде.
Гъорги на Плумка думаше:
— Плушко ле, сестро по мълка,
имаш ле мила за братец,
въруванш ле си сърцето,
на майка да не казуваш?
— Върувам, бажо, върувам,
на майка нема да кажа!
— Ти стани, Плушко, в поди,
кака си Рада повикай,
да дойде, да се простиме!
Отиде Плумка и дойде.
Гъорги на Плумка думаше:
— Ти флязи, Плушко, ти флязи,

ти флажн в' вътрешна късия,
там има хурка и к'бжелъ,
на тебе да е хурката,
я пък на Рада к'бжелет!
Гьорги на Рада продума:

— Радо ле, любе ле мое,
дай ръка да се простине,
душъта да ми излязе!
Рада му ръка подаде,
Гьорги се с душа раздели.

86. ГЬОРГИ СЕ ПОКАЛУГЕРИ

♩ = 138

Гьорги се покалугери
заради Рада хубава,
че ня му дава майка му
хубава Рада да земе,
че Рада нема примена.
Гьорги за Рада проводи,
татко хи каже: „малка е“,
майка хи каже: „дар нема“,
на Рада хи се наяди,
ки си дарите събрала,

че наби гора зелена,
три пъте Рада замахна,
три кола дърва събрала,
три е огньове стъкнала,
че си дарите фърлила
и на дарите думаше:
— Горите, дари, горите,
горите, мои пушцини,
като ня съм ве давала,
по Гьорговите ронини!

87. ДВЯ ДЯЦА МЕЖА ВИКАЛЕ

♩ = 144

Два дѣца межа викале,
два дѣца, два близъчета
и още два сирачета,
цялото село викале,
цялото село момите,
момите и момчетата,
саде си Нушка ни дойде;
баба Ерина отиде,

и на майка хи думаше:
— Сваки ле, сваки Тодоро,
защо си Нушка ни пушаш?
Ки стана Нушка отиде,
седяле, преле и пале,
баба Ерина думаше:
— Духни, Ефтиме, кандилет,
че грани Нушка и бятай!

88. ДЕ СЕ Е ЧУЛО, ВИДЯЛО

♩ = 56

Де се е чуло видяло
хажия да се погурчи,
хажия турчин да стане,
като ми хажия Андончо,
Андончо инакъ българин,
Андончо ше се погурчи
за майчин си ядове,
че му майка му ни дава
бала Калника да земе,
ки ня бе много хубава,
ила е много тивисна,
тивисно ходи по дори,
тивисно гледа хората,
та се събрале, отбрале,
от девекъ села попове,
от десетото владия,
да думат и хоратова,
Андонча да къвардисват,
да си вярата ня дава,
вярата християнската.

89. ДЕ ДОЙДЕ, ЯНКО, ДЕ ДОЙДЕ

♩ = 152

Де дой- де, Ян- ко, де дой- де,

де доб- де да не дой- де- ше

Де дойде, Янко, де дойде,
де дойде да не дойдеше,
и пътет да ни найдеше,
и пътет и пътетите
в чудно голямо Гюкतेпе,
чуено и прочуено,
та ни мома излюби,
момите най-хубавите,

Златка Я Калинка двичните,
от как се Златка оглави,
Янко конкат промени,
у Калинките заходи,
и хи армаган заноси,
лимоне и протокале
и църин гърцки стафида.

90. СНОЩА ХОДИХ ПОКРАЙ ГУВЪНЬНЯТА

♩ = 152

Сно- ша хо- дих по- край гу- вьнъ- ня- та,

среш- нах- ме се с мой- то пър- во лю- бе,

Снощ хохидх покрай гувънънята,
срешнахме се с мойто първо любе,
наведях се ръка му да целуна,
закъчи се копче ми на гърданче,
разниза се ситен бял маргарикъ:
сенцахме си двамката да го сберем,
берем, берем, не мом да го сберем,
одолю идат керван малки дяца.
— Елате, дяца, елате, малки дяца,
да съберем ситен бял маргарикъ!
Берем, берем, не мом да го сберем,
одолю идат керван стари баби,
— Елате, баби, елате, стари баби,
да съберем ситен бял маргарикъ!
Берем, берем ня мом да го сберем.

91. ДИМКИ ЗА ОДА ХОДЕШЕ

♩ = 144

Дим- ки за о- да хо- де- ше,

Па- лю по- дир хи вър- ви- ше,

Димки за ода ходеше,
Лалю подир хи вървише,
за харкомите държише,
та хи стъпките бронеше,
и си на Димка думаше:
— Малхи се, Лалю, отуна,
че ше ни видат хората,
къс ше хората да рекат:
„Лалю в Димки главені!“
— Мари, Димки, мари, първо любе,
той лъжа нема да бълде!
В видяхи хми бя сватбата,
и видяхи и в пондманник,
тъче във иторник утринта,
дало хи Димо думаше:
— Сваляй, булко ле, бръкмата,

бръкмата в чукузнето,
издайвай руба по-долна,
по-долна руба жълтварска,
ше идем нива да жевем,
горе на нашто Приново!
— Дядо ле, дядо, Димо ле,
ние го едекъ немаме,
и видяхи булко под буало,
иторник на нива да иде,
ими го едекъ имаме,
булката цала видяхи
навънко да ня излизе,
и средя за ода да иде,
и четвъртач у кальманата,
и видяхи с китка на хоро,
че чак гетната издала
нека на онай да ходи!

92. ДОБРО ЛЕ, МАРИ ХУБАВА

♩ = 144

До- бра от- въз- каз сто- и- ше,

о- там си И- ван за- ми- на,

Добра отвозка стонеше,
отам си Иван зомина,
той си на Добра думаше:
— Добро ле, мари хубава,
дека е, Добро, кака ти?
— Байне ле, бате Иване,
кака е снощя главихме,
и видяхи ше и женниче!

— Добро ле, мари хубава,
ко се кака ти оглави,
ти си какви си наместо,
по-бада и по-цървена,
по-тенка и по-висока,
какви, Добро ле, майчим си,
майчим си, Добро, таткум си,
ше прети да те понскам!

93. ДОНЕ ЛЕ, МАРИ ХУБАВА

♩ = 144

До- не ле, ма- ри ху- ба- ва,

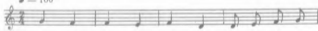
бе- ри- те, До- не, ме- жи- я

Доне ле, мари хубава,
берите, Доне, межия
в' вашата драга махала,
де нъв нашата по-драга,
ти га ме видиш, че дойда,
сакън, да ня си станала,
китка да ня си ми грамнала,
ми да ме, Доне, натпвеш,
за баш момата в межъта,

в межъта и в махалъта!
— Байне ле, бате Иване,
ми коя е башат момата,
в межъта и в махалъта?
— Ти земи, Доне, бял бакрач,
че нди, Доне за ода,
капълни, Доне, бял бакрач,
че се над него надникни,
която видиш в бакрачат,
за нея да ме надпвеш!

94. ДОЙНЕ, ДОЙНЕ, НАЗЪТЪН ДОЙНЕ

♩ = 160

— Дой- не, Дой- не, на- зътн Дой- не, ма- ри,

пре- ме- не- на, на- ре- де- на,

— Дойне, Дойне, назътн Дойне, мари,
пременена, наредена,
кой ти купи бурничките, мари,
бурничките на ръките,
кондукрите на ногите, мари?
— Мене ми ги купи батко ти Дико,
батко ти Дико, главенико, мари,
да ги нося, да се гледа,
да му ходя вънка й вътре, мари,
вънка й вътре нис дугенет,
да му мия бяли чашни, мари,
да му сбирам мющерни!

95. ДОШЪЛ Е, МАЛЕ, ДОШЪЛ Е, МАРИ

♩ = 144

До- шъл е, ма- ле, до- шъл

е, ма- ри, до- шъл е Кир' ю

Чон- гар- ски,

Дошъл е, мале, дошъл е, мари,
дошъл е Кир'ю Чонгарски,
Чонгарски и Бунар'яски, мари,
дошъл е моми да гледа,
да гледа й да отбирова, мари,
той други моми гледаше,
тък Манда него гледаше, мари,
гледаше, отбироваше,
като научи татко хи, мари,
приз нъш Гьоргите пратише,
де да е Кир'ю да доведе, мари,
за Манда да го оглавни,
та са главиле, главиле, мари,
енна ми цяла видяли,

та са играле, играле, мари,
три десе и три печера,
попът хорото одеше, мари,
попъдийката до него,
като играле, играле, мари,
та са потонът отпразе,
и есна дъска строшили, мари,
пак Мандин татко думаше:
— Играйте, холан, играйте, мари,
и друга дъска строшите,
Мандин е татко буларни, мари,
утре дугере ше акние,
дулгере, стари масторе, мари,
потунат да ни направят!

96. ДАФИНЧЕ, ЛЮБЕ ДАФИНЧЕ

♩ = 132

Да- фин- че, лю- бе Да- фин- че,

ги- ди зна- еш ле, пов- ниш ле

— Дафинче, любе Дафинче,
гди зивеш ле, побиши ле,
когато бяхме лефтери,
та се със тебе любехме,
и върн кауль сторихме,
вярно си хоратовахме,
който се напреш углави,
углави, та се изгори,
уженк, та се поцърни,
та ше го глоба глобиме,
девекъ години да лежи,

и царската тева тевница,
и Древополската катърга.
Дето думата думихме,
думата в Дунаа пазаше,
та я Дунааът носеше
на Църно море в Цариград,
на цароните дорове.
Дето думата панешеше,
цървена ружа цъфтише,
та кой ружата биряше,
царова сулом султанка.

♩ = 58 97. ЕДРЮ СЪБИРА, ТРЪГНУВА

Е-дрю съ- би- ра,
тръ- гну- ва, на Стам-
бул Е-дрю ше по- ле.
май- ка си са-ма о- ста- ви,

Едрю събира, тръгнува,
на Стамбул Едрю ше поде,
майка си сама оставя,
сама да жене, да върше,
самичка със ергаткото,
женале и оженале,
върхале и овърхале,
хората зели да орът,
Петър на пътет оряше,
долу ми на Величово,
Едрю отгоре идъша,
той видя Петра, че оре,
Петър на Едря викаше:
— Урала, Едрю, урала,
урала и добра дойде!
— Добра те найдах, Петре ле,
Петре ле, братучеде ле,

ми ходят ле си момите,
момите, моите галинци,
Марийора и хажки Доина?
— Ходят си, Едрю, ходят си,
ходят си и тебе чакат!
— Си коя, Едрю, да зема?
— Земи си, Едрю, коя шеш,
която ти е по-драга,
и която ти втъксова!
— Марийора, Петре, втъксова,
Церово половианата,
й салтъеното прочело,
хажки Доина, Едрю, втъксува,
лъката с уденица
и цървената ябълка,
и дванадесте хильянда!

98. ЗАГИНАЛО, МАМО

♩ = 63
За- ги- на-ло, ма- мо,
в се- ло- то чу- а- дя- че,
та ве- ма- ло, ма- мо, кой да
го жи- ля- е,

Загинало, мамо,
в селото чуздинче,
та немало, мамо,
кой да го жалеше,
жалеше го, мамо,
девојка в селото,
до година време,
коса ни разпелела,
коса ни разпелела,
глава ни омилла:
майка хи я пита,
пита й разпитова:
— Уде ти е, шеро,
чуздото чуздинче?
— Мале, стара мале,
колко остаряваш,
колко остаряваш,
ум си изгубяваш,
тва на ми е, мале,
чуздото чуздинче,
яни ми е, мале,
мойто първо любе!

99. ХЕЙ, ДЕВОЙЧЕ МЛАДО

Хей, девойче младо,
хей, девойче младо,
ти, златна ибълко,
недей мене любя,
недей мене любя,
недей себе гори,
я съм юнак стравен,
я съм юнак стравен
от страна делечна,
и кога замина,
и кога замина,
замина, погина,

ти не ше да знаещ,
ти не ше да знаещ,
де е мойто гроб'я,
на гроб да ми дойдеш,
на гроб да ми дойдеш,
цвете да посадиш,
с вино да прялещ,
с вино да прялещ,
с тий'ян да прекадиш,
за мене да плачеш,
за мене да плачеш,
и сълзи да рониш!

100. ЗАГРАДИЛ Е КИР НИКОЛЧО

Заградил е кир Николчо, Юрдана,
ах, любезна моя,
срид Търново ново хавче дугенче,
срид Търново ново хавче дугенче,
да кондисват стари млади търговци,
ах, любезна моя,
ня кондисват стари, млади търговци,
ня кондисват стари, млади търговци,
ми кондисват търновските чанкъне,
ах, любезна моя,
жамове му потрошиле, Юрдана,
жамове му потрошиле, Юрдана,
отам инаа малко гиче мом'иче,
ах, любезна моя.
Той хи тихом проговари, Юрдана,
той хи тихом проговари, Юрдана:

— Ой те тебе, малко гиче, мом'иче,
ах, любезна моя,
дава ле те тои майка на мене,
дава ле те тои майка на мене?
— Ой те тебе, кир Николчо, Юрдана,
ах, любезна моя,
ко ми купиш дор два топа хас басма,
ко ми купиш дор два топа хас басма,
ко ми купиш църни гръцки пантофони,
ах, любезна моя!
— Ой те тебе, малко гиче, мом'иче,
ой те тебе, малко гиче, мом'иче,
куповам ти дор три топа хас басма,
ах, любезна моя,
куповам ти и хи рокли направям,
куповам ти и хи рокли направям!

101. ЗАРЕКАХ СЕ, МАЛЕ, ЗАКЪЛНАХ СЕ

Зареках се, мале, закълнах се,
да ня мина, мале, край Станкине,
край Станкинем, мале, равни дори,
день ни минах, мале, два ни минах,
два ни минах, мале, три ни минах,
стори ми се, мале, че станяха
три години, мале и три деня,
и я станах, мале, та отидах,
найдах Станка, мале, сама в къщи,
дор измела, мале, смет фаряла,
и послала, мале, рогозина,
покрыла се, мале, с бяло було,
че легнала, мале, та заспяла,
Станката, мале, стара майка,
ки на Стана, мале, тихом дума:

— Стани, Стано моме, стани, шеро,
какън ни е, шеро, чувък дошъл,
какън ни е, шеро, хабер донъл,
че момите, шеро, посъпянале,
сама мома, шеро, за хильялда,
кусата хи, шеро, за два града,
пък момците, шеро, ефтиняли,
треста момци, шеро, за кош пљана,
и ки барем, шеро, пљана да бе,
ими беше, шеро, ръженина,
туреле я, шеро, ня добитък,
добитъкът, шеро, ня е яде,
фъринле я, шеро, на бувище,
не я ринат, шеро, кокошките!

102. ЗАСПАЛА СТАНА

$\text{♩} = 126$

За- спа- ла Ста- на, ма-ри, за- спа-
ла Ста- на, май- ка хи ви- ка, ма-ри,
ви- ка и бу- ди:

Заспала Стана, мари,
заспала Стана,
майка хи вика, мари,
вика и буди:
— Я стани, Стано, мари,
я стани, Стано,
че те юргяло, мари,
ясното слънце,
ясното слънце, мари,
по бяло лице,
по бяло лице, мари,
по бяло лице, мари,
по църни очи.
Станиното лице, мари,
саханъ каласан,
и въз саханет, мари,
присно сиренья,
присно сиренья, мари,
ня осолено,
Станиното лице, мари,
на лимонъ мериса,
на лимонъ мериса, мари,
и на жълта дуняка!

103. ИВАН НА ГАНКА ДУМАШЕ

$\text{♩} = 60$

И- ван на Ган- ка ду-
ма- ше, ма- ри: — Ти ли ме, Ган-
ко, ни ра- чеш,

Иван на Ганка думаше, мари:
— Ти ле ме, Ганко, ня рачиш,
але, Ганко ле, майка ти?
— Зимам те, зимам, Иване,
ила ме майка ня дола,
какото тебе търговче,
търговче със чужди пари!
— Ганко ле, мари, хубава,
и това ле се явистаи,
стори се, Ганко, прѣстори,
здрава, Ганко ле, че бола,
жона, Ганко ле, умряла,
на няджалта прогленни,
на дияти, Ганко, продумай,

на трите, Ганко, поискай
от дива коза млъчице,
от зребичка сърченце.
Майка ти, Ганко, ше тръгне
от дугень, Ганко, на дугень,
на монт дугень ше дойде,
на мене, Ганко, ше рече:
— Дална да ви се нажда,
от дива коза млъчице,
от зребичка сърченце?
Пък и ше река, Ганко ле:
— Бабо ле, Ганкино мале,
ни търси, бабо, влѣче,
и съм на Ганка влѣчет!

104. ИВАН КАЛИНКИ ДУМАШЕ

$\text{♩} = 120$

И- ван Ка- лин- ко ду- ма- ше:
— Лю- бе Ка- лин- ко, Ка- лин- ко,

Иван Калинки думаше:
— Любе Калинко, Калинко,
я довечера ше дойда,
каде вас да ви посядя!
— Иване, да не доходаш,
та вечер и утре вечер,
та вечер госке имаме,
та вечер и утре вечер,
госкето ни са полове,

Ѳ цариградският владика!
Иван хи изповѣрува,
завяра му се ня фати,
вечерта Иван отиде
и на вратата послуша,
ня бяха госке полове,
Ѳ цариградският владика,
ми биль, любе Калинко,
Калинконите сялюбници,
дето Калинка главяха.

105. МАРИ, РАДО, БЯЛА РАДО

$\text{♩} = 144$

Ма-ри, Ра-до, бя-ла Ра-до, де си
бя-ла до тва вре-ме,

— Мари, Радост, Бяла Радост,
де си била до тва време,
до тва време, до петливо?
— Мари, мале, стара мале,
стояла съм, гледала съм,
ени ми риба, мрина риба
как се мита и прясната,
с уста ѝда наливаше,
наливаше, разливаше,

да ползва ран босилек,
да ползва и нарица:
— Рани ми, рани, ран босилек,
да те берат малии момии,
да се кичат утран рано,
да те дават на момчета,
на момчета ябанжии,
да се пукат яраните,
яраните, кошните!

106. КЕРАЧКО, КЕРАЧКО

$\text{♩} = 138$

Ке-рач-ко, Ке-рач-ко, дя-
до-на Маз-ню-ва,

— Керачко, Керачко,
дидова Мазнюва,
дума ше те питам,
право ше ми кажеш,
имаш ли си галиник,
галиник и драговник?
— Имам, белком немам,
башат е в селото,
башат граматикат,
Димо дидов Гацува,
я кога го чуя,

че в църквата пчала,
мене ми валита,
пре него да пода!
Бате ле, Панийокъ,
ти кат си терния,
знаеш ле да кроши
книжати терлице?
— Керачко, Керачко,
и ше ти го скроя,
и ше ти съшня,
за нашет панатир!

107. КИРЪЮ НА КЕРА НАМИГНА

$\text{♩} = 160$

Кир'ю на Ке-ра на-миг-на, ки му се
пус-та на-диг-на,

Кир'юю на Кера намигна,
ки му се пуста надигна,
Кир'юю на Кера думаше:
— Шо ми се, Керо, надигаш,
ле ня те знаят хората,

какви сте пусти буляре,
татко ти селски кезап,
със енио кудо магаре,
със него дърна носеше,
с него ви брашно мелеше!

108. КИТНИ СЕ, КИТНИ, НИНЕ ЛЕ

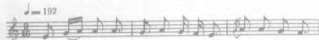
$\text{♩} = 192$

Кит-ни се, кит-ни, Ни-не ле, кит-ни се,
кит-ни, за ко-гук се ки-тиш, Ни-не ле,
за ко-гук се ки-тиш,

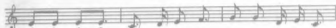
Китни се, китни, Нине ле,
китни се, китни,
за когук се китиш, Нице ле,
за когук се китиш,
ле за кир Николча,
ле за кир Николча,
за търговецът, Нице ле,
за търговецът,
за стамболовцът, Нице ле,
за стамболовцът.

той кир Николчо, Нице ле,
той кир Николчо,
тебе на зима, Нице ле,
тебе на зима,
че дето седи, Нице ле,
че дето седи,
вятър го на вие, Нице ле,
вятър го на вие,
слънце го на вие, Нице ле,
слънце го на вие,
слънце го на вие, Нице ле,
слънце го на вие!

109. КОСТИ КОНЕТ ЧЕШЕ, НАНО БЕ

Кос-ти ко-нет че-ше, На-но бе, Кос-ти ко-нет

че-ше, На-на свя-ща дър-жи, На-но бе,

На-на свя-ща дър-жи,

Кости конет чеше, Нано бе,
Кости конет чеше,
Нана сваша държи, Нано бе,
Нана сваша държи,
Кости Нани дума, Нано бе,
Кости Нани дума:
— Нано, бяла Нано, Нано бе,
Нано, бяла Нано,
по-далеко стъпай, Нано бе,
по-далеко стъпай,
да ня те орита, Нано бе,
да ня те орита,
мойта врана коня, Нано бе,
мойта врана коня,
врана ажамия, Нано бе,
врана ажамия!
— Нека ме орита, Коста бе,
нека ме орита,
да ме запознае, Коста бе,
да ме запознае,
че съм хеляйца, Коста бе,
че съм хеляйца,
тов глевеница, Коста бе,
тов глевеница!

110. ВИДА БОЛНА ЛЯЖИ

Ви-да бол-на ля-жи, ля-

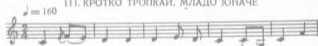

жи, та у-ми-ра,

Вида болна ляжи,
ляжи, та умира,
на майка си дума:
— Мале, стара мале,
главата ме боли,
къ ше ме умори,
мале я га умра,
да ня ме гробите
на старото гроб'и,
ми ме погребите
под висока яла,
под висока яла,
дето Стоян дяла,

дето Стоян дяла,
дето триски фъркат,
по мене да падат,
кога мале, минат
Видните дружки,
ляте за планище,
планище, зуниче,
на Вида да рекат:
— Видо, друньо, Видо,
стави, Видо, стави,
планище да берем,
планище да берем,
планище, зуниче!

111. КРОТКО ТРОПКАЙ, МЛАДО ЮНАЧЕ

Крот-ко троп-кай, мла-до ю-на-че, крот-ко

троп-кай, мла-до ю-на-че,

Кротко тропкай,
младо юначе,
кротко тропкай,
младо юначе,
да ня ме застъпиш,
да ня ме засрамиш,
да ня ме застъпиш,
да ня ме засрамиш,
да ня ми застъпиш
мойте жълти чехли,
да ня ми потрушиш,
мойте жити гримни,
да ня ми напращиш,

мойте шити поли,
кротко тропкай,
младо юначе,
ей го татко,
оде гледа!
— Нека си стое,
нека си гледа,
на тебе е татко,
на мене е дядо!
— Кротко тропкай,
младо юначе,
ей я майка
оде гледа!

— Нека си стое,
нека си гледа,
на тебе е майка,
на мене е баба!
— Кротко тропкай,
младо юначе,
ей го бако
оде гледа!
— Нека си стое,
нека си гледа,
на тебе е бако,
на мене е уяко!

112. ЛЮБИЛ НИКОЛА ДИМ'ЯНА

Лю- бил Ни- ко- ла Ди- н' и- на,

лю- бил е де- векъ го- ди- ни,

Любил Никола Дим'яна,
любил е девекъ години,
вердил я, ня я извардил,
от котел ода да пие,
отстрана китка да земе,
майка му ше го приуча:
— Сино Никола, Никола,
и това ле се ня сятан,
и тва ле майка да учи!
Искарвай стадо край село,
запали момин дорите,
момата сама ше изля,
башум си дори да гаси,

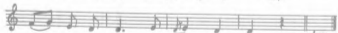
и ти я, сино, откради,
та я заведи, заведи,
в пустата гора зелена,
зелено гър'я незнайно,
дека пилците ни пиет,
и дека чувак не ходи,
момата сама ше рече:
— Любе Никола, Никола,
хайде ме, любе, заведи,
при тоя майка и татко,
майчин ти бабо да река,
татком ти дадо да кажа!

113. ЛАЛЕ ЛЕ, МАРИ, ХУБАВА

♩ = 138

Ла- ле ле, ма- ри, ху- ба- ва,

ше те гла- ви ле май- ка ти

Лале ле, мари, хубава,
ше те главн ле майка ти
та зима, т'ва годия?
— Байне ле, бате Иване,
ня съм я майка питала,
ма съм я сноща слушала,
татко на майка думаше:
— Да углавие Лалето!
Я пък майка му отвърна:
— Нека си Лала походи,
походи Лала, понеси,
майчина гержок връмяна,
татково златно гвездило!

— Лале ле, мари, хубава,
като си малка, глупава,
кой беше сноща при тебе,
на ваште равни дорове,
та ти р'ката държише,
и ти гримните менеше?
— Байне ле, бате Иване,
тевно бе ня го познавах,
мъгавно ня различавах,
с овчарска беше връмяна,
със бяли беше навуя,
със църни беше сукаре,
и със цървено веленче!

114. МАНДО ЛЕ, ЧАШКА СРЕБЪРНА

♩ = 144

Ман- до ле, ма- ри ху- ба- ва, Ман- до ле,

ка- ла- и- са- на,

— Мандо ле, мари, хубава,
Мандо ле, калисана,
Мандо ле, чашка сребърна,
кой бе тоя, Мандо ле,
дето пре тебе стоише,
пръстенето ти менеше,
и бурмите ти трошаше?

— Мале ле, мила, майчо ле,
тевно бе ня го познавах,
мъгавно ня различавах,
с овчарска беше връмяна,
със бяли беше навуя,
със църни беше сукаре!

115. МАРИ, МОЙТО ЛЮБЕ ОЩЕ ЕРГЕН ХОДИ

♩ = 144

Ма- ри, мой-то лю- бе о- ще ер- ген хо- ди,

ма- ри, не- ка хо- ди, и- къль да му дой- ле,

Мари, мойто любе
още ерген ходи,
мари, нека ходи,
къль да му дойде,
мари, че ня беше
до мене Я до него,
мари, и ни беше
до негова майка,
мари, дето ходи,
все за мене дума,
все за мене дума,
дума й хоратова!

— Мари, тва момиче,
снаха ше ня стане,
мари, платна т'кае
на наште ставане,
мари, и хи били
на наште балинки,
мари, и хи суши
на наште простор'я,
мари, ня ле гледа,
че ние и нищем,
мари, ня ле гледа,
че ня ни е анка!

116. МОМА ВИНО ТУРАШЕ

Момата вино тураше, мари,
момата вино тураше,
вечер по месечинка, мари,
утрин по юблачинка,
на когук го даваше, мари,
јовчаром го даваше,
тој ни гледа виното, мари,
јми гледа момата.
— Ницям вино, момне ле, мари,
искам тебе ле, любе ле!
— Ницям тебе, јовчарю, мари,
јовчар ходи по кърът,
јовчар ходи по кърът, мари,
кой да му бере кахърат!

Момата вино тураше, мари,
вечер по месечинка,
сутрин по юблачинка, мари,
на когук го даваше?
Терањом го даваше, мари,
тој ни гледа: виното,
јми гледа момата, мари.
— Ницям вино, момне ле,
ницям вино, момне ле, мари,
искам тебе, любе ле!
— Ницям тебе, терањо, мари,
Терања ходи низ село,
Терања ходи низ село, мари,
гледа булки сјаќани!

117. МАРУЛЧЕ, МАРУЛЧЕ

— Марулче, Марулче,
църно ј'око булче,
мари, ј'оше ле ходиш,
мари, мене ле чакаш?
— Ѓорѓи ле, любе ле,
чакам те, варвам те,
ни те забурavam,
ма ми е дудало,
от хорски хорати,
хората да думат,

хората да думат
и да хоратоват:
— Ки Марула ходи,
ки Марула чакан
Ѓорѓи првматарит,
пък тој ни е зима,
тој Ѓорѓи ше земе
Тонка от Ѓърново,
Пройковата црква,
че Тонкине имат
високи дуге!

118. ЗЛАТКИНА МАЈКА ХОДЕШЕ

Златкина мајка ходеше
низ село, низ Дерекљово,
низ горни, долна махала,
те си жените питаше:
— Жени ле, наши комшијки,
дала да ви се назода
ѓба, комшијки, вичиши,
че Златка паниа от вичка,
та лежи болна в постела,

болна е на умирадо,
умира Златка, отхода!
Никой хи ѓба ни даде,
булка хи Руса думаше:
— Ни лежи Златка от вичка,
и е болна от чашка,
от тљав вртла бузма,
дет хи я купи Митаки,
Митаки, јошурјонгата!

119. МРЪКНА СЕ ВЕЧЕР

Мръкна се вечер,
мрак по поле паниа,
ред се редят мџми и мџмчета,
ред се редят, за ѓда да ходат.
Дојде ред за хубана Мавруда,
ни отиде хубана Мавруда,
ми отиде Маврудина мајка,
там занари овчар с ваќло стадо:
— Добър вечер, овчар с ваќло стадо!
— Дал бог добро, Маврудино мале,
ми ѓда е хубана Мавруда,

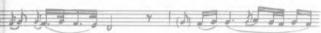
та ни дојде ода да наведе?
— Ми ме пита, овчарю, гядио,
вчера умра хубана Мавруда,
та сџм дошла ѓда да наливам,
че утрина третини ше правим!
— Бабо, бабо, Маврудино мале,
лџки, бабо, лџки когук лџки,
ала мене ни мош ме излџа,
споша ми е на рџка лџкала,
оше ми е рџка омалџла,
рџката и десното кољино!

120. НИКОЛА ДУМА ТОДОРКИ

♩ = 54

Ни-ко-ла ду-ма

То-дор-ко: ъ-Ма-ри

То-дор-ко, То-дор-ко,

Никола дума Тодорки:
— Мари Тодорко, Тодорко,
бог да убие майка ти,
моята голяма душманка,
дет ня те даде на мене,
та баре да те дадише
на друго село в ъбънда,
ями те даде, Тодорко,

на мойто близко комшиче,
излизем, флизем, видим се,
за ъда подем, срешнем се,
пѡдай ми вашта хъркома,
пѡдвѡлѡта да си напоим,
Кѡ му хъркома подаде,
той хи хъркома ня зима,
ими я фѡти за ръка.

121. ОЧИ, ЦЪРНИ ОЧИ

♩ = 138

О-чи, цър-ни о-чи, ша-ла-ви, па-

ла-ви, шу ша-лум ша-ла-те и ис-

ко гле-да-те,

Очи, църни очи,
шалѡви, падави,
шу шѡлум шѡлате
и ниско гледате,
продадени ле сте,
ле сте заложени?
— Ни сме продадени,
ни сме заложени,
сноща ме мама била,
била углавѡла,

за Вѡлкова сина,
сина му Костадина,
много рода имат,
рода и ронѡви,
много дари искат,
дари копрѡвени,
пѡк ѡ сѡм сѡрмашко,
сѡрмашко, сѡранско,
немаме лѡн коноѡгѡл,
дари да ѡжѡем!

122. ОЙ МАЛЕ, МАЛЕ, ТИ СТАРА МАЛЕ

♩ = 120

— Ой ма-ле, ма-ле, ти ста-

ра ма-ле, у-гла-ви ми се

лю-бов-ни-ка-та,

— Ой мале, мале, ти стара мале,
углави ми се любовничката,
любовничката, драговничката,
гюзелим, гюзелѡ била Мариѡйка,
ка се углави, мене изгори,
мене ѡ Никола и Гѡргѡ Дѡков,
кажи ми, мале, како да правя,
на коя дърво да се обѡясам,
във коя ръка да се обѡзвѡим,
але с ѡтрѡва да се ѡтрѡвим?
— Оѡ, сѡно, сѡно, ти мѡлни сѡно,
и за мома ле ти ше се бѡсѡиш,

и за мома ле ти ше се давиш,
теѡга да рѡчеш, ше се углавиш,
отгоре свѡрѡнт керѡан загорѡки,
керѡан загорѡки, карабуѡнарѡки,
ше ти зѡеме малѡка загорѡка,
малѡка загорѡка, карабуѡнарѡка!
— Ой мале, мале, ти стара мале,
онѡстѡяла ти керѡан загорѡка,
малѡка загорѡка, карабуѡнарѡка,
от кѡкъ ня ми е пѡрѡвѡто любѡе,
пѡрѡвѡто любѡе драговничката,
гюзелим, гюзелѡ била Мариѡйка!

123. ОТИШЪЛ СЪМ ТУКА ДОЛУ

О-ти-шъл съм ту-ка до-лу

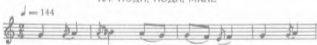

ту-ка до-лу в дол-на зе-мя,

Отишъл съм тука долу,
тука долу в долна земя,
долноземци играеха,
и три свирке хми свиреха,
постоял съм, погледал съм,
мене ме очи заболяха,
кънком крака омаляха,
сведах клонче, вързах конче,
вързах конче за калинка,
че се фатих за Маринка.

захрипахме, затропахме,
Маринчица проговаря:
— Ой те тебе, лудо младо,
ня хрипай ми, ня тронкай ми,
ня гъсти ми пълуцето,
ня кирли ми пъстри поля,
че майка ми оде гледат,
и майка ми, и татко ми!
— Нека стоят, нека гледат,
ше ми станат баба й дядо!

124. ПОДИ, ПОДИ, МАЛЕ

По-ди, по-ди, ма-ле, по-ди,

по-ди, ма-ле, у ху-ба-на

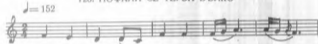

Дон-ка, у ху-ба-на Дон-ка,

Поди, поди, мале, (2)
у хубава Донка, (2)
поди, попитай я,
поди, та хи рече,
ако ме бендисва,
нека мене земе,
ку се Донка стрекса,
ку ме Донка земе,
да се позабавиш,
пък ку ме ня рачи,
и ку ни стрексува,
скоро да се върнеш,
че ше пода, мале,
долу в чаршията,

дрехи да си купи,
дрехи калугерски,
калугер ше стана,
калугер, духовник,
моми да исповидам,
моми, млади будни,
и Донка ше дойде,
да се изповида,
пък я ше хи река:
— Казвай, казвай, Дожко,
шу си грях стърнала,
шу си грях стърнала
на млади години,
шу си сугрешила
на ергенско време?

125. ПОФАЛИ СЕ ТЕРЗИ ВЪЛКО

По-фа-ли се тер-зи Въл-ко,

де-то по-де бул-ка и-ма,

Пофали се терзи Вълко,
дето поде булка има,
в Конак иде булка Златка,
булка Златка Келешова,
в гръцкото село булка има,
булка Бъра Лумбарова,
а бре, Вълко, терзи Вълко,
като тебе лошо чедо,
да те немам, да те немам.
Вълко седи на дугене,
отам мина булка Керка,
пременена, наредена,
със синь чукман, със бил хустанъ:
— Защо плачеш, терзи Вълко,
ае кат не те зима булка Бъра,
булка Бъра Лумбарова?
— Към да ня плака, кючук Петко,
жена ми е, мила ми е,
булка ми е, драга ми е!

126. ПОФАЛИЛЕ СЕ ЗАБЕРЦИ

$\text{♩} = 132$

По-фа-ли-ле се за-бер-ци,

за-бер-ци на сто-и-лов-ци.

Пофалиле се заберци,
заберци на стоговци,
че имат моми хубави,
пък момчетата глупави,
сякоя лъби по един
Еринка луби двамина,
Наню и Тодор двамата,
Наню Еринка подръчна,

а пък Тодор му думаше:
— Ми се с Еринка закича,
Еринка тебе ни зима,
Еринка мене ше земе,
че вие пари имате,
иа си ихтибър немате,
пък ние пари немаме,
иа си ихтибър имама!

127. РАДА В ГРАДИНА СЕДЯШЕ

$\text{♩} = 160$

Ра- да в гра-ди-на се-дя-ше, не-ве-

на кит-ка ви-и-ше,

Рада в градина седяше,
невена китка внише,
и на невена думаше:
— Вийни ми, вийни, невенко,
кък вийне невени на слянце,
тъй вийне Петко за Рада,
за Рада, за била Рада,
Петко си отим замина,
той зачу Рада шу рече,
и се на Рада закича:
— Радо ле, любе ле мое,
ше съмне лято продадо,
ше се гората разидне,

ше тръгнат млади хайдутини,
и я хайдутини ше подат,
моми за метла ше подат,
и ти любе ле ше подеш,
ше върда да те извърдам,
ше гледам да те уловим,
влитките ше ти отрягам,
влитките до косичката,
главата ше ти отрягам,
на маждрак ше и набучам,
та че пряс село ше мина,
да гледа мало й голямо,
кък се е Рада присмяла!

128. РАДА В ГРАДИНА СЕДЯШЕ

$\text{♩} = 138$

Ра- да в гра-ди-на се-

дя-ше, та тен-ки дя-ри ви-зи-ше,

Рада в градина седеше,
та тенки дари вязаше,
утан си Иван замина,
и хи добър ден ни рече,
добър ден ни добър вечер.
Рада Ивану думаше:
— Любе Иване, Иване,
шу покрай мене мнвовах,
и ми добър ден ни думаш,
добър ден, ля добър вечер,
шу ми се сърдиш, Иване,
але като се углавих?
Немой се сърди на мене,
на мене й на моя майка,
сърди се, любе, майчини си,
момта върла душманка,

че той майка ходоше,
нис горна й долна махаша,
та тебе, любе, фалеше,
пък мене катавалеше:
сълзлива Рада дремлива,
и на работа ленива,
кравите дон и плаче,
тяцките лъчи пак плаче;
бре глди, мома Калинка,
хубава мома й работна,
кравите дон и плае,
тяцките лъчи пак плае;
и я се любе углавих,
за друго момче незнайно,
в делечно село в избяда,
на тава пуста ябъда!

129. РАЗБУЛЯЛ СЕ Е МЛАД МИЛЕН

$\text{♩} = 144$

Раз-бу-лял се е млад Ми-

лен, млад Ми-лен, мла-да вой-во-да,

Разбулял се е млад Милен,
млад Милен, млада войвода,
майка Милену думаше:
— Сино Милене, Милене,
я стани, сино, да видиш,
како се хоро и вие,
отпреш нас ни хорнцето,
до сика мома и ерген,

Калинка мегой двамина!
— Мале ле, стара майчице,
некз си, мале, ирану,
некз си дерат кондуре,
бурните хи са у мене,
като се хоро и вие,
пръстнет ми е у нея,
Калинка моя, пак моя!

130. СВАКИЦЕ ДОНКО, СВАКИЦЕ

$\text{♩} = 152$

Сва-ки-це Дон-ко, сва-ки-це, ма-ри,

сва-ки-це и по-се-стрим-ко,

— Свакице, Донко, свакице, мари,
свакице и посестримко,
настина ле бе углави, мари,
за Никола праматарчето?
— Настана, сватле, настана, мари,
настана ма ше го върна!
— Върни го, върни, свакице, мари,
двамата да се вземем!
— Сватле Иване, Иване, мари,
нали сме върла ровина?
— Свакице, Донко, свакице, мари,
дълбока рѣка брод нема,
дълбока рѣка брод нема, мари,
хубава мома род нема!

131. КАЛЯ ПРЯСНАКАТ ВАРЯШЕ

$\text{♩} = 152$

Ка-ля при-сва-кат на-ря-ше,

Же-лю на-пре-ко ля-жя-ше,

Каля пряснакат варяше,
Желю напреко ляжяше,
той фати Каля заръка,
и си на Каля думаше:
— Кальманко Калю, кальманко,
като те гледам, кальманко,
како сме лика прядика,
да си се двама вземем!

Каля на Желя думаше:
— Железко, поразнико ле,
Железко, безсрамнико ле,
какви са твоя хорати,
греховни думи, срамовани,
нале си майчин кръщелник,
нале сме дуста ровина?

132. СТАНО ЛЕ, ЖЕЛЕП ГЪОРГЪОВА

$\text{♩} = 138$

Ста-но ле, же-леп Гъор-

гъ-ва, Ста-но ле, по-ис-кал те е

— Стано ле, желеп Гьоргьова,
Стано ле, поискал те е
Никола салуджията,
Стано ле, ше го земеш ле?
Стана си нищо ни рече,
Станина майка думаше:
— Как ако Стана собираше,
момчета като Никола,
та ше е много събрала,

такум си двор изградила,
и на майка си градинка,
Никола ше го туриме,
на нъвшна връта долен праг,
идемъм, идемъм в градинка,
полите га си нарусим
по него ше ги изгърсим,
чехлите га си калямем,
по него ше ги изтрием!

133. СИНО СТОЯНЕ, СТОЯНЕ

$\text{♩} = 138$

Си-но Сто-я-не, Сто-я-не,

май-ка ня те е пи-та-ла,

— Сино Стояне, Стояне,
майка на те е питала,
от как си заереновал,
и момън заотбирова,
кадя замръзваш, усъмваш?
— Мале ле, мила майчо ле,
я стол, мале, и гледам

край Милььонкинем дороме,
от как Милььонка залюбия,
Милььонка малка девойка,
отънка на е изляла,
слънцето да я огрее,
вятерът да я подухне,
и Стояни да я поглеме!

134. СКАРАЛЕ СА СЕ ГИНА И ДЕНА

$\text{♩} = 144-102$

Ска-ра-ле са се, ска-ра-ле са се,

сен гю-зел, Де-но ле, лю-бе ле мо-е,

Скарале са се, скарале са се,
сен гюзел, Дено ле, любе ле мое,
Гина и Дена, Гина и Дена,
на чумичката, на чучурчето,
че се сбяхтаде с кобилиците,
с кобилиците, че по главите,
заради когук, заради Дима,
Гина проговаря, ние ше гу земем,
ние ше гу земем, ние ше му дадем,

некъ коша пчеди, сива кобила,
крана с даначе Я църно малче!
Дена отговаря, Дена отговаря,
ние ше гу земем, ние ше му дадем,
педесекъ овце, шеесекъ кози,
лисн биволъта, и врана кови,
лъка голяма, лъка голяма,
накрай риката, накрай риката,
със воденица и тупаница!

135. ЕННО ЛУДО МЛАДО

$\text{♩} = 144$

Ен-но лу-до мла-до, ма-мо. ен-но лу-

до мла-до на ду-гень се-дя-ше, ма-мо.

та ви-но пи-я-ше

— Енно лудо младо, мамо,
енно лудо младо,
на дугень седяше, мамо,
та вино пише,

та вино пише, мамо,
вино и ръкия,
пило, изпило се, мамо,
та и забравило,
та и забравило, мамо,
де на конак било,
де на конак било, мамо,
де е кондисало,
поди та му речи, мамо,
нека у нас дойде,
нека у нас дойде, мамо,
у нас да кондиса,
у нас да кондиса, мамо,
мене да бендиса!
— И ходих, и реках, шеро,
яла ни дохода,
че е гърко учен, шеро,
че е гърко учен,
на каба дюшени, шеро,
на мекни главници!

136. СКАРАЛЕ СА СЕ ДВЯ ДЕЛИЙЧЕТА

$\text{♩} = 152$

Ска-ра-ле са се, ска-ра-ле

два-ми-на, два де-лий-че-та,

Скарале са се, скарале,
двамина, два делийчета,
та защо са се скарали,
заради нишо неполу,
заради китка сминена,
сминена ранбосилкова,
ки баре да бе от мома,
ими бе на пъкъ найдена,
на Радиното бунине,
та са по съгъня ходиле,
пу съгъня при стар кадия,
къдията хми отсъди,
единият Рада да земе,
другият девер да стане.
Рада кадиям думаше:
— Кадюю, стари съдию,

и съди лъкто се съди,
ля слези от столанията,
да сене Рада на столът,
да съди както се съди,
давян да си отбия!
Кадията се разсърди,
и си кадия отсъди:
— Момщи жереме да платят,
лък Рада да я убият,
на възлет, на крастопъдет,
на енна круша тръваниа!
Рада майцим си думаше:
— Кога ме, мале, заберът,
заберат да ме обесят,
и ти подире да дойдеш,
полите да ми напъдиш,
косата да ми разчешеш!

137. СКАРАЛЕ СЕ ДО ДВА МОИ ХУБАВИ

Ска-ра-ле се, ска-ра-ле, Ди-

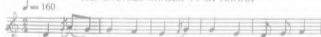

мо ле, де-ди-ю,

Скарале се, скарале,
Димо ле, делю,
до два мои хубави,
кой Дима да земе;
сиромашното думаше:
— Земи мене, Димо ле,
че и съм си сирмашко,
ила съм си хубава,
на панатир ше подем,
пряс Факя ше минем,
как ше рекат факйци,
я изляте, изляте,
да видите, видите,
да видите, видите,
какъв юнак мишова,

каква булка одеше,
като слънце греше!
Богатското думаше:
— Земи мене, Димо ле,
може да съм гривава,
ила съм си богата,
на панатир ше подем,
пряс Факя ше минем,
как ше рекат факйци,
я изляте, изляте,
да видите, видите,
какъв юнак мишова,
каква булка одеше,
цела в злато и сребро!

138. СЛЪНЦЕ ЗАЙДЕ, РУСА ПАННА

Слън-це зай-де, ру-са пан-на на Ма-ри-й.

ку-нем до-ри-те, на Ма-ри-й-ку-нем до-ри-те,

Слънце зайде, руса панна,
на Марийкинем дорите,
на Марийкинем дорите,
слънце зайде, руса панна,
Марийкина майка думаше,
Марийкина майка думаше,
слънце зайде, руса панна,
ти земи били бакъри. (2)

слънце зайде, руса панна,
та иляй бля студена, (2)
слънце зайде, руса панна,
та поляй църно босилек, (2)
слънце зайде, руса панна,
любери кутка писана, (2)
слънце зайде, руса панна,
накочи първо любов'я! (2)

139. СНОША ХОДИ НА КЛАДЕНЧЕ

Сно-ша хо-ди на кла-ден-че, То-до-ро,

То-до-ро, на-ри.

Сноша ходи на кладенче,
Тодоро, мари,
на кладенче, на изворче,
та там издох лудо младо,
мъдро сме се забавяле,
забавяле, погълнале,
дорде слънце зайде, дойде,
месечинка зъра даде,
севна мома да се чуди:
— Боже, боже, мили боже,
как ше я и у нас да ила,
как ше майцим си да кажа?

Двама са се придумале,
придумале, пручилие:
— Мари моме, малка моме,
малка моме, Тодориче,
ти га идиш у дома си,
га да речеи на майка си:
— Мале, мале, стара мале,
цар бе панна на ливада,
от негова врана коби,
юбяха ми махрамата,
та му кочне оседлаха,
юбяха ми вити гримни,
та му кочне подковаха!

140. СТАМАТ НА ДОНКА ДУМАШЕ

Ста-мат на Дон-ка ду-ма-ше:

— Ста-ваш ле ка-иль, Дон-ке ле,

Стамат на Донка думаше:
— Ставаш ле кайль, Донке ле,
да дойдеш, да ме изпратни,
дари крант, до харманянта,
до хайдушкото кладенче?
Станале та си тръгнале,
до кладенчето стигнале,
севнале да отпочнат,

тайните да си разправят,
тайните и любовните,
те-ка се пушка отъна,
дари Стамат в очите,
в очите между видяте,
Стамат се викон извиная:
— По-добри да бе в сърцето,
да ни ни грозни лицето!

141. СТАМО НА СТОЛЪТ СЕДЯШЕ

$\text{♩} = 144$

Ста- мо на сто- лът се- дя- ше, тат- ка си
мил- но мо- ля- ше:

Стамо на столът седяше,
тата си много моляше:
— Я дай ми и аз, тате ле,
за Маришка да се углавим,
за Маришка Стамбулюнцим,
лишавът да хми занесъм!
Пък Стамов татко думаше:
— Мажин се, Стаму, отука,
отука от главата ми,
да ня ме караш да стана,
колко ти пътя я казах,
е Мария да се ня любиш,

ниша Мария за снаха,
Мария Стамбулюнцим,
дале ше ти дума продам,
дале ше ти дафът управя,
ле кога идни на хоро,
на хоро, на па- гърет,
приш хора лице ше стори!
Калица стана, излязе,
у Маришине отиде,
у Маришка Стамбулюнцим,
кя на Маришка повика:
— Стани, Маришко, отори,

стига се ляга, Маришко,
той Стамо тебе ня зима,
пък Стамув татко думаше:
— Нища Мария за снаха!
Я пък Маришка думаше:
— Що ле ми се Стамо надяга,
като калажин със сахатин,
той баре сахак да бише,
ями беше копче казачко,
бара да бя копче казачко,
ями беше гайтанъ габрусми!

142. СТАНКО ЛЕ УРУМБЕГЛИЙКО

$\text{♩} = 58$

Стан- ко ле би-
ла граж- дан- ко,
ма- ри, се- га са. Стан- ко,
се- га са. се- га са
де- векъ го- дин- ни,

Станко ле урумбеглийко, мари,
Станко ле коняк събийско,
Станко ле бала граждано, мари,
сега са Станко, сега са,
сега са девекъ години,
от как съм тринад с билантет,
с билантет, с багласините,
девекъ съм каззи обидел
и девекъ коне променил,
ма коняктъ си ня мени,
все у вас, Станко, доходдам,
все у вас, Станче, на коняк,
все тебе сама находдам,
самичка със ериакето,
и още със бакълято,
и очи ня съм ти поглебанал,

дума ня съм ти продамал,
ся ше те в очи погленнам,
и ше те дума попитам,
майка ти съща ле ти е,
яле е изрла майсеха,
та те самичка остави?
— Байни ле, бате Иване,
ня ми е майка майсеха,
ями ми майка вирова!
— Ти кажи, Станче, майка си,
я пък майка ти, татко ти,
да дадат тебе на мене!
— Байне ле, бате Иване,
такава дума да нема,
такава дума ни бива,
приш татка да се продамал!

143. СТАНО, СТАНЧИЦЕ ЛЕ

$\text{♩} = 160$

Ста-но, Стан-чи-це ле, Ста-но, зе-ми
ме-не, че я съм сир-маш-ко,
сир-маш-ко, си-раш-ко,

— Стано, Станчице ле,
Стано, земи мене,
че я съм сирмашко,
сирмашко, сирмашко,
че я майка немам,
ни майка, ни татко,
ни братец, ни сестра,
че я къща немам,

къща, ни градина,
кола и олове,
ни равни дърове,
ила лоз'я имам
дванадесте ляхи,
на лоз'я ше подем,
грозга ше наберем,
вино ше нацедим,

вино и рация,
че ше гу продадем,
пари ше си вземем,
къща ше си строим
на високо бърдо,
под китното дърво,
кога вятър духне,
къща ше ни смете,
кога руса рибне,
къща ше замаже!

144. СТАНЧЕТО, МАЛЕ, СТАНЧЕТО

$\text{♩} = 46$

Стан-че-то, ма-ле, Стан-
че-то, Стан-че-то
бол-но ли-ля-ше, Ни-ко-ла
чес-то чес-ти-ше

Станчето мале, Станчето,
Станчето болно ляжеше,
Никола често честваше
на Станчиното възглав'я.
Той си на Станка думаше:
— Станче ле, как се познаваш,
Станче ле, дали ше ставеш,
любие ле, да оздравиеш?
Станка му нищо ня рече,
ими го жално погледна.
Станкина майка продума:
— Хобан, Никола, Никола,
стига ни, хобан, дохода,
къ Станка нема да стане,
ма и ко стане Станчето,
къ ше хи косур остане!
И Никола си отиде,
ве било до неделата,
той легна болен в постеля,
Станчето ляжа и оздравя,
и почва често да честви,
на Николово възглав'я,
къ на Никола думаше:
— Колю ле, как се познаваш,
любие ле, да оздравиеш?
Николов татко правари:

— Търси си, Станко, ликата,
глави се, Станко, желя се,
дорде ти вървят слабинци,
на нас ни, Станко, казаха,
че ги слабинци дождат,
слабинци от Стоилово,
Никола ня е на добри,
Никола нема да стане,
Станче ле, да оздравие!
И хи се Станка оглави,
оглави и се ожени
за момче от друго село,
от друго село дечлно,
Никола ляжа й оздравя,
и се Никола ожени.
Девеши години минале,
й двамата лица немале,
на десетата година,
Станка се в село върнала,
къ на пъкъ срешва Никола,
Никола нищо ня рече,
Станка Николум продума:
— Подай ми, Колю, ръката,
подай я, да я полюбе,
и да ми дадеш проин'я,
дано си дядя имаме!

145. СТАНЧЕ ЛЕ ДУДУМ, СТАНЧЕ ЛЕ

$\text{♩} = 138$

Стан-че ле ду-дум, Стан-че ле,

шу ти кит-ка-та тре-пе-ра,

— Станче ле дудум, Станче ле,
 шу ти китката трепера,
 дале я вятър люлюе,
 дале от хубос трепера?
 — Байне ле, бате Иване,
 нито я вятър люлюе,
 нито от хубос трепера,
 ями за тебе трепера!
 — Станче ле, думам Станче ле,
 ми ти си оне мъйинка,

ня знаеш кънда да въртиш,
 ня знаеш дѣнда да гледаш,
 ни на мъж икрам да правиш!
 — Байне ле, бате Иване,
 куковната гуляма,
 чузди хи градят гнѣздото,
 чузди хи пилат пилѣтата,
 листовичката мъйинка,
 сама се вие гнѣздото,
 сама си пили пилѣтите!

146. СТИГА ГО ВИКА ИВАНА

$\text{♩} = 144$

Ма-ле ле ми-ла май-чо ле, ма-ри,

сти-га го ви-ка И-ва-на,

— Мале ле мила, майчо ле, мари,
 Стига го вика Иваня,
 стига го вика и кани,
 стига му колк кокошкин,
 стига му точи мильни,
 той Иван мене ни зима,
 пак и я него ни рача,
 той и ко земе, ше земе,
 луда Пагона Пѣпова,

луда е и е пластава,
 яма е много хубава,
 яма е много хубава,
 че носи много ялтѣне,
 ялтѣне като съхне,
 ма бѣре да са нехнини,
 ми тие ни са нехнини,
 тие са какните хи,
 как хи по-голямата,
 на гбоктепската погъгъги!

147. СТОЯН СЪБИРА ТРЪГНОВА

$\text{♩} = 54$

Сто-ни съ-би-ра,

тръг-но-ва,

на Свя-та го-

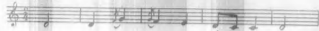
ра ше по-де,

Стоян събира тръгнова,
 на Свята гѣра ше поде,
 той на Тодорка зарѣча:
 — Чакай ме бяла Тодорко,
 година и половина,
 на Свята гѣра ше пода,
 че га се върна, та дойда,
 тогава ше се вѣнчеме!
 И стана Стоян та тръгна,
 ки го Тодорка опрѣти,
 опрѣти и му зарѣча,
 да ни се много забави.
 Чакала бяла Тодорка,
 годната се минала,
 година и половина,
 нито ми Стоян дохѣдо,
 ни Стоян книга провѣдо,
 по човѣк хабер провѣдо:
 — Нека се главн Тодорка,
 нека се главн и жени,
 я нема веке да дойда,
 я ше се покаугерим!
 Тодорка хи се наяди,
 наяди, мъчѣно нажали,
 ки стана рано в наядия,
 та се примене, наяди,

че наби гѣра зелена,
 та я вървила, вървила,
 до Свята гѣра стигнала,
 на манастир я изляла,
 ки на вратата почука,
 и си на име повика:
 — Любе Стояне, Стояне,
 стани манастир ътори,
 и я при тебе да дойда,
 калугерница да стана!
 Стоян се чудом почуди,
 и се на бога помоли:
 — Боже ле, мили господи,
 даял ме живол изляга,
 яле Тодорка повика?
 Тодорка пак заповѣтори:
 — Стани, Стояне, стори!
 Стоян до врата ътиде
 и на Тодорка продума:
 — Мари, Тодорко, Тодорко,
 тука се любе ни ника,
 тука сме братия сичните,
 тука се жени ни пушат!
 Калугер'я му думаха:
 — Стояне, млада калугерни,
 тури ни в грѣха сичките!

148. САДИЛА НЕДА

♩ = 192

Са- ди- ла Не- да, жа- нъм, са-

ди- ла Не- да край мо- ре

лоз' я, жа- нъм, със бя- ло гроз- ги,

Садила Неда, жънъм,
садила Неда
край море лоз'я, жънъм,
със бяло грозга,
кат го съдила, жънъм,
и му е пѣла:
— Ой, лоз'я, лоз'я, жънъм,
със бяло грозга,
като те сѣди, жънъм,
и кат те прѣше,
кой ше ти стане, жънъм,

пандур на грозга,
като си немам, жънъм,
внѣде никогом,
внѣде никогом, жънъм,
ни брат, ни сѣстра,
ни брат, ни сѣстра, жънъм,
ни първо любе!
Бре де я зачул, жънъм,
Него свинарат,
той си на Неда, жънъм,
тихом говори:

— Я ше ти става, жънъм,
пандур на лоз'я,
внѣда ти вѣщо, жънъм,
ни хак, ни храна,
следе те искам, жънъм,
да ми дохолаш,
ката недела, жънъм,
и ката петьк,
изременена, жънъм,
изнатъмена!

149. СЪНЬ МЕ ЛОМИ

♩ = 152

Сънь ме ло- ми, сънь ме

кър- ши, в- маи,

сънь ми, ма- ле,

ни до- хо- да

— Сънь ме ломе, сънь ме кърши, аман,
сънь ми, мале, ня дохѣда
върѣд мома Калинчица, аман,
Калинчица, гъркивчица!
— Лѣтни, лѣтни, мѣлно сѣно, аман,
лѣтни, лѣтни, сънь вѣосѣи,
ти кога ти време дойде, аман,
сама мома ше си дойде,
пременена, наредена, аман,
с бурмичките на ръките,
с бурмичките на ръките, аман;
с кондърките на ногите,
на вратата ше почука, аман,
на кърселет ше потропа,
и на ние ше повика, аман:
„Стани, любе, отори ми!“
— Мале, мале, стара мале, аман,
колко, мале, остариваш,
колко, мале, остариваш, аман,
якълт' си изгубѣваш,
кой ше я тава мома, аман,
дето сама ше си дойде,
пременена, наредена, аман,
и на врата ше потропа?

150. СЪБРАЛЕ СЕ, ДОЙНЕ ЛЕ

$\text{♩} = 160$

Съ-бра-ле се, Дой-не ле, ма-ри,
мо-ми и мом-щи, Дой-не ле,

Събрале се, Дойне ле, мари,
мъни и момци, Дойне ле,
на друм прахът, Дойне ле, мари,
да играят, Дойне ле,
играе са, Дойне ле, мари,
два дни, три дни, Дойне ле,
загубиле, Дойце ле, мари,
мъния гримия, Дойне ле,
мъния гримия, Дойне ле, мари,
момков пръстень, Дойне ле,

събрале са, Дойне ле, мари,
девець ситѣ, Дойне ле,
девець ситѣ, Дойне ле, мари,
и решета, Дойне ле,
отсяле са, Дойне ле, мари,
на друм прахът, Дойне ле,
намереле, Дойне ле, маѣн,
мъния гримия, Дойне ле,
мъния гримия, Дойне ле, мари,
момков пръстень, Дойне ле.

151. СЪБРАЛЕ СА СЕ, СЪБРАЛЕ

$\text{♩} = 168$

Съ-бра-ле са се, съ-бра-ле, ма-ри,
го-ре ми у Ка-ди-юв-ци

Събра́ле са се, събра́ле, мари,
горе ми у Кадювци
два мъни и два момчета, мари,
да придът и да се главят,
Кали й Марулка дявчките, мари,
Слав и Никола двамата,
Никола младо бакалче, мари,
в жевите риби носеше,
в жевите риби носеше, мари,
и хи на Кали даваше:
— Земи, Калию ле, рибите, мари,

семи хи, та хи опечи,
и тури лявът да идем, мъри!
Кали хми наздрависваше:
— Хайде на здрав'я, Мирулко, мари,
и догодина със здрав'я,
кой кон люби да земе, мари,
и ти, Марулко, да земеш,
Славете дядов Стратинюв, мари,
пък я, Марулко, ше зема,
пък я, Марулко, ше зема, мари,
Никола младо бакалче!

152. ХОДИЛ, ХОДИЛ ЛЕВЕНТ ТОДОР

$\text{♩} = 138$

Хо-дил, хо-дил ле-вент То-дор,
хо-дил, хо-дил ле-ве-но-вал,

Ходил, ходил левент Тодор,
ходил, ходил левенвал,
левенвал, ергенвал,
ниде Тодор ни загинал,
ни загинал, ни погинал,
че загради нова къща,
нова къща керемидна,
заправил я, направил я,
останале коминето,
коминето, пенжур'ято,

възкачил се левент Тодор,
да догради коминето,
коминето пенжур'ято,
отам мина била Рада,
била Рада попадицка,
попадицка, чорбаџицка,
гръцко душко, трупко пне,
арменцико отговари.
Загледал я левент Тодор,
загледал я била Рада,

панна Тодор от коминет,
от коминет, от пенжурат,
викале я била Рада,
викале я, съдила я,
била Рада отговари:
— Пяло ми се, пяла си съм,
пък ми било, минала съм,
кой го карал да ме гледа,
да ме гледа, да ме слуша!

153. ХРИСКИОТЕ НИНИ ДУМАШЕ

$\text{♩} = 138$

Хрис-ки-о-те Ни-ни ду-ма-ше:
— Ни-но-ле, бу-я-жой-ки-на,

Хриско те Нина думаше:
— Ниво ле, бувайкина,
вагъли, Ниво, гърнето,
гърнето с вино църаено,
да идем, Ниво, да шем,
и да го ресиць сториме,
вашето много сбирания,
думания, коравания,
на едно място седения!
Ерина жално продуша:
— Ми дума, Христо, та дума,
че е от бога грякота,
и от хората срамотѣ!
Майка Ерина думаше:
— Щеро Еринко, Еринко,

мажи стани се примени,
та на хорото да идеш!
Пъс Ерина хи думаше:
— А ше се, мале, применим
и на хорото ше пода,
и ти подире ше дойдеш,
од: Хри жото ше минеш,
и тъй на хуро да дойде,
да земе Хриско, мале, ле,
тѣнко шушине на̀рамо,
ко чуе Хриско хората,
че думат нищо за мене,
да фърин, да ме уоне!

154. ШУ СЪМ ЕРГЕНЧЕ, МАМО, ПОХОДИЛ

♩ = 144

Шу съм ер- ген- че,
ма- мо, по- хо- дял,
ба- рем съм кал- пак,
ма- мо, по- кри- вил

Шу съм ергенче, мамо, походил,
барем съм калпак, мамо, покривил
и малки мѣни, мамо, полюбил,
и млади булки, мамо, погледал,
енно си любе, мамо, залюбих,
и хи ме мене, мамо, любеше,

та че се мома, мамо, оглави,
оглави, та ме, мамо, изгори,
на пъкъ се с нея, мамо, срещнахме,
и я хи реках, мамо, „Добър день!“
Ня дигна очи да ме, мамо, поглѣне,
ми срѣни съзлѣн, мамо, два реда!

155. ОДОЛУ, МАЛЕ, ИДЯХА

♩ = 144

О- до- лу, ма- ле, и- дя- ха
до три су- ри- и бег- лиц- хи,

Одолу мале идяха,
до три сурии беглицки,
беглицки и чорбайки,
като одолу идяха,
кеханте се м'ясаха,
енно високи църноки,
и една рѹба носяха,
и една сгѣда сгѣдата,
суринте се ня м'ясат.
Първата, мале, сурия,
дето най-напред вървеше,
зелена трѣва пасеше,
и бистра ода пиеше,

втората, мале, сурия,
дето по-подир вървеше,
калена трѣва пасеше,
и мѣтна ода пиеше,
третата, мале, сурия,
дето най-подир вървеше,
за нея нищо немаше,
ни ода, мале, ни трѣва,
и хи повяна, всѣхна,
като на мома китката.
Така е, мале, така е,
за сичко и за сѣквѣно,
кога се двама драговат,

драговат, пъкъ се ня земат,
че ги хората разделат,
и хи роняни искарат.
Тяхната милос и драгос,
тяхната сѣвда голяма,
ми има ле я посвета!
В огънет да я фърлиме,
огънет ше изгасиме,
пъкъ тѣва дет се драговат.
драговат, че се неземат,
дето се срещнат и стигнат,
вряла хи ода поваря,
студен хи вѣтер посреща,
че се дѣгроба драговат!

156. ХОДИ, ХОДИ, ЛЮБЕ ЛЕ

♩ = 152

Хо-ди, хо-ди, лю-бе ле, хо-ди, къ-дя хо-ди,

о-де на-зи, лю-бе ле, чес-то ня ми-но-вай,

Ходи, ходи, любе ле,
ходи, къди ходи,
оде вази, любе ле,
често ня минъвай,
да ня чуеш, любе ле,
мойта стара майка,
когук кълане, любе ле,
когук благославя,
тебе кълане, любе ле,
мене благославя,
да знам, да знам, любе ле,
че нема да бъде,
ше се фърли, любе ле,

в тиха, бяла Дунава,
да ме носят, любе ле,
дунавските дъгли,
да ме фърлят, любе ле,
на царнови дори,
да поникнат, любе ле,
сињи, мињи китки,
сињи, мињи, любе ле,
сињи теменуги,
да ме берат, любе ле,
мъвинките моми,
да ги дават, любе ле,
на ергенето!

157. ШУ СЪМ ЕРГЕНЧЕ ПОХОДИЛ, ЖАНЪМ

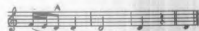
♩ = 63

Шу съм ер-ген-че по-хо-дил,

жа-нъм, ба-ре ми е по-при-

ля-га-ло,

Шу съм ергенче походил, жанъм,
баре ми е поприляло,
на врана кони походил, жанъм,
чуфте пиншова побила,
на по-добър коняк кондисал, жанъм,
у Петка, у бакалинът,
той Петко има два моми, жанъм,
третата е младата снаха,
първата ми конет повеле, жанъм,

втората ми столът донесе,
невъста ми кафе сварила, жанъм,
и го на мене подаде,
тък я е тихом попитах, жанъм:
-- Мари, невъсто, невъсто,
хайте да ме, мэри, оглавни, жанъм,
за езната, за кои да я!
Пък нявъста ми отвори, жанъм:
-- Тие си и двата главени!

158. Я СНОЩА МИНАХ, КОЗУМ ЕЛЕНКО ЛЕ

♩ = 148

Я сно-ща ми-нах, ко-зум Е-лен-ко ле,

я сно-ща ми-нах

Я сноща минях, козум Еленко ле,
я сноща минях
край ваште дори, козум Еленко ле,
край ваште дори,
та си изгубих, козум Еленко ле,
та си изгубих,
медна булгар'я, козум Еленко ле,
медна булгар'я,
ня ле я найде, козум Еленко ле,
да ми е дадеш?
— Я не е найдах, гидя лудо, дѣнгидя,
майка я найде,
та я е скрила, гидя лудо, дѣнгидя,
та я е скрила,
в зеленяят съдък, гидя лудо, дѣнгидя,
прия моите гришки,
моите са гришки, гидя лудо, дѣнгидя,
като тойте кешки,
моито е вземо, гидя лудо, дѣнгидя,
като тойто писмо!

159. Я СНОЩА, МАЛЕ, ОТИДАХ

Я сноща, мале, отидах
студена ода да налям,
студена ода ледена,
и любето си да видя,
моето любе там беше,
ма с друго любе стояше,
мои му думи думаше,
монт му пръстенъ даваше,
с думи му нищо ня реках,
на якъл люто прокълвах;
— Дано даде госпоко, любе ле,

турците да те уловят,
пряс село да те докарат,
отприш нашите дорове,
ти да ми речеш, любе ле:
— Донеси ми ода да пия,
устата да си разквасям!
Я ше ти река, любе ле:
— Стовната ни се строшнала,
одата ни се разляла!

160. ЯНКО МАЙЦИМ СИ ДУМАШЕ

Янко майцим си думаше:
— Подай ми, мале, хабъта,
хабъта и трепенята,
ше пода ковет да паса,
със Дивка кондуржайчето.
Янкова майка отвърна:
— Ня ти е зорет за ковет,
ми ти е зорет за Манда,

от как си Манда залюбих,
до три си хабъта загубил,
и дни ми нови трепеня!
Янко майка си бвеше
с кобилищата в главата:
— Дур Янко, дур каръгеур,
така се майка ня бие,
с кобилищата в главата!

161. ЕЛЕНКО, МОСКОВ ЯНОВА

Еленко, Москов Янова,
дойде ле време, Еленко,
да станем, да си ходиме?
— Почекай, бате Иване,
къдѣльда да си допрѣдам,
вретено да си напредам!
— Еленко, Москов Янова,

стори ми място да сениа,
на тоят писан проскифалъ,
до тойто дѣсно коляно!
— Байне ле, бате Иване,
мястото ти е сторено,
яла ти време минало,
като на стар конь кошия,

и на стар бивол кирин!
— Еленко, Москов Янова,
немой ми гледа старостта,
яни ми гледай кемерет,
кемерет, пълнен с ялтъне!
— Байне ле, бате Иване,
ялтънето са скриени,
старуста ти е налице!

162. МЕТЕ МОМА ДОРОВЕ

Метѣ мома дворове,
зън, зън, зън, зън, Калино ле,
метѣ била Калинка,
зън, зън, зън, зън, Калино ле,
свирка свири в лъгове,
зън, зън, зън, зън, Калино ле,
Калина се заслуша,
зън, зън, зън, зън, Калино ле,
фъррай майшим метлата
и татком си лопата:
— Земи, мале, метлата,

метѣ равни дорове,
пък ти, тате, лопата,
рини ситни прахове,
а ше пода в лъгове,
там да видя кой свири,
яко ми е роняна,
скоро, мале, ше дойда,
пък ко ми е чуздинче,
скоро нема да дойда,
скоро ня ме чакайте!

163. Я СНОЩА ХОДИХ, НАЗЪН

♩ = 168

Я сно-ща хо-дих, на-зън, я сно-ща
хо-дих, на-зън, по ду-ге-ве-то,
на-зън, по ду-ге-ве-то, на-зън,

Я сноща ходих, назън,
я сноща ходих, назън,
по дугенето, назън,
по дугенето, назън,
тебе да търся, назън,
тебе да търся, назън,
и ня те найдах, назън (2)
по дугенето, назън, (2)
яко ти найдах, назън, (2)
на кафенето, назън, (2)
ня се обърна, назън, (2)

да ме погледнеш, назън, (2)
и те повиках, назън, (2)
ти ня се обърна, назън, (2)
ялтън ти фъррайх, назън, (2)
дано да се обърнеш, назън, (2)
ти ня се обърна, назън, (2)
пръстенъ ти фъррайх, назън, (2)
и ти се обърна, назън, (2)
и я си отидах, назън, (2)
с'съзли на очи, назън! (2)

СВАТЪАРСКИ ПЕСНИ

164. ГЮРА ОДОЛО ИДЯШЕ

♩ = 146

Гю-ра о-до-ло и-дя-ше,
о-до-ло, от Мех-меч-кьо-во,

Гюра одоло идяше,
одоло, от Мехмечкьово,
право в Кайрякат сочеше,
у Наше чорбаджията,
у жената му Еринка.
Наню чорбаджи думаше:
— Я слизай, Гюро, от конет,
да те гостиме, служиме,
та че да те опъдиме,
на конякът си да подем,
на конякът си на конякъ!
— Наню ле, чорбаджио ле,
ня ме е татко провѣдил,
да ме гостиме, служиме,
та че да ме опъдите,
на конякът си да ходя,
на конякът си на конякъ,
яко ми татко провѣди,
да ме за Стана оглавяш,

за Стана дъщерята ти,
ку ня за Стана, за Тона,
за Тона унуката ти!
— Гюро ле, момче загорче,
хатър да ня ти остане,
Стана в Загор'я ня давам,
Тона загорец ня зима.
Я вчера ходих на Конякъ,
там видях мома за тебе,
бре била Неда Попова,
Попова, поп Николова!
— Наню ле, чорбаджио ле,
що ми е Неда Попова,
я ако исках върната,
върната паратисана,
та цях да зема, да зема,
Калинка от нашто село,
баре е мома хубава,
и се от малки знаеме!

165. ДЕВЕР СНАХА ОДЕШЕ

Девер снаха одеше,
снаха му се молеше:
— Пусни мене, драгинко,
пусни мене, драгинко,
да си фръзна, прифръзна,
прис горница зелена,
прис горница зелена,
и прис поле широко,
до татковни дорове,
майка да си зърчам:

— Мале мила, майчице,
босилек съм насила,
в долна страна градинка,
мале, да го поливаш,
вечер, утрин, с одица,
на планина със съзни.
Га босилек поливаш,
все за мене да мислиш,
че съм много делско,
в чуздо село самичка!

166. ДЕНО, МАРИ, ИГРАЛЕ СА

Дено, мари, играле са,
Дено, мари, ляно хоро,
Дено, мари, и димето,
Дено, мари, загубиле,
Дено, мари, момини гримна,
Дено, мари, момини гримна,
Дено, мари, момини гримна,
Дено, мари, момини гримна,
Дено, мари, момини гримна,
Дено, мари, момини гримна,
Дено, мари, момини гримна,
Дено, мари, момини гримна,

Дено, мари, та са зела,
Дено, мари, решетата,
Дено, мари, и ситата,
Дено, мари, та пресиле,
Дено, мари, на друм прахът,
Дено, мари, и пепелът,
Дено, мари, дено найдат,
Дено, мари, момини гримна,
Дено, мари, момини гримна,
Дено, мари, момини гримна,
Дено, мари, момини гримна,
Дено, мари, момини гримна!

167. МАЛЕ, СТАРА МАЛЕ

Мале, стара мале,
дувец ме поиска,
дувец ме поиска,
със четири дядя,
я на съм го зела,
сетне съм се кала,
кала и калкала,
що на съм го зела,
грамнах се, отидах,
дувецова къша,
къша му се търси
от мишини мърши,

женяват му чукмань,
на съпнат праметнат,
зех го, намъкнах го,
че кат се погледнах,
редума съдрано,
четерите страни
по четири дупки,
че го поизвърших,
от мижка зърпелка,
от котка ножичка,
та се изпремених,
премених, наредих!

168. ДЯКЪТ ЗА СВАТБА ЗАГОТВИ

$\text{♩} = 144$

Дя- кът за сват- ба за- гот- ви

и за бу- ляр- сиа тра- пе- за,

Дякът за сватба заготви,
и за будирска трапеза,
та е калесал, калесал,
цялото село Търново,
и в Держово провѣди
за бяла Станка-зубава.
— Бате ле, Михаиле ле,
кат в Дренсково подете,
и ваша Станка викайте,
де да е Станка да дойде,
ка девѣричка да стане!
Като научи Станчето
прияѣш е Станка рѣпнала,
пазари конь с кирѣя,
с кирѣя без кирѣя,
питайте пѣли ня пѣли,
Станка в Търново осъмна.
Дякът на дори стоише
и си на Станка думаше:
— Станче ле, мари, зубава,
ми луда ле бе майка ти,
без якъль ле бе татко ти,
та те самвѣка провадат,
тва време, Станче, без пѣлни!

169. ЗЛАТКО ЛЕ, ЗЛАТНА ЯБЪЛКО

$\text{♩} = 63$

Злат-ко ле, злат-на

я- бъл- ко, Злат-ка за

о- да хо- де- ше,

Златко ле, златна ябълко,
Златка за ода ходеше,
наляла и се вѣрнала,
на бяла бе камѣнь стѣпнала,
пѣнналя, уградѣсала,
от далек върви и вика:
— Постѣлай, мале, настѣлай,
на длѣго и на широко,
турѣя възглав'я високо,
да дойде Златка да легне,
да легне, да отпочине.
Умирам, мале, отхѣдъм!
Златкина майка думаше:
— Мълчи, Златко ле, ми плака,
тѣко ти ле си пѣнналя,
пѣнналя, уградѣсала,
ше легнеш, ше отпочинеш,
и скоро ше оздравеш!
Димитър дойде отвѣйка,
той си на Златка думаше:
— Я дойдах, Златко, я дойдах,
от вино, от касабата,
оше бѣях вътре на влѣгъл,
и добър вечер ня рекъл,
тамънь колѣти разпргях,

и бивольята всѣрувах,
ка ми е майка изадала,
че ляжиш болна в постѣля,
та дойдах да те обидям,
и да ти укус дѣнесъм,
цървена, Златко, ябълка,
и дренополска нѣрѣиза,
и църни гръцки стафиди,
и да те, Златко, попитам,
де ти е много лошаво,
на глава, ле клето сърце?
— Редума, любе, редума,
яда на сърце, най-млого,
ня мога, любе, да стана!
Плък Димитър я попита:
— Подѣзмиа дойде, Златко ле,
подѣзмиа и Димитровленъ,
сѣчките сватби ше дигат,
ше дигат да се виучуват,
ти кат си болна вѣйоана,
и ляжиш болна в постѣям,
ше мош ле да се нагласиш,
за по-горната недѣля,
и ние да се виучеме?

170. КАЛЕСАЛ ПЪРВАН

$\text{♩} = 152$

Ка- ле- сал Пър- ван, ка- ле- сал

от де- сет ве- се- да сва- то- ве,

Калесал Първан, калесал,
от девек села сватове,
от десетото булката.
Като за булка тръгнале,
вишни, чурци цъфтяха,
кат се със булка върнале,
виши, чурци зряха,
на пък хи елен пресрешна,
елена с малко еленче,
сватовете се спуснале,
еленат да си уловят.
Зетет се от конь наведе,
булчето да си целуне,

да го целуне, мелуне.
Тевка се пушка отпена,
ударя булче в сърцето,
булчето биво разумно,
ки се на бога молеше:
— Боже ле, вишни, господи,
водърпи ми, боже, душата,
до Първановем селото,
че ми се Първан фалише:
— Да дойдеш, Радо, да дойдеш,
в нашето село хубаво,
да дойдеш, Радо, да видиш,
да видиш дъри широки,
да видиш къщи високи!

171. КОЙЧО КОЛАТА ВПРЯГАШЕ

$\text{♩} = 66$

Кой- чо ко- ла- та

впри- га- ше,

за бу- лка Кой- чо да хо- де,

Койчо колата впрягаше,
за булка Койчо да ходи,
за булка от друго село.
Тодорка отам замона,
Койчо Тодорки душме:
— Тодорко, мъчно ле ти е,
като се Койчо оглави,
и ше се Койчо ожени?
— Ни ми е мъчно, Койчо ле,
дето се Койчо оглави,
и ше се Койчо ожени,
и ше те молба помоля,
кога за сватба зготвиши,
мене калезма да пратиш,

и за булката ше дойда!
Прати хи Койчо калезма,
Тодорка село притърси,
та найде чумбер до нѳги.
Като за булка тръгнале,
Тодорка и къ отиде,
като ги в църква завели,
и поповету запяле,
запikle и запцалале,
Тодорка дума полове:
— Попове, стари диконе,
вначайте булка за дѳвер,
ипък Тодорка за Койче!

172. КОЛКО СА, МАЛЕ, КОЛКО СА

$\text{♩} = 66$

Кол- ко са, ма- ле,

кол- ко са,

кол- ко са де- ве

в го- ди- на?

— Колко са, мале, колко са,
колко са дене в година?
— Дене са, сино, в година,
триста шесесеъ и седем.
— Толкова, мале, толкова,
толкова села обидях,
таква хубос ня видях,
я ходих, мале, я ходих,
във Котел, село голмно,
от Котел булка зимаха,
та я на Сивен кѳраха,

кълмваната бе, мале ле,
енна ми млада дувца,
енна ми тежка будѳрка,
до кълмваната седяше,
енно байнево девойче,
ки кат виното пияше,
и кат хми въздравѳваше,
устаа хи се ляпаше,
като копренин тестемѳль,
ше пода, мале, ше пода,
ше пода да я поѳскам!

173. МИЛЪ ЗА СВАТБА ЗАГОТВИ

$\text{♩} = 69$

Ми-льо за сват-ба
за-гот-ви, ма-ре, за бул-ка
от дру-го се-ло, ця-ло-то
се-ло ка-леса,

Милъ за сватба заготви, маре,
за булка от друго село,
цялото село калеса,
у каквие си отиде,
на калеса си думаше:
— Калесо, ми ще дойдеш ле,
булката да си вземем?
Пък калесо му отвърна:
— Я си биволья ня впрягам,
на друго село да ходя,
за тебе булка да зинам!
Милъ за булка тръгна,
кака му въшка стонеше,
с цярно брадѣ наглава
и дремни съзни ронеше.
Милъ каквие си продума:
— Ми како, мъчно ле ти е,
на тебе като на мене,
като калесо не дойде,
булката да си вземем!

174. ПЕТКО НА ВИДА ДУМАШЕ

$\text{♩} = 58$

Пет-ко на Ви-да ду-
ма-ше: — Ви-до
ле, ка-ни-ле са ме,

Петко на Вида думаше:
— Видо ле, каниле са ме,
каниле и калесале,
на главеш, на голям гадеж,
хайде, Видо ле, да идем!
Я пък Вида му отвърна:
— Поди си, Петко, самичак,
че ми си болни децата!
— Станувай, Видо, стакувай,
двама на главеш да подем,
като на главеш идеме
дур ня те с очи погледнаем,
ти нема от ляп да земеш
и от виното да пиеш,
че съм се облог обложил!
Като на главеш отишле,
и на трапеза сѣннале,
сичките ядат и ънят,
комшияка Вида излъга:
— Видо ле, мой комшияко,
кога от лябът ще земеш
и от виното ще пиеш,
ми ня ле Петка сватѣса,
колко ти пъте смѣхнава!

175. СТОЯН СЪБИРА, ТРЪГНОВА

$\text{♩} = 152$

Сто-ян съ-би-ра, тръг-но-ва, ма-ри,
на ес-кер Сто-ян ше по-де,

Стоян събира, тръгнова, мари,
на ескър Стоян ше поде,
на ескър ярудията, мари,
остави булче вичачо,
вичачо, ня прясничко, мари,
вичачо, ня яръсано.
Той на майка си думаше, мари:
— Мале ле мила, майко ле,
утрина рано да раниш, мари,
да ми дрехите събереш,
булчето да ми угади, мари,
угади и ме усети!
Дорде майка му да рани, мари,
булче му рани по-рано,
към му дрехите събрала, мари,
и влязе в долна градинка,
та набра цвете размирно, мари,
размирно и развеселяно,
и уви китка размирна, мари,
размирна и развеселяна,
и я на Стоян закочи, мари,
и на Стояна думаше:
— Стояне, първо вичачо, мари,
паян я любе, варди я,
деняня и воян и пазуха, мари,
вечер я турий на роса,
на роса над главата си, мари,
куга китката увяне,
куга китката увяне, мари,
да знаеш, че съм главена,

кога китката изсъхне, мари,
да знаеш, че съм женена!
Носля я Стоян, вардил я, мари,
енна ми пуста надяда,
енна ми свята утринна, мари,
китката му повянала,
китката му повянала, мари,
повянала й изсъхнала,
и Стоян и той повяна, мари,
и той повяна, изсъхна.
Капитанкият думаше, мари:
— Стояне, младо войниче,
защо, Стояне, повяна, мари!
А пък Стоян му отвърна:
— Любето ми се угави, мари,
любето за друго любе!
— Ти земи конче хранено, мари,
по-скоро в село да идиш,
любето да си отървеш, мари!
Тамън булката под було,
Стоян в село прясничга, мари,
и на сватбата отиде,
сикой хи пара фърляше, мари,
Стоян си фърли пръстенет,
булка под було продума, мази,
катъ пръстенет видяла:
— Кой беше тоя гидия, мари,
дето си пара ня фърли,
дето си пара ня фърли, мари,
яни си фърли пръстенет!

176. МАНДО ЛЕ, ГОВЕДАРКИНА

$\text{♩} = 144$

Ман-до ле, го-ве-дар-ки-на,
Ман-до ле, би-во-лар-ки-на,

Мандо ле, говедаркина,
Мандо ле, биволаркина,
Земи ме, Мандо, земи ме,
оти ме, Мандо ня зимащ,
еле като съм говедар,
и не паса чузди говеда,
яни паса бащините си,
сто и педосекъ бащини
и мохи четиредесте.
Земи ме, Мандо, земи ме,
къщата ше си развалям,
дъска по дъска ше нося,
в Ургари ше я направям,
в Ургари на хорцието,
до вашта, Мандо, кат вашта!

СЕМЕЙНИ ПЕСНИ

177. БУЛКО ЕРИНКО, ЕРИНКО

$\text{♩} = 60$

Бул- ко Е- рин- ко, Е-
рин- ко, я ше те
дв- ма по- пн- там,

— Булко Еринко, Еринко,
я ше те дума почитам,
като си на три венчила,
кой венчило най-мило?
— Любе Никола, Никола,
я велях да ти ня кажа,
ма като си ме попитал,
я тебе право ше кажа,
право ше кажа, ня лъжа.
Първото, любе, венчило
той беше селски говедар,
нарамо дърва носеше,
нарамо брашно мелеше,

ма в къщи кога дойдеше,
във уста мед ми носеше.
Второто, любе, венчило
той беше, любе, булярия,
булярия и чурбажия,
със кола дърва носеше,
със кола брашно мелеше,
чузди му овце пасяха,
чузди му ниви оряха,
ма в къщи кога дойдеше,
във уста змия носеше.
Третото, любе, венчило,
третото, най-проклетото!

178. ГОРКОТО, МАЛЕ, ЕРИНЧЕ

$\text{♩} = 63$

Гор- ко- то, ма-
ле, ма-ри, Е- рин- че,
ъ гор- ко- то, я-
лък, ма- ле, за не- я,

Горкото, мале, мари, Еринче,
горкото, лък, мале, за нея,
три са я майки, мари, гледице,
и трите въри, мари, машехи,
и трите люто, мари, къляха:
— Ерино, да ня, мари, навивеш,
голяма мома, мари, да станеш,
голяма мома, мари, с момите,
и млада булка, мари, с буксите!
Бре де се даде, мари, заляде,
Тодорака, мари, от Пиргополо,
за Еринка, се, мари, оглави,
оглави и се, мари, ожени.

Еринка ходи, мари, за ода,
Тодорака, мари, на дугенъ
и на Еринка, мари, думаше:
— Еринко, драга, мари, ми беше,
дорде ня в църква, мари, заведат,
дорде ня попът, мари, ярмаса,
дорде майка ти, мари, да дойде,
майка ти, мари, машехата ти,
и ни омръз'я, мари, изправи,
та ме от тебе, мари, раздели,
къль съм, любе мари, Еринко,
мечка шреница, мари, да види,
ма тебе да те, мари, ня види!

179. ГОРКИЯТ, МАЛЕ, МЛАД СТОЯН

$\text{♩} = 52$

Гор-ки-ят, ма-ле,
млад Сто-ян, врет му
се смя-ят хо-ра-та,

Горкият, мале, млад Стоян,
врет му се смяят хората,
жените по хората,
мъжето по дугенето,
мъните по селянките,
бабите по руднето,
че му е грозно будчето,
и хи е Дрозно нмето.
Стоян на Дрозна думаше:

— Дрозно ле, първо венчило,
врет ми се смяят хората,
че ти е грозно лицето,
и ти е Дрозно нмето!
Я пък му Дрозна му отвърна:
— Стояне, моя пръбанина,
ми де ти баха очите,
га ме, Стояне, зимаше,
зимаше, отбирваше!

180. ГРОЗИУ МАЙКА СИ КЪЛНЯШЕ

$\text{♩} = 63$

Гро-зиу май-ка си къ-ля-ше:
— Ма-ле ле, и-на-те-ма-те,
и-на-те-ма-та да и-маш

Грозю майка си къляше:
— Мале ле, янѣма те,
янѣмата да имаш
от мене и от гбсводе,
дето ме роди еннинко,
еннинко, твърде грозняво,
та че ме, мале, проводи
на попрѣката да пода,
като другите момчета,

кат ме мѳните видяха,
от делек ми се присмяха,
и ме мѳните туриха,
във кътъг, та във пепелѣт,
и ми мѳните рекава:
— Грозю ле, момче грозняво,
грозняво, та че омразно,
да те майка ти ни родя,
еннинко, твърде грозняво!

181. ГЪОРГИ ДУГЕНЕТ ЗАТОРИ

$\text{♩} = 144$

Гьор-ги ду-ге-нет за-то-ри, ма-ри,
на-пъл-ни ко-фа бу-я-ма,

Гьорги дугенет затори, мари,
напълни кофа буяма,
в жѣбите църни стафиди, мари,
с фармакъ маслини бържани,
у Ериние отиде, мари,
и на Ерина повика:
— Булко Еринко, Еринко, мари,
стави ми, булко, ѳтори!
Станала, оторила му, мари,
сѣдяле, яли и пили.
Баба хи ѳтѣви повика, мари:
— Булко Еринко, Еринко
мари, стави ми ѳтори, мари,
да види вътре с когук си,
с когук идете ѳ пиете, мари,
като го нема Тодора:
Тодор е на касбата, мари,
ти тука едеш и пиѣш!
— По-хротко викай, бабо ле, мари,
да ни те чуят хората,
хората наште комшини, мари,
ше ни хората искрат!

182. ДАСКАЛ У ЯНА ОТИДЕ

$\text{♩} = 152$

Дас-кал у Я-на о-ти-де,
 Я-но ма-ри, у Я-на, у до-
 ви-ща-та, Я-но, ма-ри,

Даскал у Яна отиде, Яно мари,
 у Яна, у довидата, Яно мари,
 той на вратата почука, Яно мари,
 и си на име повика, Яно мари:
 — Стани ми, Яно, отори, Яно мари,
 вашата долна вратица, Яно мари,
 с тоята десна ръчица, Яно мари!
 — Махни се, махни отука, даскале бре,
 да на ми будиш дяцата, даскале бре,
 дяцата близначетата, даскале бре,
 и още сирачетата, даскале бре.
 — Я нияс шекър за деца, Яно мари,
 дяцата ше ти залагъм, Яно мари!
 — Махни се, махни отука, даскале бре,
 че ше те фати кулукът, даскале бре,
 и ше те вкарат в каушат, даскале бре!
 — Мене ме кулук ня лови, Яно мари,
 че я хми кова конето, Яно мари,
 кова хи и хи леквам, Яно мари!
 Стани ми, Яно, отори, Яно мари!

183. ДРАГАНКО, НЯ ДОДЯ ЛЕ ТЕ

$\text{♩} = 144$

Дра-ган-ко, ня до-дя ле те, ма-ри,
 Дра-ган-ко, ня до-дя ле те,

— Драганко, ня додя ле те, мари,
 Драганко, ня додя ле те,
 ката година кръвнина, мари,
 ката година кръвнина,
 тава година двамина, мари,
 тава година двамина,
 двамина, двама турчина, мари,
 двамина, двама турчина.
 Драганка хи се наяди, мари,
 наяди, мъчно наяди,
 хи наби гора зелена, мари,
 хи наби гора зелена,
 ча на манастир изляла, мари,
 та на манастир изляла,
 хи на вратата почука, мари,
 на калугерка повика:
 — Калугерничко, светичко, мари,
 калугерничко, светичко,
 манастирчице, майчице, мари,
 манастирчице, майчице,
 стани, манастир отори, мари,
 стани, манастир отори,
 и и в манастир да вляга, мари,
 и и в манастир да вляга,
 калугерница да стана, мари,
 калугерница светица!
 — Ни бива, бяла Драганко, мари,
 ни бива, бяла Драганко,
 че ти е бяло лицето, мари,
 и ти са църни очите,
 и ти са руси косите, мари,
 и ти е тенка снагата!

184. ИЛЧОВА КАКА НА ИЛЧА

♩ = 126

Ил-чо ва ка-ка на Ил-ча, ма-ри:
— Ха да те, ка-ка, у-гла-ни

Илчова кака на Илча, мари:
— Ха да те, кака, углавним
за Керка Кирмикчийкина, мари.
Я пък Илчо хи думаше:
— Нека си, каку, походом, мари,
ду делиосият панагир,
ду панагирет ше пбѡла, мари,
дулгере да си пѡзарем,
дулгере, стари масторе, мари,
къшата да ми направят.
Илчо дулгере пазари, мари,
висока къща да прави,
висока къща й широка, мари,
широка дор кюшелна.

да правят, да я покримт, мари,
да рекат, како, хората:
„Бре блази, блази на Илча, мари,
че смѡгна, та си направя,
та смѡгна, та казандоса, мари,
та стори къща висока!“
Ку ня мо с очи да видя, мари,
барے със уши да чуя!
Тамань слѣмето дигнале, мари,
и дулгерето викнале,
и дулгерето викнали, мари,
Илчо се с души раздели!

Скарале са се, скарале, мари,
Илчо и Стоян двамата,
със Стоян башат майсторът, мари,
бре Стоян, бре хуресникат.
Стоян се люто азкани, мари,
Илчо синката да вгради.
Стоян му вгради синката, мари,
Илчо се болел разбола,
разбола Илчо, разбола, мари,
той на кака си думаше:
— Како ле, како Деспино, мари,
ти кажи на дулгерето,
кажи хми на дулгерето, мари,
бързо къшата да правят,

185. КОМНЯ НА СТАНКА ДУМАШЕ

♩ = 50

Ком-ня на Стан-
ка, ма-ри, ду-ма-
ше: — Бла-зи ти, Стан-
че ма-ри, бла-зи ти, че в ен-
но ле-фте-ро-ва-хме,

Комня на Станка, мари, думаше:
— Блази ти, Станче мари, блази ти,
че в енно лефтервахме
и в енно отбирвахме,
ма ти зе мѡмче хубаво,
оти с Кузман теветель,
теветель Кузман мулайи.
яни мой пуси Никола,
Никола змиярището,
Никола касънбията.
Я имам, Станче, друшле ле,
енинко братле пѣтимно,
и той за сватба зготви,
мене кѡлѣзма проводи,
и га на сватба да ида,
пък той ми рече Никола:
— Стани се, Комню, примени,
братум ти лице да сториш!
Я станах, Станче, друшле ле,
та се примених, наредѣх,

с лефтерската си премина,
та че ми рече Никола:
— Ти зеин, Комню, хѣркоми,
та поди, Комню, за ѡда,
пък я ше пода на дугень,
да чуя, Комню, мѡж'ето,
како за тебе ше рекат!
Я трѣгнах, Станче, за ѡда,
и пък Никола за дугень,
тие като ме видели
и на Никола казали:
— Ня те, Никола, прѣляга
такъва булка да ямаш!
Никола дойде от дугень,
та че на мене думаше:
— Сваляй си, Комню, примени,
ти нема с мене да дойдеш,
нема на сватба да ядеш,
братум си лице да сториш!

186. МАЛЕ ЛЕ, ПРЯСМЯХА МИ СЕ

Ма- ле ле, пря- смя- ха ми се, ма-ри,

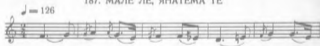

мо- и- те, ма- ле, дру- гв- ре,

— Мале ле, прясмѣха ми се, мари,
моите, мале, другаре,
кой главѣн, мале, кой женен, мари,
я пък я още ергѣни,
я пък я още ергѣни, мари,
ергѣни, мале, ня женен!
Пък майка му го лъжеше, мари,
лъжеше, кандардѣваше:
— Пóходи, сино, пóходи, мари.

походи, полѣфтеровай
и още поотбировай, мари,
малките мѡми нѣпѣти!
— Като съм лѣфтер ин женен, мари,
и ако, мале, пóгинам,
я ако, мале, пóгинам, мари,
дале ше ме жалит мѡмите?
— Моимте, сино, жалет, мари,
жалет и пѣсни пнет!

187. МАЛЕ ЛЕ, ЯНАТЕМА ТЕ

Ма- ле ле, я- на- те- ма те,

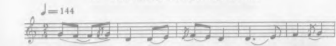

я- на- те- мл- та да и- маш

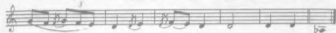
— Мале ле, янатема те,
янатемата да имаш
от мене и от госпoде,
дето ме роди еннинко,
еннинко, твърде хубаво,
тъче ме даде, мале ле,
на това село делечико,
при тѣва пусти загорци,
загорци, карбунарци,

ня мога, мале, ни мога,
ня мога, мале, да свикна,
ѣи рúбата хми да нося,
ни пѣсните хми да пѣя,
ни хорото хми да играм,
нищо за оба да ида,
и оба да си налявам,
че хми е прѣсет с менгеме!
— Ми плака, шеру, ми плака,
учи се, ше се научиш!

188. МАНУШКО, ГЪЗЕЛ МАНУШКО

Ма- нуш- ко, гъ- зел Ма- нуш- ко,

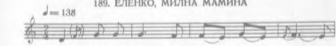

мло- го ти здра- в'я, Ма- нуш- ко,

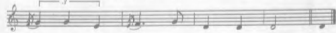
— Манушко, гъзел Манушко,
много ти здрав'я, Манушко,
от Неде, от болгаритѣ,
от синатѡк му Никола,
ше го дойдат да те поискат,
ше го земеш ле, ле ницеш?
— Ницѣм го, мале, ницѣм го,
ницѣм го, ни да го вида,
ни името му да чуя,
че е Никола луд пиян,
той кога иде на дуѣня,
по мяра вино изпия

и по половина рѣкня,
че га се върне във къщи,
ня бие къкто се бие,
ня гледа, де ше удари!
— Щеро Манушко, Манушко,
ако го ницеш Никола,
барѣ му китка нѣкчи,
нѣкчи, та му прѣводи!
— Яко му китка нѣкчам,
нѣкчам, та му прѣводям,
како хората ше рекът:
— Кя си го иска момата,
ма хи майка хи ня дава!

189. ЕЛЕНКО, МИЛНА МАМИНА

Ма- ри Е- лен- ко, Е- лен- ко,

Е- лен- ко, мил- на ма- ми- на,

Мари Еленко, Еленко,
Еленко, милна мамина,
милна мамина, бѡбина,
чор'бѡжи Атанасова,
сичките мѡми отишли
на съборѣт, на павагирет,
саде Еленка немаше,
кя си работа имѡше,
и си главата мнѡше:
майка си ситно платѣше,
баба хи хитро учѣше:
— Еленко, милна мамина,

милна мамина, бѡбина,
ти кога идеш на съборѣт,
на съборѣт, га павагирет,
над мѡми да се яя фаташ,
над мѡми, та до мѡмѣта,
рѣка се с рѣка ин сбирай,
очи се с очи ня срицай,
че ше те види бѡко ти,
бѡко ти къскнѡжѣята,
учо ти казгажѣята,
та ше хми хатър остане,
и ше къскнѡжѣк направѣт!

190. ВЕЛИЧКО, МЛАДА ВДУИЦЕ

$\text{♩} = 60$

Ма-ри Ве-лич-ко,
Ве-лич-ко, љ Ве-лич-ко,
мла-да вду-ви-це.

Мари Величко, Величко,
Величко, млада вдуице,
заплакала е Величка
на Нисололо кеур'и:
— Любе, Никола, Никола,
да станеш, любе, да видиш,
твоите уйгун бивољља
как жално реват за тебе,
и тојте дремни дечка

по чужда кџија яргатки!
Никола от гроб повика:
— Мари Величко, Величко,
Величко, млада дуице,
ми плака, ми се припава,
стаџи си иди вџа кџија,
бивољљато ми продајте,
та купи била пченица,
да ми днаџта нахраниш!

191. МОМЧЕ АРНАУТЧЕ

$\text{♩} = 60$

Мом-че ар-на-ут-че,
ка-то бол-но ле-жеш,

— Момче арнаутче,
като болно лежеш,
момче, болят ла те
твоите листи рани,
рани жеранли,
крушун, крушунљий?
— Бабо, стара мале,

ми болят ме, болят,
мира ми ня дават,
ама кулај нема,
че си майка немам,
баки да ми бере,
и си сестра немам,
рани да ми вџрае!

192. БУЛКО КАЛУДКО, КАЛУДКО

$\text{♩} = 132$

Бул-ко Ка-луд-ко, Ка-луд-ко,
шу по дор хо-диш жал-на-во.

Булко Калудко, Калудко,
шу по дор ходиш жалнаво,
жалнаво и кџхџриџаво,
дале те я баба карала,
карала, непубинавала,
дале те е рано будила?
— На ме е баба кџрала,
кџрала, непубинавала,
ниго ме е рано будила,
ми се за майка заџањих,
за майка, оџе за татка,
за кака и за калеса,
за бате и за булката!

— Булко Калудко, Калудко,
ми когато те главџа,
ти ко бе малка и глупава
майка ти глупава ле бе,
та те на мене даџаџа,
мари, вале ме знаехте,
че я сџм пусти колибар,
колибите ми далеко,
от нџва стџрна морето,
ти се, Калудко, ваднаџ,
кога иџорето прџстџе,
та на џболове да стане,
тогавџа шџ те заџедам
на майџинем ти селото!

193. МИЛКЕ ЛЕ, КЕРИМ КАДЪНКО

$\text{♩} = 52$

Мил-ке ле, ке-рим
ка-џџн-ко, за-рџ-
ча-ла е май-ка ти

— Милке ле, керим кадънко,
заръчала е майка ти
на госке да хи подемe,
на госке и на пòвратки!
— Далко ле, луда гидно,
аку я щяла майка ми,
щяла, Далко ле, вилела,
на госке да хи ходимe,
не щяла да ме дадяла,
прис девекъ села в десето,
нека се майка надява,
на госке да хи подемe,

на госке и на пòвратки,
кога морето пресъхне,
та на гòловe да стане,
сух сухар филис га пусне,
га пусне, га се разлисти!
Де чула Милкина майка,
ки стана рано в ведела,
че зела била хàркума,
та на морето отяде,
черпила Милкина майка,
черпила, изчерпила го,
сухият сухар лист пусна,
Милка на госке ня дойде.

194. МАРИ РАДО, БЯЛА РАДО

$\text{♩} = 144$

Ма-ри Ра-до, бя-ла Ра-до,
шо би тол-коф зля зя-ма-та.

Мари Радó, бяла Радó,
шо би толкоф зля зимата,
зля зимата, поморлива,
та помори говедата,
говедата и овцята,
останаха овчирето,
овчирето с кива̀дето,
гонед̀гре с кравцѝте,
отидаха на хорото,
засвириха жално, милно,
жално, милно за овцита,
за овцята, за кравците,
и по-милно за мòмите,
гидайците малки мòми,
шу хубаво дèто ходят,
гиздаво дèто носят,
все зелено и ц̀рвено,
бяла Радó все кникато.
Петко даде Радó пръстенъ,
да го чака три години,

дурде иде на гурбетл̀ик,
на гурбетл̀ик, на Шариград.
Ня го чака ни три дeне.
Тъмън Радó на ц̀рквата,
на ц̀рквата, под венчило,
гержик Петко от конь слязе,
от конь слязе, вътре влязе,
на булката проговари:
— Дявай, Радó, шу си зела,
шу си зела, дет съм давал,
дет съм давал и залагал,
залагте пръстенъ за педесекъ,
вити гримни за шеесек!
— А бре Петко, гержик Петко,
кой те видя, че ми даде,
докарай си шах̀аткетo,
дет видели, че си давал!
— Мари Радó, бяла Радó,
шех̀атки са ясни зинади,
испàкъя е месечина!

195. МАРИ МАНДО, МАНДО ЛЕ

$\text{♩} = 60$

Ма-ри Ман-до, Ман-до
ле, ял-тън Ман-до,
бо-лен ле-жа, Ман-до ле,
три го-дини,

— Мари Мандó, Мандó ле,
ялтън Мандó,
болен лежа, Мандó ле,
три години,
болен лежа, Мандó ле,
тебе мисля,
не те мисля, Мандó ле,
на лъжовно,
ми те мисля, Мандó ле,
на истòвно,
я га легна, Мандó ле,
та га умра,
и га склопя, Мандó ле,
ц̀рни óчи,

та ше ята, Мандó ле,
на истòвни,
на истòвно, Мандó ле,
при п̀рната,
при п̀рната, Мандó ле,
при другата,
ти ше седни, Мандó ле,
над главата ми,
и ше рòвиш, Мандó ле,
дремни съзли,
та ше падат, Мандó ле,
и ше късат, Мандó ле,
мòйто сърце!

196. ОСТАНА ВЪЛЧО СИРАЧЕ

$\text{♩} = 126$

Ос- та- на Въл- чо си- ра- че
от де- нет от мо- лит- ни- те,

Остана Вълчо сираче,
от девет от молитвите,
та го леля му изгледа,
леля му яловищата,
леля му удовищата,
та стана момче голямо,
двадесте и два години,
и го леля му оглави,
за баш момата в селото,
за Янка кубавелката.
Мало са млого одиле,
година и половина,

и мъжка рожба добили,
Янка се булина разбуля,
Вълчо хорото одеше,
хорото на хорещето,
гърнето в ръка държаше,
тие му жени рекаха,
че Янка ляжи, умира.
Вълчо се пусна от хоро,
гърнето в земя удари,
право при Янка отиде
и си на Янка думаше:
— Ти като ляжиш, умираш,

мене на когук оставиш
и нашто мъжко дитенце?
— Да ходиш, Вълчо, да ходиш,
дорде ми најдеш ликата,
ку ня ми најдеш ликата,
— баре ми земя името,
та га на нея повикаш,
пък да се ситъш за мене!
Още двадесте немаше,
двадесте, четеридесте,
тие го Вълча никале
созополските гърнини,
та му ергенлък втаксале,
и той се Вълчо оглави.

197. ПЕТЪР МАРГИРКИ ДУМАШЕ

$\text{♩} = 63$

Пе- тър Мар- гир- ки
лу- ма- ше: — Бул- ко
Мар- гир- ко, Мар- гир- ко, Мар-
гир- ко, я- ло- ви- це ле,

Петър Маргирки думаше:
— Булко Маргирко, Маргирко,
Маргирко, яловице ле,
гиди повиниш ле, знаеш ле,
когато бадме лефтери,
ти беше клето сираче,
пък я бях чуздо яргатче,
под яна страха стоиме,
енни ня какви каняха,
та че се захме двамата,
от нищо, нищо немахъме,
ни суфра лян да ядем,
ни стомна ода да пием.
Даде ни госпою, Маргирко,
от сичко млого иманьяна,
саде си ено немаме,
ни мъжка рожба, ни женска.
Маргирко, яловице ле,
млада ли да те остави,
ле млада да те погребя?
— Побуде млада погребви,
ни буля млада остави,
че кога срегна дувица,
дувица, че ялувица,
та ме отснати мървало,

та гиле, гиле на мене.
Петре ле, първо винчило,
имаме златна ябълка,
като година цвятила,
цвятила, ни завързала,
тъва година цвятила,
цвятила и завързала!
Пък той се Петър ни сити,
той на дугенет отиде,
и на брата си думаше:
— Брате ле, касание ле,
я имам крава ялува,
сега са девекъ години,
да идеш да я заколиш!
Стана Димитър отиде,
като го види Маргирко,
ки му е столът подаля,
и на стрима си думаше:
— Да ти се окам, оплакам,
че се с бакю ти скарехме,
та ми е рекъл бакю ти:
— Млада ле да те оставим,
ле млада да те заколим!
— Я нема, булко, да сenna,
свади си, булко, булното,
за друго було бакюно!

— Коли, стрико ле, та мъчю,
куга ме, стрико, заколиш,
заколиш да ме разпориш,
да видиш вътре шу има!
Той я стрико хи заколи,

заколи и я разпори,
на сърце ляжат два дъца,
стрико си лото кълняха:
— Стрико ле, янатемате,
дето майка ни заколи!

198. ПОПЕ ЛЕ, ПАПА ТОДОРЕ

$\text{♩} = 69$

Музикантски нотен запис на песента "Попе ле, папа Тодоре". Темпото е 69 удара в минута. Текстът е: Попе ле, папа Тодоре, попът се болен разболя, разболя, тежко разлежа, майка му ше го попита: — Попе ле, папа Тодоре, ти като ляжиш, умираш, ня ле ти е мила, сино ле, горовцим, сино, лъката, дето я скоро купикте, пък кинга ни подписахте?

Попе ле, папа Тодоре,
попът се болен разболя,
разболя, тежко разлежа,
майка му ше го попита:
— Попе ле, папа Тодоре,
ти като ляжиш, умираш,
ня ле ти е мила, сино ле,
горовцим, сино, лъката,
дето я скоро купикте,
пък кинга ни подписахте?

— Ня ми е мила, мале ле,
горовцим, мале, лъката,
дето я скоро купихме,
пък кинга ни подписахме,
ми ми е мила, мале ле,
монта млада попъгъга
и дремните ми дечица,
и ми е мило за живокъ,
и за бялото видяло!

199. РАБОТИ, ФИЛО, РАБОТИ, ФИЛО ЛЕ

$\text{♩} = 96$

Музикантски нотен запис на песента "Работи, Фило ле, работи, Фило ле". Темпото е 96 удара в минута. Текстът е: Работи, Фило ле, работи, Фило ле, баба ти зимше за мъка, Фило, за фтока, Фило ле, зврвди пуста работа, църна си, Фило, грозна си, Фило ле, я вчера, Фило, заминах, оде Златкинем дорите, Фило ле, Златка на дори стоише, бяла къдела прилеше, Фило ле, лицето хи бе по-бяло, по-бяло от къделята, Фило ле, и бялото хи дулбене, мене ме жалба налегна, Фило ле, по тебе тежки ядове, умри ми, умри, Фило ле, да се със Златка земеме!

— Работи, Фило ле, работи, Фило ле,
че те баба ти зимше
за мъка, Фило, за фтока, Фило ле,
зврвди пуста работа,
църна си, Фило, грозна си, Фило ле,
я вчера, Фило, заминах,
оде Златкинем дорите, Фило ле,
Златка на дори стоише,
бяла къдела прилеше, Фило ле,
лицето хи бе по-бяло,
по-бяло от къделята, Фило ле,
и бялото хи дулбене,
мене ме жалба налегна, Фило ле,
по тебе тежки ядове,
умри ми, умри, Фило ле,
да се със Златка земеме!

200. СЕДИ ЕРИНКА, ТА ПЛАЧЕ

$\text{♩} = 54$

Се-ди Е-рин-ка,
та пла-че, тат-ко хи
и-де о-до-лу,

Седи Еринка, та плаче,
татко хи иде одолу,
одолу оде Визица,
той си Еринка питаше:
— Шеру Еринко, Еринко,
шу седиш, шеру, та плачеш,
ми кара ле те баба ти,
баба ти, шеро, дядо ти?
— Тате ле, Тэфтис чорбажи,
баба ме кара, ня кара,
дядо ми нищо ня дума,
ма лелька гъто продума:
— Булко Еринко, Еринко,
мари, визичка буларко,
като бе чуен татко ти,
каква ни мъка донесе,
донесе, булко, дожара?
— Мълчи, лелько ле, ми дума,
мъка ле ня ви донесах,
три кола мѳмска прѳмина,
четвърта тенки дѳроне,
та ве издарих, изредих,
цѳлото село Търново,
ня ле ви, лелько, дукараж,
педесек, овце с ягнѳта,
сива кобила с тормаче

и биволица с малаче,
и била крава с теленце,
кошове пѳчи двадесте,
като ме татко изведе,
ѳ на калѳята прѳдаде,
на мене, лелько, хариса,
пълна престѳляка алтѳне,
бакюм ти конче хранено!
— Булко Еринко, Еринко,
кат ня бе мома с мѳбите
и млада булка с будните!
— Лелько Дѳжено, Дѳжено,
мене ме, лелько, изѳга,
това визичко бакалче!
— Булко Еринко, Еринко,
сива бе и ти да ня бе,
дето бакю ми изгорн!
— Мълчи, Еринко, ми пѳлка,
татко дулгере пазарѳ,
Еринки къща да строет!
— Тате ле, Тэфтис чѳрбажи,
я нища къща висока,
мене ме сива паяде,
и искам къща с три дѳски,
с три дѳски къща в земята!

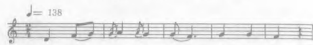
201. СЛЪНЧИЩЕ МИЛНО МАМИНО

$\text{♩} = 54$

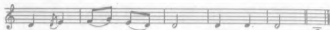
Слън-чи-ще ми-ла-но
ма-ми-но, на-ле-ти май-
ка за-ръ-ча по-бър-зо,
бър-зо да вѳр-виш,

— Слънчище мило маминно,
ивале ти майка зарѳча
по-бързо, бързо да вѳрвиш,
да ня се майка запираш,
че има мѳби сироти,
и има булки прѳярвни,
чуздѳта работѳт,
чуздѳтата копѳня да копѳт,
чуздѳтата жетѳва да женѳт,
чуздѳтите сноѳв да сбирѳт!
— Я вѳрвях, мале, я вѳрвях,
я вѳрвях, мале, и бързож,
ма на планина постѳях,
постѳях, носирѳнѳвах,
да гледам дѳлба голяма:
дѳвекѳ се братѳки дѳлѳа,
по чуѳ бивѳльѳа зимѳа
и по сто овце с ягѳета,
майка си дѳлѳа дѳлѳа,
хурѳата и вретѳното,
чуздѳтата вѳдѳна да прѳде!

202. СНОЩА МИ СТОЯН ПРЕСТИГНА

Сно- ша ми Сто- ян пре- стиг- на

от дле- ги пъ- те Ца- ри- град,

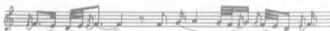
Сноща ми Стоян престигна,
от длеги пъте Цариград,
конче му с крака потропа,
Стоян на врата повика:
— Росанко, росна ябълко,
Росанко, млада къщице,
мари, стаян ми отори!
Кя ня излязе Росанка,

яни излязе майка му,
кя на Стояна думаше:
— Ми кя е нема Росанка,
сноща Росанка прастана
на Марка, на буляринът,
за шиник жъати ялъме,
за кило карагрошове!

203. СТАНКА ЗА ОДА ХОДЯШЕ

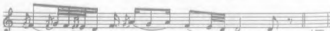
Стан-ка за о- да хо-ди-

ше, на пъ- тет Стан-

ка срещ- на- ла чуж- дин-

че не я- бъл- жий- че.

Станка за ода ходяше,
на пътет Станка срещвала
чуждинче и ябължичке.
Станка чуждинче питаше:
— Чуждинче и ябължичке,
чуждинче, ми одеса си,
да ня си от нашто село,
от нашто Малко Търново?
Пък чуждинче хи думаше:
— Ня ле ме, Станко, познаваш,
ми я съм вашто комшияче,
дето се двама любехме,
излязем, флязем, видим се,
за ода подем, срещнем се,
повикаме ле, чуем се,
че те, Станче ле, дадоха
на това село дечено!

Станка чуждинче думаше:
— Остой, чуждинче, почекай,
дя ти проводикъ донесъм,
на майка да хи проводи,
едни чиф църни павуци,
и в павуцето стафиди,
и църно браде за глава,
и филдши гребень за коса,
пък да ми майка проводи
два ножа с църно чурини,
с единият да се зисулам,
с другият да се рязпорям,
сърцето да си извадим,
на майка да го проводим,
майка ми да повярува,
како е църно станало!

204. СПАЊНОТО КНИГА ИЗПИСА

Спаян-но- го кни- га из-

пи- са, та я

на Дя- ма про- во- ди,

Спаянното книга изписа,
та я на Дяма проводи,
на Дяма, на Димковчето,
Димо мукайка да стане,
Желето да ми проводи,
Желе малкото бикалче,
в дугенет да го оставим
и в голаното бикальо,
дорде на Стамбол да пода,
примакъка да си пръкупим,
на Желе ше му донесъм,
едни кат дрежи чохени,
чохени и казмирени!

Желюва майка на Желе:
— Ми ходи, Желе, ми ходи,
той ня те вика Спаянното,
в дугенет да му поседиш,
дорде на Стамбол да поде,
дя поде и да се върне,
яни те вика Спаянното,
за Кераца да те оглави,
за Кераца, дъщерята си.
Ми нека да те оглавим
за Денка Димковчетем!
Желю майцим си думаше:

— Нишам я, мале, ниваня я,
нишам я Дена за жена,
за жена и за къшница,
мене ми се Дена потресе,
потресе и ми омръзна,
кога бих у тях бакадче,
люта ме треска трясеше,

клетя ме глава боляше,
кога за ода повиках,
пшя да до Дена плъстана,
расписа и гошбогава,
ня харкомите дрънкаше,
та укалките сбираше,
и хи на мене даваше!

205. СТАНКА ВЯТЕРЕТ КЪЛНИШЕ

♩ = 63

Стан-ка вят-е-рет

къл-вя-ше: — Де дух-

на, вят-ру,

де дух-на,

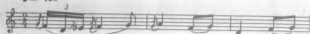
Станка вятерет кълнише:

— Де духна, вятру, де духна,
де духна, да не духнеше,
тамань току бях лёгнала,
тамань току бях заспаля,
майка си на сънъ яйдяла,
че дойде та ме попита:
— Ожени ле се татко ти,
дуведе ле ти майщца,
майщца, върла майщца,

майщца, върла душманьо,
направи ле ти примяна:
за мома бяла хустане,
за главенца чукамане?
Слушай я, щеро, слушай я,
слушай я, га ти се кара,
таткум си да ня казуваш,
че га го нема татко ти,
майка ти пак ше се кара!

206. СЪБРАЛЕ СА СЕ, СЪБРАЛЕ

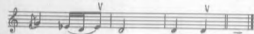
♩ = 126

Съ-бра-ле са се,

съ-бра-ле, ма-ри, на На-по-

во-то ду-ге-не,

Събрале са се, събрале, мари,
на Нановото дугене,
Наново, бакълноло, мари,
сичките младоженците,
сички Нанови юлдъше, мари,
юлдъше и кафядъре,
да ядат, холам, да янят, мари,
и си буакиче фаляха,
сикой си фали булката, мари,
пък Наню току мълчеше, мари,
мълчаше, ниско гледаше,
съде ми енишъ продума, мари:
— Блаза ви, холам, блаза ви,
врет воехте булки хубави, мари,
весели и насмеяни,
пък я га ида във къщи, мари,

Настас'я права нах'дан,
права из сълпат подлрива, мари;
мене ме татко насилъ,
василъ, та ме изгоръ, мари,
за църна, грозна Настас'я,
църна е като циганка, мари,
сникната като Махияда,
сиръкъ ме е в къщи да влагна, мари,
гнус ме е от лип да зема,
ки ако ня е Еринка, мари,
моето малко дитенце,
я нема в къщи, да вялга, мари,
и нема от лип да зема,
опустяла хи мъката, мари,
ръжда хи яла парите,
куга ня ти е чувакът, мари,
куга ня ти е постръце!

207. КАЛИЦА ДА СИ РАЗДЕЛЯТ

Събрае са се, събрае,
сичките общинарето,
Калица да си разделят,
Калица още Ивана.
Дядо Дямо тихом говори:
— Върте Калица викайте,
викайте да я питаме,
защо го връща Ивана,
какъв му кусур находа!
Отгизли, повикали я,
като отвянка вървяше,
ки до дерекът застана,
и срони създи два реда.
Дядо Дямо тихом запита:
— Защо го връщаш Ивана,
какъв му кусур находаш,
той е момчето хубаво,
ти немаш момче отука,
ни тука, ни в Дерекъново!
— Ницъм го, ницъм, дядо Дямо,
мене ми се Иван потресе,
кат се на зефекъ събрахме
у Елена Урумбеганица,
сичките вино пийа,
пийа, отрезниваха,
и Иван вино пийаше,
колкото вино пийаше,
толкова по лугъ станахме,
сичките навън изляха,

сикой си с главеницата,
Иван самичек излязе,
я пък мене ме остави,
та си със бате отидах,
със бате и със булката.
Иван Калица думаше:
— Калице, главенице ле,
ела ми ръка полуби,
халал да ти е Калице,
тублата и вляхорето,
папучето и ушниките.
— Какъ ми дале, Иване,
вляхорето ми са майчини,
вляхорето и ушниките,
тублата ми е донесе
бакоу Иван от късабата,
папучето ми ги навесе,
Станка учовем Пеюнек,
на мене и на булката!
Иван е през чъм избягал,
та я в Бургас отицъла,
там са го писир турния,
писар бе над писар'ито,
той писа кивга голяма,
та я в Търново провѣди,
на малого здрав'я Калица,
Калица на Берберовци,
нека се главя и жени,
я нема неке да дойда!

208. САМА МОМА ПРЕСТАНАЛА

Сама мома престанала,
син и бял зюмбюл, малка моме,
по планина от хорото,
син и бял зюмбюл, малка моме,
престанала, пряслядила,
син и бял зюмбюл, малка моме,
та остави болна майка,
син и бял зюмбюл, малка моме,
болна майка, болен татко,
син и бял зюмбюл, малка моме,
девем братки във тевища,
син и бял зюмбюл, малка моме,
десетият на бесело,
син и бял зюмбюл, малка моме,
майка хи и пряслядила,
син и бял зюмбюл, малка моме,
да прескочиш пряс два прага,
син и бял зюмбюл, малка моме,
да си счуиш двата крака,
син и бял зюмбюл, малка моме,
да прекринеш пряс два плочи,
син и бял зюмбюл, малка моме,
да си извадиш и дветя очи,
син и бял зюмбюл, малка моме,
дето стъпиш, там да пукиш,
син и бял зюмбюл, малка моме!

209. ЗАРЪЧАЛА ЯНА

$\text{♩} = 176$

За-ръ-ча-ла Я-на,
по-ръ-ча-ла Я-на

Заръчала Яна,
поръчала Яна
ляте по жътваре,
зиме по дърваре:
— Нека дойде майка,
майка да ме види,
на какъв съм огънъ,
на какъв съм пламън!
Зе се, та отиде
Янина майка,

ки си Яни дума:
— Яно, и ерсо Яно,
Яно, герък ти е,
Яно, таманъ ти е,
че като бе рекла,
мале, оглави ме
на делечко село,
за незнайно момче,
лесно да се фали,
ва конь да се кланя!

210. ТОНКА СЕ БОЛНА РАЗБОЛЯ

$\text{♩} = 206$

Тон-ка се бол-на
раз-бо-ля, та ли-жа
де-векъ го-ди-ни.

Тонка се болна разболя,
та ляжа девекъ година.
Гьорги на Тонка думаше:
— Я стани, Тонко, я умри,
дорде ми ходи любето,
любето, Златка хубава!
— Я нема Гьорги да умра,
иъ ъ нема скоро да стана,
търси ми, Гьорги, илѝче,
по-скоро да оздравявам!
— Тойте са, Тонко, илѝче
едни драм църна утрова!
Той на дугенет отиде
и на бакалче думаше:
— Имате ле църна утрова,
имаме куче гѝнаво,
да зема да го утровам!
— Имаме, Гьорги, имаме,
ида я скъпо даваме,

едни драм, за едни илтѝн!
Той даде Гьорги елтѝнет,
та юбце църна утрова,
че я във чаша разбърка,
та че при Тонка отиде,
и я на Тонка подаде:
— На ти, Тонко ле, илѝче,
по-скоро да оздравяеш!
— Тва ня са, Гьорги, илѝче,
илѝче за оздравявания,
ими я църна утрова,
я ше утрова излия,
пък ти ми подай дѝтето,
дѝтето, мъжката рожба,
да си дѝтето нахраня
от мойто мляко утровно,
и той със мене да умре,
да ня го гледа мащяха!

211. ЧУЛЕ, МАЛЕ ЛЕ, РАЗБРАЛЕ

$\text{♩} = 88$

Чу-ле, ма-ле ле, раз-
бра-ле, че се Стам-бу-лѝт
за-па-лял, Стам-бу-лѝт и
А-на-до-лѝт.

Чуле, мале ле, разбра ле,
че се Стамбулѝт запалил,
Стамбулѝт и Анадолѝт.
Ня гори Стамбул от огънъ,
ми гори Стамбул от болес,
от болес, от църна чума,
мало ъ голямо моршице,

гьорките, мале, стамбулѝци,
гьорките и момите хми,
тие се по два довиѝа,
и се в морето фърляха,
та се морето натлачи,
от малки момѝи и булки,
като есенес с шумѝтата!

212. ЧУЛЕ, МАЛЕ ЛЕ, РАЗБРАЛЕ

$\text{♩} = 144$

Чу- ле, ма- ле ле, раз-
бра ле, ка- ко е чу- ло
ста- на- ло

Чу ле, мале ле, разбрале,
како е чудо станало
във Будин града голяма.
Петстотин пушки пукнаха,
петстотин момци паннаха,
петстотин свищи гориха,
петстотин попа пяха,
петстотин майки плачеха,

сичките плачат и по-ня,
Димчова стара майчица
най-плаче и най-наряда:
— Ти стани, Димчо, да видиш
тойте лиси бивольци
како ми жално ревяха,
на време ня напоени,
на време ня назовени!

213. ШО СИ КАХЪРНА, НАСТЯ БЕ

$\text{♩} = 138$

Шо си ка- хър- на, Нас- тя бе,
и ка- се- фет- на,
да- ле си гл- ди, Нас- тя бе,
и- ле си жад- на?

Шо си кахърна, Настя бе,
и касефетна,
дале си гледи, Настя бе,
и ле си жадна?
— Нито съм гледи, Павле бе,
нито съм жадна,
ми съм кахърна, Павле бе,
и касефетна,
че си лемаме, Павле бе,
от сърце розба,
от сърце розба, Павле бе,
мъжко дитенце!
— Я мълчи, мълчи, Настя бе,
мълчи ми плакса,
утре тригнувам, Настя бе,
до Цариграда,
ше ти донесам, Настя бе,
от ялтън дятте,
от ялтън дятте, Настя бе,
от сребро люлка!

Върва се Павле, Настя бе,
от Цариграда
и хи доведе, Настя бе,
от ялтън дятте,
от ялтън дятте, Настя бе,
от сребро люлка.
Кя го люлка, Настя бе,
и му е пила,
нито заплака, Настя бе,
нито погука.
Настя заплака, Настя бе,
и се разсърди:
— Опустяло ти, Павле бе,
от ялтън дятте,
от ялтън дятте, Павле бе,
от сребро люлка,
кога ня ти е, Павле бе,
от сърце розба,
от сребро розба, Павле бе,
мъжко дитенце!

214. Я БЪРЗАЙ, БЪРЗАЙ, ГИМИЙКО

$\text{♩} = 138$

Я бър- зай, бър- зай, ги- мий- ко,
да и- дем у Ка- лин- ки- не.

Я бързай, бързай, гимийко,
да идем у Калинкине,
да видим била Калинка,
толкова ле е хубава,
колкото ни е флелна.
Отишле у Калинкине,
Калинкината майчица
на равни дорн топише,
Калинка люто къляше,
къляше, гъмотисаше:

— Бре, мари, пуета Калинко,
нѣмале болес за тебе,
я болес, я дремна сѣпка,
лицето да ти загрузи,
лицето, цѣрните очи,
сѣпката да те осиле,
че веке ни е додало,
додало и дотѣгнало,
от тойте пѣсти слобинце,
къта ден да се провървят,
тебе, Калинко, да искат!

215. ВЛАДИКА ДОШЛА В СЕЛОТО

♩ = 152

Вла-дя-ка дош-ла в се-ло-то, ма-ри,

та я кон-ди-сал, кон-ди-сал

Владика дошла в селото, мари,
та я кондисал, кондисал
в Търново на килната, мари,
в Търново на килната.
Владика сбир, тръгува, мари,
сичките навън излязи,
владика да си опръгнат, мари,
Вълко подире остана,
право на ялякът отиде, мари,
на ялякът салунъ ивише,
половин плака ми с салунъ, мари,

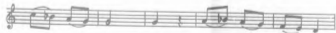
Вълко салунет открåde,
та го на Зора занесе, мари,
гръбнето да си опере,
гръбнето и хустането, мари,
Вълко ле, чехут чевгене,
Вълко ле, ня стигнале ти, мари,
три ти дугене работят,
три ти дугене работят, мари,
и кафенето четири,
та до салунет остана, мари,
та си салунет открåde!

216. БРАЛА КЕРА МЕЖА

♩ = 160

Бра-ла Ке-ра ме-жа, бра-ла

Ке-ра ме-жа, пък мом-че-та

не-на, пък мом-че-та не-на,

Брала Кера межа,
брала Кера межа,
пък момчета нема,
пък момчета нема,
тие са в конякът,
тие са в конякът,
ки се грамна Кера
право във конякът
прия чорбажи Петка:
— Жанъм, чорбажи Петко,
пусни момчетата,
че съм брала межа,
пък момчета нема,

сичките хи пусни,
пък Дика ми пуца,
Дико е зинборни,
и парамонжин,
и парамонжин,
когото й да видя,
и на наша Кера,
парамонъ извади,
и на наша Кера,
парамонъ извади,
и на наша Кера
на мойта унука,
„Кера, хърла Кера,
Кера кереквица!“

217. ВЪЛКО НА БЪРЗА ДУМАШЕ

♩ = 63

Въл-ко на Бър-за

ду-ма-ше: — Ста-ну-

вай, Бър-зо, тръ-ну-вай, че

ни е пъ-тет де-ле-ко,

Вълко на Бърза думаше:
— Станувай, Бърза, тръгувай,
че ни е пътет делѐко,
четеридесте сахате!
— Почекай, Вълко, почекай,
Тодурум дрехи да сбера,
та га се върне от скѐла,
ко ня на Бърза хубана,
да найде дрехи опрани,
да найде, да се облече!

Станала, та са тръгнале,
стигнале ряха Велека.
Вълко на Бърза думаше:
— Фърли си, Бърза, дитето,
та върни напреш конѐто,
че ни е пътет делѐко!
— Дяте се, Вълко, на фърля,
че го е майка носила
деветъ месеца лясърне
и три години нързани!

— Фърлай го, Бързо, та върви!
Еленка плаче и вика:
— Малце ле, мила майчу ле,
немой ме фърля в риката,
ми ме на пътет остави,
дано минат били българе,

да минат, мене да земат!
Кя я на пътет остави
и хука подир конето,
да я на слуша кък плаче.
Ни минаха били българе,
ми мина Еленкин татко.

218. ПЯЙТЕ СИ, ПЯЙТЕ, ПИЛЕНЦА

$\text{♩} = 138$

Пяйте си, пайте, пиленца,
дордѣ сте малки пря ма́кя,
й я га бях малка пря ма́кя,
каждѣто ходях и пях,
в градинка влизах и пях,
китка си вних, пак пях,
че га се, пилци, ожених,
ожених, та се поцърних,
дѣди не гѣспо́кь и събра,
два зълви и два етърви,
баба ми лоша проклета,

какѣто стѣря все лошо,
все лошо, все нефелѣто,
и ма́кя, кя го примѣзва,
и мѣта, кя го примѣта,
ляп мѣса, кя го примѣсва,
та се пилце ле скѣрайме,
на дѣне на Илиндѣне,
вън срядя лѣто по харман,
лоши си думи кажѣйме,
лошави думи ѡмразни,
кя мене и я на нея,

та ме я баба кѣзнала,
каляла и прокълнала:
— Мари невя́сто, невя́сто,
дваши кѣста и триши проклета,
нявя́сто, да не хорѣсаш,
пилце фрякѣто да стѣнеш,
да ня мош гнѣздо да свѣиш,
ниѣто пиленца ѡпѣлѣш,
да фрѣкнеш, да не замрѣкнеш,
до годѣнята да дойдеш,
на кѣминет ми да кѣцнеш,
я пък я да те пробѣдѣм!

219. СТЕФАН ДАЛЪЛЯНКИ ДУМАШЕ

$\text{♩} = 66$

Стефан Дълълянски думаше:

— Булко Дълълянко, Дълълянко,
и ше надѣло да ида
до голѣмото берберѣѣ,
брадата да си обрѣсна,
кѣсата да си остригам,
на камшик да я нѣпрѣвим,
да карам конѣче хранѣно,
да седни булѣче да чакаш,
вратата да ми отбриш,
с ламбата да ме посрешнеш!
Сидѣла булка Дълълянка,
седяла и го чакала,
денѣкь вретѣна упрѣла,
и мъжка рѣза зашѣла,
мъжко хи дѣте проплака,
кя легна да го нахрани,
Стефан на врата повика.
Дордѣ да стѣне Дълълянко,
майка му стѣна по-напрѣш,
кя на Стефана думаше:
— Сивѣо Стефане, Стефане,
гледѣш ле, сивѣо, булката,
синош кѣто е лѣгнала,
та се е кя пробудѣла!
Кат флиѣ Стефан вън кѣши,
той хи главата закрѣши,
закрѣши и я отрѣга.

ЗЕМЕДЕЛСКИ ПЕСНИ

220. НАНКО, БЯЛА НАНКО

$\text{♩} = 66$

Нан-ко, бя-ла

Ча-н-ко, по-ля

ве са дош-ле,

Detailed description: The musical score is written on three staves. The first staff begins with a treble clef and a tempo marking of quarter note = 66. The melody is in a major key and features a mix of eighth and sixteenth notes. The lyrics are placed below the notes. The second staff continues the melody with a fermata over the final note. The third staff concludes the piece with a double bar line.

Нанко, била Нанко,
поляне са дошле,
воляне са дошле,
жатварци да сбират,
и Нанка ще поде
с братя си Ивана;
женале, сбирале
по чуждите ниви,
на пустото поле.
Нанка се обложи
със чакъмжията,
до трите чакъма
ода да не пият
и лия да не ядат,
женале, бираде,
до двата чакъма.
Нанка се извика:
— Поста, постажно,
млади драгомани,

ня длажи постата,
ня длажи, ня шири,
че изпокапаха
царювите робъа,
робъа и робинки!
— Нанко, била Нанко,
ти ко ти са мяле
царювите робъа,
робъа и робинки,
свали си махрама,
та хми сняка стори,
свали си палуце,
та хми ода нбси!
Нанка се извика:
— Брате ле, Иване,
га въз село идеш,
на майка да купиш
църна побрадъчка,
мене да жалее!

221. ДЕ ПИЛЕ ПЯЕ, ЯНКЕ ЛЕ

$\text{♩} = 144$

Де пиле пие, Янке ле,

де пиле пие,

Detailed description: The musical score is written on two staves. The first staff begins with a treble clef and a tempo marking of quarter note = 144. The melody is in a major key and features a mix of eighth and sixteenth notes. The lyrics are placed below the notes. The second staff continues the melody with a fermata over the final note.

Де пиле пие, Янке ле,
де пиле пие,
пиле билбиле, Янке ле,
пиле билбиле,
тва ня било пиле, Янке ле,
пиле билбиле,
ями била Янка, Янке ле,
ями била Янка,
сама в гурата, Янке ле,
сама в гурата,
дръва си сбира, Янке ле,

майка си кълане:
— Бог да убие, Янке ле,
монта майка,
дето ме даде, Янке ле,
на чуждо село,
на тва чуждинче, Янке ле,
на дунтаперни,
утрин кат тръгне, Янке ле,
ляп ня си зима,
ляп за планина, Янке ле,
ляп за прогюма,

та мене кара, Янке ле,
ляп да му нося,
ляп за планина, Янке ле,
ляп за прогюма,
като ме види, Янке ле,
ольт разпръга,
ольт разпръга, Янке ле,
та мене впръга,
нива да бра, Янке ле,
нива келеме,
кара ме кара, Янке ле,
че ме разпръгне,
сетне ми рече, Янке ле:
— Сячи чалия,
сбчи чалия, Янке ле,
ббса и влаци!

222. БЪРЗАЙ, РАДО ЛЕ, ДА ЖЕНЕМ

♩ = 138

Бър-зай, Ра-до ле, да же-нем,
о-ве-сът да о-же-ве-ме,

— Бързай, Радо ле, да женем,
овесът да оженеме,
кръстѝна ше го сториме,
че утре ше се преименим,
на панаярет ше подем,
на гьоктепският панаяр,
панаяр свети Прокѝпа,
че са нѝ, Радо, кѝнѝле,
на гѝске, на панаярет!
— Пѝди си, Петко, самичек,

в Гьоктепе на панаярет,
я нема с тебе да дойда,
я ме Гьоктепе потресе,
га бях у Стойѝна денѝна,
у Стойѝна Бахчуѝвѝската,
дѝчето да хмѝ вѝгѝюлем,
утрин ме рано будеше,
та ме за ѝда прѝташе,
от Кунде ѝла да носѝ,
със голям бѝкъл ѝрамо,

синжирет рамо ранѝше,
пѝкъ ме ногѝта болѝше,
два нѝтъртѝка берѝха,
Татѝка го турѝци заклаха,
каравренските ирѝци,
майѝка дуѝвица остана,
със девѝкъ двѝца нѝръѝци,
енѝо от друго по-дремѝни,
тъче на майѝка разпрѝсѝна,
по чуадѝ села ергѝтѝка,
мене в Гьоктепе денѝка,
у Стойѝна Бахчуѝвѝската!

223. ОСТАНА КОЛЮ СИРАЧЕ

♩ = 132

О-ста-на Ко-лю св-ра-че,
у Стой-кин тат-ка чи-ра-че,

Остана Колю сираче,
у Стойкин татка чираче,
пѝкъ Стойкин татко думаше:
— Работѝ, Коло, работѝ,
да ставе Стойѝна голяма,
за Стойѝки ше ти углавѝни!
Работѝл Коло, работѝл,
станѝл Стойѝн голяма,
Коло за Стойѝки проводи,
пѝкъ Стойѝки му се присмѝла:
— Ми кой го смѝта Никола

за момче и за лѝбѝвѝник,
нѝвъ енѝно жетѝва жѝнехме,
нѝвъ енѝно снопѝн сѝбрахме,
не знае жетѝва да жене,
не знае снопѝа да нѝзрава,
ниѝто кръстѝна да прави!
На Коли му се наѝди,
той се на Стойѝки закѝни:
— Пѝз да е, Стойѝки, га да е,
главѝта ше ти ѝтрагам!

224. ПОСЪБРАЛ ВОЙВОДА

♩ = 152

По-съ-брал вой-во-да, гю-зел бя-ло Ра-де, мари,
по-съ-брал вой-во-да, гю-зел бя-ло Ра-де,

Посъбрал войвода,
гюзея бяло Раде, мари,
от три села мѝмѝна,
от четѝри мѝмѝца,
жетѝва да му жеват,
влѝшка да му кѝват.
Женѝле, копѝлае,
до два, до три дѝне,
войводѝта дума,
дума и говори:

— Кѝя ше престане
за млада войвода,
кой ше ми стане
за млада стопѝнка?
Рада брѝшко жене,
на войвода дума:
— Я ше ти пристѝна,
пристанѝ, прѝсляде,
буѝзка ше ти станѝ
и млада стопѝнка!

225. ТОДОРКА ДУМА ТАТКУМ СИ

$\text{♩} = 52$

То- дор- ка ду- ма тат-
кум си: — Та- те
ле, Бой- чо чор- ба- жи,

Тодорка дума таткум си:
— Тате ле, Бойчо чорбажи,
търси си, тате, къвнина,
че веке ми е дудяло,
дудяло и дутегнало
госкето да ти посрещам,
тежките суфрѝ да дигам,
на денѝ по дваши и по триши,
на въша по дѝвекъ пѝте!
— Щѝро Тодорко, Тодорко,
и ходих, щѝро, и търсих,
майцим ти лика ня найдах,
ти си майцим си ликата,
тебе за жена ше зема!
— Тате ле, Бойчо чорбажи,
имаме нива голяма,
да идеш да и обядеш,
дале е дошло времето,
да подем да и жѝнеме!
Бойчо си конет изведе
и на нивата отиде,
в нивата круша голяма,
със жѝлти круши втѝсали.
Бойчо си въраза кончето,
та че нивата нагази,
и под крушата отиде,
от ясно небо грѝм павана,
та си нивата запали,
Бойчо в нивата изгорѝ.

226. ТОВАРИЛ СТОЯН

$\text{♩} = 168$

То- ва-рил Сто- ян, то- ва-рил
до де- векъ ко- ла пче- ни- ца

Товарил Стоян, товарил
до дѝвекъ кола пченица
и десетата ючомѝнѝ.
Стоян Петкани полита:
— Кой ти е яргакъ най-вѝрен,
най-вѝрен и най-сговорен?
— Калоян ми е най-вѝрен,
най-вѝрен и най-сговорен,
дето го прата, там ходи,
какѝто кажа, слуша ме!
Той стана Стоян, та трѝгна,
вървѝл бе шу бе повървѝл,
дѝвекъ кушѝка мишѝле,

на десетият пуснаде.
Стоян яргатки думаше:
— Ениш под коляѝи легните,
други с чѝфтове идите,
и ше се назѝсь повърна,
че си книжѝто забравих,
книжѝту харачѝските!
Като във село прѝстигна
и до врата отиде,
слуша Петкана, че дума:
— Яш, Калояне, да ядем,
пий, Калояне, да пием,
за тое здравѝи и мое,

къдѝято Стоян отиде,
отиде дано ня дойде,
във село да се ня върне,
хабѝрет да ми донесѝт
врана му кони доведат
и на конето дисѝги,
и в дисагите книжѝто,
книжѝто хорачѝците!
Стоян на врата почука
и си на име повика:
— Стѝян, Петкано, бтори!

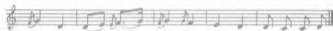
ОВЧАРСКИ ПЕСНИ

227. ЗАГЪРМЯ, ЗАТРЯЩА

♩ = 160

За- гър- мя, за- тра- щя, ма- ри, сно- ша ми

над- ве- че- ра, си- лен дъж у- да- ри, ма- ри

сно- ша ми над- ве- че- ра,

Загърмя, затръщи, мари,
сноща ми надвечера,
силен дъж удари, мари,
сноща ми надвечера,
булка Стояница, мари,
сноща ми надвечера,
ки във вътре шета, мари,
сноща ми надвечера,
кехаята търси, мари,
сноща ми надвечера,
бали ръки върши, мари,
сноща ми надвечера,
и овчире пита, мари,
сноща ми надвечера,
де я кехаята, мари,
сноща ми надвечера,
стадото да сберѐ, мари,
сноща ми надвечера,
да сберѐ да дои, мари,
сноща ми надвечера!

228. ЗАЛЮБИЛА Е МАРИЙКА

♩ = 152

За- лю- би- ла е Ма- рий- ка

ба- ши- но- то си оп- лар- че,

Залюбила е Марийка
бащиното си овчарче,
та го любила, вимила,
цели ми десетки години,
на десетата година
Иван си лъчи стадото,
лъчи го Иван, брой го,
пък Марийка му думаше:
— Иване, любе Иване,

като си лъчши стадото,
лъчши го и го забрани,
мене на когук оставиш?
Ки му Марийка пристана,
пристана и го присламя,
той на е в село заведе,
и на и в катуи закура,
в катунат при цигането.

229. СГАДАЛЕ СА СЕ, СГАДАЛЕ

♩ = 116

Сга- да- ле са се, сга- да- ле

сич- ки тър- нос- ки мом- че- та.

Сгадале са се, сгадале
сички търноски момчета,
касабалицките гърчета,
на панагирет да подат,
на ууужбоскет панагир,
за панагирет тръгнале,
на пъкъ Загорка срещнале,
Загорка оцни пасяше,
Загорка свирки свиреше,
Ставрио Загорки думаше:

— Мари Загорко, Загорко,
сбирай, Загорко, овците,
карай ги, да хи бромне,
беглятет да хми земеме!
Загорка викна, заплака,
прияя се съзли зарони:
— Ставри ле, бигличкьо ле,
де се е чуло видяло,
два пъте овце да броят,
два пъте бегляко да сбират,
два пъте прис годината!

230. КОСТАДИН БОЛЕН ЛЯЖАШЕ

$\text{♩} = 63$

Кос-та-дин бо-лен ля-
жа-ше, Ве-ла до
не-го сто-я-ше,

Костадин болен ляжаше,
Вела до него стояше,
стояше Вела, плачеше,
пък Костадин хи думаше:
— Ми стоя, Вело, ми плака,
ми наиди, Вело, човъка,
та го в Гьоктепе проводи,
де да е кака дя доведе,
на живою да се простине!
Като е дошла кака му,
ка Костадина питаше:
— Ми кой те, кака, гледаше,
като си чуздо чуждинче?
— Вела ме, кака, гледаше,
бре Вела главеницата,
я кога, кака, погна,
я га овците делите,
на Вела пай да дядете!
Вела за ода ходеше.
Гьорго на Вела думаше:

— Лъга ме, Вело, татко ти,
цели ми девекъ години:
„Работи, Гьорго, в дугенет,
да стане Вела голяма,
ше те за Вела оглавам!“
Че като стана голяма
не те на мене дадоха,
ми те татко ти оглави
за Костадина гьоктепски,
за Костадина овчарят,
ня му бе зорет татко ти,
да те наместо наместя,
ми му бе зорет татко ти,
да му се пасат овците,
да му се гьобрят инвите,
ми кълни, Вело, майка си,
ми кълни, Вело, татка си!
— На кълна, Гьорго, майка си,
ми тебе, Гьорго, просялна,
дет Костадина утруй!

231. МАРО, МАРУЛЧИЦЕ

$\text{♩} = 138$

Ма-ро, Ма-рул-чи-це,
злат-на де-вой-чи-це,

Мáро, Марулчице,
златна девойчице,
кой бе тоя, Мáро,
дето тебе юбли,
юбли я примени,
кокомкия ле бе,
ле бе леникия?
— Иване, Иване,
милно, драго любе,
майка ме примени,
че ме проводила
от Евер за бля,

от биствъ кладенец
и ми наричала:
„Маро, Марулчице,
малка девойчице,
га на Евер идеш,
по-кротко да вършиш,
ляске да ня склатиш,
с поли да ни шумиш,
й харкоми да дрънкаш,
че на Евер има,
овчарска сурья
с лошаши кучета,

та ше те угадят,
угадят, звалят,
звалят, ухапят,
Й пък я хи реках:
„Мале, стара мале,
нека ме угадят,
угадят, звалят,
звалят, ухапят,
да ме запознаят,
че съм главеница,
тяхна кеханица!

232. ОБЛЪКАТ ДОЙДЕ, РАДО ЛЕ

$\text{♩} = 152$

О-блъ-кат дой-де, Ра-до ле,
о-блъ-кат дой-де, дъж не-ма,

Облъкат дойде, Радю ле,
облъкат дойде, дъж нема,
като гърмяше, тръпяше,
Иваном стадо дяляше,
Иваном майка плачеше,
плачеше и наридаше:
— Помагай, боже, помагай,
сталото да събереме,
ягнета да отлъчине!

Де стоял гослоку, та слушал,
той си от небо повика:
— Помагам, бабо, помагам,
яла сте много греховни:
де се е чуло видяло,
два брата, до два близнака,
два брата, два бажваня,
сталото да събереме,
два сестри, два близнакини,
два сестри, булка й стричина!

233. РАЗБУЛЯЛА СЕ КАЛИНКА

$\text{♩} = 132$

Раз-бу-ля-ла се Ка-лин-ка,
та я ля-жа-ла, бо-ля-ла

Разбуляла се Калинка,
та я ляжала, боляла
цели ми девекъ години:
девекъ постели съдрала
и девекъ нови главнице,
майка хи ше я попита:
— Щеро Калинко, Калинко,
майка хи те е питала,
како си толкофъ сгряшила,
та лияши боляла, нейола
цели ми девекъ години?
— Мале ле, мала майчо ле,
и велях да ти ея кажа,

— я като си ме питала,
я тебе право ше кажа:
право ше кажа, ня дъжа:
кога бях малка, глупава,
я се с овчирче залюбих,
че ме овчирче пар'иса,
ти бе за друга углави,
и ми се мъчно нажали,
нажали, идно наиди,
та че в гората отидах,
та му кашлата запаших,
кушара с малки ягвенца
и девекъ малки телчетца;

като майките дойдоха,
като блянаха, ренаха,
ощите за ягнетата,
кравите за телчетата,
та се земита трясеше
и се небото дялеше,
слънцето в кърни вдуваше,
пък мойто сърце ляжеше!
— Щеро Калинко, Калинко,
девекъ годни я как ляжиш,
и още девекъ да ляжиш
грихове кимбиш икупи!

234. СТОЯН ЗА СВАТБА ЗАГОТВИ

$\text{♩} = 63$

Сто-ян за сват-ба
за-гот-ви, бул-че-
то му се раз-бу-
ля, раз-бу-ля бул-че
и ум-ря.

Стоян за сватба заготви,
булчето му се разбуля,
разбуля булче и умри.
Стоян далеко забъгна,
девекъ години ня дойде,
за чудо стадо направи,
на десетата година
Стоян се в село завърна,
той прас гробница замина,
на бял бе камън посеннал,
извади медно кивълян,

засвири жално, та милно,
сила го дрямко валетна,
на бял бе камън полегна,
излязе булка Елена,
със зелен венец наглава
и при Стояна отиде,
и си Стояна погнава.
Стоян Еленки думаше:
— Гледай ме, гледай милото,
ми немой ми се ридува,
че я съм главен и женен!

235. СТОЯН ПЕТКАНИ ДУМАШЕ

$\text{♩} = 56$

Сто-ян Пет- ка-ни ду-
 ма- ше: — Бул-ко Пет- ка-
 но, Пет- ка- но, ста-ни
 ми кон-че из- ве-ди,

Стоян Петкани думаше:
 — Булко Петкано, Петкано,
 стани ми конче изведи,
 а на оските ше лода,
 та вечер лош сънъ сановах,
 че ми ямураж изгоря,
 а пък на тебе булото!
 Като кошара наблжих,
 още хи нема в егрѣктъ,
 пък Лалко спи в кокабата.
 Стоян на Лалко думаше:
 — Лалко ле, Лалко кехай,
 още ле спих до планина?
 Лалко му нищо ния рече,
 Стоян ямураж подигна,
 Лалко във кърви плауваше,
 Стоян се чудом почуди,
 далю кръвнина да гледа,
 ле очуму дияра да земе,
 той юбзе очуму диярата,
 колко бе дева повървях,
 овця му Дунав минале,
 извади медно каньлъда,
 засвири жално, та мийлно:
 — Гелѣ ми, гелѣ ваклушо,
 ваклушо, още рогушо,

ако ми стадо върнете,
 рогата ше ви обзлатем,
 руната ше ви посребрим.
 Като рогуша пробляла
 и се в Дунавът фърляла,
 стадото мина Дунавът,
 Стоян си стадо подкяра,
 на пъкъ го Богдан настгна.
 Стоян Богдану думаше:
 — Побратиме ле, Богдаве,
 добри ме стгна, настгна
 по тая лоши пътина,
 стадото да си приляжим.
 Побратиме ле, Богдаве,
 марѣ ти пушка бойлия,
 марѣ ти саб'я френгия,
 дай ми ги да се погиздам,
 да видя прядяга ле ме!
 Богдан си даде саб'ята,
 Стоян Богдана намушка,
 Богдан се в кърви гърчеше
 и на Стояна думаше:
 — Стояне, побратиме ле,
 ния ме е, как ме заколи,
 ят ме, е как ме измъга!

ЗАНАЯТЧИЙСКИ ПЕСНИ

236. ДУНАВЕ, ЯРДЪМ ДУНАВЕ

$\text{♩} = 138$

Ду-на-ве, яр-дъм Ду-на-
 ве, ма-ри, Ду-на-ве, ти ка- то те-чеш

Дунаве, ярдъм Дунаве, мари,
 Дунаве, ти като течеш
 горе ми от планините, мари,
 Дунаве, ти нй ле виде
 моето любе Никола, мари?
 — Видях го, Радо, видях го,
 средя ми бил Дунава, мари,
 кротка гимийка кареше,
 прав в гимийка стоише, мари,
 със медна свирка свиреше,
 свирката, Радо, думаше, мари
 — Радо, Райне ле хубава,
 още ле ходих лефтера, мари,
 мене ле чакан, любе ле?
 — Чакам те, чакам, Никола, мари,
 чакан те, чакам, любе ле,
 ма всма да те дочакам, мари,
 от слобанице вървешия,
 от слобанице вървешия, мари,
 от калезните пратаняна!

237. ЖЕКО СЪБИРА, ТРЪГНОВА

$\text{♩} = 58$

Же- ко съ- би- ра, тръ-
гво- ва, на ске- ле Же-
ко ше по- де,

Жеко събира, тръгнова,
на ске ле Жеко ше поде,
одѣ Мандинѣ замина,
той си на Манда думаше:
— Събирам, Мандо, тръгновам,
на ске ле, Мандо, ше поде,
пък ти ме, Мандо, почакай,
дорде се върна от скѣля!
Манда на Жеко отвърна:
— Провѣдай, Жеко, слобинице,
че татко ше ме оглави

за Дѣне, за Дринѣчето,
за това хѣро грознѣво!
Жеко гайдата свиреше
на Палихѣрски поляни,
Мяндин клеко замнѣи
и си на Жека думаше:
— Речи ми, Жеко, драгичко!
— Драгичко, Мяндин клеко
и още бажанак Петко!
— Ни си ми, Жеко, бажанак,
ѣ нема бажанак да стѣнеш,

лелька се Манда оглави
за Дѣне, за Дринѣчето,
за тона хѣро грознѣво!
Жеко гайдата зафърли
и на гайдата думаше:
— Гайдо ле, пушта станала,
станала, да опостнеи,
от както Манда залюбих
и тебе, гайдо, заучих,
тебе те, гайдо, научих,
пък се със Манда ни захемѣ!

238. СГАДАЛЕ СА СЕ

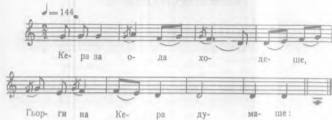
$\text{♩} = 66$

Сга- да- ле са се,
сга- да- ле Ми- ха- ил
и Ма- ноль два-
ма- та и И ван
ха- жи А- та- на- сов

Сгадале са се, сгадале
Михаил и Маноль двамата
и Иван хужи Атанасов
в пусто Едренѣ да подат,
въз българското училище.
Сгадале и са тръгнале,
в Караклесия стигнале,
утише да се разходит,
сиѣна вихрушка духнала,
Михаилом фесѣт дигнала,
в синѣ го небо издигна,
издигна, веке ня върна.
Михаил, Иванум думаше:
— Иване, братучеде ле,
ха да се назъжѣ върнеме,
да идем фес да купиме!

Отише, фесѣт купиле
и за Едренѣ тръгнале,
риѣка Еркеѣ стигнале,
флагнале да се окълят;
Михаил флаѣзе най-напреш,
на бял се камѣнь подлизва,
главата му се замаи,
замай и се удѣви.
Иван на Маноль думаше:
— Маноле, юлдѣш кафаѣдар,
как ше се в село върнеме,
Михаил умриѣ занесѣм,
как ше на лѣля кажѣме,
на лѣля и на кадѣмо,
като бе един на майка!

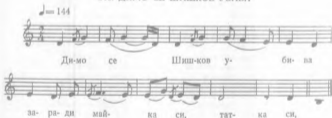
239. КЕРА ЗА ОДА ХОДЕШЕ

Кера за ода ходеше,
Гьорги на Кера думаше:
— Ха да те, Керо, оглашим
за Никола браточедът ми,
той е момчето хубаво,
работи добър занаяк,
добър занаяк налбантин!
Кера му нищо ни рече,
Керина кака продума:

— Немаме мома 'за главещ,
нас ни е малка момата,
за еснаф да я главиме,
нас ни се еснаф погресе
по Димитра дадов Кръстивов,
ката деня да се яшине,
ката деня пиян да ходи,
та кога видим еснафин,
думаме, че е Димитър!

240. ДИМО СЕ ШИШКОВ УБИВА

Димо се Шишков убива
заради майка си, татка си,
заради братя си Ивана,
че ня му дава татко му
парите трите хиляди,
горе в София да поде,
да поде, да се лекова.
Димо нис салон ходеше

и на майка си думаше:
— Ти речи, мале, на татка,
нека ми даде парите,
да ида, да се лековам!
— И реках, Димо, и реках,
и реках и пак ще река,
татко ти пари ни дава,
Димо нанънка влязле,

та на дугенет отиде,
там бяха много събрали,
Димови много другаре,
Маноль младото теранйче,
и Пецо кондуржийчето,
и Димо хурнажината,
Гьорги младото бакалче.
Димо на Маноль думаше:
— Маноле, колдаси кафадар,
ти води, кажи на татка,
нека ми даде парите,
да пода да се лековам!
Той стана Маноль отиде,
й на Димов татка думаше:
— Стрико Тодоре, Тодоре,
дайте на Дима парите,
ле ше се Димо убие!
— Нека се Димо убие.

Димо в женемъта да иле,
ние си деца нямаме,
и други, като и Дима!
Димо в баба си отиде,
и на баба си думаше:
— Дайте на татка чуфтето,
че татко на лов ще поде.
Пък на лелъка си продума:
— Лелъко Лужено, Лужено,
дай ръка да се простиме,
че нема да се видиме,
утрина рано ще тръгна,
в София да се лековам.
Той си във къщи отиде
и на сестра си наръча:
— Еленко, да ме търсите
пре вашта нова вденица!

241. ДОЙНИНАТА МАЙКА

Дойнината майка, Дойне ле.
Дойнината майка
на Дойна ни дава, Дойне ле
на Дойна ни дава
терния да люби, Дойне ле,
терния да люби,
терния да земе, Дойне ле,
терния да земе,
че терния ходи, Дойне ле,
че терния ходи,

от село на село, Дойне ле,
от село на село,
от къща на къща, Дойне ле,
от къща на къща,
чузди мажки яде, Дойне ле,
чузди мажки яде,
чузди пости знае, Дойне ле,
чузди вости знае,
чузди бузки гледа, Дойне ле,
чузди бузки гледа!

♩ = 160

Ме- не ми бе дра- го, Ста- но ма- ри,
же- ле- пни да ста- на,
ме- на ми бе дра- го, ста- на,

Мене ми бе драго, Стано мари,
мене ми бе драго,
железни да стана, Стано мари,
железни да стана,
железни, касанин, Стано мари,
железни, касанин,
овни да събирам, Стано мари,
овни да събирам,
овни, още кози, Стано мари,
овни, още кози,
сурин да правя, Стано мари,
сурин да правя,
в Станбул да ги карам, Стано мари,
в Станбул да ги карам,
праз Виза ѝ взехме, Стано мари,
праз Виза касабя,
Визинските моми, Стано мари,
Визинските моми,
като зангряле, Стано мари,
като зангряле,
та като запяле, Стано мари,
та като запяле,
та ми налиташе, Стано мари,
та ми налиташе,
овни да оставям, Стано мари,
овни да оставям,
овни, още кози, Стано мари,
овни, още кози,
конче да си върза, Стано мари,
конче да си върза,
на хоро да ида, Стано мари,
на хоро да ида!

♩ = 66

Сга- да- ле са се, сга-
да- ле пи-ро-же- не и де-
ре- къв- ци на пу-
ста я- ма да по- дат,

Сгадале са се, сгадале
пирожене и дерекъвци
на пуста яма да подат,
на пуста яма яръчка,
сгадале и са тръгнале,
и Гьорги и той ше поде,
майка му ня го пушаше:
— Ми ходи, Гьорги, ми ходи,
че я имата ловаша,
ние си мъка имаме,
че ти си един на майка
Гьорги майка си ня слуша,
ми стана Гьорги, та тръгна,
та тръгна Гьорги, отиде,
сички митир'я фатиле,
и си по единъш фърляле,

пък Гьорги фърли три пъте,
тронца турци събори,
тронца делиорманди,
той на уйка си думаше:
— Уйко Гьикола, Никола,
жепането си прикратих,
подай ми, уйко, жепане,
пушката да си напълням!
Като се Гьорги вадигна,
да си жапане поеме,
тѣнка се пушка отпѣна,
удари Гьорги в челото,
в челото между виждките!
Гьорги се ником звика:
— Мене ми майка казваше,
че я имата ловаша!

244. СКАРАЛЕ СА СЕ ПИРОЖЕНЕ И ДЕРЕКЪВЦИ

♩ = 144

Ска-ра- ле са се, ска-ра- ле, ма-ри,

ш-ро-же- не и де-ре-къв-ци,

Скарале са се, скарале, мари,
пирожене и дерекъвци,
та защо са се скарале, мари,
заради нищо нищо,
заради пуста мирия, мари,
мирия та Харманлия.
Стойчо чорбажи ходеше, мари,
виз село, виз Дерекъво,
та си мъж'ето викаше, мари,
и си кульята собираше,
да идат дърва да сикат, мари,
от Харманлия за дърва,
тамань дървата набрале, мари,
и са кульята твъриле,
и пирожене дойдоха, мари,
и си кульята разсикале,
и хми жеганте юбеле, мари,
жеганте и балтинте.
Стойчо чорбажи говори, мари:
— Вълчо ле, кафадарче ле,
вируваш ле си кончето, мари,
кончето, ажамийчето,
праз етъш в Едрене да подемш, мари,
да подемш и да се върнеш,
давня да ни отбнеш, мари,
мирня да запазиме, мари,
мирня да запазиме, мари,
мирня та Харманлия.
— Стойчо ле, кафадарине, мари,
та вирувам го, вирувам,
ше пода и ше се върна, мари,
и кадияте ше дойдат,
давня да ни отбнят, мари,
аз това пуста мирия!

245. СТАНЧЕ ЛЕ, МАРИ ХУБАВА

♩ = 160

Стан-че ле, ма-ри ху-ба-ва, Стан-че ле,

ма-ри, ти ка-то ся-диш, Стан-че ле,

ти ка-то ся-диш

Станче ле, мари хубава,
Станче ле, мари,
ти като сядиш, Станче ле,
ти като сядиш
тука на пътет,
на иръстопътет,
среди морето,
среди ядъта,
ти нале видя,
ти нале видя,
колко гемийки,
отук минаха,
колко нагоре,
колко надолу,
нагоре кади Алеса,
нагоре кади,
надолу къдя Стамбола,
надолу къдя!
— Дваста нагоре, байне ле,
триста надолу,

нагоре кади Алеса,
нагоре кади,
надолу къдя Стамбола,
надолу къдя,
моя е майка на Стамбол,
моя е майка,
много хи здрав'я носите,
много хи здрав'я,
чула се чума във Стамбол,
чула се чума,
нека я майка прикуня,
нека я майка,
в кутин да я захлуни,
в кутин да я,
на мене да я провиди,
на мене да я,
да ме изедат, изниет,
да ме изедат,
да се от море отнемъм,
да се отнемъм!

246. ТОДОРЕ, ТОДОР ЧОРБАЖИ

♩ = 138

То- до- ре, То- дор чор- ба- жи, ма- ри,

по- ял бе То- дор, по- шл бе

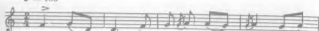
Тодоре, Тодор чорбажи, мари,
попал бе Тодор, попила бе
със младата си къщица,
със старата си майчица
и с дремните си дечица,
та че нагоре отиде,
нагоре каля дугенет,
църно го куче присрещна
с кървана уста настреша,
Тодор му драго ня дойде,
драго, Тодоре, весело,
той си дугенет отори,
с студна го ода напърска,

с гръцка го метла премега,
че пушла ругозината,
мего дни пълни бъчови,
вишена и ръкинена,
че юбае българията,
засвири Тодор и запя,
и си самичек думаше:
— Шу ми е, и како ми е,
двѣте ми скели работят,
Атлман и Урдовиза,
Атлман дърва твъриха,
пък Урдовиза керестѣ!
Още си дума думаше,

Сюлейман флязе отвъшка,
той на Тодора думаше:
— Дай си, Тодоре, кульянта,
кульянта, скележките,
керестѣ да си привесъш!
— Сюлеймане, куче краътаво,
я си кульянта ня давам,
ти ко ти кульята трябвават,
ей ги Сърмащѣк, Чеглайскѣ,
най го Ѓбостепе по-близо,
ти ко ти кульята трябвават,
поди си кульѣ събери,
керестѣ да ти преносѣш!
Сюлейман му се навиди,
извади чуфте пиповѣ,
удари Тодор в сърцето.

247. ХРАНИЛА МАЙКА, ГЛЕДАЛА

♩ = 138

Хра- ни- ла май-ка, гле- да- ла

е- дин Сто- и- на пе- ти- мен,

Хранила майка, гледала,
един Стояна петимен,
гледала и се чудила,
какъв Стюна да даде,
на какъв десен занаяк,
и ки го даде майка му
алатарче да се научи,
да лне гримни, ушинки
и столовѣти пръстене,
ходил бе, мале, млад Стоян,
ходил бе, лефтербвал бе,
та Цариграда достигнал,
до царювите дърове,
робинка дори меташе
със гръцка метла пазърска.
Стойа рублинк думаше:

— Мари робинко, робинко,
мари, хайде ми пристани,
да те, робинко, заведа,
на нашет хубав велаекъ,
майка отмяна да види,
Кя му робинка прѣстана,
вървяле, шу са вървяле,
стигвале гора зелена,
мръквяло, бгъвъ стъснале,
покрай бгъвет легнале,
от ясно небо джъ рѣкна,
кървана рѣка потече,
та хми бгъвет изгаси.
Стойа рублинк продума:
— Кажѣ ми, любе, уде си,
мари, чип си дъщеря?

— Я съм от мирен велаекъ,
и съм попова дъщеря!
Я пък Стоян ли отвърря:
— Дай рѣка да се простиме,
ние сме братец и сѣстра!
Като във село стигнале,
Стойновата майчица
на равни дори стоише,
широки порти отори,
да флязе Стоян със булка,
ня флязе Стоян със булка,
ми флязе Стоян със сѣстра.

♩ = 144

Ше по- да, ма- ле, ше по- да

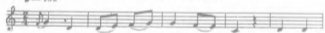
на Дес- ши- ки- нем ме- жа- та,

Ше пола, мале, ше пола
на Деспинкинем мижата,
та бѣрем да се нагледам,
бяли цървени бакальля,
цървени очи писарѣя,
тенки, високи даскальля,
гуреливите свинарѣя,
и кирливите овчарѣя,
калени, валени чуфчи,
и ленивите терзии!

— Шеро Калинко, Калинко,
послушай, шеро, майка си,
шу ше те майка научи,
ми гледа, шеро, еснафѣя,
еснафѣя, шеро, даскальля,
голяма хми е тафрѣта,
ма хми е празна кесята,
ми гледай, шеро, чуфчи,
свинарѣя, още овчарѣя,
че хми си гълани къщите!

♩ = 152

249. ЮБЦЕНИХ СЕ, МАЛЕ ЛЕ

Юб- це- них се, ма- ле ле, гим- ни-

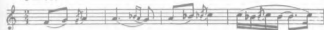

жой- че, яр- гат- че

Юбцених се, мале ле,
гимнижиче, яргатче
за сто гроша и двадесте,
мене ми се мърва видяха,
и я оттам оставих,
та във Търново отидох,
барѣ се юми нагледах,
хубави юми търноски,
Четири юми залюбих,
и четерите Мандяни,
и четерите дружчици.

първата Мандя, мале ле,
много ми бѣше хубава,
ше пода да я поискам,
ки ку ме зѣме, ня зѣме,
ше юбѣзма, юбѣзма
тенка пушка на рамо,
че ше горѣта набѣням,
пустата гора зелена,
ше варда, да я извардам,
ше фърля, да я убѣням,
да ня ми е гледат очите,
да ня ми се къса сърцето!

♩ = 144

Я ми бе дра- го, ма-

ле ле, да ста- на ра- но

в не- дя- ля, прис чар- ши-

я- та да ми- на,

Я ми бе драго, мале ле,
да стана рано в неделя,
прис чаршията да мина,
бакалче чаши минаше,
праматарѣ басма рѣжеже,
налбанче юне ковѣше.
Тава нядяле пак станах,
на чаршията отидох,
чаршията празна и пушта,
в сѣбото дошле хържали,
дошле са, бастисале го,

и голѣмат чаршия,
и мойто ново дугѣне,
бъчките с вино пробиле,
пък ракията изпише,
бакалче седи самичко,
седи бакалче та плаче.
Стоян бакалче думаше:
— Сяди ми, Илчо в дугевет,
сяди ми, бакаловай ми,
пък я в горѣта ше пода,
да търси дърво високо,

високо, та столовито,
да търси да се обисим!
Таманъ в горѣта отицѣя,
тамънъ въжето наклочи,
забравил Стоян, забравил
майка си да я попита,
бясняи хора, далени,
на църква зависат ля хм,
попова припяват ля хм,
земята приема ля хм!

ИСТОРИЧЕСКИ
ПЕСНИ

ПЕСНИ ЗА РОБСТВОТО

♩ = 132 251. А БРЕ ДИМО, ДЕЛИ ДИМО

А брѐ Ди- мо, де- ли Ди- мо, Ди-мо се-
ди на ду- ге- не,

А брѐ Димо, дели Димо,
Димо седѝ на дугѐне,
на дугѐне, на кепѐне,
та си крои цѝрна чоха,
цѝрна чоха, моралин,
моралин, сирманлиа.
У там мина младо турче,
младо турче арнаутче,
той на Дима проговаря:
— А брѐ Димо, дели Димо,

като седѝш, като швеш
тава чоха сирманлиа,
сирманлиа, моралин,
у дека е тава хубос,
тава хубос нявидена?
— А брѐ турче, арнаутче,
мене видя, та се чудѝш,
ти да видиш моя сѝстра,
моя сѝстра Янгелинка,
Янгелинка, гюл ханѝмка,

ялтѝн, давам да я чуеш,
до два давам да я видиш!
— А брѐ Димо, дели Димо,
до два давам да я чуя,
до пекѝ давам, да я видя!
Излѝга се дели Димо,
излѝга се, обѝрка се,
та показа малка сѝстра,
малка сѝстра Янгелинка,
на турчина, арнаутин.

Ангелина платна бели,
платна бели на рѣката,
на рѣката, на бял Дунав.
Там минѣха гимижки,
гимижки, канѣчки,
видѣа са Ангелина,
видѣа я, откѣрѣа я,
кѣчили я на гимийка,
ѣрнаха я по бял Дунав,
по бял Дунав, по морето.

Ангелина хми се молѣ:
— Гимижки, канѣчки,
гимижки, канѣчки турѣ,
га ше видѣа моя майка,
моя майка, моят татко?
— Ангелино, малка момѣ,
ти ше видѣа тоя майка,
тоя майка, тоят татко,
кога вѣрба грогѣа роди,
вѣк ракита бял трендѣфил!

♩ = 120 253. АТАНАС ТРЪГНА ОТ КОНАК

Атанас тръгна от Конѣк,
та на Сърмашик отидѣ
и на Ивана думашѣ:
— Брате Иване, Иване,
свѣри ми канѣ да ти,
хайде, брате ле, да идем
нагоре към касабата,
да видим майка и татка!
Я вѣк Иван му думашѣ:
— Иди си, бако, самичѣк,
я нема с тебе да дойда,
че я съм сѣрден на майка,
ча майка, бако, на татка!

Стана Атанас, та тръгна,
до Беклемѣто отидѣ,
тие му хора свѣрѣаха,
свѣрѣаха и повѣаха:
— Остой, Танасе, почакай,
дума ше да те питаме!
Атанас конѣе подшѣбна
и на конѣето думашѣ:
— Конѣе ле, вѣрно гарванѣ,
можеш ле, конѣе, можеш ле,
можеш ле, да ме откѣрѣш
от тѣва рѣка жѣлѣтски!
Тенѣа се пушка огнѣна,
та го от конѣет събори.

♩ = 184 254. БОЙКА ХОРО ОДИ

Бойка хоро оди,
хоро на мѣданѣт,
субаш покрай минѣ,
той на Бойка дума:
— Любѣно, бяла Бойка,
люлюм, лѣво любе,
по-кротко прѣстъпѣи,
да ня си опрѣсѣаш
тойте пѣстри полѣи,
да ня си оѣлаш

тойте жѣлѣти чѣхли,
да ня се откѣнѣт
три реда вѣтѣне,
три реда вѣтѣне
от бяла ти шин!
— Субашу, субашу,
ти сѣлѣса дѣржаву,
като сѣло сѣдиш,
сѣдиш, командуваш,
ѣ мене ле ше сѣдиш,
сѣдиш, командуваш?

♩ = 58 255. БУЛКО КАТЕРИНКО

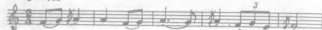

— Булко Катеринко,
млада чорбѣжѣйко,
колко пѣте рѣсах,
вѣк ле да ти рѣка,
пѣк ле да понѣтарѣм,
подай ми тѣфтерѣт,
сметѣи да си видѣа,
налодо да иде
по Хѣсаѣянта!
Той стѣна, та тръгна,
тенѣа пушка пушка,
Ивана удари.

Булка Катеринка,
кѣ по дѣри ходѣи,
дрѣмни сѣлѣзи рѣни,
рѣни и вѣрѣда:
— Вѣке ми доляло
от грозни хѣбере,
вѣчера ми канѣха,
че Гѣорѣя убилѣ
в сѣрадѣ Стоѣлаво,
прѣш учѣлѣнето,
днѣсѣа ми довѣха,
Ивана убилѣ!

256. БЪРЗА ХОРОТО ОДЕШЕ

♩ = 132

Бър- за хо- ро- то о- де- ше

със де- векъ пръч- ки ел- тъ- не,

Бърза хорото бдеше
със девекъ пръчки елтъне,
със дванадесте синчени,
синчени, елтъбсани.
Турците халкъи седяхе,
твие на Раде думаша:
— Чия е, Раго, чия е,
чия е твоя дъщеря,
дето ви бди хорото
със девекъ пръчки елтъне,
и дванадесте синчени,
синчени елтъбсани?

— Твоя е, турци, твоя е,
твоя е Бърза хубава,
бре Бърза, бре моя сестра
Раго си в къщи отиде
и на майка си думаше:
— Речи хи, мале, речи хи,
речи хи, мале, на Бърза,
стига хорото да оди,
стига елтъне да носи!
— И реках, сино, и реках,
реках хи и пак ше река,
Бърза от дума на зима,
ки ше ни бела забели!

257. ВИДА Е РАНО РАНИЛА

♩ = 132

Ви- да е ра- но ра- ни- ла, ма- ри,

ра- но ра- ни- ла за о- да,

Вида е рано ранила, мари,
рано ранила за ода,
с калайсани харкози,
на пръбос с жълти папуце,
наляла и се върнала,
уде Гьоргиеве замина.

Гьорги на дугенъ седяше
и си на Вида думаше:
— Видо ле, бийс българко,
дай ми, Видо ле, китката,
дето я носилъ на буза,
на буза, на цървен чуибер,

стига ти гръла лицето,
лицето като слънцето,
и да ми гори сърцето,
че огънет гори и гасне!
седдата гори, ня гасне!
— Гьорги ле, ти гръшки синне,
стига се с мене зачка,
стига ми иска китката,
мене ми майка заръча:
— Видо ле, евна на майка,

кога за ода да идеш,
уде Гьоргиеве заминеш,
яко те Гьорги закачи,
и ко ти китка поисква,
пък ти му речи, Видо ле,
„Гьорге ле, ти гръшки синне,
гръшки син, гръшко магаре,
на бога душа прадавам,
на гръка китка ни давам!“

258. ГАНО ШЕРО, ГАНО

♩ = 60

— Га- но ше- ро, Га-

но, жа- нъм, Га- но

ше- ро, Га- но.

— Гано шэро, Гано, жънъм,
Гано шэро, Гано,
колко пъте реках, шэро,
реках, заповторих,
пак ле да ти река, шэро,
пак ле да повтарям,
стига си стоила, шэро,
пряс пѣнжур гледала,
вечерий та дигай, шэро,
постилай, та лятгай,
той попрелка нѣма, шэро,
попрелка, седанка,
в долна махала, шэро,
у деси ти Гана!
Гана майци дума, жънъм:
— Мале, стара маю,
лъжи когук лъжеш, мале,
Гана немой лъга,
я вале поглегнах, мале,
в стоборната врата,
там попрелка има, мале,

попрелка, седанка,
Ганкините дружки, мале,
сенвале, запяле,
запеле, запрѣле, мале,
в на попрелка седи,
субаш и кадия, мале,
Мехмед изъжия,
с булгария свири, мале,
и Гана спомина,
бежки Гана нема, мале,
тенка равна снага,
тенка равна снага, мале,
за длеги кюркове,
и лъскава шия, мале,
за жълти ялтъне?
— Гано шэро, Гано, жънъм,
шу си замислоса,
да го ня кердосаш, жънъм,
пуста оустъла,
тойта равна снага, жънъм,
тойта бела шин!

259. ГЛЕДАЙТЕ, ОЧИ

$\text{♩} = 60$

Гле- дай- те, о- чи,

гле- дай- те, че се-

тне дъ ня пла- че- те,

Гледайте, очи, гледайте,
че сетне да ня плачете,
че сетното е кайния,
като дребното камейня.
Сама се Янка главяла
без майчин изин, без татков,
углавя и се ожени
за едно момче делечно,
нязвайно, нито позвайно,
и се за рожба замъчи,
три дена и три вечера;
нито се дите родило,
нито пък Янка умира.
Янкина майка думаше:
— Викайте баба кадъна,

дано хи няшо помогне.
Отишла, погикале я,
Янкино първо винчило
той си над Янка стояше,
и дремни слъзи роняше,
Баба кадъна думаше:
— Бре маре пуста приляка,
да ня са братец и сестра?
Янкина майка плачеше:
— Проклети да са туригте,
дваш клетя и триш проклети,
когато беше уйната,
уйната и бузгундукът,
я найдах Янка в гората,
под едно дърво фърлена!

260. ГОРО ЛЕ, ГОРО ЗЕЛЕНА

$\text{♩} = 144$

— Го- ро ле, го- ро зе- ле-

на, до вче- ра бе- ше зе- ле- на,

—Горо ле, горо зелена,
до вчера беше зелена,
що, горо, скоро повяна,
повяна, горо, посъхна,
дале те слана попари,
дале те огън изгори?
— Стояте, луда гидию,
нито ме слана попари,
нито ме огън изгори,
своша отука минаха
до три синжире със робъ,
първият синжир, Стояне,
все избор млади момчета,
вторият синжир, Стояне,
все избор малки девойки,
третият синжир, Стояне,
все млади клетя дувница,
младите момци плачеха,

и се на бога молеха:
— Боже ле, мили господи,
ня ле е изък и за нас,
за наште уйгун бивольци;
като ги своша вкарахме,
вкарахме, ня изкарахме!
Малките момци плачеха
и се на бога моляха:
— Боже ле, мили господи,
ня ле е изък и за нас,
а наште дълбоки стънове,
като платната ткаехме,
ткаехме и ня доткаехме!
Пък довишните плачеха:
— На ле е изък, господи,
за наште дремни дичица,
своша със майка лѣгнаха,
утре без майка ше станат!

261. ГЪОРТИ МАЙЦИМ СИ ДУМАШЕ

$\text{♩} = 66$

Гьор- ги май- цим си ду-

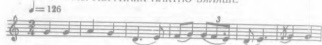
ма- ше: — Чу ле, ма- ле ле,

раз- бра ле,

Гьорти майцим си думаше:
— Чу ле, мале ле, разбра ле,
жандаре дошли в селото,
учителъята да сбират,
попове и учителъля,
да сбират и да хи бисят!
Гьоргьова майка плачеше:
— Гьорги ле, учителю ле,
Гьорги ле, един на майка,
де да те майка укрне,
в сандък ле да те заключи,
еле във земе зарова?

— Моли се, мале, кръсти се,
дано ня са ме писале,
пък ако са ме писале
и в сандък да ме заключиш,
и в земя да ме заровиш,
пах ше ме найдат, мале ле,
ше найдат, ше ме обясят!
Още си дума думаша,
и жандарето дойдоха,
назык му ръки вързаха,
та го в Едрене завеха,
във Едренската катѣрга!

262. ГЪРГИНКА ПЛАТНО БЯЛЯШЕ

Гор-гин- ка плат- нѳ бя- ля- ше на ти-

ха бя- ла Ду- на- ва,

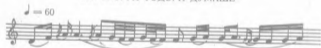
Горгинка платно бяляше
на тиха бяла Дунава,
цар Мурад отам замина,
цар Мурад със ескерет си,
той на Горгинка ловника:
— Моме Горгинко, Горгинко,
мари, събери си платното,
ескерет да ми подминѳ!

Пѳкъ Горгинка му думаше:
— Царю ле, цар Мурадю ле,
сбѳри си, царю, ескерет,
да на ми тъпѳте платното!
Цар Мурад дума Горгинки:
— Моме Горгинко, Горгинко,
мари, ми кой те прѳчѳчи,
царюму жухѳп да дадеш?

Гѳрѓи Тодори думаше:
— Мари, Тодоро, Тодоро,
мари Кѳнѳгѳна Тодоро,
мари, зѳми ме, Тодоро,
да те, Тодоро, забѳдам
на нашто сѳло Гѳрѓево,
да видиш и там како е,
два пѳте жѳвем и вѳршем,
два пѳта прѳс годниѳта,
рѳжето цѳнѳтѳ два пѳте,
рѳжето и трѳндѳфилѳт!
— Гѳрѓи ле, гѳрѓѳвѳченно,
хорѳта думѳт, Гѳрѓи ле,
че ти си главѳи и женѳ,
че имѳш момѳче за мене,
че имѳш момѳ кѳт мене!
— Мари, Тодоро, Тодоро,
мари, зѳми ме, Тодоро!
Кѳ го Тодора прѳсляди
и му Тодора прѳстѳна,

три дѳне в гѳра ходѳше,
три ноѳа бѳдѳ брѳдиѳе.
Гѳрѓи Тодори думаше:
— Мари, Тодоро, Тодоро,
кадѳ си с мене трѳгѳнала,
ми ѳ сѳм главѳи и женѳ,
и имѳш момѳ кѳт тебе,
и имѳш момѳче за тебе!
— Гѳрѓи ле, гѳрѓѳвѳченно,
ку ѳя ме земѳш за женѳ,
барѳ ме зѳми за сѳнѳха!
Кѳ го Тодора прѳспѳла
и му Тодора избѳга.
Гѳрѓи низ гѳра ходѳше,
кѳт си Тодора трѳсѳше
и на Тодора думаше:
— Кѳто те наѳда, Тодоро,
ше те, Тодоро, угѳвам,
за мойѳа сабѳѳ фѳрѳнѳя,
за мойѳа пуѳшка буѳляѳ!

263. ГЪРГИ ТОДОРИ ДУМАШЕ

Гѳр- ги То- до- ри ду-

ма- ше: — Ма- ри, То-

до- ро, То- до- ро,

264. ДОНКИНА МАЙКА ХОДЯШЕ

Дон- ки- на май-

ка, До- не, хо- дя- ше

по- край теѳ- на- ѳа.

До- не, теѳ- ни- ца,

Донкина майка, Доне, ходяше
покрай тѣнната, Доне, тевница,
та сузи дърва биряше,
и дремни съзли роняше,
и си на Донка думаше:
— Придай си, щѣро, придай си,
придай си, Донко, вярата,
да земем зѣтя Мехмѣди!
— Миле ле, мила майчо ле,

труска е явря проклета,
дѣвѣкъ години какъ лежа,
и още дѣвѣкъ ше лежа,
ама Мехмѣде ни зинам!
Лити ле, мале, гърми ле,
та ми тевница прокѣпа?
— Ни лити, щѣро, ни гърми,
ями тевница прокѣпа
от мойте съзли горещи.

265. ДРАГАНО, ДРАГАНКО

♩ = 158

— Дра- га- но, Дра- ган- ко, ма- ри, Дра- га-

но, Дра- ган- ко, из- ля- зи от-

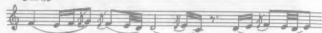
вън- ка, ма- ри, из- ля- зи от- вън- ка,

— Драгано, Драганко, мари,
Драгано, Драганко,
йлази отъвка, мари,
налязи отъвка,
да видиш, Драгано, мари,
да видиш, Драгано,
колко турци идат, мари,
турци янадблци,
колко роб'я карат, мари,
роб'я и робинки,
роб'я и робинки, мари,
все бяли влахинки,
и Гинка робинка, мари,
най-напреш вървяше,
най-напреш вървяше, мари,
вървяше й калияше:

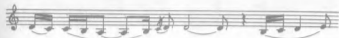
— Турци янадблци, мари,
турци друговѣрци,
като ня карате, мари,
барем ни кажите,
кадя ня карате, мари,
дето ня водите,
сянка имате ле, мари,
сянка брехова,
ода имате ле, мари,
ода клѣденчова?
— Гинко, та робинко, мари,
Гинко, та робинко,
тойта тенка снага, мари,
сянка брехова,
тойте бистри съззи, мари,
ода клѣденчова!

266. ЗАЯЛ СЕ СТОЯН, ЗАПИЛ СЕ

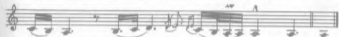
♩ = 52

За- ял се Сто-

ян, за- пил се със

тур- ци, със я- на- дол- ця,

Заял се Стоян, запил се
със турци, със янадолци,
йлува крава изале,
бъчова вино изпиле;
турците идат и пият,
тък Стоян пиѣ, ня яде,
турците ше го попитат:
— Стояне, Стоян чорбажи,
като сте бело голямо,
голямо село Бейбунар,
имате ле момни хубави,

хубави за продаванья?
— Имате, белким немаме,
хубави момни за продань,
и моя сестра Калинка,
и ки е мома хубавя,
хубава за продаванья!
Стоян сестра си продаде,
хубава бяла Калинка,
за шиник жьяти ялъне,
за кино били грошове.
Че легна Стоян, та заспа,

като се спина, разбуди
Стоян сестра си повика:
— Сестро Калинко, Калинко,
дѣни ми ода да пия,
че ми устата изгоря!
Булче му плаче и кълне:
— Стояне, глава пияна,
пияна, ня отримяла,
нале сестра си продаде
на турци, на янадолци,
за шиник жьяти ялъне,
за кино били грошове!

♩ = 144

Ис- ка- ла Ян- ки да

по- де на Го- на- дя- я, на сбо- рът.

Искала Янки да поде
на Гоналия, на сборът,
на гюналицкит панагир,
пък я майка хи ня пуца,
и я бако хи ня рачи.
— Тук сади, Янки, ми ходи,
че ти си малка глупава,
пък си на хубос хубава,
и ти се канят, заканят
гюналицките сѣмьенья,
канят се да те открадат,
вардят те, ше те извардят!
Янки майка си ни слуша,
ми стана Янки, та събра
три чуфта новя кундуре,
три чуфта ня наляднати;
като отатък вървѣла,
запяла и занграла;
сѣмьини ходи низ хѳоро,

на Янка глава клавяше,
клавяше и хи думаше:
— Станваш ле, Янка, станваш ле,
станваш ле бяла ханѳма,
носиш ле, Янки, носиш ле,
носиш ле цѳрно фѳредже?
— Ми станвам, бѳлким ня станвам,
ми носи, бѳлким ня носи,
ко ми, сѣмьенче, направѳш,
от нѳвен жѳлти папуѳе
и от тренѳаѳилѳ фѳредже!
— Де се е чуло, видѳяло
от нѳвен жѳлти папуѳе
и от тренѳаѳилѳ фѳредже?
— Сѣмьенче, лудо, та младо,
сѣмьенче, ями чул ли си,
бѳлгарка да се потѳрчи,
вѳрата да си прѳдаде,
вѳрата хѳристиянската?

Кѳраш ме, мале, кѳраш ме,
кѳраш ме, напубиваш ме,
оти ня сѳм ти рѳботил,
болен сѳм, мале, ня мога,
я кога, мале оздравям,
я ше делеко забегнам,
делеко, по чузда земи,
делека земя, незнайна,
очите ше те заболѳт
по пѳкунето да гледам,
устата ше те заболѳт
всѳ пѳтниците да питаш:
— Пѳтници, праѳни друмници,
ни ле видѳихте Стояня,

Стояня, монт мильѳнт син?
— Видѳях го, бабо, видѳях го,
от нѳва страна бял Дунав,
бял му бе камѳнь изѳглавѳя,
ситен му пѳсѳк постѳея,
сивѳо му небо покрива,
два го гарвана чѳказа
очите да му изѳпѳлат,
га му душата излѳзе!
Мале ле, мила майчице,
кога чуѳдничѳе погине,
чуѳдничѳе на чузда зѳмѳк,
чуѳда го майка ни плаче,
чуѳди го сѳстри ня жалѳт!

269. КОНЮ, ВРАНА КОНЮ

♩ = 112

Ко- ню, пра- на ко- ню, пра-

ме- на ги- ди- ю,

— Кѳню, вѳрана кѳню,
хранѳна гѳдиѳо,
зѳщо си поѳърнал,
поѳървал, повѳнал,
вѳде ми се сѳрдѳш,
дето те продадах?
— Стояне гѳдиѳо,
стари чѳрѳаѳиѳо,
и не ти се сѳрдѳ,
дето ме продаде,
ями ти се сѳрдѳ,
дето ме излѳга,
повѳниш ле, Стояне,
когато бѳгахме
прѳс тихият Дунав

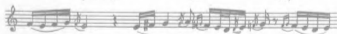
ти како ми рече:
— Коѳю, вѳрана коѳю,
хранѳна ѳ поѳна,
и зѳб назѳбѳна,
ако ме прѳнесѳш
прѳз тихѳ Дунава,
ако избѳгаме
от клѳтите турѳи,
коѳю, ше ти купѳ
позлатѳна юѳда,
сѳрѳѳрни анѳгѳни!
ѳе кат те прѳнесѳх,
ниѳто ми вѳз купи,
ями ме продаде!

268. КАРАШ МЕ, МАЛЕ

♩ = 60

Ка- раш ме, ма- ле,

ка- раш ме, ка- раш

ме, на- пу- би- ваш ме,

$\text{♩} = 63$

Ma-ри, Ma-рин-ко, Ma-рин-ко, ги-ди, пов-ниш ле, зна-еш ле

— Мари, Маринко, Маринко, гди, повниш ле, знаеш ле Бейбунар село голямо, и Бейбунарски кладенци, и каменени мостове. Когато беше мънинка, мънинка седем години, с майка си кове кърмехте, и те, Маринко, открѣдах, та те звездах, звездах, в пустата гора зелена, га ти омаля паннеше за мидата ти майчица, и я ти дадах смѣкови, дваха ти да те забъгам, тъгите да ти отминат! — Татархиние, турчине, малка бях, наум ня си бях, ня повия село Бейбунар, ня Бейбунарски кладенци, ня каменени мостове! — Хайде, Маринко, да подем на Бейбунарски панагир, като в Бейбунар идеме, де ше на кувѣк да подем? — Дето чадърът опенеш, и я под чадър ше сѣнна.

На панагирет отишло, Татархан чадър опѣна, кя си под чадър сѣннала, че се премени, нареди, и на хорото отиде, на хорото се фатала между Иваня, Стояна. Иван хи тъпѣтѣ папуце, Стояна хи върти пръстене, пък Маринка хми думаше: — Брътя, Иване, Стояне, немой ми тъпѣтѣ папуце, немой ми зима пръстене, кажите на дауложий, сялно да бият даульля, мощно да свирят зурниѣ, хорото да разиграят, да се хорице запраши и яне да избягаме, и я при майка да пойда, със майка да се видяме! Силно забяха даульля, мощно свиреха зурниѣ, та се хорото запраши и си Маринка избяга. Татархан ходи няз хѣро и си Маринка търсеше.

$\text{♩} = 60$

— Мо-ме Дра-га-но, Дра-га-но, чу ле, Дра-га-но, раз-бра ле,

— Моме Драгано, Драгано, чу ле, Драгано, разбра ле, царет бе хабер проводил, и на момите забранил, на глава пер'я да носит и огледало в пѣзуха? Сичаите чуле, разбрале, сяде Драгана ня чула, ня чула и ня разбрала, и Драганини два брата. Кя стана рано в неделя, та се премени, нареди, със дѣя се пер'я накинч и огледало в пѣзуха,

та че на хѣро отиде; като Драгана видяха, двама се момци сбориле, двамѣна млади субаши, и е крѣвнина станало, та са Драгана викале, викале и и сѣдѣле; кадия дума Драгани: — Моме Драгано, Драгано, ня ле си чула, разбрала, како ле царит наредил? Та са Драгана вързале, и я в тевица пратиле.

272. МАРИ, НИНО, ХАНЪМ НИНО

Ма-ри, Ни-но, ха-нъм Ни-но, ма-ри,

ма-ри, Ни-но, ха-нъм Ни-но.

Мари, Нино, ханъм Нино, мари, (2)
у Нинове своа дѡха
двама, трима яничари,
десетина кържали,
на прятата почукаха,
на къркѣлт потропаха
и на Нино повикаха:
— Мари, Нино, ханъм Нино,
стани Нино, ѡтвори ми,
ние ня сме чузди хора,
чузди хора, ибънжи,

ями сме си ваши хора,
бащинти баш овчари,
баш овчари, говедари!
Излъга се ханъм Нино,
излъга се, та ѡтори,
та ѡтори тежки порти,
ни флашкахѡ една, двама,
баш овчари, говедари,
ми флашкахѡ двама, трима,
двама, трима яничаре,
десетина кържали.

273. МАРИ, МАРО, ЯЛЪМ МАРО

Ма-ри, Ма-ро, ял-тѣм

Ма-ро, по-фа-ли се Ма-рин тат-ко:

Мари, Маро, ялъм Маро,
пофали се Марин татко:
— Наша Мара, елъм Мара,
сама в гѡра замръзнава,
замръзнава, осъмнова
с деветина яничари,
пак е мома над ѡмѡтите!
Де го зачу Али ага.

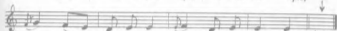
Али ага азакѡн,
той ядѡна титиѡл руба,
титиѡл руба женски дрѡки,
че ѡтѡде у Марине,
та почука и повика:
— Мари, Маро, ялъм Маро,
стани, Маро, ѡтори ми,
че и сѣм си стрѡчна ти,

стрична ти, учина ти
дѡжд ме лети по бал хустѡм,
мѡж ме гѡни по петите!
Излъга се елъм Мара,
излъга се, та ѡтори.

274. БРЕ, ЯНИЧАРИО

Бре, я-ни-ча-рио, бре, я-ни-ча-рио,

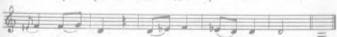
бре дру-га ви-ру, бре дру-га ви-ру,

Бре яничарио, (2)	за моя вельѡбок, (2)
бре друга виру, (2)	за зелѣниот, (2)
пчу ядѡни коня, (2)	за зелѣниот, (2)
край наште дѡри, (2)	за прѡвѣенниот, (2)
я ле ня знам, (2)	татко го коси, (2)
защо го ядѡни, (2)	батко го сбира, (2)
защо го ядѡни, (2)	пък я го нося, (2)
защо го вѡркаш, (2)	тебе да мамя! (2)

275. ПРОЧУЛ СЕ НАЙДЕН УЧИТЕЛ

Про-чул се Най-ден у-чи-тел,

Най-де-не, у-чи-те-лю ле,

Прочул се Найден учител,
Найдене, учителю ле,
че знае много да четѡ,
да четѡ, и да писѡва,
и гръцки Найден, и турски,

най-много било бългѡрско,
повѣче ѡт владиката.
Владиката книга изписѡ,
та я Найдѡну прѡводѡ,
Найдѡну на учителъ:

— Де да е Найден да дойде,
да дойде да го питаме,
самичек ле се пофали,
ле му го хора рекаха!
Найден книгата четеше
и дремн съзря рунаше,
братче му конь седлаше,
майка му дрези сбираше,
татко му пари броише,
сестра му китка виеше
и я Найденум даваше.
Найден в Цариград отиде,

Цариград при владиката,
владика, гръцка патрика.
Всякдана на стол седяше,
Найдена гръцко питаше:
— Оде се така изучи
на гръцко писмо и трупко,
най-много на българското?
— Владика, стара патрика,
и българето имале
българско писмо и четмо,
български стари владичи,
във българската държава!

276. НИКОЛА ГЛАВА ПИЯНА

♩ = 63

- Ни-ко-ла гла-ва пи-

я-на, пи-я-на на

о-тряз-ва-ла, пак ле ми

про-пи-ви-но-то,

— Никола глава пиана,
пиана ня отрезяла,
пак ле ми пропи виното,
виното и ракията,
ми нале кауль правихме,
виното тибекъ да сторим,
виното и ракията?
— Булко Димково, Димково,
и ня съм пинн от вино,

от вино и от ракия,
яни съм пинн от облог,
с турчина облог сторихме,
с турчина прън арашна,
за день на Стамбул да ида,
та ида и да се върна,
лахътък да му донесъм,
пахътък от пазарето,
белило за хълъмата.
Ко ида и ко се върна,

турчинът ше ми хариса
до девекъ нови дугене,
с по девекъ нови бълчови,
бълчови, пълни със вино,
пък ко на мога да дойда,
турчинът тебе ше земе!
Стана Никола еа тръгна,
слънцето трепти, захобла,
турчинът ходи нис дори,
и на Димкона думаше:

— Булко Димково, Димково,
слънцето ходи на заход,
Никола още го нема,
ти свалил биля хустане,
надивай църна фережа,
та вечер у нас ше дойдеш,
та вечер моя ше станеш!
Още си дума думаше,
и Никола се зададе.

277. НАУЧИЛО СЕ ТУРЧЕТО

♩ = 138

На-у-чи-ло се тур-че-то, ма-ри,

тур-че-то Ю-се-ин-че-то,

Научило се турчето, мари,
турчето Юсеинчето,
у Тодоркине да ходи,
че му Тодорка постила
и го хубаво покрива,
зине му Жора постила
нехнини сизни чукмане,
и го Тодора покрива
с тѣнка кинката престилка,

ляте му Жора постила
нехнини биля хустане,
и го Тодора покрива
с нехнина биля махрама,
Тодоркината майчица
ки ня Тодорка думаше:
— Щеро Тодорко, Тодорко,
ня любив, щеро, турчето,
турчето Юсеинчето.

той турчин, той друга явря,
той турчин шѣга не знае,
шегата му е настѣна
ше земе да се пофали
на неговата майчица!
„Да знаещ, мале, да знаещ,
я каква мома залоутих,
църнѣка биля българка,
гюзелим биля Тодорка!“

278. ОЙ ТЕ ТЕБЕ, ГИРА, МАЛКА МОМЕ

$\text{♩} = 60$

Ой те те- бе, Ги- ра, мал-
ка мо- ме,
се- ди Ги- ра в тев-на- та
тев- ни- ца,

Седи Гира в тевната тевница,
та си храни Гира пиле бялбилито,
бяло месо къне от бяла си снага,
та си храни Гира пиле бялбилито,
дремни съзри рони от цяри си очи,
та си пий Гира пиле бялбилито,
стой малко пиле на Гириня ръка,
та си пие пиле пясня жловита,
и пък Гира мома тихум му говори:
— Ой те тебе, пиле, пиле бялбилито,
ня те храни, пиле, пясня да ми пиеш,
ми те храни, пиле, хабер да ми носещ
от моята майка и от моят татко!
Отговаря пиле, пиле бялбилито:
— Ой те тебе, Гира, малка моме,
три дена кък ходя в батиня ти дори,
три дена кък гледам старият ти татко,
старият ти татко лежи, та умира,
тойта стара майка от дор на дор ходи,
дремни съзри рони, цярна подърнала,
татка ти да гледа и тебе да мисли!

279. ОЙ, НАНКО, НАНКО, БЯЛА БЪЛГАРКО

$\text{♩} = 144$

Ой, Нан- ко, Нан- ко, бя- ла бъл-
гар- ко, аз- люб- и Нан-
ка Же- раф е- фе- нде.

Ой, Нанко, Нанко, бяла българко,
залюби Нанка Жераф ефенде,
люби го любя, и ше го земе,
Нанкина майка, сева голема,
ка си на Нанко, тихом говори:
— Земе го, Нанко, земе го, шерко,
той ко е турин, барем е дофтор!
Глей тука майка, глей тука кучка,
шерка си дава на друга вира!
Къ стана Нанка, стана излазе,
да поде Нанка у какине си,
ка ев отиде у какине си,
яни отиде у ханѝкката,
Жераф ефенде и той отиде,
той си на Нанка тихом говори:
— Кажя ми, Нанко, ше ме земеш ли?
— Ко ми докариш файтон с три коня,
файтон с три коня, за лекъ илѝне!
Той хи докара файтовъ с три коня,
и са тръгнале по срида наша,
петлите пиле на съмюваняна,
Нанка минѝа прас Дереклово,
кой км ти зачу, синчи, рекаха:
— Хазната мина, зат ѝа ни спира!

280. ПОСТЪКНИ, МАЛЕ, ОГЪНЕТ

$\text{♩} = 63$

— По- стък- ни, ма- ле,
о- гъ- нет, че е-
ла сен- ни при ме- не,

— Постъкни, мале, огънет,
че ела сѣни при мене,
да ти се бикам, облакам,
де съм бил, къдѣ съм ходил,
кога цар ескѣр събираше,
доз'ято да му копаме,
лоз'ято с църното грозга,
минахме бялото море,
стигнахме църното гробѣти,
сѣкой си върза кончето,

кой за гръм, мале, кой за трън,
кой за цървена калинка,
за мойто конче хранено,
за него място нямаше,
я го, мале ле, п'свързах
за едно ново кеур'я,
от кеур'я пилъка и въръкна,
та ми кончето подлаших,
дале е за зло, за добро?
— За зло е, сино, за зло е,
за зло е, ня е за добро!

281. РАДЕТО СА ГО КАНИЛЕ

$\text{♩} = 126$

Ра- де- то са го ка- ни-
ле на тру- цѣ сват- ба
я- руч- е,

Радето са го каниле,
на трушка сватба ирѣчка,
да иде, да хми полдѣше,
сватбата да развѣсели,
Пък той се Раго надигна,
надигна и нагуляши.
Рагова майка думаше:
— Ти иди, Раго, ти иди,
че турците са лошаши,
с турците инакъ не бива,
че ше ти нищо направят!
Турците халкъм седяха,
варено кафе пияха,
Раго средя хми плѣшеше,
плѣшеше и хми думаше:
— Ениъш моск'овѣт да дойде,
моск'овѣт, ингелизинѣт,
кадѣни да се нагледам,
Османовите дѣщери,
Тарлаз'овите унуки!

Осми ви нищо ни рече,
дядо Търлазѣ говори:
— Раго ле, биче Кайр'ачко,
стига ви игра и плеса,
ти ня със думи найде,
ми ела на ти пекъ гроша,
да купиш вѣже сижим'и,
вловето си да върѣши,
утрина дека ше орѣш?
— Ше пода, турци, да бра,
долу ми на Емир'ято,
да сие зимна пченица!
Отишѣла Раго да орѣ,
орѣвало и се стенило,
мловето си дойдоха,
Раго го нема никакѣв.
Тие го турци фатиле,
с ноно го вѣже вързале,
вързале и убѣсиле.

282. САМ СИ СЕ КОЛЮ ПОФАЛИ

$\text{♩} = 132$

Сам си се Ко- лю по- фа- ли
в Ед- ре- не, У- зун чар- шѣ- я,

Сам си се Колю пофали
в Едрене, Узун чаршия,
че има конче хранено,
и има булче хубаво,
конче му чини хиляда,
булче му чини два града,
два града като Солуна.
Та се е чуло до царит,
и той му хабер провѣди,
де да е Колю да дойде.

утре кушия имаме,
ковето ше си варикаме;
ако ме Колю надварка
на Коле ше му харизам
Едрене половината,
Цариград трите чегрѣка,
пък ко го Коле надварем,
я ше му зема на Коле
кончето, младото булче!

283. СЕННАЛА Е ЯНА

Сеннала е Яна
в байлева градинка,
под жълтата дънка
и златна жълка,
да си взеде Яна,
риза копринена,
сино и църмено,
жълто и зелено,
над Яна фръкнаха
два сини гълъба,
три златни пауне,
гугум гугуваха,
с крила трепераха,
клопи полдоляха,
листе порониха,
на Явено скътка.
Яна майци дума:
— Мале, мила мале,

подайте на Яна
сребърната стрела,
да удари Яна
два сини гълъба,
два сини гълъба,
три златни пауне!
Гълъб прогунари:
— Гугум, гугум, Яно,
гугум, гугум, момне,
ве сме дошле, Яно,
стрелба да не стрелиш,
ми сме дошле, Яно,
тебе да викаме,
царица да станеш,
царица беица,
наша господарка,
царица помяна
вчера по планина!

284. СЛЪНЦЕТО ТРЕПТИ, ЗАХОДА

Слънцето трепти, захода,
Никола конет извида,
извида и го седлае,
майка му ше го полита:
— Къда, Никола, тръгноваш,
къда си конет седлаеш?
— Чу ле, мале ле, разбра ле,
Рада я турци откраде,
бре Рада кръщелищата,
ше пода, мале, ше пода,
ше пода да я отнемам!

Слънцето трепти, захода,
попът за църква клепеше,
сички на църква ходяха,
сичките палат шведни,
Никола пали ламбада,
ламбада, свещ със бонт си,
и се на бога моляше:
— Боже ле, ниши господи,
згърми, боже, згърещи,
труцки саран събори,
да панне Рана от чардак!

285. СТОЯН КАЛИНКИ ДУМАШЕ

Стоян Калинки думаше:
— Калинко, тѣчка мари, терзийко,
пяха ле, любе, петлите,
пяха ле, повториша ле,
стана, огънет разрови
и кандилото запали,
сбирай, Калинко, рубата,
сбирай я, чувальцисей я,
утрина рано ше вървими,
а пуста Русия ше побѣдем,
в Русия на леснявното,
в Русия бала на плащат,
бала, Калинко и харѣ!

Калинка му се молеше:
— Любе Стояне, Стояне,
хайде, Стояне, да минѣм,
уде майчинем чифлитет,
със майка, още със татка
и с кака удовицата!
— Хайде, Калинко, да вървими,
че кат ти видят майка ти,
майка ти ше се разплаче,
та ше ня хора угъдят,
на турци ше ня убъдят!
Той въпрена Стоян волове,
качи Калинка на кола,

вървял шу повървял,
като Дунавът стигнале,
Калинка дума Стояне!
— Почекай, любе Стояне,
я ше се на бор покачам,
да гледам, любе Стояне,
дано се с майка видиме!
Стоял Калинка думаше:
— Слязи, Калинко, от борът,
че духат силни вятрове,
вятрове, северниците,
та се борове причиват
и ти ше от бор да паннеш!

Калинка на бор стояше,
та че се чудом чудеше,
дале от борът да слязе,
ле да се фърля в Дунавът.
И Стоял пак заповтори:
— Слязай, Калинко, от борът!
Ни сля Калинка от борът,
ми се в Дунавът фърляла.
Стоял се богу молеше
и дремни сълзи роняше:
— Боже ле, миля господи,
си како, боже, да прави,
ми далє назъкь, ле напреш!

— Стояне, тръцки сеизин,
Стояне, капублане,
ня ле те дудя, Стояне,
на турци кавѣ да вариш,
тръците конѣ да гледаш,
два пъте на день да поиш?
— Дудя ми, дудя, кадъно,
дудя ми, мер ня ми дудя,
на нема кудий никасья!
— Хблан, Стояне, Стояне,
я ше те дума попитам,
зямаш ле мома кадънка,
зимаш ле, кайлъ станваш ле?
— Страх ме е, моме кадънко,
да ня ме нишо измъжеш!

— Немой да те е, Стояне,
я ми е драга, любе ле,
вашата ивря християнска,
и я на църква да ходя,
от бсък сивни да пвля,
с тим'и да се прикадам;
татко я майка ше подат
на трупка сватба ярчма,
я ше ключика откравам,
и ше сандъци отключам,
че ше се, любе, пременям,
ти със кадъшка примяна,
я пък я със бимбашийска,
че ше конето изведем,
и ше далеко забъгням!

286. СТОЯНЕ, ТРЪЦКИ СЕИЗИН

♩ = 58

— Сто-я-не, тръц-ки се-

и-зин, Сто-я-

не, ка-пу-о,

ла-не, ня ле те ду-ля,

Сто-я-не,

♩ = 144

287. ТИ ЛЕ БЕ, СТАЛЮ ЧОРБАЖИ.

Ти ле бе, Ста-лю чор-ба-

жи, ма-ри, сър-ма-шич-ка-та дър-жа-ва,

Ти ле бе, Стало чорбажи, мари,
сърмашичката държавна,
дето селото разпръсна,
по чудли села ергатки?
Стало селото разпръсна,
Тодор го с липа опися.
Тронца турци дойдоха

и си за Стале питаш:
— Де седи Стало чорбажи
и дека му е къщата?
Като при къщи отишле,
на Сталювица викнале:
— Булко ле, Сталюнице ле,
дека е Стало чорбажи,

нека отвънка излязе!
Пък Сталювица думаше:
— Стало няз село отиде,
версияте да сбира!
Със уста дума нема го,
със очи смъха, вътре е,
фатиха Стале чорбажи,
назъкъ му рѣки върваха.

288. ТОЙНЕ ЛЕ, ДИМИТРО

$\text{♩} = 150$

Той- не ле, Ди- ми- тро, мът- нами
ря- ка те- че, Той- не ле, Ди- ми-
тро, от бряг бря- гом би- е,

Тойне ле, Димитро,
мътна ми ръка тече,
Тойне ле, Димитро,
от бряг брягом бие,
Тойне ле, Димитро,
мостове прялва,
Тойне ле, Димитро,
на мостове стои,
Тойне ле, Димитро,
тѣнка ми, вѣкла мома,
Тойне ле, Димитро,
гимижко думя,
Тойне ле, Димитро,
гимижко браино,
Тойне ле, Димитро,
ела приведи не,
Тойне ле, Димитро,
мене и любе ми,
Тойне ле, Димитро,
брата ми ако щете,
Тойне ле, Димитро,
ку щете, нящете,
Тойне ле, Димитро,
да знае, да пѣвни,

Тойне ле, Димитро,
кой са годяни,
Тойне ле, Димитро,
размирни, разделни,
Тойне ле, Димитро,
саяко с братец тръгна,
Тойне ле, Димитро,
и с братец тръгнах,
Тойне ле, Димитро,
братец ме разгди,
Тойне ле, Димитро,
чужденец ме прие,
Тойне ле, Димитро,
прие и прѣмени,
Тойне ле, Димитро,
с овчарска прѣмяна,
Тойне ле, Димитро,
та че ми нарѣча,
Тойне ле, Димитро,
по-широко краѣй,
Тойне ле, Димитро,
да на те познаят,
Тойне ле, Димитро,
че си малка мома!

289. ТРЪГНАЛА Е ЯНА

$\text{♩} = 184$

Тръг- на- ла е Я- на
бра- тум лѣп да но- си,

Тръгнала е Яна
брѣтум лѣп да носи,
на пѣкъ срешна Яна
брата си Ивана,
той на Яна дума:
— Ми върни се, сестро,
ми върни се, сестро,
в село турци дошле,
пишат и въздишат,

кой която любя,
нея да си земе
На Яна се панна
енно старо хѣро,
енно старо хѣро,
старо и грознаво,
дето Яна мързѣ,
хем мързѣ, хем ниши.

290. ТРЪГНАЛА МОМА ДОБРИНКА

$\text{♩} = 63$

Тръг- на- ла мо- ма
До- брин- ка, жа- нѣм, бра- тум
си кон- че да по- и,

Тръгнала мома Добринка, жънъм,
 братум си конче да пон,
 де духа ветер вихрушка, жънъм,
 братум хи конче подлѣши,
 настѣши мома Добринка, жънъм,
 Добринка люто къляше:
 — Да даде госпожъ, кобно ле, жънъм,
 коне мекерѣ да сбират,
 и тебе, кобно, да земат, жънъм!
 Конет Добринки думаше:
 — Да даде госпожъ, Добринко, жънъм,
 турци рубинки да сбират,
 и в нашто село да дойдат, жънъм,
 робинки да си уловѣт,
 редум момите да ловят, жънъм,
 тебе робинка да земат!

291. УГЛАВИЛА СЕ ТОДОРА

♩ = 126

У- гла- ви- ла се То- до- ра
 за мом- че, за же- ме- рен- че,

Углавила се Тодора
 за момче, за жемеренче,
 за жемеренско свинарче,
 за Нане, за Доброолу.
 Наню на Стамбул отиде,
 сурня свинья да кара,
 Тодори сребро да купи,
 да дойде главеш да пият.
 Отиде, веке ня дойде.
 Тодора книга изписа,
 изписа, та я проводи:
 — Де да е Наню да дойде,
 да дойде, главеш да правим,
 на хубавият Велиденъ,
 на хубавият личен день,

ле ше му върна лишанът,
 дванадесето ялтѣне,
 тринадесету рубѣта!
 Наню хи върна къришалък:
 — Нека се главя Тодора,
 главя Тодора и жени,
 я нема веке да дойда,
 тва ня са мон ялтѣне,
 ям си на субашеток,
 субашѣт жемериняѣт,
 я е Тодора разбирам,
 че ходи със субашето.
 Тодора ходи за бла,
 субаш си конет поше
 и на Тодора думаше:

— На те, Тодоро, прялга,
 на горе нива да женеш.
 ми те, Тодоро, прялга,
 на висок чардак да седяш,
 била коприва да предеш,
 жълти ялтѣне да нажеш!
 Пък Тодора му думаше:
 — И тебе ня те прялга,
 в Жемемер да субашоваш,
 ми те, субаши, прялга,
 низ гора в гора да ходяш,
 таткум сваньята да пасѣш
 с писана гайда да свириш!
 Тодора ходи за бла,
 субаш на дугенъ седяше
 и на Тодора думаше:
 — Чу ле, Тодоро, разбра ле,
 че е бузгундук станало,

бузгундук, бузгун година,
 чорбазините ше сбират
 чорбазините дъшери,
 и тебе, Жоро, ше земат.
 речъ, Тодоро, таткум си,
 нека си впрегне колата,
 да те в Ехалѣ доведе,
 там ше те, Жоро, укрием!
 Каза Тодора таткум си,
 и той си впрегна колата,
 та я в Ехалѣ заведе.
 Субаш таткум хи думаше:
 — Хайде си впрегни колата,
 та си се върни в Жемемер,
 ние Тодора искаме.
 Като Тодора турчеха,
 девекъ тъпане бинаха,
 и девекъ зурли свиреха.

292. УДОЛО ИДЕ ПАШАТА

♩ = 58

У- до- ло и- де, ги- ди, па-
 ша- та, па- ша-
 та е-
 рим- бол- ска- та,

Удоло иде, гъди, пашѣта,
 пашѣта ериѣблската,
 като удоло, гъди, идѣше,
 и за Калинка питаше:
 — Де седи, гъди, бяла Калинка,
 и дѣка хи е къшата,
 къшата, гъди, чардаклията,
 и голямото дугѣне,
 къшата, гъди, чардаклията
 и широките дорове?
 Калинка, гъди, дори мѣташе,
 майка хи смети фърлише,
 като пашѣта, гъди, видѣла,
 Калинка метла фърѣла,
 хи си метлата, гъди, фърѣла,
 и го от конет свалила,
 пашѣта дума, гъди, Калинко:
 — Моме Калинко, Калинко,
 имате ли, гъди, бяли худѣи,
 имате ле тевно ехар'ю,
 за мене гъди, бяли худѣи,
 за коня тевно яхър'ю?
 Пък Калинка му, гъди, думаше:
 — Имаме, белки немаме,
 за тебе, гъди, бяли худѣи,
 за коня тевно ехар'ю,
 худѣи с меки, гъди, глѣвниче,
 и със широки къшшкове,
 пекано ягне, гъди, гьоргьоваско
 и върѣла люта ръкни!
 Седѣл бе, гъди, шу бе поседѣл,
 до два ми, до три мѣсѣца,
 пашѣта, гъди, сбира, тръгьовѣа,
 а пък Калинка плачеше:
 — Ти като собираш, гъди, тръгьовѣаш,
 и мене трудна оставиш,
 нито съм мома, гъди, с момите,
 ин млада будка с булките!
 — Моме Калинко, гъди, Калинко,
 Калинко, бяла бългѣрѣко,
 ако го родиш, гъди, момченце,
 да го на мене проводиш,
 пък ко го родиш, гъди, мом'яче,
 прѣ тебе да го оставиш!

293. ЩЕРО ЮРДАНКО

$\text{♩} = 63$

Ще ро Юр-дан-ко, Юр-дан-ко, ма-ри, бог да
 у-би-е май-ка ти,
 е, де-то те ро-ди ен-ни-ка,

Щеро Юрданко, Юрданко, мари,
 бог да убие майка ти,
 дето те роди енйника,
 енйника, твърде хубава,
 Юрданко, ни вайди ле се
 я болес, я дремна сѣпка,
 лицето да ти загрѣи,
 снагата да ти подгърби?
 Вчера ме срешна дрѣн турѣин
 и ме за тебе попита:
 — Расна ле мома Юрданка,
 стана ле мома голѣма,
 да дойдем, да я земеме!
 Юрданко, ше те потурчат,
 Юрданко, ше ме извърши!
 Пък Юрданка му думаше:
 — Тате ле, Стои чорбажи,

стори ми дрехи турѣачи,
 руса ми коса острижи,
 че ме с турѣин прѣводи!
 Ходила мома Юрданка,
 ходила девекь години,
 Юрданка овец пасѣше,
 на пѣтет, на кръстопѣтет,
 утам замина дрѣн турѣин
 той прѣ Юрданка позѣри
 и на Юрданка думаше:
 — Юначе, младо турѣаче,
 шу мѣсаш мома Юрданка!
 Пък Юрданка му отвърна:
 — Турѣине, дрѣн, та грозен,
 оше ле търсиш Юрданка,
 сега са девекь години
 кък са Юрданка погребѣ!

294. ЯРЪМЪТ ДИМО СЕДЯШЕ

♩ = 60

Я-ръ- мът

Ди-мо се- дя-

ше в Е-дрене на Би-

ли- де-то,

Яръмът Димо седяше
в Едрене на Билдето,
с димир букач наноги,
с белезници наръки,
с тежко синяй'я наرامо
на Славчовото дугене
и си на Славча думаше:
— Наляй ми, Славчо, наляй ми,
наляй ми вино на вира,
на вира вино бис мьра,
да пия, да се опиям,
кахър да си забравим,
че нямам къхър касъфъкь
и голлям кедер насьрше,
че са ме беда бедиле
и ме в тевница фърдиле,
два ми хабера донеле,
до два хабера дошани,
че ми булчето младолю,
два дядца, два близачета,
и двата дядца момченца,
и двите дядца умрале,
и булчето ми умрало!

ХАЙДУШКИ И КОМИТСКИ ПЕСНИ

295. АНГЕЛ И КЕРКА СЕДЯХА

♩ = 152

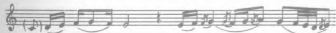
Ан-гел и Кер-ка се- дя- ха,

се- дя- ха, хо- ра- то- ва- ха,

Ан-гел и Кер-ка

се- дя- ха, се- дя- ха,

хо- ра- то- ва- ха, за- па-

на- ги-рет ста- да- ха.

Ангел и Керка седяха,
седяха, хоратоваха,
за панагирет стадаха,
за Дерекьоскет панагир.
Ангел на Керка думаше:
— Я ми е драго, Керко ле,
ръпска прамена да сторни,
на Дерекьово да подем,

на Дерекьоскет панагир,
на майка да те покажам,
като на хоро идеме,
цялото село да види,
каква съм булка докарал!
Оше си дума думаха,
Ангелум книга дунеха,
че го комита писале,

той си ва Керка думаше :
— Мене ми книга дунеха,
от Кир'я, от уйводата,
от Стоян Фасильовчето,
от Ефтим браточедат ми,
Сърмашничкият учител,
че ме комита писале,
събирам, любе, тръгнувам!
Керка Ангела молеше

и дремни съзни роняше :
— Ми хъди, любе Ангеле,
ше те, Ангеле, убият!
Не мина мало, ни млого,
на Керка хабър донеха,
че го Ангела убиле,
на деня на свети Илии,
на деня на свети Илии
в Гьоптеската мирин.

296. БЪЛГАРЕ ГЛАВА ДИГНАЛЕ

Българе глава дигнале,
българе и комиткетото,
със царят бой да се бият,
със царят, със господарят,
царството да му преземат,
царството, господарството.
Бре де са чуле, разбрале
пустите гърци проклети,
тие мазмата писале,
та я на царят пратиле;
— Царю ле, ми научиле,
царю ле, ами разбрале,
българе глава дигнале,
българе и комиткетото,
със тебе бой да са бият,
царството да ти преземат,
царството, господарството!

Царят бе хабър проводил,
редума тельял да инка :
— Събвирате се, маняв'я
и голи й боси цигане,
та във Добържа подите,
Добържа, Ескй Зааря,
Добържа да изгорите,
Добържа Ескй Зааря,
малките зюми робните,
младите булки порите,
старите боби кълните!
Горните били българци,
тие се по два ловяха,
та се в Дунавът фърляха,
та се Дунавът натляча,
като есенес шумата.

297. ВОЙВОДО, НАЛЯТ ВОЙВОДО

Войвода, налят войвода,
ти като седни кръстято,
та ядеш шиле тластятото
и пишеш вно цървено
и за ржкия провдваш,
имаш ле хабер, ле немаш,
че ня побтера загради,
башбузуци с калпаци
и бостанджий с байраци ?
— Дружико вярна, сгворна,
ядете, прочетите хи,
ку са до двеста, до триста,
ку са до седемстотини,
самичек ше хми излегнам!
Изялте, та хи прочеле,
ня биле двеста, ни триста,
ня биле седемстотини,
колко на гора лискетото,
колко на поле тревъята,
войводата хми думаше :
— Дружико вярна, сгворна,
бигайте, кой как можете!

298. ВЪЛКАНОВАТА МАЙЧИЦА

Вълкановата майчица
къделките си опрѣла,
по хората да ходи,
да слуша, да прислѹшова,
да пита, да разпитова,
мако хората ше рекат,
за синатѹк хи Вълкана.
Вълканов татко думаше:
— Сино Вълкане, Вълкане,
де беше, сино, де беше,
та те тѣдѣна немаше,
три дене и три вечера,
баба Сатина убиле,
и дѣшерита хи Недѣяна,
та думат, сино, хората,
ти си бид, ти си ги убил!
— Я ни бях, тате, я ни бях,

ми хѹдих, тате, ми хѹдих
надоло, къдѣ скелята,
да питам матрапаз'ято,
дават ле пари със файда,
със файда и със работа,
да зема пари със файда,
със файда и със работа,
приматѣ да си прикупи,
дугеет да си нагнада,
бре марѣ мерак за дуген,
за дуген, бяло бакалче!
Вълканов татко думаше:
— Купите вѣже сижим'я,
да си Вълкана убисим!
До три сижим'я купиле,
и трите са се скѣнале.

299. ГОРО, ТЕВНА ГОРО

Горо, тевна горо,
тевна, та зелена,
булка Тона ходи
низ тевната горо,
й високите буюн,
та гората пита,
пита, разпитова:
— Горо, тевна горо,
тевна, та зелена,
гѹро, ни ле вида

Яндрев войвода?
Гората продума:
— Тѹно, булко Тѹно,
я и да го вида,
я го ни познавам!
— Гѹро, тевна горо,
тевна и зелена,
Яндрев войвода
млого тайфа води,
зелен байряк носи

300. РАЗБОЛЯЛ МИ СЕ МЛАД СТОЯН

Разболя ми се млад Стоян, мари,
млад Стоян, млада войвода
срѣдя ми гора зелена,
под енѹ дѣрно високо,
ковче му накрай вързано,
Стоян на конче думаше:
— Кѹпай, конче ле, дѣлабоко,
дѣлабоко, конче широко,
даво одѣша да найдем,
устата да си разкъсним!

301. ГОРКИТЕ БЯЛИ БЪЛГАРЕ

$\text{♩} = 132$

Гор-ки-те бя-ли бъл-га-ре,
ти-е се ту-ку мо-ля-ха,

Горките бяли българи,
тие се туку моляха,
енгъш българско да стане,
българска съгъга да съди,
български ескър да сберат.
Моляк и е станало,
българска съгъга сѣннала,
български ескър събрале,
редум селата писале,
редума Хесакията,
Кайнаржа и Дулгерая,
Кайрякът и Панчирево,
Гръцкото село и Коняк,
Кълаво и Стойлово,
Сърмашък още Чеглажк,
Търново и Дерѣкьово,
пусто Гьоктепе самичко,
него най-млого писале,
редесек и пекъ момчета,
и девекъ души женина,
най-напреш, мале, писале,
на болен Гьорги момчето,
и Димитър Настъпничето,
комита дуиа Стефану:
— Холаи, Стефане, Стефане,
стига хи, холаи, писова,
че ше те кълят момите,
и ше да плачат жените,
жените и майките хми!

302. ГОРКИТЕ ГРАМАТИЧЕНЕ

$\text{♩} = 60$

Гор-ки-те гра-ма-
ти-че-не, гроз-на
хи бе-да бе-ди-ле, че
са че-та-та пре-да-ле,

Горките граматичене,
грозна хи беда бедиле,
че са четата предале,
четата и комиткето,
че кой туко хи предале,
че хи е предал куметът,
бре Иван Папазооу.
Като научи Гержиков,
той си дружина преведе,
цалата смъртна дружина,
та хи заведе, заведе
горе ми на Мерало̀во,
на Мерало̀вска курия,
три дени глави седмле
и дружина е решила'
куметът да си убие,
три пъте комбус фърляле,
все се Стоявуи падаше
в Граматиково да по̀де,
куметът да си заблаи,
пък Стояи хми се молеше:
— Ни бива, хо̀лми, да ходя,
че ме е учо изгледад
от малки дене сираче!
Той става Стояи отиде,

като го видя учу му,
той на Стояиа думаше:
— Сѣнии, Стояие, да ядем!
— Я нема, учу, да сѣнна,
мене ме прати Гержиков,
да дойда да те забѣра,
пре него да те забѣда!
Ставалѣ, та са тръгивале,
вървилѣ, шу повървилѣ,
до учувни му чифлитѣ.
Стояи учум си думаше:
— Мене ме прати Гержиков,
да дойда да те заколим!
А пък учу му думаше:
— Стояие, мое улуче,
ни ле те, хо̀лаи, изгледад
от три години сираче,
ни ле ти къши направих,
ни ле ти куниа биподъля,
ни ле ти гледам жената,
жената, дремните дича,
остай, Стояие, почѣкай,
да легна сънь да зяосна,
тогана ше ме заколиш!

303. ГОДИНО ЦЪРНА, ТА ГРОЗНА

♩ = 132

Го-ди-но цър-на, та гроз-на, ма-ри.

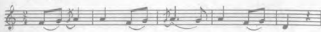
де дой-де, да не дой-де-ше.

Годино църна, та грозна, мари,
де дойде да не дойдеше,
та са хайдутки изляле, мари,
та са ходиле, ходиле,
редуча по чубането,
и още по чифлитето,
най-подире са изляли
на село Урум-беглия,
на Гьоргиевото дугъне;
тие Гьоргите рекаха:
— Коя е, Гьорги, коя е,
чия е това момченце,
дето ти седи в дугенет,
дето ти име чашите?
— Това е клето сираче,
та е на мене чираче!
— Стратито, Гьорги, ня лъжи,
ние го Димче знаеме,
че е на Дякът унуче,
ше ходеш, Гьорги, в Търново,
на много здрав'и на Дякат,
нека ни Дякът проводи
до девекъ чуфта царуле
и девекъ пити кашкавал,

и един билник ракия,
и три хиляди ялтъне,
дйтето ше му пуснеме!
Като научи майка му,
ки дремни създи рунаше
и на дяда си думаше:
— Я ше дам, дядо, парите,
дето ме татко пряхкъбоса,
дятето да си отнемам!
— Ми дава, булко, парите,
и други дяца имате,
имате и ше имате,
и ше хми, булко, пръводям
до един билник ракия,
и в ракията утрова!
Увводата хми думаше:
— Дайте на Димча най-напреш,
че я дядо му проводи!
И се дятето завая
като кокшока заклана;
Страти на Миле думаше:
— Извади, Миле, камата
и стани, та го зъколи,
да ня се мъчи дятето!

304. ГЪОРГИ ЛЕ, ХАЙДУТИНЕ ЛЕ

♩ = 138

Гьор- ги ле, хай- ду- ти- не ле.

хо- ра- та, Гьор- ги хо- ле- ха

Гьорги ле, хайдутине ле,
хората, Гьорги, ходеха
на Босна на панагирет,
пък ти под Босна седяше,
под Босна на пътеката,
в лешкът на каменкът,
седяше, пътет вардеше,
да мине Коста Ковачки,
я Коста, я ле синът му,
и тъка брат му Димитър.
Ня мина Коста Ковачки,
ни Коста, нито синът му,

нито пък брат му Димитър,
ми мина Илчо Търноски,
Илчо, младото желече,
къргуюското бакалче,
сурия бвше караше,
сурията бе минала
от нъва страна ряката,
ряката Каръмлъчката,
Илчо приходга търсеше,
с кончето да си подминне.
Гьорги дружином думаше:
— Дружином вирна, сговорна,

фърляйте, ели ше фърля,
ше фърля, да го убиям!
Той фърля Гьорги, той фърля,
та го от конет събори.
Другите зели парите,
пък Гьорги му зе хабъта,
хабъта гайтанлията
и фесът хундалинта,
и цървеният къргалък,
дето хи Илчо носеше,
в Кърман, на панагирет.

305. ГЮРГАКЮВАТА МАЙЧИЦА

♩ = 132

Гюр-га- юю- ва- та май-чи- ца, ма-ри,

ка- го хи ка- бер до- не- ле

Гюргакювата майчица, мари,
като хи хабър донёле
от сиватък хи Гюргакю, мари,
че Гюргакю Влашко ше поде-
на Влашко и на Богдавско,
раните да си леква,
раните жервалните,
и крушунь, крушуньните,
разплете коса до зёмя,
виквала, та се припяла,
и на дугенет отиде,
на Костадиноват дугеня,
на Костадина думаше:

— Сиво ле, Костадино ле,
ти пиши книга голяма,
та я в Гьоктепе проводи,
до Никола Бъкаржиолу,
до Стоян Желёбоолу,
века ми пратят парите,
парите, трите хильяди,
дето хми Гюргакю работи
пчли четири години,
да ня ме карат да ходя,
че ако ида в Гьоктепе,
огънет ше хи изгорб,
одъта ше хи отнесе!

306. ДОБЪР ТИ ВЕЧЕР, СТАНЧЕ ЛЕ

♩ = 69

— До- бър ти ве- чер, ма-ри, стан-

че ле! — Дал хи бог

до- бро, ма-ри, сей- ме- не,

— Добър ти вечер, мари, Станче ле!
— Дал хи бог добро, мари, сеймене,
мене ме Станче, мари, хи думат,
мене ме думат, мари, Тодоро.
— Тодоро, гбра зелена,
гиди висока лильяно,
като сте село голямо,
ми имате ле буляре,
буляре и чорбажи?
— Имаме, белки немаме,
и мой е татко булярин,
булярин и чорбажин,
хайдете да ве заведем
в нашата плявна голяма,
голяма, керемидена,
татко за слама ше дойде.
да го, сеймене, фатите,

парите да му земете!
И хи Тодора зведе
в тяхната плявна голяма,
голяма, керемидена,
че хи Тодора закльчи,
и хи Тодора запали
от четерите краюве.
Сичонте горят и мъчат,
най-малничкото сейменче
плачеше и наридаше:
— Кальмяно, Жоро, калмяно,
нале ти си ме кръстна,
нале ши да ме вичуваш,
пък ти ме, Жоро, запали!
— Гьори, Стояне, и мълчи,
я ако те бях кръстна,
немаше да си сейменин,
сейменин и еийчарин!

307. ЗАРЪЧАЛ СТОЯН

♩ = 63

За рь- чал Сто- ян,

по- рь- чал от И-

рин- Гирин пла- ни- на, от хай-

душ- ка- та сбир- ни- на:

Заръчав Стоян, поръча
от Ирин-Пирин планина,
от хайдушката събирнина:
— Нека ми майка донесе
чувало и ножицето,
древна ярина да срига,
древна ярина шилешка,
още по-древна матрунска,
и да ми майка доведе
моята сестра Калинка,
и мойто любе Тодорка!
Като е дошла майка му,
кън го найде, че стрижé,
ими го найде да лежи
със девекъ равни кърпани.
Стоян майчи си думаше:
— Мале ле, мила, майчо ле,
змия ми ляжи нà сърце,
сегия я, мале, извади!

— Страх ме е, сино, ня мога,
я си без сына поминам,
ма без ръчица ня мога!
Стоян сестра си помоли:
— Сестро Калинко, Каленко,
змия ми ляжи нà сърце,
сегия я, сестро, извади!
— Страх ме е, бако, не мога,
я си без братец поминам,
ма без ръчица ня мога!
Тодорка млада невеста
не чака да я повика,
повика Стоян, помоли,
кън се Тодорка опрèтна,
от вкèтè, та до лактата,
бръкън Стояну в пàзуката,
кън ня извади змията,
ами извади кемèрет,
кемèрет, пълан с лятèне.

308. ЗАДЕЛИЛА СЕ МАЛКА ЧЕТИЦА

♩ = 80

За-де-ли-ла се мал-ка че-ти-ца,

мал-ка че-ти-ца, по-ти-ма ду-ши,

та я о-тиш-ла в се-ло Сър-ма-шик,

Заделила се малка четица,
малка четица, петима души,
та я отишла в село Сърмашик,
оде ги видя грък ишпивоина,
той си написа книга омазна,
та я проводи в Малко Търново,
в Малко Търново, на хаймакамът.
Каймакамият книга четеше,
книга четеше и се чудеше.

как да улови мънишка чета,
мънишка чета, петима души,
той е проводил ескер с зибатин,
та са отишли в село Сърмашик,
бастисали го, сардисали го,
разпръснала се малката чета,
малката чета, петима души,
и са убиял Пано Ангелов,
Пано Ангелов и Равашоло.

309. ЗЛАТКА У БАБА СИ ОТИДЕ

♩ = 63

Злат-ка у ба-ба си

о-ти-де и

на ба-ба си, ма-ри,

ду-ма-ше:

Златка у баба си отиде
и на баба си, мари, думаше:
— Я дойдах, бабо, я дойдах,
я дойдах да ви посядям
и се от Георги олякам,
че Георги у нас ня яде,
и Георги у нас ня ляжи,
и да те молба помолям,
пъсни ми лелька дружина,
страх ме е в къщи да фляга,
страх ме е само да легна,
той ходи Георги хайдутин!
Златкина баба думаше:
— Иди си булко, легни си!
Горката Златка, горката,
като е чузла чуздинка,
кито е клета сирота,

кън си във къщи отиде,
та си огълет разроби
и си кандилет запали,
че севня Златка заплака:
— Нале съм чузла чуздинка,
нале съм клета сирота,
кой ше ми дойде дружина!
Георги на врата почука:
— Стани ми, Златко, отори!
Кън стана Златка отори,
Георги на Златка думаше:
— Ят ме е, Златко, ят ме е,
ят ме е друг да те има,
пък си ми мила, асбе ле!
Той хи главата закръши,
закръши и я отрига.

310. КИРЮ И ТОДОР СЕДЯХА

♩ = 60

Ки-рю и То-дор се-дя-
ха, ма-ри, на меж-ду пус-то
Пен-гю-во, Пен-гю-во и
ма-ха-да-та,

Кир'ю и Тодор седяха, мари,
на между п'сто П'нгюво,
П'нгюво, и махалата,
калпаците си меняха,
и си свирките гласяха.
Тодор на Кир'я думаше:
— Га ше е Църног'рово,
га ше е нашет панагир,
мене ми майка заръча,
на панагирет да п'да,
да гледам, да отбирвам
и да ме майка углавя!
Още си дума думаха
и кучетата залаха,
залаха и закръжиха,
и хайдуткето дойдаха,
Кир'ю Тодорум думаше:
— Земи, Стояне, ведр'ото,
та иди ода та налий,

да сторим пита голяма,
пък я ше флая в егрекът,
да фате б'шлет шидето,
г'скето да си гостиме!
Пък хайдуткето рекаха:
— Кир'ю ле, Кир'ю кеках,
немой му мени името,
ние го знаем Т'бето,
ние ви нищем гозбата,
ази искаме Тодора,
та да не Тодор заведе
на бур'лковоим овците,
да фатим Г'оргия и Стойча!
Като хи Тодор заведе,
Стойчо Тод'рум думаше:
— Холяя, Тодоре, Тодоре,
како ти лошо сторихме,
та хайдуткето доведе?

311. МАНДИНА БАБА СЕДЯШЕ

♩ = 52

*Ман-ди-на ба-ба
се-дя-ше от-
вън-ка на хо-ра-тъ-та

Мандина баба седяше
отвънка на хоратата
и на комшияки думаше:
— Сега е една година,
от как сме Манда доведе,
вече се Стоян буктияса
и биволято яктиса
къта день дърва да кара,
къта день брашно да меле,
огънет ни сме зариле,
кандилет ни изгасиле,
от г'ске, от познайниде,
от Мандините ронини!

Манда от ода идеше,
ки чу баба си шу рече,
и си вън къшия отиде,
та се над люл'ка наведе,
и си дитето нахрани,
че на берб'рин отиде,
руса си коса острига,
и се вън къшия върнала,
събяче сини чукмани,
надяна дрехи хайдушки,
че наби г'ра зелена,
та събра вирна дружина.
Девекъ години ходила,

ходила, хайдутовала,
на десетата година
Манда се в село върнала,
приш Стоянове минала,
приш Стоянови д'рове,
м'мченце стои на дори,
Манда м'мченце попита:
— М'мченце, малко юначе,
ми тука ле е баба ти?
Пък м'мченце хи отвърна:
— Баба се вчера помина,
днеска сме баба гробиле!

312. НАРАМИЛ СТОЯН ХАЙДУШКА ПУШКА

♩ = 188

На- ра- мил Сто- ян, по- ра- мил, Дой- не,

на- ра- мил Сто- ян, по- ра- мил

Нарамил Стоян, порамил, Дойне,
 нарамил Стоян, порамил
 хайдушка пушка нараво, Дойне,
 и тешка саб'я прис кръстат,
 та че прис село замина, Дойне,
 прис село, прис чаршията,
 покрай новите дугене, Дойне,
 по дугенето седяха,
 попове и чорбаджи, Дойне,
 златари и коюмджии.
 Стоян попове думаше, Дойне,
 попове и чорбаджи:
 — Като седите, пиете, Дойне,
 на мене ше ле кажете,
 углавиле се Тодора, Дойне,
 Тодора, мойта галница,
 Тодора, мойта галница, Дойне,
 чурбажничката дъщеря,
 чурбажничката дъщеря, Дойне,
 и поповата унука,
 ку се Тодора углавил, Дойне,
 ку я на другок далете,
 селото ше ви запалям, Дойне,
 от четирите кракове,
 на прах и пепел да стане, Дойне,
 с'емята да се изравни,
 подзема ше го изгорем, Дойне,
 подзема по Димитров ден,
 ючумеш ше го насяем, Дойне,
 ючумеш, бяли пченица!

313. НАСТАСЕ, НАСТАС ЧОРБАЖИ

♩ = 120

Нас- та- се, Нас- тас чор- ба- жи,

зна- еш ле, Нас- тас, пов- ниш ле,

Настасе, Настас чорбажи,
 знаеш ле, Настас, поновиш ле,
 когато бяхме момчета,
 момчета, бичкижичета,
 субашки дъски бичехме,
 дъмгажи си немахме,
 дъмгажи си немахме,
 на дъска дъмга туреше,
 на десек енна зимаше,
 волниата хи крадяше,
 та ги одер'я градеше,
 да ти докод'т, докод'т
 турците от монците,
 гърците от чардапите,

и харачето дойдоха,
 харач'ято ни да сбират,
 немахме пари да платим,
 та ти ни Настас накара
 на хубавият Велиден,
 на хубавият личен ден,
 г'то момите играят,
 момите с бяли хустане,
 булките с сини чукуване,
 пък ние в дам'т лягахме,
 и прис дувър'т гледахме,
 и се на бога моляхме,
 летни ни, боже, летни ни,
 летни ни летна росица,

да се гората разлистн,
 да съвие лято пролято,
 и хайдуткето да тръгнат,
 ние с хайдутке да подем,
 Настаса ше уловиме,
 уловим, да го върземе,
 голями клади ше сберем,
 сберем, ше ги запалим
 и ше Настаса опечем,
 като ми ягне гюргьоско,
 гюргьоско и панагирско,
 г'ри се, Настас, п'чи се,
 г'ри се, Настас чорбажи!

314. МОЕТО ЛЮБЕ

♩ = 132

Мо-е-то лю-бе, ма-мо, лю-бе

Ди-мит-ре, ка-ди-то хо-ди, ма-мо,

не ми ка-зу-ва,

Моето любе, мамо,
любеш Димитре,
кадъто ходи, мамо,
ни ми казува,
утрин излиза, мамо,
пешум тръгнова,
вечер га дойде, мамо,
със коня дохода,
и на конето, мамо,
мишино дисаги,
и във дисаги, мамо,
ризи кървани.

Сноща се върна, мамо,
и ми донесе
ръка десница, мамо,
на мало пръска
сребърен пръстен, мамо,
и на пръстенет
име писано, мамо,
име писано,
име Тодоре, мамо,
шо да прелича, мамо,
шо да прелича, мамо,
на мойто братле!

315. Я ВИКНИ, СЛАВКО, ТА ЗАПЯЙ

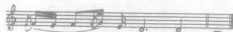
♩ = 63

Я вик-ни, Слав-ко, та

за-пий от ед-но гър-

ло-два гла-са,

— Я викни, Славко, та запяй
от едно гърло, два гласа,
от един език, два ръчи!
— Страх ме е, баю, страх ме е,
че имам любеш хайдутин,
по гласът ше ме познае,
ше дойде да ме открие!

— Ня бой се, Славко, ня бой се
като е тука баю ти!
Викнала Славко, запяла
от едно гърло, два гласа,
от един език, два ръчи,
и се писаната понесе,
по делешите банр'я
и хайдуткето дойдаха.

316. Я СНОЩА, МАЛЕ, ОТИДАХ

♩ = 132

Я сно-ща, ма-ле, о-ти-дах

на сту-ден би-стър кла-де-нец,

Я сноща, мале, отидях
на студен бистър кладенец.
тамън се туко навѣдах,
студена ода да налям,
студена ода ледена,
ледена, лед поледена,
конски зингѣи строваха,
мъжки гласове зачука,
и я се спинах, обърнах,

удоло, мале, идяха,
тридесте млада юнака,
със три зелени байрака,
и мойто любеш там беше,
там беше, мале, видях го,
и я се, мале, задничих,
зад едно дърво борова,
даво ме, мале, ня види,
ня види и ни познае,

пък той ме, мале, пак видя,
пък видя и пак ме позна,
и ме на име повика:

— Тодоро, любеш тъжовно,
затъжи ле се за мене,
къкто й я, любеш, за тебе,
като ми ягне гърбъгоско,
като ми шле петроско,
га го майка му опнае,
че фрънке, та го остави!

317. ПЕЮ В ДУГЕНЕТ СЕДЯШЕ

$\text{♩} = 132$

Пе-ю в ду-ге-нет се-дя-ше,
в ду-ге-нет, та в и-мя-ши-кът,

Пею в дугенет седяше,
в дугенет, та в имяшайкът,
та била книга държеше
и църно писмо четеше.
Гьорги й Никола вгъгнаха,
тие на Пен рекаха:
— Пею ле, юзлѝш кафаѝяр,
шу четеш, Пею, та плачеш,
ле ти са миле момѝне,
момѝне гьоктепечевѝте,
Васильѝки дажи Пѝбова,
и Мара Лѝхавѝжѝнова?
— Ня ми са милѝ момѝне,
момѝне гьоктепечевѝте,
Васильѝки дажи Пѝбова
и Мара Лѝхавѝжѝнова,

маљѝкѝт дойде ня дойде,
по-гољѝмѝт да дойде,
пѝкъ бѝяко мене провѝда,
че немам жена и дяца,
и немам кѝща ѝглава,
ня му е зѝрет на бате,
че има жена и дяца,
и жена кѝща ѝглава,
ми му е зѝрет на бате,
че и той мѝѝа ше иска,
когато дойде времето,
тѝткѝм мѝѝата да дѝлим!

ку си Васильѝки угљѝви,
ки е Елена ѝмѝясту,
по-бѝла и по цѝрвена,
по-тенѝка и по-висоѝка!
Имаме братѝче погубен,
сега чѝтери години
как ня го бѝхѝме разбрае,
сега ни книга провѝди,
от Галѝц, книга вѝзв Бургас,
от Бургас, вѝзв Урумѝсково,
от Урумѝсково, в Гьѝктепе,
и вѝзв книгѝтата писува,
че дяжи болен, умира,
самѝчек в тежѝкъ чуждѝнѝкъ,
да подем да го ѝбѝдем,
братѝчето и двѝмѝната,

318. ПОТЕРЯ СЕ СБИРА

$\text{♩} = 60$

По-те-ря се сби-ра
на Ос-ман ба-и-ра,

Потеря се собира
на Осман баира,
на Имяхѝните,
туко се събират,
я пѝкъ ня трѝгуват,
тие чаѝака,
Авѝжи Дѝмитра,
Авѝжи Дѝмитра,
сеймен Дѝмитра,
уйко му Едрю
три пѝте ходи,
три пѝте ходи
в Караеврена,
той на Дѝмитра
тихом говори:
— Я хѝйде, хѝйде,
Авѝжи Дѝмитре,
Авѝжи Дѝмитре,
сеймен Дѝмитре,
сѝс нас да дойдем
и да ви станеш,
и да ви станеш
маѝда уйвода!
Я пѝкъ Дѝмитѝр
отговарѝше:
— Я нема, хољан,
нема да дойде,
че сѝм си ходѝл
вчера на врачѝка,
та ми врачѝчѝна
и ми угѝди
в Еленѝскѝт месѝец
и Кѝстѝадѝнѝскѝт,
в гѝра да ни физѝвам,
пушка да ня носѝ,
че ми се гледа
мѝлого лошаво,

до три казѝве
цѝрѝна маѝриѝка!
Уйко му Едрю
пѝкъ запоѝфѝтори:
— Стѝанѝвай, Дѝмитре,
стѝанѝвай, трѝгуѝвай!
Та са трѝгуѝвале
и са стѝгнале,
и са стѝгнале,
и са стѝгнале
село Караеврен,
та запаљѝле
висѝоѝки куљѝ,
висѝоѝки куљѝ,
трѝцѝки жѝмѝи,
пѝљѝни сѝс дяца
ѝ бѝли кѝдѝни,
тие познале
сеймен Дѝмитра,
сеймен Дѝмитра
и му се молѝт:
— Ми дѝнесѝте
нови кѝолѝме,
та да се фѝрѝяѝт
бѝли кѝдѝни,
бѝли кѝдѝни
и дреѝни дяца!
Та са дѝнесѝле
нови кѝолѝме
и се фѝрѝяѝле
бѝли кѝдѝни,
бѝли кѝдѝни
с жѝљѝти ѝнѝзѝи,
с жѝљѝти ѝнѝзѝи,
и дреѝни дяца.
Пушка пѝкѝнала
и си удѝри
Авѝжи Дѝмитра,
сеймен Дѝмитра.

319. ПРОЧУЛ СЕ, МАЛЕ, МЛАД СТОЯН

$\text{♩} = 56$

Прочул се, мале, млад Сто-
ян низ та-ва го-ра
ве-ле-ка, не мо-же
ни-ле да фрък-не,

Прочул се, мале, млад Стоян
низ тава гора зелена,
не може пина да фръкне,
киму ле пътник да мине,
на два го друма вардяха,
на третият го фатиха,
та го завеле, завеле,
на поп Ирино добрите,
поп Ири има два мома,
третата Ружа свакница,
момите дори натаха,
Ружа сметите фърлаше
и на Стояна думаше:
— Стояне, хайлаутине ле,
утрина ше те убясят,
на дарковите дорове,
царича сеир да гледа

и царковите деччица.
Ня ле ти е мило, Стояне,
за живокъ и за бялелат свят?
— Ружиче, свакну побова,
ни ми е мило, Ружиче,
за живокъ и за бялелат свят,
я се на живокъ отживях,
ни ме е млого мързело,
га видя човяк убясен,
че му е риза кирлява,
че му е чамбър разрошен,
та ше те моля, Ружиче,
да ми ризата опереш,
главата да ми омнеш,
с гребенъ да я разреших,
та га ме утри убясят,
да ми се риза бядяе,
да ми се перчем ватрие!

320. РАДО ЛЕ, МАВРУВИЦЕ ЛЕ

$\text{♩} = 56$

— Ра-до ле, Ма-
вру-ви-це ле, ста-
ни ми, Ра-до, о-то-ри,

— Радо ле, Маврувице ле,
ста̀ни ми, Радо, отори,
че ве́ке ми е дудя́ло
от твѝа сили дѝждове!
Рада отвѝтре поника:
— Ни м'ясаш Мѝвер кехая,
ми м'ясаш Гѝорги хайду̀тин!
— Още ле, Радо, да никам,
още ле вѝзка да стѝва,
та да ме бият вѝтрове,
вѝтрове студѝенцето,
и да ме капят капките,
и мене и мойто конче?
Лѝга я Гѝорги, мамѝ я,
и ки се Радо пралѝга,
та става и му отѝри,
каго вратата отключи,
ня флѝже Мѝвер кехая,
ми флѝже Гѝорги хайду̀тин,

с хайдушка пушка на̀рамо,
с чафте пишов'я на по̀ис.
Гѝорги на Рада думаше:
— Дѝвай ми, Радо, гиздѝло,
дет ти го, Радо, дадѝха,
кога те, Радо, глѝвѝха!
— Пронцавай, Гѝорги, немаме,
гиздѝлото е на о̀ще!
— Мене ме, Радо, ня лѝжи,
ми си хубиво припомни,
кога бе булка под бу̀ло,
и те от прѝкѝва до̀веха,
пред кѝщи хѝро сторихте,
и ти хорото одеше,
я пѝк баба ти думаше:
— Подрѝпни, бу̀лко, бу̀лното,
да ня се гледа гиздѝло,
че Гѝорги ходи низ хѝро!

323. СЕСТРО ДАЛЪЛЯНКО, ДАЛЪЛЯНКО

♩ = 60

— Сес- тро Далъ- ля- нко,

Далъ- ля- нко, ма- ри, я вче- ра,

сес- тро, за- ми- нах

— Сестро Далълянко, Далълянко, мари, той ме е Вълчан послужил, мари,
я вчера, сестро, заминах сто драма жълта ракия,
прис Стамбул, прис Еджуле, мари, и ме за тебе попитал, мари:
та там си найдах, заварих, — Ходи ле още сестра ти,
Вълчана баш хайдутинът, мари, сестра ти, бяла Далълянка, мари,
че го мекеме правяха, стана ле мома хубавя?
и я му станах кефилет, мари, И ти армаган проводи, мари,
та го Вълчана пушаха, армаган, ситен маргарик!

324. СТРАТИЮВАТА МАЙЧИЦА

♩ = 58

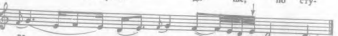
Стра- ти- ю- ва- та май-

чи- ца нис го- ра

в го- ра хо- дя- ше, по сту-

де- ни- те кла- ден- ца,

Стратювата майчица
нис гора- в гора ходиле,
по студените кладенци,
по хайдушките курии,
та си гората питаше,
гората и планината:
— Ня видяхте ле Стратию,
Стратий, стратиният хайдутин?
Гората шуми и мъчи,
кладенци текат, бълбукат
и нищо ни хи продуват;
сам си се Стратий обиди
от една гъста дървава,
от една тевна курия:
— Тука съм, мале, що ти съм?
— Хайде се, сино, оставай,
от тоя грозен занаяк,

грозен занаяк, хайдутлук,
че веке ми е додбло,
от тва ми вусто жандарче,
ката день да ми дохода
и да ти плаши жената,
жената, дремините дяца!
Стратий майки си думаше:
— Маю ле, стара майчице,
лесно се в гора набина,
мъчно се в село завръща,
ти кажи на жандарчето,
да ня ми в зъщи дохода,
да ня ми плаши жената,
жената, дремините дяца,
че ако дойда във село,
главата ше му обдргам!

325. СЪБРАЛ БЕ ГЪЛЪО ВОЙВОДА

♩ = 144

Съ- брал бе, Ра- до, Ра- до ле.

съ- брал бе Гъ- лъо вой- во- да

Събрал бе, Радо, Радо ле,
събрал бе Гълъо войвода
сто седемдесет юнака,
сто седемдесет и седем,
още му седем трибуват,
трибуват да ги дотъкми,
и той хи на пъкъ намери,
ламери, та хи дотъкми,
та хи заведе, заведе,
горе ми на сьървишето,
Мераклицката курия,
и на дружина думаше:
— Яште, дружина, и пийте,
и се на варда имайте,
на варда и на даяръндя,
хрънете коне на табла,
точите саб'и фрегани,

пълните пушки буйлии,
че ни е пътет делеко,
четеридесте сахъте,
пък ние ше го земеме,
дружно, за дванъдесте,
та вечер шт бастисаме
Едита и Самоково,
момата ше хми земеме,
момата, Станка хубавя,
ки ни се Станка смиела,
че си войвода немаме,
войвода и байрактарин,
кой да ни оди дружина,
кой да ни носи байрякът,
ки ше ни стане войвода,
ки ше ни носи байрякът!

326. ТУРЧИН ПРЯС ГОРА ВЪРВЯШЕ

$\text{♩} = 60$

Тур- чин пряс го-
 ра вър- вя- ше, пряс
 рос- но, буй- но
 ли- ва- де,

Турчин пряс гора вървяше,
 пряс росно, буйно ливаде,
 много робинки караше,
 най-напреш върви Тодорка,
 със мъжко дъте вървяхи,
 турчин Тодорки думаше:
 — Мари Тодорко, Тодорко,
 мари, върви си дитето,
 ти ня мош дъте да носиш,
 да те мамшикът ня бие,
 камшикът по бяла шия,
 да те конето ня тъпте,
 конето по бяли пъти.
 Тодосра ходи низ гора,
 ки найде дърво високо,

та си люляката вързала,
 в нея Дам'инче положи
 и на ам'инче думаше:
 — Сино Дам'ине, Дам'ине,
 кога кошута подмине,
 кошута да те вървими,
 кога росница поръси,
 росница да те окълие,
 кога витър повие,
 люляката да ти люлие,
 да растеш, сино, да растеш,
 по-скоро голем да станеш,
 от село в село да ходиш,
 майка си, сино, да търсени,
 от робство да я отървеш!

327. ХОДИЛА ЯНКА ХАЙДУТКА

$\text{♩} = 52$

Хо- ли- ла Ян-
 ки хай- дут- ка,
 хо- ли- ла,
 хай- дут- ва- ла,

Ходила Янка хайдутка,
 ходила, халугуваала,
 та че се в село върнала,
 събляче дрехи хайдучки,
 надяна руба лѣфтерска,
 че на попрелка отиде.
 Запрела Янка, запала,
 два жени крива реказа:
 — Търговче сбора, тръгнова,
 на касабата ше поде!
 Уде хи Янка зачула,
 ки на майка си думаше:
 — Остави мале, прѣлото,
 стани ме в къщи заведе,

люта ме треска разгрее,
 клетя ме глава забула!
 Янка си в къщи отиде,
 вършила хурка ъ вретено,
 събляка руба лѣфтерска,
 убляче руба хайдучка,
 че наби гора зелена
 и на дружина викнала:
 — Дружино върна, сговорна,
 де да сте тука, ълате,
 търговче сбора, тръгнова,
 на касабата ше поде,
 да земеи да завардам,
 парите да му зѣмеи!

328. ЦЪРНИЯ, ГОРО, ЦЪРНИЯ, СЕСТРО

$\text{♩} = 138$

Цър- ния, го- ро, цър- ния, сес-

тро, два- ма да цър- ня- ем,

ти за лис- ке, го- ро сес- тро,

и за мой- та мла- дос,

Църний, горо, църний, сестро,
 двама да цървяем,
 ти за лиске, горо сестро,
 и за мойта младос,
 тебе те е, горо сестро,
 слава осланила,
 мене ме е, горо сестро,
 майка оглавила
 за едно лудо, горо сестро,
 за едно разбойниче,
 денем ходи, горо сестро,
 низ зелена гора,
 вечер носи, горо сестро,
 все чувшики глави,
 сноща вечер ми донесе,
 братува ми ръса,
 и е познах, горо сестро,
 по златният пръстен,
 ма не мога, горо сестро,
 нищо да му река!

329. ЧУ ЛЕ, МАЛЕ ЛЕ, РАЗБРА ЛЕ

$\text{♩} = 120$

Чу ле, ма- ле ле, раз- бра

ле, Ен- же- то

дой- де в се- ло-

то, ма- ри, Ев- же- то дой- в-

де в се- ло- то.

Чу ле, мале ле, разбра ле,
 Енжего дойде в селото, мари,
 Енжего дойде в селото.
 Тоню майчим си думаше:
 — Я дай ми, мале, а дай ми, мари,
 от тойте много злотои,
 от красатите рупове, мари,
 от красатите рупове,
 да слез крушунь сто драма.
 Енжего да си убиям, мари,
 Енжего да си убиям!
 Енже по мостът вървише,
 конче му кротко кроташе, мари,
 като ми млада изваста,
 тежка се пушка отпена,
 удари Енже в сърцето, мари,
 та го от конет събори.

330. ШУ ГЛАС СЕ ЧУЕ.

♩ = 132

Шу глас се чу-е, шу глас

се чу-е по Ру-мен-ли-я,

по Ру-мен-ли-я,

Шу глас се чуе
по Румелия,
мома де пие
в долна градинка,
ерген де свири
в гора зелена.
Ни мома пие,
ни ерген свири,
ми се събират
млади комитя,
млади комитя,
еснаф българе,
бой да се бият
с турци проклети,
мегдан да знаят,
земя да делят.
Българе всят
Мидан Енос,
турците дават
до Кайбашаре.

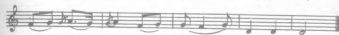
ПЕСНИ ЗА ВОЙНИТЕ

331. ГОДИНО ЦЪРНА, ТА ГРОЗНА

♩ = 178

Го-ди-но цър-на, та гроз-на,

де дой-де, да ня дой-де-ше

Годино църна, та грозна,
де дойде, да ня дойдеше
и пътет да ня найдеше,
де гяди уйна проклета,
та ни народът пороня,
и стари хора, и млади,
най-млогу млади момчета,
момчета главениковци,
и Спасю, и той погина,
Спасю й Никола двамата,
й двата Златки любиха,
й двамата в едно умриха,
Никола умря от болес,
от болес, от църва чума,
пък Спасю умря от крушуня,
трушки го крушуня прогна,
в очите, между вижките,
Спасю се виком извика:
— Момчета, мои другаре,
елате, помогнете ми!
Никой ня му се обади,
саде се Дико провикна:
— Слушам те, Спасю, слушам те,

слушам те, съжелявам те,
ма немога да ти спомогна
от тва пусти душмане,
от дремните хи кришуня!
— Ку ня мош да ми помогнеш,
баре ми книга напиши,
та и на село проводи,
до майка и моя Златка,
нека ме Златка жыяле,
дорде на хоро излязе,
дорде хи изля изсьметет,
пък найка да ме жыяле,
дорде хи гледат очите!
Като книгата стигнала
до Спасювата майчица,
ки у Златкине отиде
и си на Златка думаше:
— Прочети, булко, книгата!
Златка книгата четеше,
сурбет хи се менеше
и дремни съзая ронеше.
— Спаса го, бабо, убиле,
трушки го крушуня прогна!

332. ПУСТА СЕ ВУЙНА ОБЯВИ

$\text{♩} = 60$

Пус- та се вуй- ва об- я- ви

ви със сър- би и със бъл- га- ре.

пър- ва- та пуш- ка кат пуш- ка,

Пуста се вуйна обяви
със сърби и със българи,
първата пушка кат пушка,
първум млад Тодор удари,
млад Тодор, млад капитанин,
той като панна извика:
— Момчета от първа рота,
скоро при мене елате,

и нося пари вързу си,
пекь лири, пекь пендулири,
елате та хи земете,
та хи на майка пратите,
майка ми да повярва,
че са Тодора убиле,
млад Тодор, млад капитанин!

333. ДИМНО, МОМЕ, ДИМНО

$\text{♩} = 138$

Дим- во, мо- ме, Дим- но, Дим- но,

чу- да ле си,

Димно, моме Димно,
Димно, чула ле си,
кой ден мъгла панна,
мъгла по морето,
мене по сърцето,
кой ден я изпратих

мойто милио братче
на сефер със ескер,
ня знам дали стигна
голямата рька,
голямата рька,
тиха бил Дунава.

Стигнало, минало,
под чедър сѣннало,
свирки извадило,
жално заспирало,
жално за момците,
милио за момите!

334. ДУМАТ МИ, МАЛЕ, ХОРАТА

$\text{♩} = 60$

— Ду-мат ми, ма- ле, хо- ра- та, ду-мат

ми, и- на- зо- вѣт

ми, че и- мам бул- че

ху- ба- во.

— Думат ми, мале, хората,
думат ми, изабѣт ми,
че имам будче хубаво,
мъ немем очи да гледам,
дале е толкоф хубаво,
кле ми по яд говорит,
по яд, мале ле, я касканлък!
— Така е, сино, така е,
я сино, сино, отидах
на студен бистър кладенец,
студена ода да палим,
та там си найдах, заварих,

дванина тои другари,
отгоре иде булката
със мъжко дѣте наръжн
и със сирмата нарамо,
тве като я видяхи,
и дванината рекаха:
— Изък и, холаи, изък и,
изък и за това будче,
дето се младо почѣрни!
— Проклетя да е, мале ле,
проклетя да е уйната,
дето ми отве очите!

335. СЪНЬО НЕВЕРНИКО

$\text{♩} = 63$

Съ- ньо не- вер- ни- и- ко,

съ- ньо о- май- ни- ко,

Сънью невернико,
сънью омайнико,
дето мене преспа,
преспа и прелъга,
девъня по планина,
по ройлно време,
ройлно дошло,
та ми любе минѧ,
и стрико заверет,
минѧ и заминѧ,

на пустата уйна,
с турци да се бият,
та шях хми заръчам,
заръчам, поръчам,
кога Тунжа минат,
ода да ня лият,
че на Тунжа перат
ризи от убити,
кърпи от ранени!

336. СЪБИРАМ, СТАНЧЕ, ТРЪГНОВАМ

$\text{♩} = 66$

Съ- би- рам, Стан- че,

е, тръ- го-

вам, със тур- ши бой и

да се би- я.

Събирам, Станче, тръгновам,
със турци бой да се бия,
какай ме, Станче, любе ле,
какай ме до три години,
ако, Станче ле, ня дойда
я имам братъя тройца,
най-малкото ми братленце,
той има уйгун биволяля,
и впряга кола тучена,
да молиш, да го примолитиш,
нека си впрягне колата,
и ти в колата да сенинеш,
и мойто мъжко дитенце,
на бойно поле да дойдеш,
да питаш, да разпитоваш,

де са младите уйнци,
де е кръвнина пависла,
ти ше ме, Станче, познаеш,
по мойто русо чамбас'я,
кокалето ми да сбереш
в тоята книската престелка,
със вино да хи прумиеш,
със миро да хи миробъши,
и с там'ин да хи прякадиш,
че да хи, Станче, заровиш,
в нашата долна градинка,
и да хи, Станче, подинаш,
вечер и утрина с оидѧ,
пък на плащнина с' съзаци.

337. ПУСТА СЕ УЙНА ОБЯВИ

$\text{♩} = 144$

Пус- та се уй- на об- я- ви

със сър- би и със бъл- га- ре,

Пуста се уйна обяви
със сърби и със българе,
редум уйнци писале,
редум илади момчета,
Костадин младоженецът
и него са го викале,
до границата стигнале,
сърбите огънь отскрале,
девекъ гранати фъряле,
та седем души раниле,
и девекъ души убиле,
Костадин младоженецът

и него са го убиле;
той като павна извика:
— Момчета, моя другаре,
де да сте, тука елате,
пичните книга голема,
та е във село пратите,
на майка й на моя Керка,
нека ме майка желне
дорде хи ходят ногите,
дорде хи гледат очите,
пък Керка да ме желне
дорде на хѧро излизе,
дорде хи изли късметет!

338. СТОРИ МЕ, БОЖЕ, ПРЯСТОРИ

Стори ме, боже, прястори
и птичка, и лястовичка,
и тъка сиво гольб'я,
да фръжна, да си пряфръжна,
по-скоро в село да стигна,
Ганиснем дъри да кацна,
та да и Ганка побитам,

ше ле ме Ганка дочака,
уйната да си биттисам,
службата да си йскарам,
службата артилерската,
да се във село авърнам,
за Ганка да се углавам!

339. КОЛЮ НА СТОЛЪТ СЕДЯШЕ

Колю на столът седяше,
Руска до него стоише,
Колю на Руска думаше:
— Руско ле, ми научи ле,
че се уйната об'яни,
уйната Европейската,
и ще на уйна да пода,
ако би вишо да стане,
ако ме, Руско, убият,
ти да ме, Руско, живянеш
година и половина!
Руска на Коле думаше:
— Колю ле първо любов'я,
той дано вишо ня стане,

въсърше ще те живяни,
яла на лице ня мога,
имаме равна градинка,
майка ще рано да рани,
росно ще щецьки избере,
на мене ще го подаде,
ако китката ня зема,
ня зема, да се закочем,
како хората ще рекат:
— Руса го Коле живяни,
баре да хи бе главеняк,
зми хи беше любовник!

340. ОДЕ СЕ ДАДЕ, ЗАДАДЕ

Оде се даде, зададе
пустата уйна проклета,
уйната Европейската,
дет ни народът потроши,
младо и старо събрале,
хубав Атанас Коточов,
и него са го юбеле,
Атанас дума на Георги:
— Гьонка ле, братовчедо ле,
я сноица легнах, та заспах,
насъня видях лошах съня,
люта ме змиа ухапа,
ва ръка, на мало пръсле,
ухала и кръв потече,
единият ще погавяме,
единият, по-хубавият.
А пък Георги му думаше:
— Таясе, братовчедо ле,
сънищата са лъжовни,
и пък думите греховни!
Съзнало и ня съзнало,
френците огъж откриле
с топове и картечници,
и най-напреш са убие
хубав Атанас Коточов.

341. ДУХНИ, ВЯТРЕ

♩ = 144

Дух- ни, вят- ре, дух- ни,

вих- руш- ко, да от- ве-

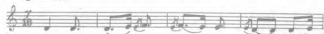
сеш мой- те и до- ве,

Духни, вятре,
духни, вихрушко,
да отнесеш
мойте ядове,
мойте ядове
и фармакубне,
бог да убие
монта майка,
дете ме майка,
мъжко родила,
мъжко родила,
войник пратила,
три години
служба да служи,
служба да служи,
уйна да ода,
деветк години
болен да лежа!

ДЕТСКИ
ПЕСНИ

342. БЪРЗАЙ, БЪРЗАЙ, БУЛЮ ЛЕ

♩ = 184

Бър- зай, бър- зай, бу- лю ле,

че Ве- ли- дeнь на- бли- жи,

Бързай, бързай, булю ле,
 че Велидень набляжи,
 че Велидень ще дойде,
 чукуманет ти на рунѳ,

ризата ти на кроснѳ,
 ризата ти на кроснѳ,
 сърмен елен на бало,
 папуцето на пазар,
 пантите ти на златар!

343. ГОСКЕ НИ ДОШЛЕ, РАДО МАРИ

♩ = 144

Гос- ке ни дош- ле, Ра- до ма- ри,

от ка- са- ба- та,

Госке ни дошла, Радо мари;
 от касабата,
 Атанасѳото, Радо мари,
 брат му Петрѳото,
 та да взметеш, Радо мари,
 вѳнка и вѳтре,
 та да постѳлеш, Радо мари,
 нови кюлуме,
 и вѳз кюлуме, Радо мари,
 нови главнице,
 да се белоѳсаш, Радо мари,
 да се кърѳѳсаш,
 да си идѳнишеш, Радо мари,
 тѳнките вѳжги!

344. ДИКОВА МАЙКА ХОДЯШЕ

$\text{♩} = 152$

Ди-ко-ва май-ка хо-дя-ше, ма-ря,
по кра-ят низ хар-мань-ня-та,

Дикова майка ходяше, мари,
по краят низ харманяята,
дива лобода да бере,
на Дика зелник да стори,
да яде Дико, да бърза
със бухлестите царуки

и калените нзауки,
татком си лад да занесе,
полина еце рофито,
на керемитка солчица
и от метлата клечница.

345. ЖАНЪМ, БАТЕ КОЙЧО

$\text{♩} = 60$

Жа-въм, ба-те Кой-чо, зе-ми на-ша ка-ка,
че на-ша-та ка-ка мло-го ру-ба и-ма,

Жанъм, бате Койчо,
земи наша кака,
че нашата кака
много рѹба има,
едни съдари чукамань,

и решето го перѣ
да ня го съдере,
на комънъ го суши
да ня се напраши!

346. У СТАНКИНЕ ГОСКЕ ДОШЛЕ

$\text{♩} = 152$

У Стан-ки-не гос-ке дош-ле,
ка-ли-но Ра-до, ка-ли-но, ка-ли-но,
дул-бер ко-ко-но,

У Станкине госке дошле,
калино Радо, калино,
калино, дулбер коконо,
госке дошле, кондисале,
калино Радо, калино,
калино, дулбер коконо,
за коне хми сиво седло,
калино Радо, калино,
калино, дулбер коконо,

и на седлото огледало,
калино Радо, калино,
калино, дулбер коконо,
до огледало три треперушки,
калино Радо, калино,
калино, дулбер коконо,
до треперушки Рада турена,
калино Радо, калино,
калино, дулбер коконо!

347. Я СНОШ, МАЛЕ, ОТИДАХ

$\text{♩} = 200$

Я снош, ма-ле, о-ти-дах
да си ло-ви ло-ви-на,

Я снош, мале, отидах
да си лови ловица,
я ня найдах ловяца,
ими найдах момъца,
очите хи святяха

като ми риба в дъльбунынъ, (2)
като ми жабя в жабуньнинъ,
и хи китка понсках,
и хи ми ладе ръчица!

РЕЧНИК

на чуждите и излезлите от употреба думи, срещащи се в сборника

А

авки, авкив — ловец, стрелец
 аџъм дџе — вештачо
 аман — покв за милост, пощана, закрила от мъка или от отчаяние
 армаган — подарък

Б

багря — бодисвам
 бабряк — знаме
 бакалььо — баканица
 бакряч — домашен сяд за вода от бакър (мед)
 бахтисвам — напалам, претъждовам
 башет, баш — най-хубав
 белникъ — динџк вързу овце и кони
 белрегиди — амбулантен търговец
 белъ, белъи — пакост, испратност
 белен, белени — знаме, може би
 белца — жена на бей
 бей — титла, управител на голема област
 бенансвам — харесвам
 берекет — пазарорие
 билбияе — славей
 билбия (билник) — големо вино за вино
 бимбизил — айсосни ягдженек на халва дуси
 бичкижня — който реже (бичи) въски с трион
 бизг — баба
 браде — забрада
 бравну — братко, по-голям брат
 бръкъвъ — буа, воал за буаа
 буаг уни — погром, размирно време
 буагърия — тамбура
 буабуа — най-много, най-големо явлордие
 буван — зерга за въдрале на затворници
 бутисвам — шръма ми
 буваръисвам — от гр. Бувар Хисар
 бурми — грини
 бурмички — гринички
 буякъ — гъсто черно вино
 бълтия — брада
 бълъ — шид, динџк
 бълмбузук — пълноше, керелова гурска войска

В

варкъм — напреварим се
 вагю ави — пазя, бавя дете
 вагюд, вагюлица — бавач, бавичка за дете
 вадро — дървен сяд за вода или мляко
 векс — вџе
 веленк, вилает — родно място
 венно — заедно
 венънох — венеч
 визниски моми — от гр. Виза
 влашка — царевича
 влашкин — румџкин
 владорџе — гринча с нинрустади
 вред — навесъде
 врис — чешма, извор
 втаксуави — дамни аестра
 втасълъ — узрива
 везирсту — везирство
 везир — първи министър след султана
 вџшка — болест, припадък
 върау — стръно, трудно, тежко
 вършету — върволице
 вџяне — везне

Г

гайтан — палетна възлена връв за украса на арван
 галинк, галиница — от гали, дъб
 гана — бис по кучетата
 герек ти с — така ти се пада
 гержих — хубав, хубави
 гнди — ах ти (пакланшане с укор)
 гндия — луастина
 гндияу — лажит
 гнџс — момџе
 гзавенк — годеник
 гзавеница — годеница
 гзавявам — годявам
 госке — гости
 гошогаав — гологлав
 гравиз — грабна, погман на вџкџде
 грџжесту — цялостно облекло
 грузи — дървоина
 грозга — грозде
 гуна — саатарика, жакет, украсен с лџични кожи
 гувекъня — харман, място за върнџеба
 гъ — кога
 гъоктепченки — от село Гъоктеп
 гюбре — тор
 гюбрия — вторичан

Д

дегуде — хълето има
 делия — юнџк
 декса — покани, пощана
 декъ — къде
 демпр — жезло, жезлџк
 дерек — стџџб
 дерекъвци — от с. Дерекъво

делюскет—на с. Делюско
дибът—мъхът от платното
димну—сбито, гъсто, четворно
дъсаги—двойна торба
длег, даега—дълаг, дъага
дори—двори
драгоманни—водач на жълтери
драгус—радост
драм—подраздаване на око, мърка за тегло
дручници—другарки
дуфтаса, дуфтасвам—пристига, пристигам
духду, дулявам—омръзням
дуцькъ—доля
дульбень—била забрака
дулбер—кубио
дъвни—слабоно дежо
дъмгъ—марка
дъмгъжан—който маркира
дъмаче—теле, конец, биче
държаву—в смисъл на утринник
дъуль—барaban, тъпан
дъуляни—който бие барабона

Е

егрек—итна кошара
едигаченка—от с. Едига
енгелезин—ингличанка
ениъ—една
ескер (а ескер)—войник, войска

Ж

жанъм—душо моя
жамия (джамия)—мозамедански молитвен дом
жарънлия—гноясали
жереме—глоба
жухап—заслужен отговор
жъпане—боеприпаси, куршуми

З

заверъ ня фати—не повярва
заход—залез
заман—иннаво време
зефехъ—гощавка
зилялярин—завистник
зинкьорджин—лош човек
зуика—бродка
зурна—духов музикален инструмент
зъходъ—залези
зъгорни, зъгорци—който жонет в полите на Страцкия
зъкържиха—залазла
зъкържи, зъкършиам—изно, изпитан

И

изни—разрешение
изкъльва, изкъльвавам—изкъльвам
илач—мажство
ихтибар—уважение

К

кабуль, къбулям—прими, приемам
кабахет—вина
казмирен—лек външен пант
каниль—сугласие
кайрече—от с. Кайрякьоо
калезмъ—пояна
калсамар—който донесе поканата
калямани—кръстница
калтата—кръстник
калеко—мъж на во-голама сестра или деца
калуския—от с. Калою
каудъ—облог
кара—черно
караар—мърка, с мърка
качанъни—съжалени
кедер—боваз
кемер—кесия, която се опасна около пояса
кердосвам—любимам, спечелвам
кеур—гроб
кефере—нид цвете
кефиял—гарант
кестаница—жест на кестя
кешан—сичар, гланен сичар
къло—мърка за зърнени храни, пет крини
клемам—бин клещо или камбана
кленешс глана—запанаше се с глана
княкато, княката—червено, червена
комбус—жребие
крондир—съд за вино
крондире—който носи крондир и поканят с вино
кузум—мое момиче
куле—келезо
куляя—кожи с дървени долази
кулай—възможност
кулуук—карауа, нощен пазач
куленски—от с. Кулата
кумиткету—комитете
кувах—место за ноцуване
кундуре—обуви
кундурин—обувачи
кулисвам—отскани
кусталински и елински масеи—месец май
кусур—недостатък
кутрулицъ—имена пшеница, поминка
куумджия—застар
къби—их, пухкав
къвгъ—скандал
къдлъкъ—хладка
кълъкъ—гурман
къжсълъ—курва за предене на коноп
къндия—светилник

кънкчия — ловкар
кънърдисам — увещавам
кър — пазя
кърлоснам се — начерквавам се
къръфначе — карамфиличе
къскандисам — занесвам
къскънжия — завистник
късъбъ — град, градец
късфъкъ — грижа
кътъвалым — зловолна
кътъргъ — каторга
къхър — грижа
кюррия — мост
килум — килим
кюрк — зинна дреза, подплата с кожи
кючук — къс, янсъ
кюр — гроб
кушья — надбягване с коне

Л

ламбала — лебела и дълга носчена свещ
лазина — мезла, лопе
лефтер, лефтера — свободен, не женен, не женена
лефтеровам — ергенувам
ле — ли
леске — листа
лешан — годешарски замък
лильяна — дявол
луштаперин — земелест
лъгове — ливади
лъкърдия — стъпа
лоника — от лон
лехуса — родина

М

мажрак — прът, конче
маламен, малмена — златен, златка
макья — разнопипност на турци
мангъ — въглишарница
матрапази, матрапази — антар, лизарни
Мазинад — кай-високият прът на Странжа
меларсия — туба
мелури — мина
менгеме — крап на чедина
мер — нима
мериса, мерисам — мириса
мехеме — съдишище
ми — недей
миррия — мери, земелище
митир — мука
миндизни — надзиратели во въщата
миру — светено макао
могу — много
морална — мирно, длаво
московът — московеца
ставам мукаят, мукастен — загрижвам се, загрижен
мулалим — добър, разбран
мушери — кланети
межъ, межия — помощ, работа без заплащане

мъра — осем очи
мърикъ — черника за боядисване
мъмътъ — донос
мъкъ — имот, имоти
мъръв — мако
мъруна — овне (за равнина от шалега)
мъмурен — празноловен
мъръмъ — забравка
мъса, мъсъм — прилича, приличам

Н

небуля — по-але
неволаз — изразположена, дал се чувствувана
нераваз — кар (кожен плод)
нигулу — нима, правно нещо
нис — из
нужичка — тънка нима от жокя
нълън — конте
нълбгурътъ — тръгна из гората
нълдигъ се, нълдигъм се — възгразвам се
нълголям се — възгоря се
нълкъкъ — вода
нъллат — излънал
нълдубивъм — нагрубаван
нълрчам, нълрчвам — поръчим, давам поръка

обизадъм — обходвам, обикалям
ода — вода
огрависам — разболнав се, след като съм минал през омъгосно място
омълъ — тежко на душата
омръвъ — тежко на душата
оскъ — поскъ
оти — ащо
отнена — гръмна
отори — отори
отпреш — отпреда
отнемъм — спасвам

П

пазухъ — плаза
паян — паял
пендулира — монета, равна на пет акри
пенжур — прозорец
петимен — жаден за нещо, единствен
писана — шарена
пирожене — от с. Пирок
плака съзувъ — кълъчет, парче сапун
паяница — вълна
пъндур — пазуч
първоня — измислено име за прасмет
първожия — който изменил първоначал
пъртисало, пъртисала — ъмкълебю, изоставена
пшеше — жарче ръчената
коста — доимен ред, редина за жътва на нима
постажия — който сече постята на жътия
поюз, поюзе — асета, ленти за повиване на бебета
повияз, повиялим — повика, повикалим
повъгъги — повиди
паян — пеленк

властвъ — власта
 прамътки — дребна стога
 праматар — търговец на дребно
 преслагъ — припача, отина му
 прикъсвай — диним зестри
 приваран — бременна жена пред раждане
 прогюма — свободна закуски
 протомастор — гавнен майстор
 прочело — нажит за глава
 прощивия — прошка
 придумвам — увещавам
 псалтир, псалтирети — песен за псалми и черква, пеши
 пшала — чете псалми
 пшуде — чели
 пшривъ — предн
 пштрикъ — патриарх
 пштра — пожарше
 пшудизъ — подлъжна (от подлъжлив съ)
 пшудаву време — рано сутрин, когато започнат да нежт пштнежт

Р

распльсъ — без пове
 расплькъ — кръстовът
 росен — горско цвете
 руба — носия, дрехи, багаж
 руданъ — черкъ за предене
 рудъ ошъ — тънкорунка ошъ
 рунини — роднини
 ръзбой — стан за тъчене
 ршчи — думи

С

салтамарка — жакет с кожена подплата
 самонили — самодили
 с бълхали се — сблжм се
 селдъ — любов
 сеймени, сеймени — нъръжена охрана
 селам ялеким (селам дасейку) — поздрав „мир да бъде“
 сен — аз
 сетне — после
 сстиуту — послешното
 сстигата — следващата
 снжим, снжимъ — тънко мъже от конон
 снжуф — граница между ниви
 снлхъ — шаря
 снрма — сръва
 снчку — весело
 скуткя — скути
 сминена китка — ютка жасани
 смокви — смоквини
 смочина — смок
 смръкъ ис е — неприятно ми е
 старобит камени — петалкожи камъ
 старийна — старина
 стобор — под стъпа
 стоилоски моми — от с. Стоилово
 стрико — брат на баща
 стричина — жена на стрико
 стънки, стъкнувам — запаван огън
 субаш — дължностно лице вобщина

сукаре — шърн от козина за обуване на наушя
 сурия — стадо
 суфръ — ниска масичка за хранене
 суръшничо — от с. Суръшик
 сътникъ, сътаксим съ — забеляча, забелязам, събръзвам се
 съхвъкъ — частини
 съхвъкъ — чиния от мед
 стрексам; сурексам съ — съгласявам се

T

тава — топа
 тевен, тевен — тамни
 тевекель — добър
 терзия — шивач
 тибекъ — слагам край на нешо
 тестимель — била върна
 тимисена, тимиско — скромна, скромно
 тинтиль — масирон, масирона
 тказе — тва, твас
 трешча — черъ, лавника
 тубла — медальон
 турлак, турлаци — домохамславлени българи
 трудова — бременна
 твъч — тая
 тъ нечер — тая асчер
 уйфъ — дружина, роднини
 уйфръ — горавост, големство

У

уйгун — нагласено, сгодено, удобно
 увиниче — воинче
 укусе, укуска — закуска
 уславн — тежки

Ф

фавдъ — полза
 фали — хвали
 фармакъ — горчино, отровна
 фати, фугам — зина, хитам
 фержа, ферджи — знамето на мозамеданка
 фелиш гребель — гребен от словеса кост
 финис — малко стебло
 фирне, фиркам — гонч, гоня, подгоням
 френгия — тънка остра сабя
 фтоха — вестра
 фнокъ — пролетни игри и песни

X

харкума — меден съд за вода
 харинам — поварявам
 харманья — хармани, място за вършитба
 хас — част, доброкачествен
 хи — и, на неж, ги, на тях
 хип — ни
 хожя, Ходжа — свещенослужещ при мозамеданте
 хуля — стая
 хурътъ — седанка през дена, ратонор, слух
 хуръти — думи, приказки
 хурсияк — овразини
 хуна — писюла

хъбер — вест, известие
хъзъ — държавно съкровище
хърла — сополиа
хълксон — явря
хъмня — който е хашил на божи гроб
хълла — дадено от сърце
хърмина — хайдути
хърч — личен даяк за мъже от 14 до 60-годишна възраст
хъру — грозник, неприятен човек

Ц

цървено — червено
църво — черно
цървде — цървули

Ч

чалня — дряка
чамбяс — вичур коса над челото
чергате — катушите на мотани
чехутъя — бербейка
чиня — струва
чошени, чошени — от чоха, тькимо сукно
чонгарски — от с. Чонгара
чуванк — човек
чуманя — сукман
чумбер — забрака
чуривъня — дръжка на нож
чус — чува
чкъм — редица на ноза
чъвъкъни, чъвъкъне — пазанци, тълковани, немирници

Ш

шекер — захар
шник — месо за зърнени храни
шле — лице, което не боае
шекате — снадетела
шущене, шущене — ловна пушка

Щ

щревница — стръница

Ю

юбана — дубана
юбених се — пазарих се
юбедла — вела
юда, юди — лии духове от женски род
юлдаш (юлдаш) — другар
ючуме нь — ечемик
юшур — данък, десетък

Я

ябъндъ — чуждо село, чуждо място
ябкъни — чужденец, другоселци
явекъ — явни, обичай
ялъ — остро
яктиса, яктисвям — съсним

якъль — къль, ум
якъ — място за миеве
якъар — очил, който пасе шилета, явни очиле (сухостойни очиле)
яковна — бездетна жена
якън — златка монета
яктесма (яктесма) — проклетие
якдодки — яндодки
якъзом — лослови
яргани — слуги
ярина — явни от шилета
ярменджико — арменско
ярдем — помощ
ярмосна — даден в пръстен, пръстенушна
ярина — местен човек
ярудя — поход
ядс — явие
якър'во — обор за коне, конюшна

СЪДЪРЖАНИЕ

За майка ми и за нейните песни
— П. Маджаров 3
За песните на Кера Маджарова
— М. Букурещлиев 10

МИТИЧЕСКИ ПЕСНИ

1. Бявали ватна момите 15
2. Булгария спири, любе Златко ле 16
3. Граданика дума бабин си 17
4. Да знаеш, мамо, да знаеш 18
5. Запъркнала мома 19
6. Имала майка, имала 20
7. Любиле се двама млади лефтери 21
8. Мамо ле, провадила ме 22
9. Мандина извика колеше 22
10. Пофани се бува с калина 23
11. Мари Станко, била Станко 24
12. Ой, Мар'я, Мар'я 25
13. Ой, сълнце, сълнце 26
14. Остана Станка сираче 27
15. Свети Георги конь изди 28
16. Свети Петър конь седяне 28
17. Седи Маришка в златява 29
18. Сино, сино, сънен, булен, махмурен 30
19. Сино Стане, Стане 31
20. Скарале са се левака и бука 32
21. Станка дарите твасе 33
22. Стоновата майчица 34
23. Ти като ляхши, сино Дойне 35
24. Чула се врачка във Странжа 36

ОБРЕДНИ ПЕСНИ

Коледни песни

25. Забавля е руда оша 39
26. Малка мома дори мете 40
27. Препанила тева мъгла 40
28. Събраде се сивни светци 41
29. Стани, стани, стани нане 41
30. Наринало 42
31. Пофани се добър княз 43

32. Открадн Руса, открадн Руса 44

Песни на заговезни

33. Имал бе Диман чорбажи 45
34. Дуле ле бяло бачово 46

Песни на филек

35. Гради се гради, гради голама 47
36. Димо се болен разбола 48
37. Изгити се, шеро, подсмаяй му се 48
38. Извикала е вълка 49
39. Керо моме, Керо, мари 49
40. Никола дума майшио си 50
41. Мари върни, върни, кажино Радо 50
42. Ойне Дойне, гналава девойко 51
43. Синжир била Раде ле, Раде ле 51
44. Стано ле, мари, хубава 52
45. Станче ле, мари, хубава 52
46. Тодор е пактал във вължето 53
47. Жирак'я не бурак'я 53
48. Ябълко, златна ябълко 54
49. Турал бе Тодор да багри 54
50. Желю се болел разбола 55

Великденски песни

51. Градила мома, любе ле 56
52. Ерино, Еринче ле 57
53. Ерино, сивка лебела 58
54. Заспапа била Дафинка 58
55. Ично събира, тръгнова 59
56. Мари Маришко, любе ле 60
57. Мари Радо, била Радо 61
58. Неякво, Неякво 62
59. Пена на врата стоише 63
60. Руса мома росен брада 64
61. Сълчето трети да лавле 64
62. Сълчето тренера 65
63. Сред гората зелена морав 66
64. Съди Рада, Радо ле 66
65. Чурчио ле, шивичко ле 67

Панагирски песни

86. Дона на ерџа стовне 68
87. Петко са конет сѣлае 69
88. Радо ле, мари, хубаво 69
89. Сгадае са се, сгадае 70
90. Яно, Янегана 70
91. Димчо и Дималце отпае 71
92. Лубиле са се, лубиле 72
93. Нана, отгоре свиреше 73
94. Сѣбрае са се, сѣбрае 74

БИТОВИ ПЕСНИ

Љубовни песни

75. Ере Никола, бре гнашо 17
76. Сиво Стопане, Стопане 78
77. Вал ветер дува 78
78. Бурунџина маџина 79
79. Вера бѣх орач, Добро ле 80
80. Ђанџана пере на араџет 81
81. Гано, мари, Димчо 82
82. Гледај ме, гледај, момче 83
83. Лубиле са се, лубиле 83
84. Георѓи ле, любе ле 84
85. Георѓина маџа селаше 85
86. Георѓи се посалугери 86
87. Два џана межа џикае 86
88. Де се е чуло, џаџако 87
89. Де доџае, Јанко, ле доџае 88
90. Сноџа доџае покрај гуџанџента 88
91. Димка за ода колџе 89
92. Добро ле, мари хубаво 89
93. Доне ле, мари, хубаво 90
94. Доџне, Доџне, џаџако Доџне 90
95. Доџка е, маџе, доџка е, мари 91
96. Доџинџе, любе Доџинџе 91
97. Ераџо сѣбра, трџгуџаџа 92
98. Заџаџало, маџо 93
99. Хей, девоџке маџао 94
100. Заџаџиле е Кир Николаџо 94
101. Зарџаџа се, маџе, џаџриџа се 95
102. Застапа Стана 96
103. Иџан на Ганџа доџаше 96
104. Иџан Кавџиџа доџаше 97
105. Марџа, Раџо, бѣлџа Раџо 97
106. Керџаџо, Керџаџо 98
107. Кир'о на Керџа џаџџина 99
108. Кџиџа се, џиџа, Нана ле 99
109. Кџиџа конџет џаџаџ, Нана ле 100

110. Вџиџа Боџаа џаџо 101
111. Кроџко трџџаџа, маџао џаџе 101
112. Лубиле Никола Доџ'ина 102
113. Љаџе ле, мари, хубаво 102
114. Маџао ле, џаџаџа сѣбраџа 103
115. Мара, моџто доџе оџе ерџа џаџа 103
116. Маџо џаџо турџеџа 104
117. Марџаџе, Марџаџе 104
118. Лџаџаџа маџаџа колџеџе 105
119. Марџаџа се џеџер 105
120. Нџаџаџа дџма Доџорџа 106
121. Оџаџ, џиџра оџа 106
122. Оџ маџе, маџе, ти сѣбра маџе 107
123. Оџиџаџа сѣм туџа доџу 108
124. Поџа, поџа, маџе 108
125. Поџани се терџа Ђаџо 109
126. Поџаџеџе се забџери 110
127. Раџа и граџина сѣлаџе 110
128. Раџа и граџина сѣлаџе 111
129. Раџуџаџа се е маџа Мџаџа 111
130. Сџаџиџа Доџаџо, сџаџиџа 112
131. Кџаџа прџаџаџаџа џаџиџа 112
132. Стано ле, џеџел Георѓџаџа 113
133. Сиво Стопане, Стопане 113
134. Сѣбраџа са се Гџаџа и Доџа 114
135. Еџаџо куџаџо маџао 114
136. Сѣбраџа се се џаџа џаџиџаџа 115
137. Сѣбраџа се се до џаџа моџа хубаво 116
138. Сѣџаџе џаџаџа, русџа џаџа 116
139. Сноџа доџаџа на џаџаџеџе 117
140. Стаџаџа на Доџаџа доџаше 117
141. Стаџа џаџо стџаџаџа 118
142. Стаџао ле, Уруџеџаџаџаџа 119
143. Стаџо, Стаџоџе ле 120
144. Стаџаџеџо, маџе, Стаџаџеџо 121
145. Стаџаџе ле дџуџаџе, Стаџаџе ле 122
146. Стџаџа го џаџа Иџана 122
147. Стоџа сѣбра, трџџуџаџа 123
148. Сџаџаџа Неџа 124
149. Сџаџа џе џаџа 125
150. Сѣбраџа се се, Доџаџа ле 126
151. Сѣбраџа ле се се, сѣбраџа 126
152. Хџаџаџа, доџаџа џеџет'Тџор 127
153. Хџаџаџеџа Нана доџаша 127
154. Шу сѣм ерџеџеџе, маџа, џаџаџаџа 128
155. Оџаџо, маџе, џаџаџа 129
156. Хоџа, џаџа, любе ле 130
157. Шу сѣм ерџеџеџе џаџаџа, џаџаџа 130
158. И сноџа маџаџа, џаџуџа Еџаџа ле 131

159. Ја сноџа, маџе, отпаџе 132
160. Јаџо маџиџаџа си дџаџаџе 132
161. Еџаџо, Мосџоџа Иџана 133
162. Меџе моџа доџаџе 133
163. Ја сноџа доџаџа џаџаџа 134

Сџаџбарџиџаџа песни

164. Геџа оџаџо џаџаџе 135
165. Деџер сџаџа оџаџе 136
166. Деџо, мари, иџраџа са 137
167. Маџа, стара маџа 137
168. Дџаџаџа џе сџаџаџа џаџиџа 138
169. Зџаџаџа ле, џаџаџа џџаџа 139
170. Кавџаџаџа Пџуџаџа 140
171. Кџаџаџа џаџаџа џаџаџаџа 140
172. Коџо са, маџе, коџо са 141
173. Маџаџаџа за сџаџаџа џаџиџа 142
174. Петко на Вџаџа доџаше 143
175. Стоџа сѣбра, трџџуџаџа 144
176. Маџаџо ле, геџаџаџаџа 145

Сѣмџаџиџаџа песни

177. Буџаџо Ерџаџо, Ерџаџо 146
178. Горџоџо, маџе, Ерџаџеџе 147
179. Горџиџа маџе, маџа Стоџа 148
180. Гроџаџа маџаџа си џаџиџаџаџа 148
181. Геџорѓи дџуџет'џаџаџа 149
182. Дасџаџа у Јаџа отпаџе 150
183. Дрџаџаџаџа, џаџа доџа ле ти 151
184. Иџана џаџа на Иџа 152
185. Коџаџа на Стана доџаше 153
186. Маџа ле, прџаџаџа џаџа се 154
187. Маџа ле, џаџаџаџа те 154
188. Маџуџаџаџа, џаџаџа Маџуџаџаџа 155
189. Еџаџаџа, маџа маџаџа 155
190. Веџаџаџа, маџа џаџаџаџа 156
191. Моџеџа џаџаџаџаџа 156
192. Буџаџо Кџуџаџа, Кџуџаџа 157
193. Маџаџа ле, џаџаџа џаџаџаџа 158
194. Мари Раџо, бѣлџа Раџо 158
195. Мари Маџа, Маџа ле 159
196. Оџаџа Ђаџо сѣбраџе 160
197. Петџаџа Марџаџаџа доџаше 161
198. Поџа ле, џаџа Доџорџа 162
199. Раџаџа, Фџаџа, раџаџа, Фџаџа ле 163
200. Сеџа Ерџаџа, та џаџа 164
201. Сџаџаџаџа маџаџа маџаџа 165
202. Сноџа џаџа прџаџаџа 166
203. Станаџа за ода доџаше 166
204. Сџаџаџаџа џаџаџа џаџаџа 167

205. Стана џаџаџаџа џаџиџаџа 168
206. Сѣбраџа са се, сѣбраџа 169
207. Каџаџа да си рџаџаџаџа 170
208. Сџаџа моџа прџаџаџаџа 171
209. Зарџаџа Јаџа 172
210. Тоџа се боџа раџаџа 172
211. Чуџа, маџа ле, раџаџаџа 173
212. Чуџа, маџа ле, раџаџаџа 174
213. Шо си џаџаџаџа, Нана ле 174
214. Ја бѣџаџа, бѣџаџа, геџаџаџаџа 175
215. Ваџаџа доџа џаџаџа 176
216. Ерџаџа Керџа маџа 176
217. Ђаџа на Бѣџа доџаше 177
218. Пџаџа си, џаџаџа, џаџаџаџа 178
219. Сџаџаџа Дџаџаџаџа доџаше 179

Зѣмџеџаџаџа песни

220. Нана, бѣлџа Нана 180
221. Де џаџа џаџе, Јаџа ле 181
222. Бѣџаџа, Раџо ле, да џеџеџе 182
223. Оџаџа Коџа сѣбраџе 183
224. Посѣбраџа воџаџа 183
225. Тџорџаџа дџма тџаџуџа си 184
226. Тџорџаџа Стоџа 185

Оџаџарџаџа песни

227. Заџаџаџа, џаџаџаџа 186
228. Заџаџаџа е Марџаџаџа 187
229. Сгадаџа са се, сгадаџа 187
230. Кџаџаџаџа боџаџа џаџиџаџа 188
231. Марџо, Марџуџаџаџа 189
232. Обџаџаџа доџаџе, Раџо ле 189
233. Раџуџаџаџа се Кџаџаџа 190
234. Стоџа за сџаџаџа џаџиџаџа 191
235. Стоџа Петџаџа доџаше 192

Зџаџаџаџаџаџа песни

236. Дџаџаџа, џаџаџа Дџаџаџа 193
237. Жеџо сѣбраџа, трџџуџаџаџа 194
238. Сгадаџа са се 195
239. Керџа за ода колџеџа 196
240. Доџа се Шџаџаџаџаџа 196
241. Доџаџаџаџа маџаџа 197
242. Меџе џаџа бѣ драџо, Стано 198
243. Сгадаџа са се џаџаџаџаџа џаџаџаџаџа 199
244. Сѣбраџа са се џаџаџаџаџа џаџаџаџаџа 200
245. Сгаџаџа ле, мари, хубаво 201
246. Доџорџа, Доџорџа џорџаџаџа 202
247. Хрџаџаџа маџаџа, гџаџаџа 203
248. Ше поџа, маџа 204

249. Юбеник се, мале ле 204
250. Я ми бе драго, мале ле 205

ИСТОРИЧЕСКИ ПЕСНИ

Песни за робството

251. А бре Димо, деди Димо 209
252. Ангелна платна бели 210
253. Атанас тръгна от конак 210
254. Бойка хоро оми 211
255. Буако Катеринко 211
256. Барак хорото одеше 212
257. Вила е рано рашла 212
258. Гано шеро, Гано 213
259. Гаславте, очи 214
260. Горо ле, горо зелена 214
261. Гьорги мавшим си думаше 215
262. Гьоргинка платно бляше 216
263. Гьорги Тодори думаше 216
264. Донина майка ходяше 217
265. Драгано, Драгано 218
266. Зана се Стоян, заши се 219
267. Исканя Янка да поае 220
268. Караш ме, мале 220
269. Коко, прана коно 221
270. Мари, Маринко, Маринко 222
271. Моме Драгано, Драгано 223
272. Мари, Ниво, хатля Ниво 224
273. Мари, Маро, хатля Маро 224
274. Бре, Янчарю 225
275. Прочуа се Найдан учителя 225
276. Никола гана пиня 226
277. Научаю се турчето 227
278. Ов те тебе, Гира, малка моме 228
279. Ов, Навно, Навно, бела българю 229
280. Постъпаня, мале, осяеу 230
281. Радето си го канеле 230
282. Сам си се Колю вофали 231
283. Сенвала е Яна 232
284. Свълчето третя, закова 232
285. Стоян Казинек думаше 233
286. Стояне, трушки сезина 234
287. Ти ли бе, Ставо чорбаки 235
288. Тобле ле, Дашитро 236
289. Тръснала е Яна 237
290. Тръснала мома Добринка 237
291. Угавила се Тодора 238
292. Уилом кде пинята 239
293. Щеро Юрданко 241
294. Яръмът Димо седяше 242

Хайдушки и комитски песни

295. Ангел и Керя седяха 243
296. Българе гана дигнале 244
297. Войново, изаку войвоао 245
298. Вълкановата майчина 246
299. Горо, тена горо 246
300. Разболя ми се млад Стоян 247
301. Горните бели българе 248
302. Горните граматичесе 249
303. Годино хърна, та гроина 250
304. Гьорги ле, хайдутине ле 251
305. Горказаната майчина 252
306. Добър ти вечер, Станче ле 252
307. Заръчка Стоян 253
308. Заломка се малка четина 254
309. Зинка у баба си отиде 255
310. Кирю и Тодор седяха 256
311. Мандина баба седяше 257
312. Наринал Стоян, хайдушка мушка 258
313. Настасе, Настасе чорбаки 259
314. Моето любе 260
315. Я инки, Сизко, та заная 260
316. Я сноша, мале, отвах 261
317. Пею в дугенет седяше 262
318. Потери себира 263
319. Прочуа се, мале, млад Стоян 264
320. Радо ле, Манрушче ле 265
321. Седи Тодора в градина 266
322. Сиво Стояне, Стояне 267
323. Сестро Давлянко, Давлянко 268
324. Стратиковата майчина 268
325. Сърбач бе Гъльо войвода 269
326. Турчин прас гора върколе 270
327. Ходила Янка хайдутка 271
328. Църнай горо, църнай сестро 272
329. Чу ле, мале ле, разбра ле 273
330. Шу гав се чуе 274

Песни за войните

331. Годино хърна, та гроина 275
332. Пуста се увила обани 276
333. Димко, моме, Димко 276
334. Думат ми, мале, хората 277
335. Сълно неперинко 278
336. Сиберам, Станче, тръгнотам 278
337. Пуста се увила обани 279
338. Стори ме, боже, прастори 280
339. Колю на столът седяше 280
340. Оас се даде, малко 281
341. Духни, нитре 282

Детски песни

342. Бършай, бършай, буко ле 285
343. Госке ми донае, Радо мари 285
344. Динко майка ходяше 286
345. Жанъм, бате Койчо 286

346. У Стояние госке донае 287
347. Я сноша, мале, отвах 287

Речник на чуждите и излезлите от уло
треба думи, срещани се в сборника 287

Забележка: Според странжадонската класификация народните песни се делят на „песни на хърно“ и „песни на субаня“. „Песните на субаня“ включват в себе си банните песни, изпълнявани на седянка, на трепела, на жетна и други.

СТРАНДЖАНСКИ НАРОДНИ ПЕСНИ

*Събрал и систематизирал Палабот Маджаров
Дешифрирал нотния текст Михаил Букуроцков*

Рецензенти:

*проф. д-р Николай Кауфман
доц. Стейко Кабанов*

Редактор на издателството Величка Прокопиева

Техн. редактор Дим. Хаджисетков

Коректор Христо Юанев

Художник Мира Йончева

Изд. № 821-VII

Тираж 3540+79

Цена 5,03 лв

Далечно за печат на 25. II. 1983 г.

Печ. коли 19

Изд. коли 24.62

Формат 16/70/100

Излязло от печат на 30. V. 1983 г. — I издание

9339326731

784.4

09 7090-370-83

ДИ „МУЗИКА“ — НОТНА ПЕЧАТНИЦА